

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2023

SISÄLLYSLUETTELO

Toimintakertomus	Sivu
1. Toimitusjohtajan katsaus	1
2. Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja arvio tulevaisuudesta	2
2.1. Olennaiset tapahtumat tilikaudella	2
2.1.1. Tilikauden toimintaympäristö	2
2.1.2. Hankintojen kehittämistoimenpiteet	3
2.1.3. Siltasairaala	4
2.1.4. Suomen Sairaalaitepalvelu Oy	5
2.1.5. Asiakkuusyksikkö	6
2.2. Tulevaisuuden näkymät	6
2.2.1. Sotepe- ja maakuntauudistus – hallinnolliset sekä taloudelliset tulevaisuudennäkymät	6
2.2.2. Lakimuutokset	7
3. HUS-yhtymän tehtävä ja organisaatio	10
3.1. HUS-yhtymän tehtävä	10
3.2. HUS-yhtymän vastuualue	10
3.3. Toimielimet	10
3.4. Sisäinen organisaatio	12
3.5. HUS-yhtymän jäsenet	14
4. Strategia ja kehittämistoiminta	15
4.1. HUSin strategia ja arvot	15
4.2. Strategian toimeenpano	16
4.3 Toiminnan kehittäminen	16
4.4 Merkittävimmät toiminnan kehittämishankkeet	16
5. HUSin sairaanhoitotoiminta	18
5.1. Sairastavuus Uudellamaalla	18
5.2. Jäsenien kehityksen toteutuminen	18
5.3. Hoitopalvelut ja hoidetut henkilöt	22
5.4. Hoidon saatavuus	27
5.5. Siirtoviiveet	30
6. Laatu ja potilasturvallisuus	31
6.1. Laatu- ja potilasturvallisuussuunnitelma	31
6.2. Laatujärjestelmähanke	31
6.3. Ohjeistusprosessien parantaminen	31
6.4. Laadun mittaaminen	31
6.5. Potilasturvallisuusstrategia	32
7. Hoitotyö	33
7.1. Hoitotyön strategiset tavoitteet ja niiden toteutuminen	33
7.2. Magneettisairaala	33
7.3. HUS Hoito- ja terveystieteiden tutkimuskeskus NRC	34
7.4. Potilas aktiivisena osallistujana ja vaikuttajana	34
8. Henkilöstö	35
8.1. Henkilöstötunnusluvut	35
8.2. Henkilöstön riittävyys ja rekrytointi	35
8.3. Henkilöstökustannukset ja vuokratyövoima	36
8.4. Henkilöstön osaaminen	36
8.5. Työhyvinvointi ja työsuojelu	37
9. Tutkimus ja opetus	38
9.1. Yleistä tutkimus- ja opetustoiminnasta	38
9.2. HUS-tutkimuspalvelut	39
9.3. Muu tutkimusta ja tutkimusinfrastruktuuria tukeva toiminta	41
9.4. Opetus	42

10. Merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät	44
10.1. Yleistä	44
10.2. Ulkoisen toimintaympäristön kautta tulevat riskit	44
10.3. Potilas- ja lääkehoitoon liittyvät riskit	46
10.4. Rahoitustoiminnan riskit	48
10.5. Omaisuusriskit ja investoinnit	49
10.6. Hankintojen riskit	51
10.7. Toiminnan keskeytymisen riskit	51
10.8. Tietoturvaan ja tietojärjestelmiin liittyvät riskit	51
10.9. Henkilöstöriskit	53
10.10. Keskeiset oikeudenkäynnit ja muut mahdolliset oikeudelliset riskit	54
10.11. Lahjonnan ja korruption torjunta ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen	54
11. Selonteko sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan järjestämisestä	56
11.1. Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä	56
11.2. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	61
11.3. Katsaus sisäisen tarkastuksen toimintaan vuonna 2023	63
12. Vastuullisuus	65
12.1. Yleistä	65
12.2. Ympäristövastuu	65
13. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja toiminnan rahoitus	66
13.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen ja muuttunut rahoitusmalli	66
13.2. Toiminnan rahoitus ja rahoitusasemassa tapahtuneet muutokset	69
13.3. Kokonaistulot ja –menot	74
14. Konsernin toiminta ja talous	75
14.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	75
14.2. Konsernin toiminnan ohjaus	75
14.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	76
14.4. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	78
15. Tilikauden tuloksen käsittely	82
15.1. Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet	82
Talousarvion toteutuminen	
16. Talousarvion toteutuminen	84
16.1. Seurantaa koskeva sääntely	84
16.2. Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen	84
16.2.1. Käyttötalouden toteutuminen	87
Ydinpalvelut	
16.2.1.1. Aivokeskus	89
16.2.1.2. Naisten, lasten ja nuorten palvelut	93
16.2.1.3. Konservatiiviset palvelut	98
16.2.1.4. Operatiiviset palvelut	103
16.2.1.5. Akuutti, leikkaus- ja tehohoitokeskus	108
16.2.1.6. Diagnostiikkakeskus	113
Konsernipalvelut ja ulkoinen tarkastus	
16.2.1.7. Tilakeskus	117
16.2.1.8. Konsernihallinto	122
16.2.1.9. Työterveys	126
16.2.1.10. Tietohallinto	129
16.2.1.11. Apteekki	133
16.2.1.12. Runkopalvelut	137
16.2.1.13. Ulkoinen tarkastus	142
HUS-yhtymä	
16.2.2. HUS-yhtymän tuloslaskelmaosan toteutuminen	144
16.2.3. Lainanottovaltuus ja investointiosan toteutuminen	149
16.2.4. Rahoitusosan toteutuminen	154
16.2.5. Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	155

17. Tilinpäätöslaskelmat	156
17.1. HUS-yhtymän laskelmat	156
17.2. Konsernilaskelmat	160
18. Tilinpäätöksen liitetiedot	164
18.1. Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot	164
18.2. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	166
18.3. Tasetta koskevat liitetiedot	168
18.4. Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot	173
18.5. Ympäristöasioiden harkinnanvarainen esittäminen	175
18.6. Henkilöstöä, tilintarkastajien palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot	176
19. Muut eriytetyt laskelmat	179
19.1. Kirjanpidon eriyttäminen	179
19.2. Eriytettävän toiminnan kustannusten kohdentaminen	180
20. Allekirjoitukset ja merkinnät	182
20.1. Tilinpäätöksen allekirjoitus	182
20.2. Tilinpäätösmerkintä	183
21. Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista	184

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen 2023 liitteet

Liite 1A Yhtymäkokouksen jäsenet	186
Liite 1B Yhtymähallituksen jäsenet	186
Liite 1C Yhtymähallituksen alainen konsernijaosto	186
Liite 1D Lautakuntien jäsenet	187
Liite 1E Tarkastuslautakunta	188
Liite 1F HUSin tytäryhtiöiden hallitusten jäsenet	189
Liite 2 Jäsenten kehystä vastaavien palveluiden käyttö (deflatoimaton)	190
Liite 3 Jäsenten kehystä vastaavien palveluiden käyttö deflatoitu euroa/asukas	191
Liite 4A Kehyksen tasaus: Potilasvakuutus	192
Liite 4B Kehyksen tasaus: Päivystysapu	192
Liite 4C Kehyksen tasaus: Ensihoito	192
Liite 4D Kehyksen tasaus: Lääkärihelikopteri	192
Liite 4E Kehyksen tasaus: Myrkytystietokeskus	192
Liite 5 Henkilöstön määrä ja henkilötyövuodet	193
Liite 6 Sähköiset allekirjoitukset	
Liite 7 Erillinen liite: Avainluvut hyvinvointialueittain	

1 TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2023 oli HUS-yhtymän ensimmäinen vuosi. Sairaanhoidon alueet lopettivat toimintansa vuoden vaihteessa ja siirryimme HUSissa uuteen organisaatiomalliin, joka perustuu tulosalueisiin. Sotepe-uudistus oli historian suurin julkishallinnon uudistus koko maassa, ei pelkästään HUSissa ja Uudellamaalla. Siihen nähden vuosi sujui kaiken kaikkiaan hyvin.

Sote-uudistuksen myötä siirryimme HUSissa suoriteperusteisesta laskutuksesta talousarvioraamiin. Saamme Uudenmaan hyvinvointialueilta ja Helsingiltä vuosittain tietyn rahamäärän ja sen on riitettävä. Tämä oli erittäin merkittävä muutos aiempiin vuosiin. Vuoden 2023 talouden alijäämä oli 111,1 milj. euroa, mikä on tietenkin iso luku. Siitä kuitenkin kaksikolmasosaa johtui meistä riippumattomista asioista, kuten hoitoalan palkkaratkaisusta ja koronapandemiaan liittyvien varusteiden alaskirjauksista. Mielestäni vuosi meni talouden osalta hyvin ja siihen voi olla tyytyväinen.

Hoitoon pääsyssä ja hoidon tarpeen arvioissa oli edelleen pitkiä jonoja. Näiden taustalla on vieläkin koronapandemia ja aiempien vuosien työtaistelut, mutta myös henkilöstön saatavuudessa oli haasteita. Vuoden aikana saimme lyhennettyä jonoa hoidon tarpeen arvioon ja myös hoitoon pääsy parani. Hoitojonojen kasvu pysähtyi ja hoitoon pääsyä odottavien määrä kääntyi laskuun, mutta missään nimessä emme ole vielä purkaneet hoitojonoja. Jotta saisimme hoitojonojen kasvun taittumaan pysyvästi, tarvitsisimme siihen pysyvän lisärahoituksen, ja hoitojonojen purkaminen vaatisi kertaluonteisen lisärahoituksen. Lisäksi tarvitsemme apua muilta terveydenhuollon sektoreilta ja ulkopuolisista palveluista.

Vuoden aikana vahvistimme rekrytointia merkittävästi ja kohdensimme sitä niihin yksiköihin, joissa henkilöstöstä on ollut erityisesti pulaa. Onnistuimme tässä hyvin ja HUSin vetovoima työnantajana parani, mikä näkyi muun muassa työhakemusten määrässä. Se kertoo siitä, että olemme tehneet oikeita asioita. Panostimme myös henkilöstön pitovoimaan, jotta henkilöstöllemme olisi motivoivaa tehdä töitä meillä. Vahvistimme edelleen esihenkilötyötä ja johtamista ja lisäsimme resursseja yksiköihin, joissa esihenkilöillä on paljon alaisia. Kokeilimme myös suoritepalkkausta yksiköissä, joissa hoitojonot ovat olleet erityisen pitkät. Tässä työssä on onnistuttu ja henkilöstötilanne on parempi kuin vuosi sitten. Myös sairauspoissaolot ja lähtövaihtuvuus ovat vähentyneet. Tämä on toki vain hyvä alkua ja työtä on jatkettava edelleen.

Vuonna 2024 yhteistyötä Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kanssa on vahvistettava edelleen. Uudenmaan erillisratkaisu ja maakunnan erilaisuus verrattuna muuhun maahan vaatii vahvaa yhteistyötä erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja sosiaalipalvelujen kesken. Hoitoon pääsyyn pitää löytää yhdessä ratkaisuja ja toivottavasti myös lisärahoitusta. Myös Etelä-Suomen yhteistyöaluesopimus ja sen valmistelu nousevat tärkeiksi tänä vuonna. Sopimus viitoittaa tietä siihen, miten me toimimme yhdessä koko Etelä-Suomen 2,2, miljoonan ihmisen alueella.

Matti Bergendahl
toimitusjohtaja

2 OLENNAISET TAPAHTUMAT TILIKAUDELLA JA ARVIO TULEVAISUUDESTA

2.1 Olennaiset tapahtumat tilikaudella

2.1.1 Tilikauden toimintaympäristö ja talous

HUS-yhtymän toiminta alkoi 1.1.2023 uudella organisaatiorakenteella kuuden ydintulosalueen, yhden konsernipalveluiden tulosalueen ja uudenlaisen asiakkuusjohtamisen mallissa. Uudistuksen tavoitteeksi asetettiin HUSin kilpailukyvyyn, toiminnan tuottavuuden, palvelujen vaikuttavuuden ja asiakaslähtöisyyden parantaminen sekä kustannusten kasvun hillitseminen. Konsernipalvelut -tulosalueella merkittävin muutos oli Asvian ja Logistiikan yhdistyminen Runkopalvelut -tulosyksiköksi. Sote-uudistuksen myötä kehitysvammaisten erityishuollon palvelut siirtyivät hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle ja Uudenmaan osalta päätettiin syksyllä 2022, että ko. toiminnot liitetään osaksi HUSin psykiatrian toimintoja. Toiminnallisesti tämä tarkoitti uusia asiantuntijapalveluita, polikliinisia palveluita ja vuodeosastohoitoa.

Heti toimintavuoden alkuun ajoittui HUSin historian suurimman rakennushankkeen, Siltasairaalan, käyttöönotto. Siltasairaala korvasi Töölön sairaalan, josta muuttajien joukossa olivat mm. ortopedia, traumatologia ja neurokirurgia. Lisäksi Tornisairaalan tehohoitopaikat muuttivat Siltasairaalaan. Tammikuun alussa otettiin käyttöön myös Syöpäkeskuksen uudisrakennus.

Palvelutuotanto normalisoitui vuonna 2023 monen poikkeavan vuoden jälkeen. Esimerkiksi vatsan ja rintakehän alueen elinsiirtoa tehtiin vuoden aikana 475, mikä on korkein lukema kautta aikojen. Hyvinvointialueet saivat ratkottua omin kehittämistoimin potilaiden jatkohoidon saatavuusongelmia ja laskutettavien siirtoviivepäivien määrä jäi puoleen edellisvuodesta: 2023 yht. 9 469 päivää, 2022 yht. 15 759 päivää.

HUSin rahoitus muuttui vuoden 2023 alussa aikaisemmasta suoriteperusteisesta laskutuksesta raamipohjaiseen rahoitukseen. Rahoituksen ollessa kiinteä, ja jo lähtökohtaisesti toimintaan nähden liian niukka, aiheuttivat suunnittelemattomat kustannusten muutokset merkittävästi alijäämää, esim. syntynyt palkkaratkaisu aiheutti n. 48,5 milj. euron ylimääräisen kustannusrasitteen. Uudesta rahoitusmallista ja tuloksen muodostumisesta on kerrottu tarkemmin kappaleessa 13.

Ilman merkittävää lisärahoitusta hoitojonojen lyhentäminen lain vaatimalle tasolle ei ole mahdollista. Pienin toimin voidaan kuitenkin paikallisesti parantaa tilannetta. Esim. ortopedian vaikeaa jonotilannetta saatiin helpotettua syyskuusta 2023 alkaen, kun Peijaksen sairaalassa aloitettiin polvien ja lonkkien päiväkirurgiset tekonivelleikkaukset. Siltasairaalan tukielin- ja plastiikkakirurgian sekä neurokirurgian osastoilla toteutettiin hoitotyön havainnointiprojekti, jonka avulla pyrittiin tunnistamaan hoitoprosessin kohtia, joita kehittämällä hoitoon pääsyyn pystyttäisiin vaikuttaa.

Vuoden 2023 alussa voimaan astunut laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) toi merkittäviä lisätehtäviä HUS-yhtymän valmiuskeskuksen toimintaan. Lain 50 §:n mukaan HUS-yhtymä koordinoi Uudenmaan alueella HUS-yhtymän ja hyvinvointialueiden sote varautumista. Lain 51§ velvoittaa perustamaan jokaiselle yhteistyöalueelle sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskuksen, joiden tehtäviksi todetaan mm. sosiaali- ja terveydenhuollon häiriötilanteisiin ja niiden uhkiin liittyvän tiedon kokoamisen ja sen analysoinnin sekä yhteistyöaluetasoisien tilannekuvan muodostamisen ja ylläpidon sekä sen jakamisen. Valmiuskeskusten tehtävänä on lisäksi ohjata

valmiussuunnittelua yhteistyöalueillaan. Etelä-Suomen yhteistyöalueen sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskuksena toimii HUS Valmiuskeskus. Lisäksi pykälässä 52§ todetaan STM:n mahdollisuudesta nimetä kansallisia toimijoita, jollaisena HUS kuntayhtymä on erillissopimuksella toiminut 2010-luvun alusta lähtien. STM on sote-järjestämislain nojalla 21.12.2022 nimennyt HUS-yhtymän valtakunnalliseksi toimijaksi.

Edellä mainitun uuden lainsäädännön ohella myös kokemukset koronapandemiasta sekä vuoden 2022 alussa Venäjän käynnistänyt hyökkäys Ukrainaan ovat käynnistäneet suuren määrän valtakunnallisia ja alueellisia varautumiseen liittyviä prosesseja, esimerkiksi suunnittelua, harjoituksia, materiaalihankintoja, henkilövarauksia jne. Tämä on edellyttänyt myös koko HUSin valmiusjärjestelmän yhteensovittamista valtakunnallisiin rakenteisiin samoin kuin toimintansa käynnistäneiden HVA:iden sote-varautumisen ohjausta ja koordinaatiota. Samanaikaisesti on rakennettu valtakunnallista tilannekuvajärjestelmää viiden valmiuskeskuksen tilannekeskuksen varaan, ja valmistauduttu uudistamaan Valtakunnallista viranomaisradioverkkoa Virve 2.0 sekä ottamaan viranomaisten yhteistä kenttäjohtamisjärjestelmää KEJO:a käyttöön.

Edellä todetut asiakokonaisuudet ovat vaatineet osaamis- ja henkilöstöpanostusta Etelä-Suomen sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskukselta, ja loppuvuodesta 2023 sen suunnitteluvoimaa vahvistettiin suunnittelupäälliköllä ja kahdella erikoissuunnittelijalla, joiden aloittaminen näissä tehtävissä tapahtui vuoden 2023 joulukuussa ja vuoden 2024 tammikuussa. Ensimmäistä toimintavuotta ovat leimanneet:

1. Varautumisen ja valmiuden rakenteiden luominen niin Valmiuskeskuksen sisällä, HUS-yhtymässä kuin YTA-alueellakin.
2. Valmiussuunnittelun aktivoituminen uusilla hyvinvointialueilla. Suunnittelun yhteensovittaminen siten, että suunnitelmat toimivat yhteen ja muodostavat toiminnallisen kokonaisuuden.
3. Alueellisen tilannekuvajärjestelmän (PAVAT) rakentaminen ja käyttöönotto sekä tilannekuvaprosessin luominen.
4. Aktiivinen harjoitustoiminta valtakunnallisella, alueellisella ja paikallisellakin tasolla.
5. Sosiaali- ja terveysministeriön toimeksiantojen toteuttaminen.
6. Tiivistynyt valmiussuunnitteluyhteistyö puolustusvoimien kanssa.

2.1.2 Hankintojen kehittämistoimenpiteet

Hankinnoissa jatkettiin määrätietoista laadun ja suorituskyvyn parantamista sekä hankintojen strategisten linjausten mukaisten priorisoitujen kehityshankkeiden edistämistä. Hankintapäätösten lukumäärä vuonna 2023 oli jälleen historian suurin, kun verrataan edellisiä vuosia nykyisen keskitetyn hankinnan raportoinnin alusta 2019. Vuoden 2023 aikana tehtiin 727 hankintapäätöstä, joiden laskennallinen vuosiarvo oli 184,3 milj. euroa. Hankintavelka (vanhat kilpailuttamattomat hankinnat) saatiin kokonaan pois (=hankintapäätökset tehty) 22.12.2023, jolloin saavutettiin lopullinen Compliance -tila. Hankintavelkaa purettiin vuoden aikana noin 24,3 milj. euroa. Kaiken kaikkiaan vuosien 2019-2023 aikana tehtiin Compliance -tilan saavuttamiseksi yhteensä 771 hankintapäätöstä, joiden yhteenlaskettu vuosiarvo oli n. 139 milj. euroa. Käytännössä hankinnat on samanaikaisesti kilpailuttanut koko HUSin sopimusvalikoiman uudelleen viimeisen neljän vuoden aikana.

Vuoden 2023 investointiohjelmaan liittyvät laitehankinnat saatiin päätösvaiheeseen suunnitellusti ja aikataulun mukaisesti muutamaa poikkeusta lukuun ottamatta. Laitteiden pitkät toimitusajat aiheuttivat haasteita myös vuonna 2023. Globaalin markkinan ongelmat asettivat haasteita hankintojen ja voimassa olevien sopimusten hintakehitykselle. Syksyllä käynnistettiin suunnittelu kategoriakohtaisten tuottavuus- ja säästötavoitteiden saavuttamiseksi. Vuoden 2024 aikana arvioidaan, mikä on erilaisten hankinnoissa hyödynnettävien toimenpiteiden edesauttava tuottavuus- ja säästöpotentiaali ja kuinka todennäköisenä niiden realisoitumista pidetään erilaisissa hankinnoissa ja kategorioissa. Tuottavuus- ja säästöpotentiaaliin liittyvä toimenpidesuunnitelma viedään osaksi

kategoriassuunnitelmia ja samalla luodaan käytännöt siitä, miten niistä johdetaan toimenpiteet yksittäisiin kilpailutuksiin.

Hankintojen elinkaaren johtamista tukevan tietojärjestelmän (Voitto) hankintaprojektien hallinta -moduuli otettiin onnistuneesti käyttöön vuoden lopussa. Toimittaja- ja sopimushallinnan ja hankintaportaalimoduuleiden käyttöönottoprojektit tapahtuvat porrastetusti vuoden 2024 aikana.

Toimittaja- ja sopimushallinnan toiminnallistamisen projektissa edettiin HUS-laajuiseen viestintään yhteisestä toimintamallista ja HUS-laajuisen kypsyystason tunnistamiseen kaikille tulosalueille ja konsernipalveluiden yksiköille lähetetyn kyselyn kautta. Tulosten perusteella toteutettiin tukitoimenpiteet, jotka liittyivät erityisesti tiedon lisäämiseen ja oikeiden vastinparien tunnistamiseen tulosalueiden ja hankintakategorioiden osalta. Yhteistä toimittaja- ja sopimushallinnan mallia konkretisoitiin ja roolien rajapintoja selkeytettiin työpajassa, johon osallistui avainhenkilöt läpi HUS-organisaation.

Hankintojen vastuullisuuden kehittämisessä tunnistettiin kaikissa seitsemässä hankintakategoriassa sekä sosiaalisen vastuullisuuden että ympäristövastuun näkökulmasta keskeiset huomioitavat näkökulmat ja ne integroitiin kategoriassuunnitelmiin. Vastuullisuuden osalta keskeiset huomioitavat näkökulmat tunnistettiin analysoimalla eri hankintojen eurovolyymeja, riskejä, positiivisen vaikuttamisen mahdollisuuksia ja sitä, mihin hankintojen kautta on mahdollisuus vaikuttaa. Työssä huomioitiin vahvasti HUSin ilmastotiekartta ja ympäristöohjelma. Työryhmä koostui hankinnan asiantuntijoista, kehittämisasiantuntijoista, ympäristöasiantuntijoista sekä sosiaalisen vastuullisuuden ja ihmisoikeuksien asiantuntijoista, niin HUSista kuin muistakin organisaatioista. Toimittajakenttä osallistui työhön useiden markkinavuoropuheluiden kautta.

Vastuullisten hankintojen edistämiseksi laadittiin myös kattava tukimateriaalipaketti kilpailuttajille, sisältäen mm. päivitettyt ohjeet vastuullisuuden edistämiseen hankinnoissa, kategoriakohtaiset vastuullisuuskortit, vastuullisuuskriteeripankin ja ohjeet moniammatillisen työryhmän johtamiseen vastuullisuuden huomioimisessa kilpailutuksissa. HUS teki vuoden 2023 aikana kaksi vastuullisten hankintojen julkilausumaa: ympäristömerkkisitoumuksen sekä pohjoismaisen yhteistyön sopimuksen muiden suurten terveydenhoitoalan hankkijoiden kanssa Ruotsista, Norjasta, Tanskasta ja Islannista. Ympäristömerkkisitoumuksessa HUS sitoutuu edistämään ympäristömerkittyjen tuotteiden hankintaa tunnistamissamme tuoteryhmissä. Pohjoismaisen yhteistyösitoumuksen keskiössä on yhteisten asiantuntijaresurssien hyödyntäminen, osaamisen kasvattaminen ja yhteisten kehittämisprojektien toteuttaminen. Vuonna 2024 jatketaan vastuullisten hankintojen toimintamallin käyttöönottoa ja jatkuvan kehityksen vakiinnuttamista.

Hankinnan varautumiseen liittyvät prosessit ja vastuut tarkastettiin organisaation toimintojen kesken. Varautumisen ja riskienhallinnan ohjaama kriittisyysarviointi tulee huomioida myös HUSin kriittisiin toimintoihin liittyvien tarvikkeiden, laitteiden ja palveluiden hankintojen valmistelussa ja sopimus- ja toimittajahallinnassa. Valmiuden ja varautumisen huomioimiseksi hankinnoissa laadittiin toimintamalli. Siinä keskeistä on tunnistaa ja huomioida varautumistarpeet yhteistyössä varautumisen, potilashoidon ja materiaalihallinnan asiantuntijoiden kanssa ja viedä ne hankintakategorioiden suunnitelmiin, sekä niistä johtuen tavoitteiksi ja toimenpiteiksi yksittäisiin kilpailutuksiin. Valmiuden ja varautumisen uutta toimintamallia pilotoidaan kahdessa hankintakategoriassa vuonna 2024.

2.1.3 Siltasairaala

Vuoden 2023 alussa otettiin Meilahden kampuksella käyttöön Siltasairaala, HUSin kautta historian suurin rakennushanke. Töölön sairaalasta luovuttiin ja kaikki siellä sijainneet toiminnot siirtyivät Siltasairaalaan. Siltasairaalaan valmistui 16 uutta leikkaussalia, 58 tehohoitopaikkaa, 215 vuodepaikkaa vuodeosastoille ja 69 hoitopaikkaa Syöpäkeskuksen

lääkehoitoyksikköön. Osana Siltasairaala-projektia syöpätaudeille valmistui uudisrakennus, joka liittyy kiinteästi vanhaan syöpäkeskus-rakennukseen. Työstä siirtynyt tapaturma-asema integroitiin Meilahden päivystyskokonaisuuteen.

Siltasairaalan käyttöönotto sujui suunnitelmien mukaisesti. Ensimmäisen vuoden toimintaa varjosti hoitohenkilökunnan saatavuuteen liittyvät haasteet, jotka olivat alkaneet jo aiemmin Työlön sairaalassa. Tämä vaikutti ennen kaikkea leikkausosaston ja vuodeosastojen toimintaan. Siltasairaalan leikkaussaleja saatiin avattua käyttöön vuoden 2023 aikana 9-10/16. Myös vuodeosastoilla oli vapaata tilakapasiteettia, joka vaihteli eri toimialojen välillä. Hoitohenkilökunnan määrä pysyi olennaisesti ennallaan ensimmäisen kuuden kuukauden aikana käyttöönotosta, joskin jonkin verran vaihtelua oli toimialojen välillä.

Rekrytointinäkyvät loppuvuoden 2023 aikana olivat vähitellen paranemassa. Siltasairaalan poliklinikkatoiminnoissa henkilökunnan saatavuus ei ollut pullonkaula, ei myöskään tilaresurssit. Hoitajatilanne Siltasairaalan teho-osastolla oli riittävä. Henkilökunnan rekrytointiin onnistuminen leikkausosastolle ja vuodeosastoille on ratkaisevaa toimintavolyymien ja tilojen käytön kasvattamisessa jatkossa.

2.1.4 Suomen Sairaalalaittepalvelu Oy

HUS-kuntayhtymän valtuusto päätti 10.6.2021 perustaa Suomen Sairaalalaittepalvelu Oy -nimisen yhtiön kuntayhtymän osakkuusyhtiöksi yhdessä Tradeka-Yhtiöt Oy:n kanssa. HUS on yhtiössä vähemmistöosakas 40 prosentin omistusosuudella. Tradeka-Yhtiöt Oy valittiin kuntayhtymän sopimuskumppaniksi hankintamenettelyn kautta. Yhtiön ja hankintamenettelyn tarkoituksena on ollut järjestää Diagnostiikkakeskuksen tarvitsemia laitehankintoja palveluna, jolla järjestelyllä on tavoiteltu sekä hankintojen joustavuutta että tuottavuuden kehittymistä. Yhtiö voi järjestää myös muita palveluja, jotka helpottavat laitteistojen hankintaa ja käyttökuntoon saattamista. Sopimuskausi on 10 vuotta, jonka jälkeen sopimus on voimassa toistaiseksi enintään viisi vuotta. Hankinnan kokonaisarvoksi arvioitiin 225 miljoonaa euroa. Vuosi 2023 oli yhtiön toinen täysi toimintavuosi ja vuoden aikana yhtiö hankki diagnostiikkalaitteita noin 7 miljoonan euron edestä. Tulevien vuosien osalta yhtiön kautta toteutettavat hankintamäärät olisivat vuosittain noin 10 miljoonan euron luokkaa.

Yhtiö toteuttaa tällä hetkellä tietyn osuuden Diagnostiikkakeskuksen laitehankinnoista. Näitä hankintoja koskevien investointien valmistelu, budjetointi ja kilpailutus toteutetaan vastaavalla tavoin kuin muutkin HUSin laiteinvestoinnit, mikä osaltaan varmistaa yhtiön tuottamien palvelujen läpinäkyvyyttä. Laitteiden kilpailutuksesta vastaa konsernihallinnon hankintojen vastuualue sekä HUSin itse rahoittamien, että yhtiön kautta palveluna toteutettujen hankintojen osalta. Laitehankintayhtiölle toteutettavaksi suunnitellut investoinnit ovat osana HUSin investointiohjelmia.

Käytännössä edellä mainittu tarkoittaa, että yhtiö toimii pitkälti leasingrahoittajan tavoin sen vastuulle kuuluvissa laitehankinnoissa. Yhtiö jälleenrahoittaa hankintansa kaupallisen leasingrahoittajan kautta, johon kustannukseen lisätään yhtiön hallintokulut ja kate. Rahoituksen järjestäminen yhtiön kautta tulee näin jonkun verran suoraan HUS-yhtymän järjestämään leasingrahoitusta kalliimmaksi. Yhtiön kanssa tehdyn hankinnan ehdot mahdollistaisivat, että yhtiö tuottaisi myös lisäpalveluja em. rahoituspalvelun tueksi. Rahoituksen lisäksi muut yhtiölle kaavailut palvelut eivät ole toistaiseksi toteutuneet. Hankintojen toteuttaminen yhtiön kautta antaa kuitenkin hankintoja tekeville yksiköille joustavuutta palveluina toteutettavien hankintojen kautta. Yhtiö ei ole HUS-yhtymän tavoin sidottu talousarvion vuotuisuusperiaatteeseen, ja hankintojen toteuttamista voidaan tehdä jatkuvana prosessina ilman, että kalenterivuoden vaihtuminen aiheuttaisi siihen epäjatkuvuutta.

Tarjouskilpailun ja sopimuksen perusteella yhtiöllä olisi mahdollisuus myös tuottaa hankintojen suunnittelun tueksi erilaisia palveluita kuten:

1. Laitehallinnan tuki: yhtiö pystyisi arvioimaan, millaisia laitekombinaatioita HUSilla (ja

yhtiöllä) on, millaisia toimittaja-, teknologia-, ym. riskejä ne muodostavat ja kuinka hyvin laitteet vastaavat asiakkaan tarpeita, minkä tiedon perusteella yhtiö kykenisi arvioimaan ja minkälainen laite- ja toimittajakirjo olisi todennäköisesti HUSin kannalta paras.

2. Hankintojen suunnittelun tuki: yhtiö voisi seurata markkinoilla olevan ja sinne lähiaikoina tulevan teknologian kehittymistä ja arvioisi missä vaiheessa ja millaista teknologiaa mihinkäkin yksikköön on tarkoituksenmukaista hankkia
3. Laitteiden käytön seuranta: yhtiön olisi mahdollista seurata ja analysoida, mikä on minkäkin laitteen käyttöaste ja tehokkuus missäkin käytössä ja yksikössä, sekä mitkä tekijät tätä tehokkuutta selittävät
4. Hankinnan tekninen toteutus.

Yhteenvetona laitehankintayhtiön tarpeellisuudesta ja lisäarvosta voidaan todeta, että sen palvelut muuten vastaavat tällä hetkellä tavanomaisia leasingrahoittajan palveluita, mutta sen toimintatapa tuottaa investoinnit palveluna antaa joustavuutta hankintoja toteuttaville yksiköille edellä kuvatuin tavoin. Yhtiön kustannustaso muihin leasingrahoittajiin verrattuna on kuitenkin edellä mainituista syistä korkeampi. Mahdollista hankinnan ja palvelusopimuksen puitteissa olisi, että yhtiö tuottaisi em. lisäpalveluja, joista etenkin kohtien 1 ja 2 palveluille voisi olla kysyntää HUSin näkökulmasta, mikä edellyttäisi kuitenkin näihin tarvittavan osaamisen rekrytointia.

2.1.5 Asiakkuusyksikkö

Asiakkuushallinnan yksikkö aloitti toimintansa 1.1.2023. Yksikön tehtävänä on huolehtia, että HUS tarjoaa yhdenvertaiset ja laadukkaat erikoissairaanhoidon palvelut kaikille Uudenmaan asukkailla. Strategian mukaisena tavoitteena on suunnitelmallinen, tavoitteellinen ja tuloksellinen yhteistyö hyvinvointialueiden ja Helsingin kanssa. Yksikkö

- Toimii linkkinä hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin ja HUSin tulosalueiden välillä
- Koordinoi ja edesauttaa neuvotteluja muutoksista palvelutuotannossa
- Koordinoi YTA-alueen laajuista yhteistyötä
- Koordinoi palveluiden yhteensovittamista
- Tukee yhtenäisten palveluketjujen kehittämistä
- Vastaa yhdyspintatyöstä
- Koordinoi yhteisesti sovitun tietopohjan ja mittareiden tarjoamista hyvinvointialueille ja Helsingin kaupungille
- Seuraa palveluiden toteutumista ja käy vuoropuhelua

Asiakkuushallinto -yksikkö koostuu asiakasjohtajien ryhmästä, perusterveydenhuollon yksiköstä ja Uudenmaan sosiaalialan osaamiskeskus Soccasta. Yksikön tärkeimmät toiminnalliset tavoitteet vuonna 2023 olivat Uusimaan- ja YTA-tasojen yhteistyömallien ja rakenteiden käynnistäminen. Nämä toteutettiin. Kaikkien hyvinvointialueiden ja Helsingin kanssa on toiminnassa sekä kahdenvälinen, että Uusimaan- ja YTA-laajuinen yhteistyö. HUS järjestämissopimuksessa sovitut taktisen tason segmenttiryhmit käynnistettiin, ja aloitettiin ensimmäiset yhteistyöprojektit. Lähipalvelu- ja integraatiolautakunta kokoontui viisi kertaa. Tietotuotantoa ja yhteistä tietopohjaa edistettiin yhdessä tietohallinnon kanssa. Kokonaisuutena asiakkuustiimi saavutti sille asetetut strategiset ja toiminnalliset tavoitteet.

2.2 Tulevaisuuden näkymät

2.2.1 Sotepe- ja maakuntauudistus – hallinnolliset sekä taloudelliset tulevaisuudennäkymät

Vuosi 2023 oli HUS-yhtymän ensimmäinen kokonainen toimintavuosi ja vastaavasti ensimmäinen toimintavuosi uudessa Uudenmaan erillisratkaisussa. HUS-yhtymän tuottamien palveluiden rahoitus toteutui pääosin kiinteän, yhtymän jäsenten linjaaman kehyksen kautta. Rahoitusmallin muutos oli periaatteellisesti HUS-yhtymän kannalta merkittävä, eikä sen

kaikkia vaikutuksia ole vielä pystytty tunnistamaan. Tiivistetysti malli tarkoittaa sitä, että HUS-yhtymän tulee entistä tiukemmin keskittyä järjestämisvastuuseensa kuuluviin tehtäviin ja pyrkiä luopumaan sellaisista mahdollisista muista tehtävistä, joiden rahoituspohjaa ei ole riittävästi turvattu.

Valtiolta tulevan rahoituksen riittävyys on ollut ongelmana niin HUSissa, Uudellamaalla kuin koko maassa. HUSin alijäämä vuodelle 2023 oli 111,1 milj. euroa, Uudenmaan yhteenlaskettu alijäämäennuste HUS mukaan lukien 295 milj. euroa ja koko maan alijäämäennuste yli 1,3 miljardia euroa. Koko maan rahoitustilanne paranee jonkun verran vuonna 2024, mutta edelleen alijäämää ennustetaan kertyvän koko maan tasolla yli 850 milj. euroa. Epäselväksi jää, mitä kaikkia toimenpiteitä taloudellisen kehityksen kääntäminen tulee lähivuosina valtioneuvostolta ja hyvinvointialueilta edellyttämään.

Taloudellisen tilanteen tasapainottaminen tulee edellyttämään muun ohella rakenteellisia ratkaisuja. Yksi tällainen ratkaisu tullee olemaan erikoissairaanhoidon sairaaloiden ja päivystysten porrasteisuuden, työnjaon ja yhteistyön kehittäminen. Asiaa koskeva STM:n asettaman asiantuntijaryhmän raportti ilmestyi tammikuussa 2024, ja siinä hahmotellaan suuntaviivoja tulevalle sairaaloiden ja päivystysten toiminnallisille muutoksille. Tiivistetysti raportissa esitetään muun muassa leikkaustoiminnan, synnytysten ja päivystysten keskittämistä koskien myös Uttamaata. Raportissa kuvatut muutokset tulevat edellyttämään lainsäädäntötoimia, mutta niitä on perusteltua soveltuvien osin huomioida jo HUSin vuoden 2025 ja myös sitä seuraavien vuosien toiminnan ja talouden suunnittelussa.

STM on valmistelemassa lisäksi kansallista palvelureformia, jossa uudistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon sisältöjä koskevaa lainsäädäntöä sekä siihen liittyvää ohjausta vastaamaan nykyisiä sote-rakenteita ja valtakunnallisia sote-tavoitteita. Uudistuksella tulee todennäköisesti olemaan merkittäviä vaikutuksia koko sektorin toimintaan ja lainsäädäntöön mahdollisesti jo vuoden 2025 aikana. Palvelureformi on osa pääministeri Orpon hallituksen hallitusohjelmaa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoitusmalli ja rahoituksen niukkuus ovat aiheuttaneet käytännön ongelmia hyvinvointialueiden sopimusperusteiselle yhteistyölle. Koska kehittämistyötä esim. ICT-asioissa harvoin kannattaa tehdä vain yhden hyvinvointialueen tarpeisiin, on kehittämis yhteistyöstä tehty sopimuksia aiemmin sairaanhoitopiirien ja nyttemmin hyvinvointialueiden välille. Esimerkkinä tällaisesta sopimusperusteisesta ICT-kehittämis yhteistyöstä on Terveyskylä-palvelukokonaisuus. Vastaavasti tiettyjä erityispalveluita on voitu sopimusteitse valtakunnallisesti keskittää ja järjestää näiden palveluiden rahoitus. Esimerkkinä tällaisesta palvelusta on HUSin ylläpitämä Myrkytystietokeskus. Hyvinvointialueiden rahoitustilanteen takia myös tällainen yhteiskehittäminen ja yhteisten yksiköiden ylläpitäminen kohtaa ongelmia, ja esimerkiksi Terveyskylän sopimukset on jo irtisanottu eräiden hyvinvointialueiden toimesta. Yleisölle tarkoitetun sähköisen palvelun käyttöä ei ole mahdollista rajoittaa, minkä seurauksena jäljelle jäävät hyvinvointialueet joutuvat kantamaan irtisanoneidenkin kustannukset. HUS on raportoinut STM:lle loppuvuoden 2023 neuvottelussa tässä kuvatun rakenteellisen ongelman ja esittänyt sille ratkaisuvaihtoehtoja.

2.2.2 Lakimuutokset

Sote-uudistusta koskeva lainsäädäntö

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyi lain nojalla kunnilta ja kuntayhtymiltä hyvinvointialueille 1.1.2023. HUS-kuntayhtymän toiminta päättyi vuoden 2022 lopussa. HUS-yhtymä aloitti toimintansa hyvinvointiyhtymänä 1.1.2023 alkaen. HUS-kuntayhtymän varat, velat ja sitoumukset, mukaan lukien sopimukset siirtyivät HUS-yhtymälle suoraan lain nojalla 1.1.2023.

HUS-yhtymä järjestää Uusimaalain (615/2021) mukaan yhdessä Uudenmaan

hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin kanssa sosiaali- ja terveydenhuollon Uudellamaalla sekä hoitaa muita laissa sille määrättyjä tehtäviä. Sote-uudistukseen liittyen sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädäntöön tehtiin laajasti tarkistuksia.

Laki hyvinvointialueiden rahoituksesta

Hyvinvointialueiden rahoituksesta annettuun lakiin lisättiin 10.3.2023 voimaan tullut säännös hyvinvointialueiden vuoden 2023 rahoituksen korjauksesta. Lisäksi muutettiin siirtymätasasta koskevaa säännöstä.

Hyvinvointialueiden rahoituksesta annettuun lakiin lisättiin 1.1.2024 alkaen yliopistosairaalisää koskevat säännökset. Yliopistosairaalisää otetaan huomioon Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin osalta sekä niiden hyvinvointialueiden osalta, joissa on yliopistollinen sairaala. Yliopistollisen sairaalan perusteella määräytyvät hyvinvointialueen laskennalliset kustannukset lasketaan kertomalla yliopistosairaalan perushinta hyvinvointialueen asukkaiden määrällä.

Ilmoittajansuojelulaki (1171/2022)

Laki Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta tuli voimaan vuoden 2023 alussa. Hyvinvointialueiden ja hyvinvointiyhtymien tuli ottaa käyttöön sisäinen ilmoituskanava kolmen kuukauden kuluessa lain voimaantulosta. Lailla pantiin täytäntöön Euroopan unionin oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelua koskeva direktiivi.

Lainsäädännön tavoitteena on, että ilmoittaja, joka työnsä yhteydessä havaitsee tai epäilee yleisen edun vastaista toimintaa erikseen määritellyillä EU:n, tai kansallisen oikeuden aloilla (mm. julkiset hankinnat ja tietosuojat) voi ilmoittaa asiasta turvallisesti. HUSin sisäinen ilmoituskanava otettiin käyttöön alkuvuodesta 2023.

Rajat ylittävästä terveydenhuollosta annettu laki ja siihen liittyvät muut lainmuutokset

Vuoden 2023 alussa tulivat voimaan lainmuutokset, joissa hyvinvointialueita, Helsingin kaupunkia ja HUS-yhtymää velvoitetaan kiireellisen hoidon lisäksi järjestämään välttämättömäksi arvioituja terveydenhuollon palveluja paperittomille ja tietyille paperittoman kaltaisessa tilanteessa oleville henkilöille, joilla ei ole oikeutta muihin julkisen terveydenhuollon palveluihin kuin kiireelliseen hoitoon. Alaikäisille tulee järjestää kaikki tarvittavat terveydenhuollon palvelut saman laajuisina kuin niille alaikäisille, joilla on Suomessa kotikunta. Kela korvaa valtion varoista julkisen terveydenhuollon palvelusta aiheutuneet kustannukset, kun em. terveyspalveluita on annettu henkilölle, jolla ei ole kotikuntaa Suomessa ja jonka hoidosta aiheutuneita kustannuksia ei ole saatu perittyä. Hoitoa saaneen henkilön ollessa ilmeisesti varaton kustannusten perintäyrityksestä voidaan luopua.

Lisäksi rajat ylittävästä terveydenhuollosta annetusta laista uusittiin ulkomailta annetuista terveydenhuollon palveluista aiheutuneiden kustannusten korvausmalli. Kustannukset korvataan enintään siihen määrään saakka, joka vastaisi henkilön julkisessa terveydenhuollossa samasta tai vastaavasta hoidosta aiheutuneita kustannuksia. Korvaus ei saa ylittää henkilön terveyspalvelusta tosiasiallisesti maksamaa kustannusta.

Tilanteessa, jossa henkilö vartaa vasten matkustaa toiseen EU-valtioon saadakseen siellä terveydenhuollon palveluita, kustannusten korvaaminen edellyttää lisäksi, että henkilölle on annettu säännösten niin edellyttäessä ennakkolupa tai olisi annettu lähete, jos häneltä terveydenhuoltolain mukaan vaadittaisiin sellainen hänen asioidessaan julkisessa terveydenhuollossa Suomessa. Em. lainmuutos tuli voimaan 1.5.2023 ja osin 1.1.2024.

Työterveydenhuoltolain, mielenterveyslain, päihdehuoltolain ym. muutokset

Mielenterveys- ja päihdepalveluista säädetään sosiaalihuollon palvelujen osalta

sosiaalihuoltolaissa ja terveydenhuollon palvelujen osalta terveydenhuoltolaissa, lukuun ottamatta tahdosta riippumatonta hoitoa ja valtion mielisairaaloiden toimintaa, joista säädetään edelleen mielenterveyslaissa ja päihdehuoltolaissa. Hyvinvointialueen/HUSin tulee huolehtia lain mukaisen tahdosta riippumattoman hoidon järjestämisestä osana erikoissairaanhoidtoa. Lait tulivat voimaan 1.1.2023 ja velvollisuus järjestää toimiva työnohjaus henkilöstölle, joka työskentelee mielenterveyden hoitoa tai päihde- ja riippuvuushoitoa antavissa yksiköissä tuli voimaan 1.7.2023.

Terveydenhuoltolakiin lisättiin myös säännös, jonka mukaan sosiaali- ja terveysalan ammattikorkeakoulututkintoihin sisältyvästä harjoittelusta suoritetaan valtion varoista korvausta mm. hyvinvointialueille ja HUS-yhtymälle. Ammattikorkeakoulut ovat maksaneet sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköiden kanssa tekemiensä sopimusten perusteella korvausta harjoittelusta aiheutuviin kustannuksiin. Korvaukset eivät kata harjoittelusta aiheutuvia kustannuksia.

Vammaispalvelulaki ja siihen liittyvät lait

Vammaispalvelulain ja siihen liittyvien lainmuutosten piti tulla voimaan 1.10.2023. Ko. lain ja lainmuutosten voimaantuloa siirrettiin eteenpäin ja ne tulevat voimaan 1.1.2025. Muutos koskee HUSin osalta erityisesti nykyisin HUSin hoitovastuulla olevien hengityshalvauspotilaiden hoidon, hoivan ja huollon järjestämistä. Tätä koskevat muutokset valmistellaan vuoden 2024 aikana yhteistyössä Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kanssa.

Hallintolain, julkisen hallinnon tiedonhallintalain ja digitaalisten palvelujen tarjoamisesta annetun lain muutokset

Hallintolakiin lisättiin 1.5.2023 alkaen uusi asioiden automaattista ratkaisemista koskeva luku. Viranomainen voi ratkaista automaattisesti asian, johon ei sisälly seikkoja, jotka viranomaisen etukäteisen harkinnan mukaan edellyttäisivät tapauskohtaista harkintaa, tai johon sisältyvät tapauskohtaista harkintaa edellyttävät seikat virkamies tai muu asian käsittelijä on arvioinut.

Tiedonhallintalakiin lisättiin mm. uusi automatisoituja toimintaprosesseja koskeva 6 a luku.

Lakiin digitaalisten palvelujen tarjoamisesta lisättiin uusi 6 a §, jossa säädetään edellytyksistä, joilla viranomainen voi antaa neuvontaa digitaalisessa palvelussa palveluautomaation avulla. HUSilla on käytössä chatbot-palveluja (mm. laboratorion ja kuvantamisen chatbot). HUS ja muut yliopistosairaalat ovat myös kehittäneet Terveyskylässä valtakunnallisia palveluautomaatioratkaisuja (mm. Milli mielenterveystalossa). Lainmuutos koskee edellä mainittuja ja niitä vastaavia HUSin palveluautomaation avulla toteutettuja palveluja.

EU:n tekoälyasetus

Euroopan unionin tekoälyasetuksesta saavutettiin poliittinen yhteisymmärrys jäsenmaiden, komission ja EU-parlamentin välisessä kolmikantaneuvottelussa Brysselissä 9.12.2023. Asetuksella pyritään varmistamaan, että EU:n markkinoilla olevat tekoälyjärjestelmät eivät vaaranna ihmisten turvallisuutta, terveyttä tai perusoikeuksia.

3 HUS-YHTYMÄN TEHTÄVÄ JA ORGANISAATIO

3.1 HUS-yhtymän tehtävä

HUS-yhtymällä on järjestämisvastuu sille laissa säädettyistä ja HUS-järjestämissopimuksessa määrättyistä palveluista. HUS-yhtymän tehtävänä on laissa tarkoitettu tavoin myös sen järjestämisvastuuseen sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvä koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta, sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoiminta sekä hoitoon pääsyn odotusaikojen julkaiseminen. HUS-yhtymä huolehtii lisäksi muista hyvinvointiyhtymälle laissa säädettyistä tehtävistä.

HUS-yhtymä voi tarjota jäsenilleen muita tehtäviinsä liittyviä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tai niitä tukevia palveluja sekä olla osakkaana tai jäsenenä yhteisöissä, jotka edistävät HUS-yhtymän tehtäviin liittyviä tavoitteita tai toimintoja. HUS-yhtymä voi tarjota tehtäviinsä liittyviä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tai niitä tukevia palveluja myös muille kuin jäsenilleen tietyin edellytyksin. HUS-yhtymä ylläpitää yliopistollista sairaalaa.

3.2 HUS-yhtymän vastuualue

HUS-yhtymässä toimiva Helsingin seudun yliopistollinen keskussairaala HYKS vastaa harvinaisten tai muuten vaativien sairauksien hoidosta Etelä-Suomen yhteistoiminta-alueella (YTA-alue). Etelä-Suomen YTA-alueeseen kuuluvat Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin lisäksi Etelä-Karjalan, Kymenlaakson ja Päijät-Hämeen hyvinvointialueet. HUSiin on myös keskitetty valtakunnallisesti useiden harvinaisten ja vaikeiden sairauksien hoito.

3.3 Toimielimet

HUS-yhtymän toimielinorganisaatiosta määrätään perussopimuksessa.

Yhtymäkokous

HUS-yhtymän ylintä päätösvaltaa käyttää yhtymäkokous, joka kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa. Yhtymäkokouksen toiminnasta määrätään perussopimuksen luvussa kolme.

Yhtymäkokouksella on useita keskeisiä tehtäviä, jotka muodostavat merkittävän osan HUS-yhtymän päätöksentekorakenteesta. Yhtymäkokous päättää HUS-järjestämissopimuksen hyväksymisestä HUS-yhtymän puolesta ja HUS-yhtymän strategiasta sekä hyväksyy hallintosäännön. Yhtymäkokous valitsee yhtymähallituksen, tarkastuslautakunnan, kansalliskielilautakunnan ja muiden hallintosäännössä määrättyjen toimielinten jäsenet sekä konsernin tilintarkastajat. Yhtymäkokous päättää talousarviosta ja taloussuunnitelmasta, tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapaudesta, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista ja peruspääoman korottamisesta tai alentamisesta. Lisäksi yhtymäkokous päättää luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteista. Yhtymäkokous vahvistaa HUS-konsernin omistaohjauksen periaatteet ja hyväksyy konserniohjeen.

Yhtymäkokouksessa kutakin jäsentä edustaa yksi edustaja, joka määrätään yhtymäkokoukskohtaisesti. Yhtymäkokousedustajalle on nimettävä henkilökohtainen varaedustaja.

Yhtymähallitus

Yhtymähallitus johtaa HUS-yhtymän toimintaa, hallintoa ja taloutta siten kuin siitä on säädetty laissa tai määrätty HUS-yhtymän perussopimuksessa taikka HUS-yhtymän

hallintosäännössä. Yhtymähallitus vastaa HUS-yhtymän hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä erityisesti HUS-yhtymän järjestämistä vastuulla olevien tehtävien ja strategian toteuttamisesta sekä yliopistollisen lääketieteellisen ja terveystieteellisen opetus- ja tutkimustoiminnan edellytyksistä. Talouden näkökulmasta yhtymähallitus huolehtii talousarvion noudattamisesta ja vahvistaa asiakasmaksut talousarviossa määrättyjen perusteiden mukaisesti. Lisäksi se vastaa omistajaohjauksesta, henkilöstöpolitiikasta ja yhtymän sisäisestä valvonnasta.

Yhtymähallitus raportoi yhtymäkokoukselle vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä konserniyhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä antaa arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä. Yhtymähallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, sekä hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat ja valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti. Yhtymähallituksella on päättäväisellä myös kiinteän ja irtaimen omaisuuden hankinnoissa ja luovutuksissa. Lisäksi se päättää lainojen ottamisesta ja antamisesta, noudattaen yhtymäkokouksen hyväksymiä periaatteita. Yhtymähallitus valvoo HUS-yhtymän etua ja toimii sen edustajana sopimusasioissa. Tiedonhallinta ja asiakirjahallinto kuuluvat myös yhtymähallituksen vastuualueisiin.

Yhtymähallituksessa toimii 17 jäsentä, joista määrätään perussopimuksen 12 §:ssä. Yhtymäkokous valitsee yhtymähallituksen jäsenten keskuudesta puheenjohtajaksi Helsingin kaupungin nimeämän jäsenen ja varapuheenjohtajaksi Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen nimeämän jäsenen. Hallituksen jäsenet esitetään liitteessä 1B.

Konsernijaosto

Yhtymähallituksen konsernijaoston puheenjohtajana toimii yhtymähallituksen puheenjohtaja. Konsernijaosto seuraa ja arvioi konserniyhtiöiden tavoitteiden toteutumista ja taloudellisen aseman kehittymistä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä yhtymähallitukselle. Konsernijaosto tarkastelee tytäryhtiöiden seurantaraportit ja osallistuu konsernivalvonnan toteuttamiseen. Se myös käsittelee konserniohjaukseen liittyviä tytär- ja osakkuusyhteisöjä koskevia linjauksia siltä osin, kuin niiden tekeminen ei kuulu toimitusjohtajalle. Konsernijaosto hyväksyy HUS-yhtymän tytär- ja osakkuusyhtiöiden osakassopimukset ja nimeää HUS-yhtymän ehdokkaat yhtiöiden hallituksiin. Konsernijaoston jäsenet esitetään liitteessä 1C.

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan kokoonpanosta ja tehtävistä määrätään hyvinvointialueissa, HUS-yhtymän perussopimuksessa, hallintosäännössä ja ulkoisen tarkastuksen tulosalueen toimintasäännössä. Yhtymäkokous asettaa 7 jäsenisen lautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunta valmistelee yhtymäkokouksen päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi yhtymäkokouksen asettamien toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumista ja toiminnan järjestämisen tuloksellisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos yhtymän taseessa on kattamatonta alijäämää. Lisäksi lautakunnan tehtävänä on huolehtia yhtymän ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta, valvoa sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset yhtymäkokoukselle tiedoksi. Lautakunta valmistelee yhtymähallitukselle esityksen tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Tarkastuslautakunnan alaisuudessa toimii ulkoisen tarkastuksen tulosalue, joka on riippumaton HUS-yhtymän yhtymähallituksesta ja sen alaisesta johdosta. Tulosalueen tehtävänä on avustaa tarkastuslautakuntaa ja tarvittaessa tilintarkastajaa sekä valmistella tarkastuslautakunnan päätettävät asiat.

HUS-yhtymän tarkastuslautakunta kokoontui 9 kertaa sekä kerran yhteiskokoukseen Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen tarkastuslautakunnan kanssa. Keväällä 2023 toimi edelleen myös HUS-kuntayhtymän tarkastuslautakunta valmistaen arviointikertomuksen 2022. HUS-kuntayhtymän lautakunta kokoontui 4 kertaa ja arviointikertomusta valmisteleva toimikunta 4 kertaa. Tarkastuslautakunnan jäsenet esitetään liitteessä 1E.

Kansalliskielilautakunta

Kansalliskielilautakunnan asemasta, tehtävistä ja kokoonpanosta on määrätty perussopimuksen 19 §:ssä. Kansalliskielilautakunnan tehtävistä on määrätty tarkemmin hallintosäännön 30 §:ssä. Kansalliskielilautakunnan tehtävänä on selvittää ja arvioida, miten yhtymän johdon päätökset vaikuttavat kielellisten oikeuksien käytännön toteutumiseen, määritellä yhtymän vähemmistökielillä tarjottavien palvelujen tarvetta, seurata palvelujen saatavuutta ja laatua, tehdä ehdotuksia toimenpiteiksi kielivähemmistön palvelujen ja henkilöstön kielitaidon kehittämiseksi, sekä antaa lausunto kaksikielisten hyvinvointialueiden yhteistyötä koskevasta sopimuksesta ja seurata sen toteutumista.

Lautakunta laatii vuosittain yhtymähallitukselle kertomuksen kielivähemmistön palvelujen toteutumisesta yhtymässä. Kansalliskielilautakunta kokoontui vuonna 2023 viisi kertaa. Lautakunnan jäsenet esitetään liitteessä 1D.

Lähipalvelu- ja integraatiolautakunta

Lähipalvelu- ja integraatiolautakunnan tehtävänä on tehdä HUS-yhtymän lähipalveluiden tuottamista, lähipalveluvalikoimaa ja palveluverkkoa koskevia ehdotuksia yhtymähallitukselle, sekä asettaa palveluintegraatiota koskevia tavoitteita hyvinvointiyhtymän strategian puitteissa. Lähipalvelu- ja integraatiolautakunta kokoontui vuonna 2023 kuusi kertaa. Lautakunnan jäsenet esitetään liitteessä 1D.

Tutkimus-, koulutus-, kehittämis- ja innovaatiolautakunta

Tutkimus-, koulutus-, kehittämis- ja innovaatiolautakunnan tehtävänä on tehdä yhtymähallitukselle ehdotuksia HUS-yhtymän tutkimustoimintaa koskeviksi määrärahoiksi, kehittää tutkimus-, koulutus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa (TKKI-toiminta) HUS-yhtymässä sekä edistää TKKI-toiminnan yhteistyötä HUS-yhtymän, Helsingin kaupungin, Uudenmaan ja Etelä-Suomen yhteistyöalueen hyvinvointialueiden, alueen tutkimusyksiköiden ja oppilaitosten, sekä yliopistollista sairaalaa ylläpitävien hyvinvointialueiden välillä. Tutkimus-, koulutus-, kehittämis- ja innovaatiolautakunta kokoontui vuonna 2023 5 kertaa. Lautakunnan jäsenet esitetään liitteessä 1D.

3.4 Sisäinen organisaatio

HUS-konsernin organisaatio

HUS-konserniin kuuluu oman sairaalatoiminnan lisäksi useita tytäryhteisöjä; erikoissairaanhoidon palveluja tarjoava Orton Oy, tukipalveluita tuottavat HUS Kiinteistöt Oy, Puro Tekstiilihuoltopalvelut Oy, Hyks-instituutti Oy sekä kiinteistöyhtiöt Kiinteistö Oy HUS-Asunnot, Asunto Oy Pilvenmäki sekä Asunto Oy Porvoon Joukahaisentie 5.

HUS-konserniin kuuluu myös osakkuusyhteisöjä; sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnanohjausjärjestelmää Apottia hallinnoiva Oy Apotti Ab, HUSin ja Tradekan yhteisomistuksessa oleva diagnostiikkalaitteiden leasing- ja asiantuntijapalveluita tarjoava Suomen Sairaalalaittepalvelu Oy, Kiinteistöosakeyhtiö Laakson yhteissairaala sekä kiinteistöyhtiöt Oy Hyvinkään Sairaalanmäki ja Oy Biomedicum Helsinki. Lisäksi konsernilla on omistusosuudet Suomen Keskinäisestä Potilasvakuutusyhtiöstä ja Hyvinkään Ravitsemuspalvelut Oy:stä.

HUS-yhtymän sisäinen ohjaus ja johtaminen

HUS-yhtymässä kunkin organisaation tason johtajalla ja esimiehellä on toiminnallinen, henkilöstö- ja taloudellinen kokonaisvastuu. Sisäistä ohjausta ja johtamista varten yhtymä jäsennetään sairaanhoidollisia ydinpalveluita tuottaviin tulosalueisiin ja tulosyksiköihin sekä konsernipalvelujen tulosalueeseen, johon kuuluu yhtymän yhteisiä hallinto- ja tukipalveluyksiköitä. Ydinpalvelujen tulosalueet ovat Aivokeskus, Naisten, lasten ja nuorten palvelut, Konservatiiviset palvelut, Operatiiviset palvelut, Akuutti-, leikkaus- ja tehohoitokeskus sekä Diagnostiikkakeskus.

HUS-yhtymän tilivelvolliset

Hyvinvointialuelain (611/2021) 22 §:n mukaan yhtymäkokous päättää tilivelvollisten nimeämisestä. Tilivelvollisuus tarkoittaa sitä, että toimielimen jäsenen ja viranhaltijan toiminta tulee yhtymäkokouksen arvioitavaksi, siihen voidaan kohdistaa tilintarkastajan tilintarkastuskertomuksen muistutus ja yhtymäkokous päättää myönnettävästä vastuuvapaudesta.

Hyvinvointialuelain 130 §:n mukaan tilintarkastajan on annettava yhtymäkokoukselle kultakin tilikaudelta kertomus, jossa esitetään tarkastuksen tulokset. Kertomuksessa on myös esitettävä, voidaanko tilinpäätös hyväksyä ja voidaanko toimielimen jäsenelle ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen tilivelvollisille myöntää vastuuvapaus. Tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä yhtymäkokous päättää vastuuvapaudesta tilivelvollisille.

Tilivelvollisista päättää yhtymäkokous tarkastuslautakunnan valmistelun pohjalta. Hyvinvointialuelain tarkoittamia tilivelvollisia HUS-yhtymässä ovat yhtymähallituksen, konsernijaoston ja lautakuntien jäsenet sekä kunkin tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Johtavia viranhaltijoita ovat toimielimen esittelijät sekä toimielimen tehtäväalueella itsenäisestä tehtäväkokonaisuudesta vastaavat viranhaltijat. Vuoden 2023 tilivelvollisten lista esitetään alla (hyväksytty yhtymäkokouksessa 15.6.2023 §19):

TOIMIELINTEN JÄSENET
Yhtymähallituksen jäsenet ja varajäsenet
Konsernijaoston jäsenet ja varajäsenet
Tarkastuslautakunnan jäsenet ja varajäsenet
ESITTELIJÄT
Yhtymähallituksen esittelijä
Konsernijaoston esittelijä
Tarkastuslautakunnan esittelijä
TULOSALUEIDEN JA TULOSYKSIKÖIDEN TILIVELVOLLISET VIRANHALTIJAT
Tulosalueet
TuA 1 Aivokeskus (Neurokeskus ja Psykiatria) Tulosaluejohtaja ja toimialajohtajat
TuA 2 Naisten, lasten ja nuorten palvelut (Naistentaudit ja synnytykset ja Lasten ja nuorten sairaudet) Tulosaluejohtaja ja toimialajohtajat
TuA 3 Konservatiiviset palvelut (Sisätaudit ja kuntoutus, Sydän- ja keuhkokeskus ja Tulehduskeskus) Tulosaluejohtaja ja toimialajohtajat
TuA 4 Operatiiviset palvelut (Pää- ja kaulakeskus, Tukielin- ja plastiikkakirurgia, Syöpäkeskus ja Vatsakeskus) Tulosaluejohtaja ja toimialajohtajat
TuA 5 Akuutti, leikkaus ja tehohoitokeskus (Akuutti ja Leikkaussalit ja tehohoito) Tulosaluejohtaja ja toimialajohtajat
TuA 6 Diagnostiikkakeskus (Radiologia ja patologia, Fysiologia, genetiikka ja preanalytiikka ja Kemia ja makrobiologia) Tulosaluejohtaja ja toimialajohtajat
Konsernipalvelut
Lääketieteellinen johto, johtajaylilääkäri
Talous ja rahoitus, talousjohtaja
Hoitotieteellinen johto, hallintoylihoitaja
Tietohallinto, tietohallintojohtaja
Henkilöstö ja johtaminen, henkilöstöjohtaja
Laki- ja hallintoasiat, hallintojohtaja
Asiakkuushallinta, asiakkuusjohtaja
Strategia ja kehittäminen, kehittämisjohtaja
Viestintä, viestintäjohtaja
Hankinnat, johtaja ja hankintajohtaja
Apteekkipalvelut, toimialajohtaja
Toimitilat ja kiinteistöt, kiinteistöjohtaja
Runkopalvelut, toimialajohtajat
Työterveys, johtaja
sekä muut henkilöt, joita asemansa perusteella voidaan pitää tehtäväalueensa johtavina viranhaltijoina.

3.5 HUS-yhtymän jäsenet

HUS-yhtymän jäseniä ovat Helsingin kaupunki ja Itä-Uudenmaan, Keski-Uudenmaan, Länsi-Uudenmaan ja Vantaan ja Keravan hyvinvointialueet, jotka vastaavat HUSiin aiemmin kuuluneiden 24 kunnan asukkaiden sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelatustoimen palveluista. Itä-Uudenmaan hyvinvointialueelle siirtyi vuodenvaihteessa Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymästä Myrskylän ja Pukkilan kunnat. Jäsenten väkiluku kunnittain 1.1.2023 esitetään alla olevassa taulukossa:

Jäsen ja kunta	Väkiluku
YHTEENSÄ	1 733 033
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue	98 972
Askola	4 763
Lapinjärvi	2 518
Loviisa	14 568
Myrskylä	1 764
Porvoo	51 232
Pukkila	1 807
Sipoo	22 320
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue	203 192
Hyvinkää	46 797
Järvenpää	45 630
Mäntsälä	20 912
Nurmijärvi	44 458
Pornainen	5 011
Tuusula	40 384
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue	486 346
Espoo	305 274
Hanko	7 832
Inkoo	5 384
Karkkila	8 603
Kauniainen	10 284
Kirkkonummi	40 722
Lohja	45 811
Raasepori	27 306
Siuntio	6 217
Vihti	28 913
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue	280 495
Kerava	37 676
Vantaa	242 819
Helsinki	664 028

4 STRATEGIA JA KEHITTÄMISTOIMINTA

4.1 HUSin strategia ja arvot

HUSin visiona on tarjota vaikuttavaa hoitoa yhdessä kumppaneidensa kanssa kohtaamisen, yhdenvertaisuuden ja johtamisen arvojen ohjaamana. HUSilla on viisi strategista painopistettä vuosille 2023 - 2027: asiakaskokemus, henkilöstökokemus, hyvinvointialueyhteistyö, jatkuva parantaminen ja uudistuminen sekä kestävä talous. HUS asettaa kullekin strategiselle prioriteetille vuosittaiset tavoitteet ja seuraa niiden etenemistä PowerBI-raporttien avulla. Projektit ovat linjassa kliinisten tulosalueiden ja kehityssalkun hallinnan kanssa.

Asiakaskokemus - Suomen paras asiakaskokemus

Tavoitteena on, että meidät tunnetaan ja tunnustetaan koko maassa parhaasta asiakaskokemuksesta. Vuoden 2023 aikana käyttöön otettiin organisaation yhteinen asiakaspalautejärjestelmä, määriteltiin asiakaskokemusmittarit sekä -vastuut ja laadittiin palvelulupaus sekä asiakasosallisuusohjelma.

Henkilöstökokemus - halutuin työpaikka

Parannamme henkilöstön työhyvinvointia kehittämällä esihenkilötyötä ja johtamista sekä palkitsemista. Vuoden 2023 aikana käynnistettiin strateginen henkilöstösuunnittelu, jossa laadittiin henkilöstötilanteesta tarkempi nykytilan kuvaus. Työhyvinvoinnin käytänteitä ja tunnettavuutta lisättiin vahvemman viestinnän sekä valmennuksien avulla. Johtamissykkeen tavoitearvona oli 80 ja toteuma 81. Uuden työntekijän NPS suosittelumittarin tavoitearvona oli 30 ja toteuma 37. Työterveydenhuollon uudistamishankkeessa oli toimintaedellytysten parantaminen, jossa avainhenkilörekrytoinnit saatiin toteutettua sekä kehityssuunnitelma laadittua. Tavoitteena oli 7,1 tyytyväisyys työterveydenhuollon toimintaan, toteuma oli 6,1.

Palkkauksen ja palkitsemisen osalta laadittiin lyhyen tähtäimen toimenpiteet sekä suunnitelma palkkauksen ja palkitsemisen kehittämisestä vuosille 2024–2026. Henkilöstömäärän kehitys on ollut positiivista, kaikissa henkilöstöryhmissä toteutuneet määrät ylittivät tavoitteen. Esihenkilötyön edellytyksiä parannettiin viemällä esihenkilötyön ja johtamisen rakenteelliset muutokset ja työnjakoa tukevat työkalut käytäntöön, jossa tavoitteena oli 5 tulosaluetta, toteuma 3 tulosaluetta. Suoritepalkkiomallin arviointi ja jatkokehittäminen jatkuu 2024.

Hyvinvointialue -yhteistyö - Systemaattinen, tavoitteellinen ja tulokellinen yhteistyö asiakkaiden eduksi

Jatkamme Uudenmaan ja Etelä-Suomen yhteistyöalueen erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja sosiaalitoimen yhteistyön integraatiota ja tiivistämistä. Vuoden 2024 aikana toteutettiin HUSin ja Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin yhteiset toimintamallit sekä toiminnan ja talouden tietopohja. YTA-sopimuksen laadinnan yhteistyömalli laadittiin ja sopimusvalmistelu käynnistyi.

Jatkuva parantaminen ja uudistaminen - Pohjoismaiden paras yliopistosairaala

Yliopistollisuus, opetus ja tutkimus ovat ylpeytemme aihe. Vuoden 2023 aikana toteutettiin opetuksen ja tutkimuksen tiekartat ja otettiin käyttöön vuodeosastojen päivittäisen johtamisen työkalut. 12 yksikköä otti työkalut käyttöönsä (tavoite 6 yksikköä). Näiden lisäksi arvioitiin laatujärjestelmät sekä tehtiin päätös siirtyä ISO 9001 laatujärjestelmään.

Kestävä talous - Laadukkaat, yhdenvertaiset ja kustannustehokkaat palvelut

Uudenmaan erillissratkaisun ja talousraamin ohjaamana vuoden 2023 aikana on luotu lyhyen ja pitkän aikavälin taloussuunnittelu- ja ennustemalli. Kalliimpien laitteiden (>500.000) ja leikkaussalitiilojen käyttöasteseurannan vakiointi ja raportoinnin automatisointi on aloitettu, mutta työ jäi osittain kesken tietotuotannon haasteiden vuoksi. Työ jatkuu vuonna 2024. Kiinteistöistä on toteutettu kuntoarviot ja vuokratiloista luopumisesta on laadittu

suunnitelma, jonka toteuttaminen on aloitettu. Palveluverkosta on luotu dynaaminen nykytilan malli sekä uusien sairaaloiden (Siltasairaala, Tammisairaala ja suunnittelussa oleva Jorvin sairaala) tilojen korkean käyttöasteen osalta on laadittu toiminta-analyysi ja vaihtoehtoiset skenaariot.

4.2 Strategian toimeenpano

Kullekin strategiselle painopisteelle on asetettu vuosittaiset tavoitteet koko strategiakaudelle 2023–2027. Vuosittain tarkastellaan mitä on saatu aikaan, arvioidaan toimintaympäristön muutoksia sekä toteutetaan henkilöstölle kysely. Näiden pohjalta laaditaan tulevalle vuodelle toimenpiteet ja mittarit, jotka projektoidaan HUS-yhtymän läpileikkaaviksi projekteiksi. Tulosalueet laativat tulosaluekohtaiset tavoitteet myös painopisteittäin, joiden pohjalta myös tulosityksiköt laativat omat strategiset tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit kuluvalle vuodelle. Esihenkilöille on laadittu materiaali, jonka pohjalta strategiakeskustelut on helppoa käydä oman henkilöstön kanssa.

4.3 Toiminnan kehittäminen

Vuoden 2023 aikana Strategia- ja kehittäminen -yksikkö sekä Tietohallinto rakensivat yhteisen kehityssalkun hallintamallin, sekä kilpailuttivat salkunhallinta- ja projektinhallintajärjestelmän. Yhteisellä kehityssalkun hallinnalla luodaan yhteistä näkymää ja prioriteetteja kehittämiselle yhteistyössä kliinisten tulosalueiden kanssa.

4.4 Merkittävimmät toiminnan kehittämishankkeet

Leikkaussaliallokaatio ja palveluverkkoanalyysi

Leikkaussaliallokaatio -hankkeessa arvioitiin erikoisaloiden leikkauskapasiteetin tarvetta tulevien vuosien aikana sekä luotiin skenaariot, miten leikkaussaliallokaatiota tulisi muuttaa, jotta erikoisaloiden kasvaneet hoitojonot pystyttäisiin purkamaan. Talousarvion 2023 käsittelyn yhteydessä yhtymähallitus päätti, että vuoden 2023 aikana HUSin palveluverkostosta tehdään kokonaisselvitys vaikutusarvioineen. Selvitys koski sitä, missä sairaalakampuksilla ja muissa toimipisteissä mikäkin palvelu on mielekästä tuottaa hoidonlaadun, taloudellisuuden ja saavutettavuuden näkökulmasta tarkasteltuna.

CleverHealth Network -ekosysteemi

CleverHealth Network on HUSin koordinoima ja Business Finlandin rahoittama innovaatioekosysteemi, joka kehittää ratkaisuja terveydenhuoltoon ja yritykselle uutta liiketoimintaa. Uusien tuote- ja palveluinnovaatioiden ytimessä on terveys- ja hyvinvointitiedon älykäs hyödyntäminen, erityisesti HUSin Academic-ympäristöä ja terveydenhuollon osaamista hyödyntäen.

Vuoden 2023 aikana on edetty neljän yhteishankkeen osalta; kotidialyysi, akuutin leukemian hoito, harvinaissairauksien diagnostiikka ja raskausajan diabeteksen hoito. Kotidialyysiprojektissa on siirrytty Fujitsun vetämänä kaupallistamisvaiheeseen. Akuutti leukemia -projektissa on saatu hyviä tuloksia onkologian diagnostiikan ja hoidon automaation optimoimisessa. Harvinaissairauksien diagnostiikassa on tekoälyn avulla yhdistetty potilaspolkuanalyysia ja diagnoosikoodistoa sekä hyödynnetty sairaalassa saavutettua tietoa. Tulokset osoittavat tekoälyavusteisen päätöksenteontuen potentiaalia, kustannustehokkuutta ja hyödyllisyyttä hoidettavien, vaikeasti diagnosoitavien sairauksien nopeutetussa diagnosoinnissa. Raskausajan diabetes -projektissa saavutettiin hyviä tuloksia sekä odottavien äitien, että syntyneiden vauvojen terveyden edistämisessä. Ratkaisu siirtyy seuraavaksi pilottivaiheeseen. Lisäksi käynnissä on aivoverenvuodon diagnostiikka -projekti, missä kehitetään algoritmipaketteja tunnistamaan pään CT-kuvista erilaisia aivoverenvuodon tyyppejä.

Hoitoon pääsy -projektit

Hoitoon pääsyn haasteet ovat kasvaneet useamman viime vuoden aikana. Vuoden 2023 aikana fokuoitiin strategia- ja kehittämisyksikön henkilöstöresurssia erikoisaloille, joilla hoitoon pääsy oli haastavinta. Projekteja oli käynnissä vuoden aikana noin 11 ja projektit kulkivat limittäin toisiaan tukien.

Aivokeskuksen tulosalueella hoitoon pääsyn projekteja oli kaksi. Neurokirurgian osalta on panostettu rekrytointiin, tuottavuuden nostamiseen sekä salien ja sairaansijojen avaamiseen. Rekrytoinnit ovat onnistuneet melko hyvin ja hoitoa odottavien jonon kasvu on taittunut. Sairaansijoja on kaksi enemmän auki Siltasairaalaossa kuin projektin alkaessa. Psykiatrian päivystyksen ja vuodeosastojen palveluverkon pitkän tähtäimen suunnitelman osalta on tuotettu aineistoon pohjautuva analyysi ja kaksi skenaariotyöpajaa.

Konservatiivisten palveluiden tulosalueella hoitoon pääsyn projekteja oli useita, mutta keskeinen työ tehtiin hoitohenkilökunnan työnkuvan, resurssoinnin ja työnjaon osalta. Tulehduskeskuksen muutto valmisteltiin siten, että 2024 muutto toteutuu ja varmistaa näin ollen resurssien joustavan käytön sekä kustannustehokkaan toiminnan. Päivystyksestä sisätaudeille siirtymisen odotusaikaa on onnistuttu lyhentämään kymmenellä tunnilla 80 %:lla potilaista.

Operatiivisten palveluiden tulosalueella hoitoon pääsyn osalta on tehty töitä vatsakeskuksen, pää- ja kaulakeskuksen sekä ortopedian osalta. Tekonivelkirurgian hoitoon pääsyn jonoja on pyritty ensisijaisesti parantamaan vuodeosastoresursointia parantamalla ja sairaansijoja avaamalla. Vuoden aikana avattiin Peijaksen sairaalaan 15 sairaansijaa ja Siltasairaalaan 11 sairaansijaa sekä rakennettiin päivittäisjohtamisen malli, joka ohjaa entistä tavoitteellisempaan tuotannon johtamiseen. Hoitoa odottavien jono ei kuitenkaan ole taittunut ja työtä jatketaan vuonna 2024 panostamalla entistä enemmän tuotannon johtamiseen ja kokonaisprosessin sujuvuuteen.

Vatsakeskuksessa lyhennettiin päivystyksestä osastolle siirtymisaikaa 11 tunnilla parantamalla prosesseja sekä tiedonkulkua johtamisessa. Silmäsauroksien hoidon tarpeen arviointijonojen osalta aloitettiin projekti alkuvuonna. Tehtynä on nykytilanteen kuvaus, jonka pohjalta on valittu kolme silmäsaurotta, joiden läheteiden käsittelyaikaa pyritään lyhentämään vuoden 2024 aikana. Hoitotyön johdon kanssa on käynnistetty hoitotyön resurssoinnin käyttöselvitys, jonka johdosta hoitajien työtä on saatu vapautettua mm. hoitajien ja runkopalveluiden työnjaon muutoksilla.

5 HUSIN SAIRAAHOITOTOIMINTA

5.1 Sairastavuus Uudellamaalla

Vuonna 2023 ensi kertaa julkaistu kansallinen terveysindeksi kuvaa kunnan, alueen tai yhteistyöalueen väestön sairastavuutta ja työkykyä vuosilta 2019-2021 suhteessa koko maan väestöön. Tietokokonaisuus sisältää sairastavuusindeksin ja sen kymmenen sairausryhmittäistä osaindeksiä sekä työkyvyttömyysindeksin ja sen kolme osaindeksiä. Indeksitiedot tuottavat yhteistyössä THL, Kansaneläkelaitos, Eläketurvakeskus ja Tilastokeskus.

Etelä-Suomen yhteistyöalueella sairastavuus on koko maata vähäisempää. Yhteistyöalueen ikävakioitu indeksi on 94,7, kun koko maan indeksiksi on asetettu 100. Etelä-Suomen ja Uudenmaan hyvinvointialueiden välillä on eroja kokonaissairastavuudessa ja erityisesti sairausryhmittäistä vaihtelua.

Itä-Uudellamaalla alkoholisairastavuus on Uudenmaan hyvinvointialueista suurinta ikävakioitujen indeksin ollessa 103,6. Helsingin kaupungin ja Länsi-Uudenmaan vastaavat indeksit ovat alle 90. Mielenterveysindeksi on puolestaan Itä-Uudellamaalla ja Länsi-Uudellamaalla muita Uudenmaan alueita matalampi. Diabetessairastavuudessa ja muistisairauksissa Keski-Uudenmaan ja Vantaan ja Keravan hyvinvointialueet ovat hiukan, ja keuhkosairastavuudessa Keski-Uusimaa merkittävästi koko maan tasoa korkeammalla. Tuki- ja liikuntaelinsairausindeksi on kaikilla Uudenmaan hyvinvointialueilla selkeästi muuta maata alhaisempi ja syöpäindeksi puolestaan kaikissa hiukan keskimääräistä korkeampi. Tuoretta tapaturmaindeksiä ei vielä ole raportoitu.

Sairastavuuteen vaikuttaa nyt ja tulevaisuudessa Uudellamaallakin voimakkaasti kasvava ikääntyneen väestönosan kasvu, vaikka yli 65-vuotiaiden osuus väestöstä on Uudellamaalla maan keskiarvoa alhaisempi (2022: 18,2 % vs. 23,3 %). Työkyvyttömyysindeksissä huomioidaan työkyvyttömyyseläkkeet, sairauspäivärahat sekä ammatillisen kuntoutuksen myöntävät päätökset. Työkyvyttömyys on Uudellamaalla koko maan tasoon nähden merkittävästi vähäisempää, erityisesti Länsi-Uudellamaalla, Vantaan ja Keravan alueella sekä Helsingissä.

Kansainvälisesti laajasti käytetty PYLL-indeksi (potential years of life lost) kuvaa vältettävissä olevaa ennen aikaista kuolleisuutta korostaen nuorella iällä menetettyjä elinvuosia. Helsingissä ja Vantaan ja Keravan alueella menetetään elinvuosia kuten koko maassa, mutta muilla Uudenmaan hyvinvointialueilla muuta maata vähemmän. Pienituloisten PYLL-indeksi on jopa viisinkertainen hyvätuloisiin verrattuna.

Uudellamaalla, kuten koko Suomessa eniten vuosia menetetään alkoholiin liittyvien kuolemien vuoksi. Poikkeuksena on Keski-Uusimaa, jossa itsemurhat ovat suurin menetysten aiheuttaja. Muillakin alueilla, paitsi Itä-Uudellamaalla, naisten itsemurhakuolleisuus on huolestuttavasti lisääntynyt. Vantaa-Keravalla on ollut maan suurimmat menetykset koronainfektioon, Helsingissä puolestaan hengityselinten sairauksiin.

5.2 Jäsenien kehityksen toteutuminen

HUS-yhtymän hoitopalveluiden tuotteistus perustuu NordDRG-, hoitopäivä- ja avohoitokäyntituotteisiin sekä sähköisiin etäasiointipalveluihin, muihin palveluihin ja kapitaatiolaskutukseen perustuviin palveluihin. Hoito- ja tukipalvelut hinnoitellaan yksiköittäin kustannusvastaavasti ja palveluhinnat vastaavat palveluiden tuottamisesta aiheutuvia kustannuksia.

HUS-yhtymän jäsenhyvinvointialueilta laskutetaan talousarviossa vahvistettu tulokehys. Kehys sisältää varsinaisen erikoissairaanhoidon palvelutuotannon (ns. jäsenmaksuosuus)

lisäksi kapitaatioperusteisesti veloitettavat palvelut sekä yhteispäivystysten erilaiset tk-tuotteet. HUS-yhtymän jäsenten kehykseen sisältyvien palveluiden toteutunutta käyttöä ja kustannuksia seurataan kuukausittain tuotteistuksen ja hinnoittelun periaatteiden mukaisesti ja välisuoritehinnastoissa vahvistettujen hintojen perusteella.

Jäsenten kehykseen kuuluva palvelukäyttö

Jäsenten kehykseen sisältyvän palvelukäytön vertailukelpoinen volyymi (sis. vain oma palvelutuotanto) alitti suunnitellun tuotannon 0,5 prosentilla ja kasvoi vuoteen 2022 verrattuna 3,0 %. Vuonna 2023 tuotanto painottui kevyempiin tuotteisiin. Vaativampien klassisten vuodeosastohoidon DRG-tuotteiden määrän säilyessä lähes ennallaan, kevyemmät avohoidon palvelut kasvoivat selvästi edelliseen vuoteen verrattuna. Seuraavassa taulukossa esitetään palvelujen lukumäärät:

Jäsenten kehykseen kuuluva palvelukäyttö (lkm)			TP 2023	Poikkeama-%	Muutos-%
	TP 2022	TA 2023		TP 2023/ TA 2023	TP 2023/ TP 2022
Hoitopäivätuotteet	175 259	200 595	181 261	-9,6 %	3,4 %
NordDRG-tuotteet	660 601	694 040	689 898	-0,6 %	4,4 %
DRG-ryhmät	121 773	140 112	122 360	-12,7 %	0,5 %
DRG-O-ryhmät	177 957	176 559	185 933	5,3 %	4,5 %
Tähystykset	29 895	30 775	30 684	-0,3 %	2,6 %
Pientoimenpiteet	82 349	76 871	88 900	15,6 %	8,0 %
900-ryhmä	246 060	268 656	260 658	-3,0 %	5,9 %
Kustannusperusteinen jakso	2 567	1 067	1 363	27,8 %	-46,9 %
Käynnit käyntityypin mukaan	1 831 173	1 874 943	1 867 610	-0,4 %	2,0 %
eKäynnit	75 205	80 759	83 601	3,5 %	11,2 %
Potilashotelliaiv opalvelut	4 252	4 109	4 451	8,3 %	4,7 %
Terveyskeskushoitopäivä	866	1 072	447	-58,3 %	-48,4 %
Terveyskeskuspäivystys, käynnit	216 696	198 878	211 957	6,6 %	-2,2 %
Kliininen hammashoito (TK)	70			0,0 %	0,0 %
Vertailukelpoinen volyymi				-0,5 %	3,0 %

Jäsenten kehykseen kuuluvien tuotteiden toteutunut palvelukäyttö oli yhteensä 2,14 mrd. euroa. Toteutunut palvelukäyttö ylitti talousarviossa hyväksytyn kehyksen 34,6 milj. eurolla (1,6 %). Oman palvelutuotannon euromääräinen ylitys oli 28,5 milj. euroa (1,5 %). Lisäksi merkittävän osan ylityksestä selittää muiden sairaaloiden hoitopalveluiden laskutuksen ylitys (7,1 milj. euroa) sekä palveluseteliostojen ylitys (7,7 milj. euroa). Kehykseen verrattuna palvelunkäyttö alittui muun muassa kapitaatioperusteisissa erissä.

				Poikkeama-%	Muutos-%
	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TP 2023/ TA 2023	TP 2023/ TP 2022
Jäsenten kehikseen kuuluva palvelukäyttö (1 000 euroa)					
Oma palvelutuotanto	1 747 666	1 886 489	1 915 030	1,5 %	9,6 %
Hoitopäivätuotteet	108 141	111 178	114 820	3,3 %	6,2 %
NordDRG-tuotteet	1 076 594	1 178 487	1 167 433	-0,9 %	8,4 %
DRG-ryhmät	680 631	785 075	729 562	-7,1 %	7,2 %
DRG-O-ryhmät	152 487	152 508	171 960	12,8 %	12,8 %
Tähystykset	16 643	16 298	19 019	16,7 %	14,3 %
Pientoimenpiteet	44 246	44 592	52 747	18,3 %	19,2 %
900-ryhmä	154 070	171 059	182 628	6,8 %	18,5 %
Kustannusperusteinen jakso	28 517	8 956	11 517	28,6 %	-59,6 %
Käynnit käyntityypin mukaan	493 748	525 704	550 188	4,7 %	11,4 %
ekäynnit	19 528	23 835	21 818	-8,5 %	11,7 %
Terveyskeskuspäivystys, käynnit	46 853	44 627	58 211	30,4 %	24,2 %
Muut sh-palvelut	2 803	2 658	2 560	-3,7 %	-8,7 %
Muu palvelutuotanto	142 175	141 373	155 083	9,7 %	9,1 %
Ostopalvelut	56 192	60 909	60 495	-0,7 %	7,7 %
Hoitopalvelut muista sairaaloista	49 557	45 691	52 758	15,5 %	6,5 %
Palveluseteli	18 835	16 036	23 706	47,8 %	25,9 %
Muut	41	34	38	13,6 %	-6,6 %
Tartuntatautilääkkeet	17 549	18 700	18 086	-3,3 %	3,1 %
Sairaanhoitollinen palvelutuotanto yhteensä	1 889 840	2 027 861	2 070 113	2,1 %	9,5 %
Kapitaatioperusteisesti laskutettavat erät	74 510	73 528	65 812	-10,5 %	-11,7 %
Päivystysapu	2 681	2 983	2 958	-0,8 %	10,3 %
Ensihoito	48 281	50 284	49 981	-0,6 %	3,5 %
Myrkytystietokeskus	538	536	628	17,2 %	16,7 %
Lääkärihelikopteritoiminta	1 335	1 291	1 325	2,6 %	-0,8 %
Potilasvakuutus	20 575	17 300	9 786	-43,4 %	-52,4 %
Hammaslääkäreiden erikoistumis- ja perusopetus	1 100	1 134	1 134	0,0 %	3,1 %
Korjaukset ja tilikauden tasaukset*	112 604	0	68	0,0 %	-99,9 %
PALVELUKÄYTTÖ YHTEENSÄ	2 076 955	2 101 389	2 135 993	1,6 %	2,8 %

*) Sisältää mm. täsmätyksiä, ryhmät luokittelematon, diagnoosipuutteellisten jaksotukset, sekä vuodelta 2022 lisäveloituksen jäsenkunnilta (119,1 euroa)

Uudenmaan hyvinvointialueet yhteensä (1 000 euroa)	2 088 368	2 106 113	2 158 780	2,5 %	3,4 %
Jäsenten kehikseen kuuluvaa palvelukäyttöä	2 076 955	2 101 389	2 135 993	1,6 %	2,8 %
Muu myynti jäsenille	11 413	4 724	22 787	382,4 %	99,7 %

Jäsenten kehikseen kuuluvan palvelukäytön Muu palvelutuotanto ylitti talousarvion 13,7 milj. eurolla (9,7 %) ja vuoden 2022 toteuman 12,9 milj. eurolla. Hoitopalvelut muista sairaaloista ylittivät suunnitellun (7,1 milj. euroa; 15,5 %), ja kasvoi edellisestä vuodesta (3,2 milj. euroa; 6,5 %). Palvelujen saatavuuden varmistamiseksi palvelusetelien käyttöä on lisätty HUSissa, toteutunut palvelusetelien laskutus 23,7 milj. euroa, kasvoi 25,9 % edellisestä vuodesta.

Tartuntatautilääkkeiden kustannukset, 18,1 milj. euroa, toteutuivat hieman vuoden 2022 kustannuksia korkeampina ja alittivat suunnitellun niukasti (0,6 milj. euroa; - 3,3 %).

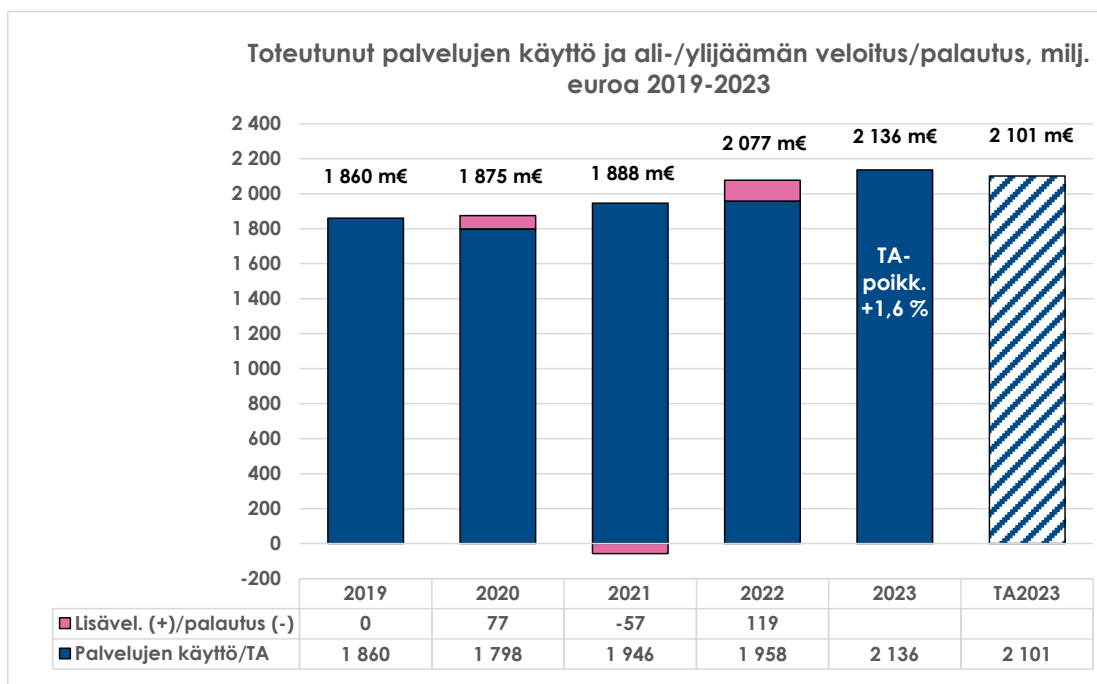
Kapitaatioperusteisesti laskutettavat erät alittivat suunnitellun (7,7 milj. euroa; - 10,5 %) ja laskivat viime vuodesta (8,7 milj. euroa; - 11,7 %).

Jäsenten kehikseen kuuluvan palvelukäytön oman palvelutuotannon tuotteiden yhteenlasketut, deflatoidut keskihinnat nousivat 0,5 % vuoteen 2022 verrattuna. Hoitopäivätuotteiden deflatoidut keskihinnat laskivat - 3,4 %, NordDRG-tuotteiden laskivat - 2,3 %, mutta avohoitokäyntituotteiden nousivat 2,8 %.

Jäsenten deflatoimaton kehystä vastaava palvelujen käyttö 2019 - 2023 sekä poikkeama-% verrattuna talousarvioon

Valtion rahoituslain mukaisesti HUS ei voi laskuttaa vuoden 2023 alijäämää jäseniltä vaan se kirjataan taseeseen. Seuraavassa kuvassa esitetään deflatoimaton kehystä vastaava palvelujen käyttö vuosilta 2019-2023. Vuodelta 2023 esitetään myös poikkeama-% verrattuna talousarvioon.

Vuosien 2020-2022 osalta korostetaan tilipäätöksen yhteydessä tehty alijäämän veloitus ja ylijäämän palautus jäsenkunnille. Vuonna 2020 HUSin alijäämä oli 77,2 milj. euroa ja vuonna 2022 119,1 milj. euroa. Vuonna 2021 jäsenkunnille palautettiin 57,4 milj. euroa, joka syntyi pääosin ennakoimattoman mittavasta koronatestauksesta.

Huomioitavaa on, että vuonna 2020-2021 toiminnalle aiheutui merkittävää haittaa koronapandemiasta ja vuonna 2022 hoitohenkilökunnan lakosta ja ylityö- ja vuorovaihtokielloista.

HUSin jäsenten toteutunut palvelujen käyttö ylitti TA-kehysten kokonaistasolla 34,6 milj. euroa. Vain Helsingin kaupungilla palvelujen käyttö alitti (-1 %) TA-kehysten, muiden jäsenten palvelujen käyttö ylitti (2 % -4,6 %) TA-kehysten. TA-kehysten ollessa kiinteä ylityksestä ei kuitenkaan syntynyt kokonaistasolla lisälaskutusta. Kehysten tasausten menetelmä on kaksivaiheinen: ensin käsitellään jäsenkohtaisesti toteutuman ja kehysten poikkeama ja sen jälkeen käsitellään kokonaispoikkeama toteutuneen palvelukäytön suhteessa. Näiden summana saadaan jäsenkohtaisesti ns. nettomaksu, jonka yhteissumma vastaa TA-kehystä.

1000 euroina	Toteutunut palvelujen käyttö suoriteperusteisilla kustannuksilla	TA-kehys 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Poikkeama, € TP 2023/ TA 2023	Poikkeaman kohdennus	Hyvitys (-)/veloitus (+)	Nettomaksu	Nettomaksu/tot. palvelujen käyttö, %	Nettomaksu/TA-kehys, %
Helsinki	763 087	770 695	-1,0 %	-7 608	-12 362	-19 970	750 725	98,4 %	-2,6 %
Itä-Uudenmaan hva	136 274	130 285	4,6 %	5 989	-2 208	3 782	134 066	98,4 %	2,9 %
Keski-Uudenmaan hva	279 932	271 838	3,0 %	8 094	-4 535	3 559	275 397	98,4 %	1,3 %
Länsi-Uudenmaan hva	600 301	588 308	2,0 %	11 993	-9 725	2 268	590 576	98,4 %	0,4 %
Vantaan ja Keravan hva	356 399	340 264	4,7 %	16 135	-5 774	10 361	350 625	98,4 %	3,0 %
YHTEENSÄ	2 135 993	2 101 389	1,6 %	34 603	-34 603	0	2 101 389	98,4 %	0 %

Jäsenten talousarvion kehystä vastaavien palvelujen euromääräinen käyttö on esitetty liitteessä 7.

HUSin jäsenten asukaskohtaista euromääräistä palvelujen käyttöä voidaan verrata eliminoimalla käytön toteumasta vuosilta 2019-2022 kalliin hoidon nettokustannus ja ali- ja ylijäämän tilinpäätösviennit. Vuonna 2023 asukaskohtainen kustannus on keskimäärin 1 214 euroa, joka 10 euroa (+ 0,8 %) suurempi kuin vuoden 2022 deflatoitu asukaskohtainen kustannus. Alhaisin kustannus on Helsingin asukkailla, 1 131 euroa/asukas, ja suurin Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen asukkailla, 1 363 euroa/asukas. Jäsenten deflatoidut euroa/asukas vuosina 2019–2023 on esitetty liitteessä 3.

5.3 Hoitopalvelut ja hoidetut henkilöt

Erikoissairaanhoidon hoitopalvelujen tuotteistus perustui NordDRG-, hoitopäivä- ja avohoitokäyntituotteisiin, sähköisiin etäasiointipalveluihin, suoriteperusteisesti myytäviin palveluihin ja hoitopaketteihin sekä muilta ostopalveluina hankittuihin palveluihin ja kapitaatioperusteisesti veloitettaviin palveluihin. Näiden lisäksi on tuotteistettu perusterveydenhuollon taseisia siirtoviivehoitopäiviä, yhteispäivystysten terveyskeskuspäivystystuotteita ja opetusklinikan tuottamia kliinisen hammashoidon käyntejä. HUSin sairaanhoidollisten palveluiden hinnat vuodelle 2023 vahvistettiin vuoden 2022 lopussa.

HUSin rahoitus muuttui vuoden 2023 alussa aikaisemmasta tuoteperusteisesta laskutuksesta HUS-yhtymän jäsenten kehyksen mukaiseen laskutukseen ja muiden maksajien toteutuneen palvelukäytön mukaiseen suoriteperusteiseen laskutukseen.

Hoitopalveluiden kaikkien maksajien kokonaispalvelukäyttö euroissa oli vuonna 2023 yhteensä 2 395,1 milj. euroa. Se ylitti talousarvion 57,4 milj. euroa (+ 2,5 %) ja kasvoi edellisvuodesta 105,7 milj. euroa (+ 4,6 %). HUSin itse tuottamien hoitopalvelujen kokonaispalvelukäyttö euroissa oli 2 163,0 milj. euroa ja se kattoi 90,3 % koko hoitopalveluiden palvelukäytöstä euroissa.

Seuraavissa taulukoissa esitetään yhteenveto HUSin sairaanhoidollisesta palvelutuotannosta; ensimmäisessä taulukossa on tuoteryhmäkohtaiset lukumäärät ja toisessa taulukossa palvelunkäyttö euroina.

Tuotteet (kaikki maksajat, lkm)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-%	Muutos-%
				TP 2023/ TA 2023	TP 2023/ TP 2022
Hoitopäivä tuotteet	182 842	208 163	192 912	-7,3 %	5,5 %
NordDRG-tuotteet	716 415	738 672	753 481	2,0 %	5,2 %
DRG-ryhmät	131 652	151 582	132 957	-12,3 %	1,0 %
DRG-O-ryhmät	184 987	183 591	193 055	5,2 %	4,4 %
Tähystykset	30 577	31 442	31 426	-0,1 %	2,8 %
Pientoimenpiteet	85 991	80 292	92 694	15,4 %	7,8 %
900-ryhmä	264 983	290 561	280 025	-3,6 %	5,7 %
Kustannusperusteinen jakso	18 225	1 205	23 324	1835,8 %	28,0 %
Käynnit käyntityypin mukaan	1 904 009	1 957 525	1 955 768	-0,1 %	2,7 %
eKäynnit	93 701	100 662	106 485	5,8 %	13,6 %
Potilashotelliavopalvelut	4 524	4 341	4 686	8,0 %	3,6 %
Siirtoviivehoitopäivät	15 759		9 469		-39,9 %
Seulonnot (TK)	583		2 589		344,1 %
Terveyskeskushoitopäivä	871	1 072	448	-58,2 %	-48,6 %
Terveyskeskuspäivystys, käynnit	229 969	216 630	227 886	5,2 %	-0,9 %
Kliininen hammashoito (TK)	12 124	11 230	11 066	-1,5 %	-8,7 %
Vertailukelpoinen volyymi				0,8 %	3,9 %

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Tuotteet (kaikki maksajat, 1 000 euroa)	2 289 354	2 337 709	2 395 081	2,5 %	4,6 %
PALVELUTUOTANTO YHTEENSÄ	1 958 771	2 119 150	2 162 956	2,1 %	10,4 %
Oma palvelutuotanto					
Hoitopäivät tuotteet	112 911	117 328	129 535	10,4 %	14,7 %
NordDRG-tuotteet	1 240 308	1 366 917	1 347 196	-1,4 %	8,6 %
DRG-ryhmät	807 898	939 735	871 216	-7,3 %	7,8 %
DRG-O-ryhmät	163 082	166 390	183 386	10,2 %	12,5 %
Tähystykset	17 123	16 788	19 620	16,9 %	14,6 %
Pientoimenpiteet	47 209	48 056	56 549	17,7 %	19,8 %
900-ryhmä	165 219	184 038	195 619	6,3 %	18,4 %
Kustannusperusteinen jakso	39 776	11 910	20 805	74,7 %	-47,7 %
Käynnit käyntityypin mukaan	516 030	551 193	577 716	4,8 %	12,0 %
eKäynnit	25 164	30 899	29 090	-5,9 %	15,6 %
Potilashotelli- ja opalvetut	2 447	2 239	2 383	6,4 %	-2,6 %
Palvelupaketit		28			
Siirtoviivehoitopäivät	10 196	7	12 002		17,7 %
Terveyskeskushoitopäivä	491	511	295	-42,3 %	-40,0 %
Terveyskeskuspäivystys, käynnit	49 934	48 978	62 529	27,7 %	25,2 %
Seulonnot (TK)	268		1 233	0,0 %	359,6 %
Kliininen hammashoito (TK)	1 022	1 050	978	-6,9 %	-4,3 %
Muu palvelutuotanto	144 839	143 750	161 793	12,6 %	11,7 %
Ostopalvelut	57 141	61 803	62 045	0,4 %	8,6 %
Hoitopalvelut muista sairaaloista	49 598	45 768	56 007	22,4 %	12,9 %
Palveluseteli	18 974	16 196	23 932	47,8 %	26,1 %
Potilashotelli	1 149	1 071	1 247	16,4 %	8,5 %
Projektituotteet	316	212	373	75,4 %	17,9 %
Tartuntatauti- ja lääkkeet	17 661	18 700	18 190	-2,7 %	3,0 %
Kapitaalioperusteisesti laskutettavat erät	75 816	74 809	67 009	-10,4 %	-11,6 %
Päivystysapu	2 681	2 983	2 958	-0,8 %	10,3 %
Ensihoito	48 281	50 284	49 981	-0,6 %	3,5 %
Myrkytystietokeskus	1 752	1 733	1 825	5,3 %	4,2 %
Lääkärihelikopteritoiminta	1 427	1 375	1 325	-3,6 %	-7,1 %
Potilasvakuutus	20 575	17 300	9 786	-43,4 %	-52,4 %
Hammaslääkäreiden erikoistumis- ja perusopetus	1 100	1 134	1 134	0,0 %	3,1 %
Korjaukset ja tilikauden tasaukset*	109 928	0	3 322	0,0 %	-97,0 %

*) Sisältää mm. ryhmät luokittelematon, diagnoosipuutteellisten jaksotukset

Palvelutuotanto normalisoitui vuonna 2023 monen poikkeavan vuoden jälkeen. Sairaanhoidollisen palvelutuotannon vertailukelpoinen volyymi ylitti talousarvion 0,8 % ja kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna 3,9 %. Koko oman palvelutuotannon käyttö euroissa kasvoi 10,4 % edelliseen vuoteen verrattuna ja ylitti 2,1 % suunnitellun.

Pääosa HUSin oman palvelutuotannon käytöstä euroissa muodostuu DRG-tuotteina tuotteistetusta hoitojaksoista. Koko NordDRG-ryhmän käyttö euroissa alitti suunnitellun 1,4 %. Klassisten DRG-tuotteiden (vuodeosastohoito) käyttö euroissa alitti talousarvion 7,3 %. Tuotanto on vuonna 2023 painottunut siis kevyempiin tuotteisiin. DRG-tuotteiden suunnitellun käytön alituksen sijaan Käynnit -tuoteryhmän käyttö euroissa on ylittänyt talousarvion 4,8 %. Käyntituotteiden määrä somatiikassa kasvoi vuoteen 2022 verrattuna 3,4 %, ja psykiatriassa 0,7 %.

Sairaanhoidollisen palvelutuotannon käytön jakautuminen jäsenten ja muiden maksajien kesken

	Palvelukäyttö (1 000 €)				% -osuudet kokonaispalvelukäytöstä		
	Jäsenet, kehys	Jäsenet, muu ¹⁾	Muut maksajat	Yhteensä	Jäsenet, kehys	Jäsenet, muu ¹⁾	Muut maksajat
TP 2022	2 076 955	11 413	200 986	2 289 354	90,7 %	0,5 %	8,8 %
TA 2023	2 101 389	4 724	231 596	2 337 709	89,9 %	0,2 %	9,9 %
TP 2023	2 135 993	22 787	236 301	2 395 081	89,2 %	1,0 %	9,9 %

¹⁾ Sisältää mm. kliinisen hammashoidon ja laskutettavat siirtoviivehoitopäivät (ml. ostopalveluina hankitut)

Vuonna 2023 oman ja muun palvelutuotannon kokonaispalvelukäytöstä muiden kuin jäsenten osuus oli 9,9 %.

Sairaanhoidollinen palvelutuotanto jäsenille ja muille maksajille

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
PALVELUTUOTANTO MAKSAJITTAIN (1000 euroa)	2 289 354	2 337 709	2 395 081	2,5 %	4,6 %
UUDENMAAN HYVINVOINTIALUEET	2 088 368	2 106 113	2 158 780	2,5 %	3,4 %
Jäsenmaksuosuus yhteensä	1 977 702	2 003 007	2 024 419	1,1 %	2,4 %
Ensihoito	48 281	50 284	49 981	-0,6 %	3,5 %
Myrkytystietokeskus	538	536	628	17,2 %	16,7 %
Lääkärihelikopteritoiminta	1 335	1 291	1 325	2,6 %	-0,8 %
Hammaslääkäreiden erikoistumis- ja perusopetus	1 100	1 134	1 134	0,0 %	3,1 %
Terveyskeskuspäivystys	46 834	44 627	58 211	30,4 %	24,3 %
Terveyskeskushoitopäivä	488	510	293	-42,6 %	-40,1 %
JÄSENASKUTUKSEN KEHYS	2 076 955	2 101 389	2 135 993	1,6 %	2,8 %
Kliininen hammashoito (TK)	1 015	1 050	977	-7,0 %	-3,8 %
Muu myynti jäsenille yhteensä	10 398	3 674	21 811	493,7 %	109,8 %
YHTEISTYÖALUEET	79 110	91 815	89 656	-2,4 %	13,3 %
Päijät-Hämeen hyvinvointialue	32 612	37 477	37 582	0,3 %	15,2 %
Kymenlaakson hyvinvointialue	28 034	32 747	31 700	-3,2 %	13,1 %
Etelä-Karjalan hyvinvointialue	18 465	21 592	20 374	-5,6 %	10,3 %
MUUT HYVINVOINTIALUEET	86 825	106 374	97 815	-8,0 %	12,7 %
MUUT**	35 051	33 406	48 830	46,2 %	39,3 %

***) Sisältää mm. vakuutusyhtiöt, Puolustusvoimat, Kela

Sairaanhoidollisen palvelutuotannon laskutus muilta kuin jäseniltä (236,3 milj. euroa) toteutui 4,7 milj. euroa (2,0 %) talousarviota suurempana. Kuitenkin HUSin yhteistyöalueiden laskutus alitti talousarviossa suunnitellun tason 2,2 milj. euroa (- 2,4 %) ja muiden hyvinvointialueiden laskutus 8,6 milj. euroa (- 8,0 %). Muiden kuin hyvinvointialuemaksajien yhteenlaskettu ylitys oli 15,4 milj. euroa (+ 46,2 %).

NordDRG-tuotteet

Pääosa HUSin oman palvelutuotannon käytöstä muodostuu DRG-tuotteina tuotteistetuista hoitojaksoista. Koko NordDRG-ryhmän palvelukäyttö euroina oli vuonna 2023 noin 1 347 milj. euroa, joka on 62 % koko oman palvelutuotannon palvelukäytöstä euroissa (ml. esh ja tk-palvelut). NordDRG-tuotteet jakautuvat vuodeosasto- ja avohoito/lyhyt hoito -ryhmiin. Vuodeosastoryhmiin (ns. klassiset DRG-ryhmät) ryhmittyvät somaattiset potilaat, jotka on kirjattu vuodeosastolle ja joiden hoitajakso jatkuu yön yli vähintään seuraavaan päivään. Avohoidon/lyhyt hoidon NordDRG-tuotteita ovat DRG-O -ryhmät, tähystykset (700-), pientoimenpiteet (800-) ja 900-ryhmät. Näihin ryhmittyvät mm. päiväkirurgia, tähystykset, pientoimenpiteet, laajat tutkimukset sekä kalliit lääke- ja sädehoidot.

Vuodeosastohoidon NordDRG-ryhmät (ns. klassiset DRG-ryhmät)

Vuodeosastohoidon DRG-ryhmien palvelukäyttö euroina oli noin 871 milj. euroa, kun se vuonna 2022 oli 808 milj. euroa. Vuodeosastohoidon DRG-tuotteiden lukumäärä kasvoi edellisestä vuodesta 1,0 % ja keskihinta nousi 6,8 %. Klassiset DRG-tuotteet kattavat 65 % kaikkien DRG-tuotteiden palvelukäytöstä euroina ja 18 % DRG-tuotelukumääristä. Osastohoitoa vaativien palveluiden käytössä näkyy vaikea hoitohenkilöstötilanne.

Kaikki Suomen elinsiirrot on valtakunnallisesti keskitetty HUSiin. Aikuispotilaiden elinsiirrot tehdään Helsingissä Meilahden tornisairaalassa ja lapsipotilaiden Uudessa lastensairaalassa. HUSissa tehdään munuaisen-, maksan-, sydämen-, keuhkon- ja haiman-, suolen- tai haiman saarekesolusiirtoa. Eniten vuositasolla tehdään munuaissiirtoja. Vuoden aikana tehtiin 475 vatsan ja rintakehän alueen elinsiirtoa, mikä on korkein lukema kautta aikojen. Elinsiirroista 15 tehtiin lapsille. Alla olevassa taulukossa on HUSissa tehty elinsiirrot vuosina 2019 - 2023.

Elinsiirrot	2019	2020	2021	2022	2023
Munuainen	293	263	268	250	321
Maksa	64	75	75	62	78
Sydän	30	22	22	19	19
Keuhko	27	21	24	20	28
Suoli	0	1	0	0	1
Haima	39	26	31	20	28
Yhteensä	453	408	420	371	475

Vuosi 2023 osoittautui HUSin elinsiirto- ja elinluovutustoiminnassa ennätyselliseksi. Taustalla on elinluovutustoiminnan määrätietoinen kehittäminen Suomessa ja tiivis pohjoismainen yhteistyö. Pohjoismaihin verrattuna Suomen munuaissiirtojen määrä oli ylivoimainen. Maksasairauksien esiintyvyys Suomessa on muita pohjoismaita korkeampi, ja huolimatta elinluovuttajien määrän kasvusta, tarvitsemme lisää maksasiirännäisiä. Haimansiirtoja on aina tehty Suomessa muita pohjoismaita enemmän.

Avohoidon/lyhyt hoidon NordDRG-ryhmät

Avohoidon/lyhyt hoidon DRG-ryhmiin kuuluvien DRG-O-, tähystysten (700-), pientoimenpiteiden (800-) ja 900-ryhmien yhteenlaskettu palvelukäyttö euroina oli yhteensä 455,2 milj. euroa ja se kasvoi edellisestä vuodesta 15,9 %. Niiden yhteenlaskettu lukumäärä nousi 5,4 %. Keskimääräinen hinta nousi 10,0 %. Ryhmät kattavat 34 % kaikkien DRG-tuotteiden palvelukäytöstä euroina ja 80 % DRG-tuotelukumääristä. Sekä palvelukäytön euromääräinen että tuotemääräinen osuus on pysynyt suunnilleen edellisten vuosien tasolla.

Hoitopäivätuotteet

Vuonna 2023 hoitopäivätuotteiden palvelukäyttö euroissa oli yhteensä 129,5 milj. euroa, mikä ylitti talousarvion 10,4 %, ja kasvoi 14,7 % edellisvuodesta. Hoitopäivätuotteiden osuus kokonaispalvelukäytöstä euroina oli 5,4 %. Hoitopäivätuotteiden lukumäärä (192 912 kpl) alitti talousarvion 7,3 %, mutta niitä tuotettiin 5,5 % enemmän kuin edellisenä vuotena (2022: 182 842 kpl) ja keskihinta nousi 8,7 %.

Valtaosa hoitopäivätuotteista muodostuu psykiatrian hoitopäivistä (ml. asumispalvelut), joiden osuus on 84 % hoitopäivätuotteiden lukumääristä ja 78 % palvelukäytöstä euroissa. Varsinaisia psykiatrian hoitopäiviä tuotettiin vuonna 2023 yhteensä 161 183 kpl, jossa on kasvua 5,7 % vuoteen 2022 verrattuna. Psykiatrian hoitopäivät koostuvat aikuis-, nuoriso- ja lastenpsykiatriasta. Psykiatrian lisäksi HUS tuottaa fysiatrian, neurologisen kuntoutuksen, kehitysvammapotilaiden, asumispalvelun ja hengityshalvauspotilaiden hoitopäiviä. Niitä tuotettiin yhteensä 31 729 kpl, joka on 4,5 % enemmän kuin vuonna 2022. Sote-uudistuksen myötä kehitysvammaisten erityishuollon palvelut siirtyivät hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle ja Uudenmaan osalta päätettiin syksyllä 2022, että ko. toiminnot liitetään osaksi HUSin psykiatrian toimintoja. Kehitysvammapotilaiden hoitopäiviä tuotettiin vuonna 2023 HUSissa yhteensä 242 kpl (5,5 milj. euroa).

Hengityshalvaushoitopäivien palvelukäyttö oli vuonna 2023 yhteensä 6 760 kpl (2022: 8 021 kpl). Keskimääräinen kustannus per hoitopäivä oli 1 388 euroa (+ 3,0 % vuoteen 2022 verrattuna).

HUS-tasolla tarkasteltuna kaikille maksajille tuotettujen hoitopäivätuotteiden deflatoidut keskikustannukset ovat nousseet 2,0 % edellisestä vuodesta.

Käyntituotteet

Käyntituotteiden palvelukäyttö euroissa oli 577,7 milj. euroa, se ylitti talousarvion 4,8 %, ja kasvoi 12,0 % edelliseen vuoteen verrattuna. Käyntituotteiden euromääräinen osuus kokonaispalvelukäytöstä oli 24 %. Käyntituotteiden lukumäärät alittivat talousarvion 0,1 %,

mutta kasvoivat edellisen vuoden toteumasta 2,7 %. HUS tasolla tarkasteltuna kaikille maksajille tuotettujen avohoitokäyntituotteiden deflatoidut keskikustannukset ovat nousseet 2,5 % edellisestä vuodesta.

Psykiatrinen käyntituotteiden osuus kaikista erikoissairaanhoidon avokäyntituotteista yhteensä oli 26 % ja niiden euromääräinen palvelukäytön osuus kaikkien käyntituotteiden palvelukäytöstä oli 23 % (135 milj. euroa).

Etävastaanotot

Etävastaanotot	Tuote lkm 2022	Tuote lkm 2023	Tuotelaskutus 2022 (1 000 euro)	Palvelukäyttö 2023 (1 000 euro)	muutos-% (euro 2023/2022)
Psykiatria	254738	232 064	58 070	55 690	-4,1 %
Somatiikka	65 301	74 061	16 538	18 668	12,9 %
HUS yhteensä	320 039	306 125	74 608	74 358	-0,3 %

HUSin etävastaanottojen (somatiikka ja psykiatria yhteensä) osuus kaikista käynneistä vuonna 2023 oli 17,5 %. Etävastaanottojen osuus elektiivisistä käynneistä oli 22,7 %. Somatiikan osalta sähköisten palvelujen käyttö euroissa (18,7 milj. euroa) kasvoi edelliseen vuoteen verrattuna + 12,9 % ja etävastaanottojen lukumäärä kasvoi noin 1,1 %. Psykiatrian osalta palvelujen käyttö euroissa (55,7 milj. euroa) laski edelliseen vuoteen verrattuna 4,1 % ja etävastaanottojen lukumäärä laski noin 8,9 %.

Terveyskeskushoitopäivät ja terveyskeskuspäivystyskäynnit

Yhteispäivystysten terveyskeskushoitopäivätuotteiden palvelukäyttö euroissa oli vuonna 2023 yhteensä 0,3 milj. euroa. Osuus HUSin oman palvelutuotannon euromääräisestä palvelukäytöstä oli vähäinen (0,01 %).

Terveyskeskuspäivystyskäyntien palvelukäyttö euroissa oli 62,5 milj. euroa, se ylitti talousarvion 27,7 % ja kasvoi edellisestä vuodesta 25,2 %. Terveyskeskuspäivystyskäyntien osuus palvelutuotannon kokonaispalvelukäytöstä euroissa oli 2,9 %. Terveyskeskuspäivystyskäyntien lukumäärä, 227 886 kpl, väheni vuoteen 2022 verrattuna 0,9 % ja alitti talousarvion 5,2 %. HUS-tasolla tarkasteltuna terveyskeskuspäivystyskäyntien deflatoitu keskikustannus kasvoi 18,9 % edellisestä vuodesta.

Erikoissairaanhoidossa hoidetut eri henkilöt

HUSissa hoidettujen kaikkien eri henkilöiden kokonaismäärä (sisältäen sekä yhteispäivystysten terveyskeskuspotilaat, että erikoissairaanhoidon potilaat) oli 691 702 henkilöä. Määrä kasvoi 2,9 % edellisestä vuodesta.

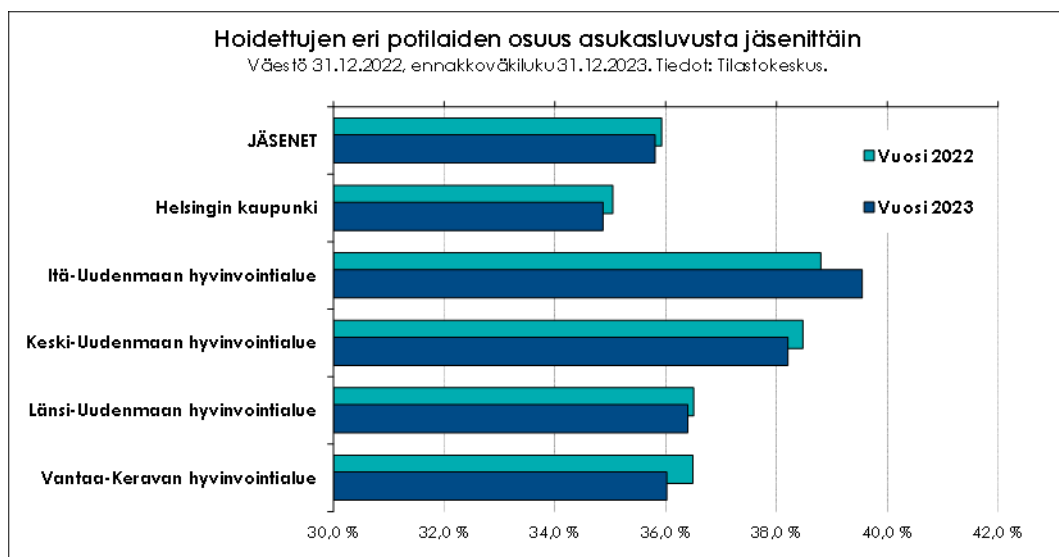
Erikoissairaanhoidossa hoidettiin yhteensä 569 404 eri potilasta. Määrä kasvoi 3,2 % edellisestä vuodesta.

Erikoissairaanhoidossa hoidetut potilaat	2022	2023	Muutos-% 2023/2022
HUS yhteensä	551 643	569 404	3,2 %
Aivokeskus	94 403	94 974	0,6 %
Psykiaatria	50 865	51 128	0,5 %
Neurokeskus	46 445	46 736	0,6 %
Naisten, lasten ja nuorten palvelut	134 527	135 233	0,5 %
Naistentaudit ja synnytukset	73 662	75 873	3,0 %
Lasten ja nuorten sairaudet	64 784	63 614	-1,8 %
Konservatiiviset palvelut	160 995	158 237	-1,7 %
Sisätaudit ja kuntoutus	64 240	44 467	-30,8 %
Sydän- ja keuhkokeskus	66 874	75 072	12,3 %
Tulehduskeskus	49 234	57 088	16,0 %
Lähisairaaloiden medisiiniset palvelut	56	0	-100,0 %
Operatiiviset palvelut	254 141	273 529	7,6 %
Pää- ja kaulakeskus	103 580	112 660	8,8 %
Tukielin- ja plastiikkakirurgia	71 638	61 936	-13,5 %
Syöpäkeskus	31 333	35 788	14,2 %
Vatsakeskus	85 170	105 676	24,1 %
Lähisairaaloiden operatiiviset palvelut	558	0	-100,0 %
Akuutti, leikkaus- ja tehohoitokeskus	114 197	122 604	7,4 %
Akuutti	113 853	122 585	7,7 %
Leikkaus- ja tehohoitokeskus	616	47	-92,4 %
Diagnostiikkakeskus	4 207	4 471	6,3 %
Radiologia ja patologia	155	8	-94,8 %
Fysiologia, genetiikka ja preanalytiikka	4 054	4 463	10,1 %

HUSin jäsenhyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin asukkaista kehykseen luettavia palveluja vuonna 2023 käytti yhteensä 630 283 asukasta (35,8 %). Määrä kasvoi 8 980 henkilöllä (+ 1,4 %) edellisestä vuodesta.

Väestömäärän kasvu vuodesta 2022 vuoteen 2023 oli 1,6 % (31.12.2022 ja ennakkotilasto 2023). Väestömäärän kasvun ylittäessä palveluja käyttäneiden eri asiakkaiden määrän, tunnusluku heikkeni hieman vuoteen 2022 (35,9 %) verrattaessa.

Seuraavassa kuvassa esitetään jäsenittäin kehykseen sisältyviä palveluita käyttäneiden eri henkilöiden osuus alueen asukasluvusta vuosina 2022 ja 2023. Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen muutoksen takana on Myrskylän ja Pukkilan siirto Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymästä Itä-Uudenmaan hvvinvointialueeseen.

5.4 Hoidon saatavuus

Oikea-aikainen hoitoonpääsy on potilaan hyvän hoidon ja oikeuksien toteutumisen perusta. Potilaiden hoitoonpääsystä säädetään Terveystieteiden laissa. Lain 52 § mukaan hoidon tarpeen arviointi on aloitettava kolmen viikon kuluessa siitä, kun lähete on saapunut hyvinvointialueen sairaalaan tai muuhun erikoissairaanhoidon toteuttavaan

toimintayksikköön. Jos hoidon tarpeen arviointi edellyttää erikoislääkärin arviointia tai erityisiä kuvantamis- tai laboratoriotutkimuksia, on arviointi ja tarvittavat tutkimukset toteutettava kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun lähete on saapunut erikoissairaanhoidon toteuttavaan toimintayksikköön.

Hoidon tarpeen arvioinnin perusteella tarpeelliseksi todettu hoito ja neuvonta on järjestettävä ja aloitettava hoidon edellyttämä kiireellisyys huomioon ottaen kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hoidon tarve on todettu. Kiireellisessä tapauksessa hoitoon on kuitenkin päästävä välittömästi.

Saapuneet elektiiviset läheteet

Saapuneiden läheteiden kokonaismäärä kasvoi merkittävästi vuoteen 2022 verrattuna. Ennalta suunniteltua kiireetöntä hoitoa koskevien elektiivisten läheteiden vertailukelpoinen määrä (356 158) kasvoi 5,2 % edellisvuoteen verrattuna.

Erikoisaloittain tarkasteltuna suurin prosentuaalinen muutos liittyy syöpätauteihin, jossa oli kasvua 28,8 % edeltävään vuoteen nähden. Myös keuhkosairauksissa (+ 15,3 %) ja korva-, nenä- ja kurkkutauksissa (+12,4 %) lähetemäärät kasvoivat prosentuaalisesti suurimmin edeltävään vuoteen nähden. Nuorisopsykiatriassa lähetemäärät laskivat 10,0 % edellisvuoteen verrattuna.

Saapuneet elektiiviset läheteet	2023	Käsittelyaika > 21 vrk, %	Muutos vuoteen 2022 verrattuna	2022
Kirurgia	81 039	2,5	6,0	76 462
Silmätaudit	41015	13,2	2,5	40 011
Korva-, nenä- ja kurkkutaudit	26 874	0,2	12,4	23 907
Sisätaudit	45 820	1,6	6,4	43 055
Lastentaudit	9790	0,3	0,5	9 744
Neurokirurgia	4 029	0,7	2,5	3 930
Naistentaudit ja synnytukset	46 325	0,0	1,1	45 825
Hammas-, suu- ja leukasairaudet	5 222	0,5	7,2	4 872
Syöpätaudit	1984	1,0	28,8	1 540
Keuhkosairaudet	14579	0,3	15,3	12 648
Neurologia	12333	0,1	2,0	12 097
Psykiatria	30787	0,2	4,7	29 396
Ihotaudit ja allergologia	15356	0,3	7,3	14 317
Anestesiologia ja tehohoito	801	91,6	-5,0	843
Lastenneurologia	3589	0,3	-1,9	3 659
Lastenpsykiatria	2274	0,5	1,6	2 239
Fysioterapia	6189	2,2	1,0	6 129
Nuorisopsykiatria	2 505	15,2	-10,0	2 784
Foniatria	1 874	0,4	8,5	1 727
Muut erikoisalat yhteensä	3 773		7,7	3 503
Yhteensä	356 158		5,2	338 688

Ei sisällä asiantuntijakonsultaatiopyyntöjä.

Hoitoa odottavien potilaiden määrät

Hoitoa odottavien potilaiden määrässä on tapahtunut huomattavia muutoksia, joista osa johtuu erikoissairaanhoidon kuormittumisesta, osa taas potilashallinnollisista kirjaamiskäytäntöjen muutoksista. Hoitoa odottavien potilaiden määrät eivät ole täysin vertailukelpoisia vuoteen 2022 verrattuna, sillä vuoden 2022 aikana HUSissa ryhdyttiin aktiivisesti käyttämään hoidon tarpeen arviointia potilaiden jonottamisen syy-koodina. Muutosprosessin vaikutus arvioidaan olleen kuuden kuukauden mittainen alkaen huhtikuusta vakiintuen vuoden 2022 loppuun mennessä. Muutos on lisännyt hoidon tarpeen arviointia odottavien potilaiden määriä ja vähentänyt avohoitoa odottavien potilaiden määriä tilastoinnissa ja raportoinnissa.

Pitkään hoitoa odottavien potilaiden määrä on noussut huomattavasti vuoteen 2021 verrattuna, mikä selittyy erikoissairaanhoidon kuormittumisella erityisesti kirurgian ja neurokirurgian erikoisaloilla. Kaiken kaikkiaan pitkään hoitoa odottavien määrä oli vuoden

2023 lopussa 8 325 potilasta, joista yli 65 % odotti hoitoa kirurgian erikoisaloille. Kehitys on polarisoitunut ja monella erikoisalalla pitkään odottaneiden määrä on vähentynyt. Yhteensä hoitoa odottavia potilaita vuoden 2023 lopussa oli 35 168, 9,3 % enemmän kuin 2022 lopussa.

Odottajat, lkm	1-90 vrk	91-180 vrk	> 180 vrk	Yhteensä 2023	Yhteensä 2022	> 180 vrk
Kirurgia	9 562	3 784	5 486	18 832	15 122	3 158
Silmätaudit	3 436	860	892	5 188	5 128	752
Korva-, nenä- ja kur	1 175	266	101	1 542	1 259	18
Sisätaudit	1 514	157	215	1 886	2 894	244
Lastentaudit	293	78	46	417	437	20
Neurokirurgia	430	242	604	1 276	1 014	314
Naistentaudit ja syn	1 301	489	223	2 013	1 819	120
Hammas-, suu- ja leu	462	127	117	706	824	236
Syöpätaudit	330	0	1	331	346	0
Keuhkosairaudet	373	23	24	420	466	27
Neurologia	261	57	32	350	584	20
Psykiatria	259	14	12	285	362	4
Ihotaudit ja allergol	111	7	13	131	151	9
Anestesiologia ja te	62	32	136	230	165	109
Lastenneurologia	206	57	15	278	314	19
Lastenpsykiatria	26	4	15	45	29	6
Fysiatría	142	9	1	152	140	11
Nuorisopsykiatria	71	4	3	78	92	6
Foniatría	203	42	2	247	93	0
Muut erikoisalat	191	183	387	761	930	243
Yhteensä	20 408	6 435	8 325	35 168	32 169	5 316

Hoidon tarpeen arviointia odottavat potilaat

Vuoden 2022 aikana HUSissa ryhdyttiin aktiivisesti käyttämään hoidon tarpeen arviointia potilaiden jonottamisen syy-koodina. Uudistus toteutettiin, jotta potilaiden hoitopäätöksiä kuvaavat tunnusluvut ovat yhdenmukaisia ja vertailtavia. Käytäntö vakiintui vuoden 2022 lopussa. Hoidon tarpeen arviointia odottavien potilaiden lukumäärä vuoden 2023 lopussa oli 32 957, joista 29 % oli odottanut hoidon tarpeen arviointia yli 90 vuorokautta. Erikoisaloittain tarkasteltuna erityisesti silmätautien, kirurgian ja foniatrian erikoisaloilla hoidon tarpeen arvioinnin toteutuminen terveydenhuoltolain mukaisesti on ollut vaikeaa. Kuvassa alla hoidon tarpeen arviointia odottavat potilaat vuoden 2023 lopussa.

Odottajat, lkm	1-90 vrk	91-180 vrk	> 90 vrk	> 180 vrk	2023 Yhteensä	2022 Yhteensä	> 90 vrk	> 180 vrk
Kirurgia	6 743	1 981	4 288	2 307	11 031	9 325	3 132	597
Sisätaudit	2 748	519	799	280	3 547	2 894	463	106
Korva-, nenä- ja kurkkutaudit	2 524	155	176	21	2 700	3 085	221	4
Silmätaudit	2 005	947	3 003	2056	5 008	3 928	2 074	1 254
Naistentaudit ja synnytykset	2 420	284	387	103	2 807	2 398	384	48
Neurologia	1 420	65	77	12	1 497	1 324	40	5
Ihotaudit ja allergologia	1 260	15	15	0	1 275	1 369	33	0
Psykiatria	591	22	36	14	627	502	6	1
Keuhkosairaudet	709	20	25	5	734	579	30	6
Lastentaudit	774	18	24	6	798	878	25	3
Fysiatría	283	6	6	0	289	292	38	9
Lastenneurologia	189	1	2	1	191	200	3	1
Hammas-, suu- ja leu	275	23	36	13	311	213	20	3
Syöpätaudit	186	1	1	0	187	127	0	0
Foniatría	179	137	274	137	453	257	26	0
Nuorisopsykiatria	187	47	68	21	255	263	68	16
Neurokirurgia	583	138	152	14	735	663	157	38
Lastenpsykiatria	207	9	14	5	221	194	6	1
Perinnöllisyyslääketiede	42	14	28	14	70	110	42	0
Anestesiologia ja tehohoito	95	64	90	26	185	178	76	7
Muut erikoisalat	17	17	19	2	36	5	1	1
Yhteensä	23 437	4 483	9 520	5 037	32 957	28 784	6 845	2 100

Päivystyskäynnit

Erikoissairaanhoidon päivystyskäyntien määrä väheni 1,0 % vuodesta 2022. Vuonna 2023 päivystyskäyntien päiväkohtainen määrä oli keskimäärin 701, kun vuonna 2022 se oli noin 708 päivystyskäyntiä.

Päivystyskäynnit (esh)	TP 2022	TP 2023	Muutos-% TP 2023 / TP 2022
HUS yhteensä	258 581	255 896	-1,0 %
Aivokeskus	146	188	28,8%
Psykiatria	145	188	29,7%
Neurokeskus	1	0	
Naisten, lasten ja nuorten palvelut	49 843	49 963	0,2%
Naistentaudit ja synnytukset	19 318	20 543	6,3%
Lasten ja nuorten sairaudet	30 525	29 420	-3,6%
Konservatiiviset palvelut	5 126	4 479	-12,6%
Sisätaudit ja kuntoutus	0	1	
Sydän- ja keuhkokeskus	682	639	-6,3%
Tulehduskeskus	4 444	3 829	-13,8%
Lähisairaaloiden medisiiniset palvelut	0	10	
Operatiiviset palvelut	16 709	17 633	5,5%
Pää- ja kaulakeskus	16 637	17 551	5,5%
Tukielin- ja plastiikkakirurgia	62	53	-14,5%
Syöpäkeskus	0	3	
Vatsakeskus	5	9	80,0%
Lähisairaaloiden operatiiviset palvelut	5	17	240,0%
Akuutti, leikkaus- ja tehohoitokeskus	186 757	183 633	-1,7%
Akuutti	186 115	182 570	-1,9%
Leikkaus- ja tehohoitokeskus	642	1 063	65,6%

Palvelusetelien ja sähköisten ostopalveluiden käyttö 2023

Palvelujen saatavuuden varmistamiseksi palvelusetelien käyttöä on lisätty HUSissa. Palveluseteli myönnettiin v. 2023 15735 potilaalle, mikä on 26,6 % enemmän kuin edeltävänä vuonna 2022. Palvelusetelien laskutus oli yhteensä 23,9 milj. euroa. Kasvua edelliseen vuoteen verrattuna oli 26 %. Palvelusetelitä käyttävät potilaat maksavat omavastuuna enintään HUS asiakasmaksun verran. Poikkeuksen muodostavat psykoterapiasetelit, joista ei peritä asiakasmaksua.

Euromääräisesti eniten käytettiin palveluseteliä tukielin- ja plastiikkakirurgiassa, jonka laskutus oli 8,6 milj. euroa ja kappalemäärä 1 587. Kustannuksista 93 % kohdistui tekonivelkirurgian palveluseteliin. Potilashoidossa määrällisesti eniten palvelusetelitä (hoidetut potilaat) hyödynnettiin Pää- ja kaulakeskuksessa (kaihi) ja Psykiatrian tulosyksiköissä (lyhyt yksilöterapia).

5.5 Siirtoviiveet

Siirtoviivekertymän avulla seurataan kuukausittain potilaiden siirtymistä HUSista jatkohoitopaikoille. Siirtokelpoinen potilas ei enää tarvitse erikoissairaanhoidoa, vaan hänen jatkohoitonsa ja kuntoutuksensa voidaan toteuttaa perusterveydenhuollossa. Siirtoviivehoitopäivien kertyminen käynnistyy, kun siirtokelpoista potilasta, josta on tehty siirtoilmoitus, ei ole karenssiajan kuluttua saatu siirretyksi erikoissairaanhoidosta jatkohoitoon. Karenssiaika on somaattisilla erikoisaloilla kaksi päivää ja psykiatrisialla aloilla 14 päivää.

Laskutettavien siirtoviivehoitopäivien määrä laski merkittävästi vuodesta 2022. Kaikkien maksajien laskutettavien siirtoviivehoitopäivien kokonaiskertymä oli vuonna 2023 yhteensä 9 469 päivää (vuonna 2022 15 759 päivää). Merkittävin lasku siirtoviivepäivien kertymässä tapahtui Länsi-Uudenmaan, Vantaa-Keravan ja Helsingin hyvinvointialueilla.

6 LAATU JA POTILASTURVALLISUUS

6.1 Laatu- ja potilasturvallisuussuunnitelma

Terveystieteiden laaki vaatii, että terveydenhuollon organisaatiossa on oltava suunnitelma laadunhallinnan ja potilasturvallisuuden täytäntöönpanosta. Julkisessa terveydenhuollossa tuo suunnitelma on toiminut samalla omavalvontaohjelmalla. Potilasturvallisuus on yksi laadun osa-alue, mutta tärkeytensä vuoksi se on haluttu pitää osana otsikkoa eli HUS laatu- ja potilasturvallisuus –suunnitelma 2023 ja raportti 2022. HUS-yhtymän johtoryhmä ja yhtymähallitus hyväksyivät sen keväällä 2023. Valvontalaki astui voimaan vuoden 2024 alusta. Syksyllä 2023 HUSin johtoryhmässä ja Yhtymähallituksessa hyväksyttiin HUSin omavalvontaohjelma ja sen pohjalta käynnistettiin omavalvontasuunnitelmien valmistelu toimintayksiköihin.

6.2 Laatujärjestelmähanke

Laadunparannuksen olennainen työkalu on laatujärjestelmä. HUSissa on tehty määrätietoista laatu- ja potilasturvallisuustyötä jo pitkään. Vuonna 2023 julkaistiin HUS Laatuksikirja kliinisen palvelutuotannon käytäntöön kokoamaan keskeiset johtajaylilääkärin ohjeet ja potilasturvallisen käytännön toimintatavat. HUSille parhaan ja sopivimman laatujärjestelmän pohdinnan tuloksena päädyttiin ISO 9001 laatujärjestelmän käyttöönottoon myös kliinisessä palvelutuotannossa. HUSin tukipalveluissa on ISO-laatujärjestelmä monelta osin ollut jo pitkään, ja järjestelmän laajentamisella voidaan saavuttaa synergiahyötyjä.

Laadun seurantaan liittyvien havainnointikiertojen avulla tehdään laadunparannustyötä. Havainnointikiertoja on jatkettu ja aloitettu HUSin sisäiset auditointikoulutukset tunnistaen omavalvonnan ja ISO 9001 laatujärjestelmän tarpeet. Yksiköissä on tehty myös potilasturvallisuuskierroja ja työturvallisuuskierroja.

6.3 Ohjeistusprosessien parantaminen

HUSissa on käytössä dokumenttien hallintajärjestelmä, Ohjepankki. Tavoitteena on saada kaikki HUSin erilaiset ohjeet Ohjepankkiin. Edelleen kliiniset yksiköt tekevät töitä sen eteen, että loputkin potilas- ja hoito-ohjeet saataisiin Ohjepankkiin. Vuoden 2023 aikana alettiin siirtää Konsernipalvelujen hallinnollisia ohjeita. Ohjepankista löytyvät hakutoiminnolla ohjeet aiheittain ja yksiköittäin. Vastuuhenkilöille Ohjepankki tuottaa hälytyksen, kun on ohjeen päivitysaika. Näin saadaan ohjeet järjestettyä, poistettua päällekkäisyydet ja varmistettua, että kaikkia potilaita HUSissa hoidetaan samasta vaivasta saman ohjeen mukaisesti. Tämä on merkittävä asia potilasturvallisuuden suhteen.

Johtajaylilääkärin (JYL) ohjeet ovat ylin potilashoitoon liittyvän ohjehierarkian osa. Ohjepankin käyttöönoton lisäksi ohjeistusasia edistettiin parantamalla JYL-ohjeiden prosessia ja päivittämällä useita JYL-ohjeita.

6.4 Laadun mittaaminen

HUSissa on noin 70 kliinistä laaturekisteriä, joissa on noin 460 000 eri potilasta. Laaturekisterit ovat tärkein tapamme mitata hoitotuloksia. Kliinisten laaturekisterien ohjausryhmän tavoitteena on vahvistaa rekisterien vertaisarviointia, potilasperspektiiviä, keskinäistä vakiointia ja hyötyjen esille tuomista sekä priorisoida rekisterien kehittämistoimia.

Laatumittarit ovat osana HUSin strategisia ja operatiivisia mittareita. Niitä on seurattu kuukausittain sekä HUS-tasolla että tulosityksiköissä. Yksiköiden valkotaluilla seurattavista

laatumittareista tehty suositus päivitettiin vuonna 2023. Mittareiden perusteella tehtäviä laadunparannustoimia on korostettu.

6.5 Potilasturvallisuusstrategia

STM julkisti helmikuussa 2022 uuden asiakas- ja potilasturvallisuusstrategian vuosille 2022-2026. Sen toimeenpano HUSissa alkoi vuoden 2022 aikana ja jatkui painopisteenä 2023 aikana. HUSin kypsyys kansallisten strategisten tavoitteiden seurannassa marraskuussa 2023 oli varsin hyvällä tasolla. Omavalvontasuunnitelmien jalkauttaminen 2024 painopisteenä tulee edistämään kansallisen strategian tavoitteita.

7 HOITOTYÖ

HUSin hoitotyön toiminnasta voi lukea tarkemmin vuosittain julkaistavasta HUS Hoitotyön vuosikertomuksesta. Vuoden 2023 vuosikertomus on luettavissa HUSin internetsivuilla: <https://www.hus.fi/vuosikertomus>.

7.1 Hoitotyön strategiset tavoitteet ja niiden toteutuminen

Hoitotyön strategia tukee osaltaan HUS strategian 2023–2027 päämääriä ja arvoja. Hoitotyön strategiset tavoitteet sisältävät seuraavat tekijät:

- Hoitotyön johtaminen on erinomaista
- HUSin rakenteet voimaannuttavat hoitajia heidän työssään
- Hoitotyötä toteutetaan laadukkaasti ja ammatillisen toimintamallin mukaisesti
- Hoitotyössä tuotetaan ja käytetään uutta tietoa ja innovoidaan toiminnan parantamiseksi
- Magneettisairaala-malli on HUSin hoitotyön viitekehys

Kaikille viidelle tavoitteelle on määritelty tavoitetasot, mittarit, hoitotyön vastuutahot ja/tai toimijat sekä aikataulut. Tavoitteet on myös linkitetty HUSin strategian päämääriin ja arvoihin.

Potilaan laadukas ja turvallinen hoito sisältäen hoitotyön yhtenäiset käytännöt

Hoitotyön käytäntöjen yhtenäistämistä tuetaan koko HUSin hoitotyössä konsernihallinnon hoitotyön johdon taholta hoidon vertailtavan laadun osalta. Hoitotyön strategiaan lukeutuvat yhtenäiset toimintamallit: kaatumisten ja putoamisten sekä painevaurioiden ehkäisy, kivunhoito ja ravitsemuksen turvaaminen sekä suunhoito. Yhtenäisten toimintamallien kehittämisestä vastaavat moniammatilliset työryhmät (pois lukien suunhoito). Yhtenäisten toimintamallien osaamisen tukena on ollut käytössä Oppiportin -verkkokoulutukset, joita vuonna 2023 suoritti yhteensä noin 1 550 henkilöä (painevaurioiden ehkäisy, 400, kaatumisen ehkäisy 430, kivunhoito 350, vajaaravitseminen 375). Lisäksi aloitettiin Oppiporttiin suun hoidon verkkokurssin työstäminen. Osaamisen varmistamiseksi järjestettiin myös koulutuksia ja webinaareja. Toimintamalleihin määritettiin tunnusluvut PowerBI raportointiin. Kaatumisiin liittyvä raportointi valmistui syksyllä, joka mahdollistaa tulosten seurannan yksikkötasosta HUS tasolle. Kaatumisten ehkäisyn tueksi on HUSn eri yksiköissä otettu käyttöön konenäköteknologiaa, joka tulee käyttöön myös uusissa sairaaloissa. Järjestelmän vaikuttavuustutkimus käynnistyi syksyllä.

Vuonna 2023 HUSin vuodeosastoilla tapahtui haittaa aiheuttaneita kaatumisia 0,8 / 1000 potilaspäivää (pp) kohden (HUSin tavoite < 0,8/1000 pp). Kaikkiaan kaatumisia oli kirjattu Apottiin 1 538 (2022, n=1 338), joista 43 % potilaalle seurasi haittaa. Painevaurioiden osalta HUSissa tavoitteena on, että sairaalasyntyisten painevaurioiden (2-4 luokka) esiintyvyys aikuisten vuodeosastolla on < 1,9 % ja teho-osastoilla < 7 % hoidetuista potilaista. Kansainvälisenä STOP painevaurioille -päivänä julkaistiin video; *Estä painevaurio: alustat ja asentohoito*. Lisäksi toteutettiin koko organisaation kattava painevaurioiden prevalenssi, jolloin päivänä aikana arvioitiin 1 151 potilaan ihon kunto, painevaurioriski ja toteutuneet ennaltaehkäisevät toimenpiteet.

7.2 Magneettisairaala

Magneettisairaalaalla tarkoitetaan sairaalaa, jolle American Nurses Credentialing Center (ANCC) on myöntänyt hakemuksesta Magneettisairaala-tunnustuksen erinomaisesta hoitotyöstä ja potilaan hoidon tuloksista. Syöpäkeskus ja Sydän- ja keuhkokeskus jättivät Magneettisairaala-tunnustuksen hakuprosessiin kuuluvan kirjallisen hakemuksen vuoden 2023 aikana. Siihen liittyen hakemukseen käännetettiin englanniksi 30 erilaista dokumenttia evidenssiksi. Kirjallisen hakemuksen hyväksymisen jälkeen isännöidään arvioijien

tarkastuskäynnit erikseen kummassakin hakijatulosyksikössä. Syöpäkeskuksen arviointikäynti toteutui 8.-10.1.2024. Hakuprosessi toteutetaan yhteistyössä sitä hakevien tulosyksiköiden vastuuhenkilöiden ja yhtymähallinnon hoitotyön johdon kanssa. Lasten ja nuorten sairauksien ja Psykiatrian tulosyksiköt pyrkivät käynnistämään hakuprosessin 2025.

Magneettisairaala-status edellyttää hoitotyön tulosten (potilaan hoidon laatu, hoitotyönsensitiivinen potilastyytyväisyys ja hoitajan työtyytyväisyys) säännöllistä seuranta ja sijoittumista kansallisessa tai kansainvälisessä vertailussa keskiarvon yläpuolelle. HUS vastaa kansallisesta hoitotyönsensitiivisen potilastyytyväisyyden ja hoitajan työtyytyväisyyden raportoinnista. Hoitotyön laadun vertailuarvot saadaan Press Ganeyn NDNQI-tietokannasta, kunnes kotimainen raportointi saadaan kehitettyä. Molempien Magneettisairaala-tunnustusta hakevien organisaatioiden laadun tunnusluvut olivat hyvällä tasolla eli yli puolella yksiköistä tulokset olivat kansallista tai kansainvälistä keskiarvoa paremmat.

7.3 HUS Hoito- ja terveystieteiden tutkimuskeskus (NRC – Nursing Research Center)

HUSin Hoito- ja terveystieteellisen tutkimuskeskuksen päämääränä on sekä edistää potilasta hyödyttävän hoito- ja terveystieteellisen tutkimusnäytön tuottamista, että vahvistaa HUSia tutkimusnäytön hyödyntämisen edelläkävijänä.

Vuonna 2022 (viimeisin virallinen tieto) HUSin hoitohenkilökunta tuotti 33 vertaisarvioitua julkaisua, joista koostui 39 JUFO-pistettä. Vuonna 2023 valmistui kuusi hoito- ja terveystieteellistä väitöskirjaa. Tekeillä olevia hoito- ja terveystieteiden väitöskirjatutkimuksia oli vuoden lopussa 46. Hoito- ja terveystieteiden tutkimuskeskus (NRC) edisti tässä kuvattavaa strategista tavoitetta omalla toiminnallaan, josta on raportoitu tarkemmin HUS Hoitotyön vuosikertomuksessa 2023 sivuilla 32–33.

Hoito- ja terveystieteiden tutkimuskeskus tukee tieteellistä tutkimusta vuosittain kilpailutettujen tutkijakuukausien muodossa. Vuodelle 2023 keskus myönsi kilpailutettuja tutkijakuukausia 12 HUSlaiselle väitöskirjatutkijalle ja yhdelle post doc –tutkijalle yhteensä 35 kuukautta. Niistä käytettiin 93 %. Vuosina 2019–2023 myönnetyt tutkijakuukaudet vastaavat yhteensä 16,4 henkilötyövuoden panosta. HUS Hoito- ja terveystieteiden tutkimuskeskus tarjoaa resurssia niin strategialähtöiselle tutkimukselle kuin vastuuyksikkötasoiselle kehittämiselle projektisuunnittelijoiden vakanssikäytön muodossa. Tuetut projektit on kuvattu tarkemmin HUS Hoitotyön vuosikertomuksessa 2023.

HUS Hoito- ja terveystieteiden tutkimuskeskus järjesti erilaisia tutkimusta käsitteleviä tilaisuuksia ja julkaisi uutiskirjeitä edistämään tutkimusnäytön käyttöönottoa. Näistä on raportoitu tarkemmin HUS Hoitotyön vuosikertomuksessa 2023.

7.4 Potilas aktiivisena osallistujana ja vaikuttajana

Asiakasosallisuus on osa HUSin vuosien 2023–2027 strategiaa. Asiakasosallisuusohjelman mukaisesti HUSin asiakasosallisuustoimintaan kuuluvaa OLKA-toimintaa (koordinoitua järjestö- ja vapaaehtoistoimintaa) ja kokemustoimintaa (kokemusasiantuntija- ja asiakasraatitoiminta sekä tutkimusraadit) sekä niihin liittyviä valmennuksia johdetaan, kehitetään ja arvioidaan hoitotyön johdon toimesta yhteistyössä tulosalueiden ja –yksiköiden kanssa. Asiakasosallisuustoiminnassa tehdään yhteistyötä hyvinvointialueiden, Helsingin sekä järjestöjen kanssa.

8 HENKILÖSTÖ

8.1 Henkilöstötunnusluvut

Henkilöstö	TP 2021	TP 2022*	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Henkilöstömäärä 31.12.	26 833	26 815	27 295	27 409	0,4 %	2,2 %
Henkilötyövuodet	22 363	20 951	22 336	21 839	-2,2 %	4,2 %
Henkilötyövuoden hinta (koko henkilöstö)	64 710	70 783	69 429	73 483	5,8 %	3,8 %
Henkilöstökulujen hinta-määräero						
Määräero, %					-2,2 %	4,2 %
Hintaero, %					5,7 %	4,0 %

* Takautuvasti korjattu henkilöstömäärä, htv ja henkilötyövuoden hinta

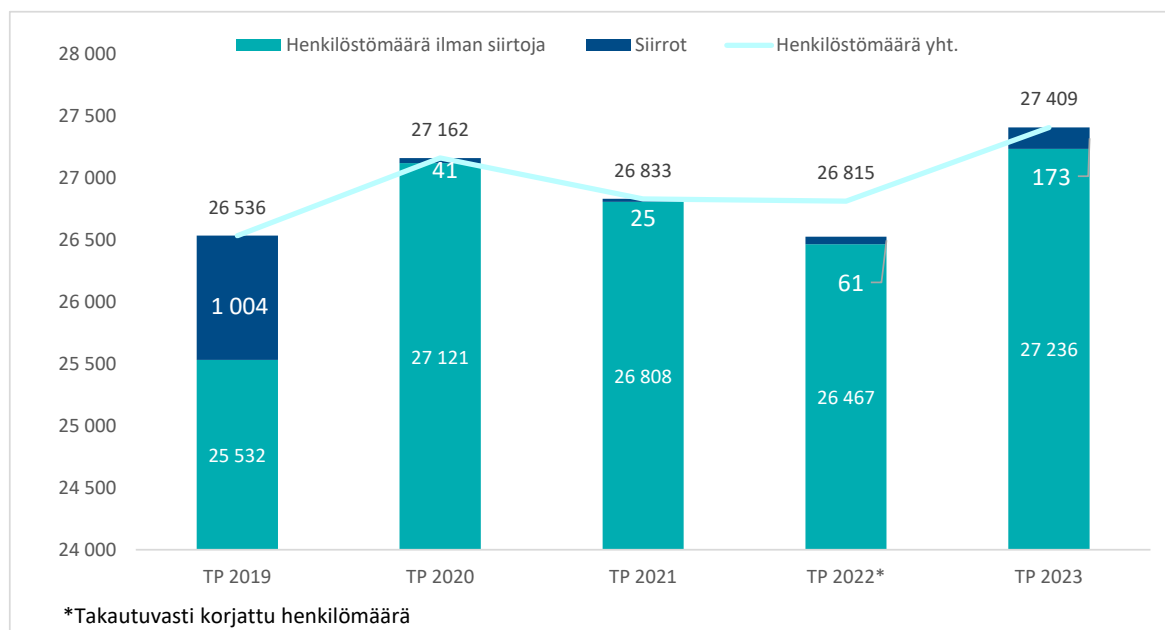
8.2 Henkilöstön riittävyys ja rekrytointi

Vuosi 2023 oli HUSissa parempi henkilöstön saatavuuden suhteen, vaikka kansallisesti pula terveydenhuollon henkilöstöstä on edelleen ajankohtainen. Rekrytointien ja avointen työpaikkojen määrä väheni vuonna 2023 (14 % viime vuoteen verrattuna), hakijamäärän noustessa noin 49 %. Vuonna 2023 HUSissa panostettiin vahvasti rekrytointiosaamisen lisäämiseen ja työnantajakuvasta viestimiseen. Keväällä käynnistettiin myös projekti kansainvälisten osaajien eettisen rekrytoimisen mahdollistamiseksi.

HUSissa työskenteli vuoden 2023 lopussa yhteensä 27 409 henkilöä, mikä oli 594 henkilöä (2,2 %) enemmän kuin edellisen vuoden lopussa. Henkilömäärää kasvatti mm. Eteva Kuntayhtymän erityispalveluiden, kehitysvammapsykiatrian yksiköiden siirtyminen HUSille. Siirtyviä henkilöitä oli 168. Sosiaalitalo Oy ja Verso Itä-Uusimaan sosiaalialan osaamiskeskustoiminnan siirtyminen kasvatti henkilöstölukumäärää 5 henkilöllä.

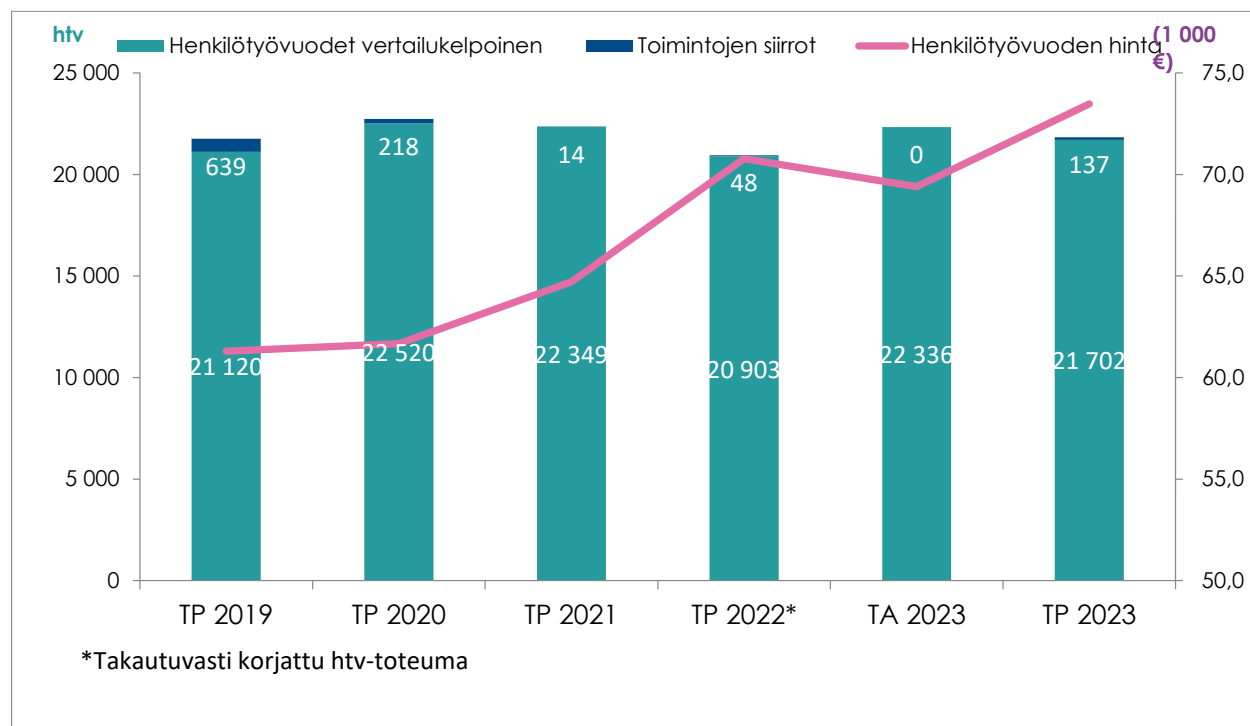
Vakinaisen henkilöstön kokonaislähtövaihtuvuus oli 9,2 % (v.2022 11,4 %). Vaihtuvuus ilman eläkkeelle siirtyneitä oli 6,8 % (v. 2022 8,6 %).

Henkilöstörakenne on pysynyt aiempiin vuosiin nähden samankaltaisena hoitohenkilökunnan osuuden ollessa selvästi yli puolet koko henkilöstöstä. Vakinaisen henkilöstön prosentuaalinen osuus (78,9 %) säilyi edellisvuoteen verrattuna lähes samana. Henkilöstöstä valtaosa oli kokoaikaisessa palvelussuhteessa. Alla olevassa kuvassa on esitetty henkilöstömäärän kehitys 2019–2023, jossa näkyy erikseen toiminnallisten muutosten vaikutus.

HUSin henkilöstön keski-ikä oli 43,5 vuotta, mikä on noin 1,5 vuotta matalampi kuin kunta-alalla keskimäärin. Henkilökunnan ikärakenne on tasapainoinen, tämä näkyy muun muassa vuoteen 2030 ulottuvissa vanhuuseläke-ennusteissa. Eläkkeelle vuonna 2023 jäi yhteensä 484 henkilöä. Eläkkeelle jääneiden määrä laski 177 henkilöllä edellisvuodesta. Eläkkeelle jäätin keskimäärin 61,6 vuoden iässä, joka on hieman matalampi kuin edellisenä vuonna. Vanhuuseläkkeelle jääneiden määrä laski ja eläkkeelle jääneiden keski-ikä pysyi lähes edellisen vuoden tasolla ollen nyt 64,9.

Henkilötyövuosia kertyi yhteensä 21 839. Henkilötyövuodet nousivat edellisestä vuodesta 4,2 % (887 htv).

8.3 Henkilöstökustannukset ja vuokratyövoima

HUS-kuntayhtymän vuoden 2023 maksetut palkat ja palkkiot olivat yhteensä 1 331,2 milj. euroa sisältäen työaikakorvaukset, joita maksettiin 223,2 milj. euroa (16,5 %). Henkilöstökulut 1 604,8 milj. euroa eli palkat ja työnantajan niistä maksamat sivukulut ylittivät talousarvion 54,0 milj. euroa. Palkat- ja palkkiot ilman sivukuluja kasvoivat edellisvuoteen verrattuna 8,6 %.

Vuokratyövoimaa käytettiin edelleen vuonna 2023. Sijaiskustannukset olivat yhteensä 40,5 milj. euroa. Kokonaisuudessaan vuokratyövoimakustannukset nousivat 1,1 milj. euroa edellisvuoteen verrattuna. Hoitohenkilöstön osalta Seure henkilöstöpalveluiden käyttö väheni vuoden 2023 aikana.

8.4 Henkilöstön osaaminen

Laadukas henkilöstö- ja osaamisen suunnittelu varmistavat sen, että henkilöstön osaaminen vastaa HUSin strategisista päämääristä sekä alan ja toimintaympäristön muutoksista nouseviin tarpeisiin. Kehityskeskustelujen käyminen kuuluu hyvään johtamiseen, luo positiivista henkilöstökokemusta sekä varmistaa suunnitelmallisen osaamisen kehittämisen. Kehityskeskustelujen käyntiastetta tulee jatkossa nostaa, jotta osaamisen kehittämistarpeita ja toiveita työuralla kehitymisestä pystytään ennakoimaan.

Henkilöstön tyytyväisyyttä johtamiseen on arvioitu säännöllisesti Johtamissyke-kyselyllä vuodesta 2021 alkaen. Esihenkilötyön ja johtamisosaamisen kehittämiseksi tehty pitkäjänteinen työ näkyy tuloksissa. Ne ovat kehittyneet positiivisesti jatkuvasti ja vuonna 2023 kyselyyn vastaajista 80 % (79 % 2022) oli tyytyväisiä lähiesihenkilönsä johtamiseen. Tätä tukee myös vuoden 2023 henkilöstökyselyn esihenkilöindeksin tulos, joka oli hyvällä tasolla 3,89 (asteikko 1–5).

Vuonna 2023 täydennyskoulutuksen määrä oli 2,2 pv/henkilö. Vastaava luku vuonna 2022 oli 2,0 pv/henkilö ja vuonna 2021 2,2 pv/henkilö. Henkilöstökyselyssä kokemus oman osaamisen vastaamisesta työtehtävien vaatimuksia oli 4,19 (asteikko 1–5).

Koulutuksissa pääpaino on eri ammattiryhmien ammatillisen osaamisen vahvistamisessa. Vuoden aikana lisättiin erityisesti HUSin koko henkilöstölle kohdennettuja webinaareja ajankohtaisista työelämätaitoihin liittyvistä aihealueista. Teemoina olivat muun muassa moninaisuus työyhteisössä, tunneäly ja tiimityö, valmentavaan johtamiseen perustuva toimintakulttuuri sekä muutoskyvykkyyden vahvistaminen.

8.5 Työhyvinvointi ja työsuojelu

HUSin työhyvinvoinnin hyviä käytäntöjä, työkaluja ja viestintää kehitettiin vuoden aikana strategiaprojektissa. HUSin sisäisten intranetsivujen uudistuksen myötä uudistettiin työhyvinvoinnin kokonaisuuden viestintää, tavoitteena oli nopeuttaa ja helpottaa koko henkilöstön ja esihenkilöiden tarvitseman tiedon löytämistä työhyvinvoinnin kokonaisuudesta.

Jälkipurkutoiminta (defusing) otettiin käyttöön HUS tasoisesti. Jälkipurkutoiminnassa puretaan henkisesti kuormittava ja vaativa kokemus välittömästi ikävän tai yllättävän tapahtuman sattuessa. Vuoden 2023 aikana HUSissa järjestettiin yli 300 koulutetun jälkipurkuohjaajan toimesta yhteensä 350 istuntoa, joihin osallistui n. 1600 henkilöä eri ammattiryhmistä. Toiminnasta saatiin hyvää palautetta.

Työhyvinvointia ja työturvallisuutta tuettiin kampanjoimalla sekä kouluttamalla henkilöstöä aktiivisesti. Painopiste lähikoulutuksista on siirtynyt yhä enemmän verkkokoulutuksiin ja etäwebinaareihin. Vuonna 2023 julkaistiin Johda työkykyä-verkkokurssi, joka on kattava työkykyjohtamisen koulutuskokonaisuus. Henkilöstölle tarjottiin kuntotestauksia, valmennuksia ja verkkokursseja arjen hyvinvoinnin tukemiseksi.

Ammatillisen kuntoutuksen myönteisten oikeuspäätösten määrä nousi vuonna 2023 ja samalla kuntoutusten hylkäysprosentti (29 %) laski edellisvuoteen verraten (2022: 51,5 %). Kuntoutushakemuksissa näkyi tiivis ja aktiivinen työnantajan ja työterveyshuollon yhteistyö. Kuntoutuksen keinoja käytettiin monipuolisesti. HUS organisaation sisältä löytyi uusia mahdollisuuksia jatkaa uusissa työtehtävissä edellisvuotta paremmin ja myös koulutusratkaisuja hyödynnettiin.

Työkyvyttömyyseläkkeelle jäi 27 henkilöä vuonna 2023 (2022: 20 hlöä). HUSin työkyvyttömyyseläkemaksuprosentti laski ja oli 0,73 % (2022 0,79 %) HUSin palkkasummasta, joka oli pienempi kuin edellisvuonna ja on pienempi kuin keskimääräinen työkyvyttömyyseläkemaksuprosentti 0,90 % (2022 1,1 %). Sairauspoissaoloprosentti laski ja oli 4,5 % (2022 5,4 %). Sairauspoissaolopäiviä oli työntekijää kohden 14,5 (2022 17,9). Tuki- ja liikuntaelinsairaudet oli suurin yksittäinen sairauspoissaoloja aiheuttava diagnosoisryhmä, 25 % kaikista poissaoloista. Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöt aiheuttivat 22 % poissaoloista. Nuoremmilla ikäryhmillä mielenterveyshäiriöt korostuivat.

Työssä sattuneiden tapaturmien kehitys pysyi hyvänä ja oli samalla matalalla tasolla kuin vuonna 2022. Työmatkatapaturmissa tapahtui selkeä lasku edellisvuoteen. HUSin tapaturmataajuus oli 3,38 (2022: 3,60) mikä on valtakunnallisesti erittäin hyvä taso.

9 TUTKIMUS JA OPETUS

9.1 Yleistä tutkimus- ja opetustoiminnasta

HUS panostaa ja kannustaa sekä taloudellisesti että rakenteellisesti näyttöön perustuvaan tutkimukseen, joka on yliopistollisen sairaalan ydin. Vuoden 2023 alusta HUSissa aloitti uusi Tutkimus-koulutus-kehittämisen- ja innovaatiolautakunta (TKKI-lautakunta), jossa on edustus Uudenmaan hyvinvointialueilta, Helsingin kaupungilta sekä Helsingin yliopistolta. Toiminnan ensimmäinen vuosi painottui tutkimus- ja opetusekosysteemin esittelyyn, toiminnan järjestäytymiseen, yhteiskunnalliseen vuorovaikutukseen sekä verkottumiseen. Lautakunta antoi hallintosäännön mukaisesti ehdotuksen HUSin tutkimusmäärärahaa HUSin yhtymähallitukselle.

Määrä ja laatu

Viimeisimmän valmistuneen tilastoinnin mukaan HYKSin erityisvastuualueen julkaisuja on 3 126 kpl. Niistä on vertaisarvioituja 2 481 kpl ja JUFO-luokan 3 julkaisuja 229 kpl. Vuonna 2023 HUSissa myönnettiin 824 tutkimuslupaa, joista 334 uusiin tutkimuksiin (11 % enemmän kuin edellisenä vuonna), 237 opinnäytetyön tutkimuslupaa, yksi ulkopuolisen hakijan uusi tietolupa ja neljä muutoshakemusta.

Vuoden 2023 aikana HUSissa tehtiin 11 keksintöilmoitusta, jotka liittyivät HUSissa tehtyyn tutkimustoimintaan. Työnantajan keksintöoikeudet otettiin yhdeksässä tapauksessa ja niistä tehtiin kuusi keksintöoikeuksien siirtoa eteenpäin nettohyötyoikeuksin (neljä Aalto yliopistoon Biodesign-hankkeesta ja kaksi muuta Helsingin yliopistoon). Kahdessa tapauksessa keksintöoikeudet jätettiin keksijälle. Lisäksi yhden aikaisemmin tehdyn ottopäätöksen keksintöoikeudet palautettiin keksijöille, koska keksintöoikeuden siirtoneuvottelut keksinnön edistämiseksi eivät johtaneet tulokseen. HUSissa on haussa yksi kansainvälinen patentti.

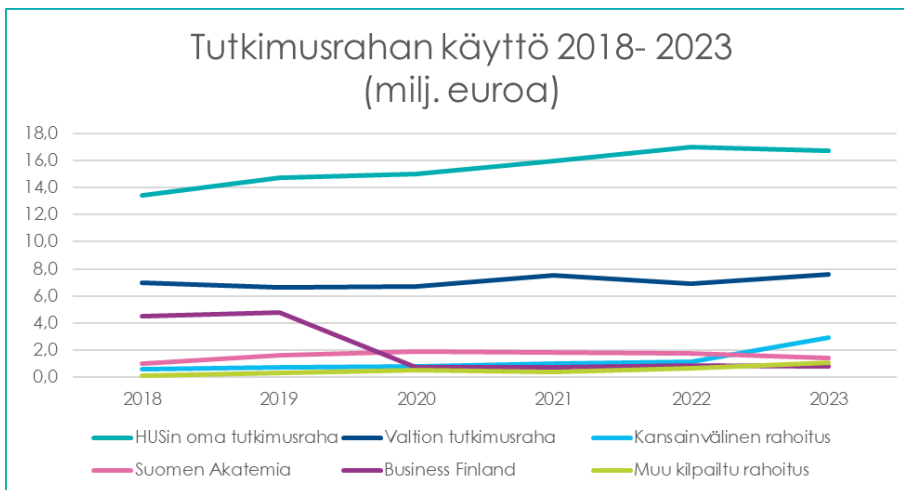
Kustannukset ja rahoitus

HUS sai terveyden tutkimuksen tutkimustoimikunnan myöntämää valtion terveyden tutkimuksen määrärahaa STM:n painoalueiden mukaisesti 9,0 milj. euroa. Määrärahaa myönnettiin 16–176 tuhannen euron suuruisia rahoituksia yhteensä 104:lle yhdestä kolmeen vuoteen kestäväälle hankkeelle. Vuoden 2023 aikana valtion tutkimusmäärärahaa käytettiin 7,6 milj. euroa.

HUSin tutkimusmääräraha talousarviossa oli 17,0 milj. euroa (17,0 milj. euroa 2022), jonka toteutunut käyttö vuonna 2023 oli 16,7 milj. euroa. HUSin tutkimusmääräraha käytettiin kokonaisuudessaan tutkimustoiminnan tukemiseen. Merkittävin osa (8,3 milj. euroa) tutkimusmäärärahan käytöstä muodostui tulosityksiköille jaetusta sairaalan tutkimusrahasta. Rahoitusta käytettiin myös tutkimuksen yleisiin infrastruktuurikuluihin, kuten tutkimustilavuokriin, kirjallisuus- ja ICT-palveluihin, tutkimus-yhteistyöhankkeiden kulujen sekä omarahoitusosuuksien kattamiseen. Uutena avauksena toteutettiin lääketutkimuksen koulutuspolun kautta jaetut tutkijakuukaudet (0,1 milj. euroa).

Ulkoinen tutkimusrahoitus muodostui Suomen Akatemian, EU:n, Business Finlandin sekä muiden rahoittajien myöntämistä tutkimusrahoituksista. Vuoden 2023 aikana ulkopuolista tutkimusrahoitusta käytettiin 6,2 milj. euroa (4,4 milj. euroa 2022).

Valtion opetus- ja tutkimuskorvauksen ja HUSin oman tutkimusmäärärahan käyttö vuosina 2021-2023							
	milj. euroa	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
HUS-kuntayhtymä	Valtion korvaus koulutuksesta, STM	18,2	17,5	17,5	17,2	-1,7 %	-1,7 %
	Valtion tutkimusmääräraha	7,5	6,9	9,2	7,6	-17,4 %	10,1 %
	Yhteensä	25,7	24,4	26,7	24,8	-7,1 %	1,6 %
Muut HUSin sairaanhoitoalueet	Valtion korvaus koulutuksesta (koulutuskuukausikorvaus)	1,4	1,3	1,4	0,8	-42,9 %	-38,5 %
	Valtion tutkimus- ja koulutusmääräraha HUS yhteensä	27,1	25,7	28,1	25,6	-8,9 %	-0,4 %
HUSin oma tutkimusmääräraha		16,0	17,0	17,0	16,7	-1,8 %	-1,8 %
	TULOSLASKELMA YHTEENSÄ	43,1	42,7	45,1	42,3	-6,2 %	-0,9 %

9.2 HUS-tutkimuspalvelut

HUSin tutkimuspalvelut tarjosivat palveluita mm. tutkimus-, opinnäyte- ja tietolupiin liittyen, eettisen puollon ja tutkimusrahoituksen hakemiseen, biostatistiikkaan, tutkimussopimuksiin sekä viestintään liittyen. Tutkimusneuvonnan asema tutkimuspalveluiden tukena vahvistui. Vuonna 2022 alkanutta tiivistä yhteistyötä tietosuojavastaavan, tutkimusrahoituksen, tutkimuslakimiesten, HYKS-instituutin sekä tietohallinnon kanssa jatkettiin säännöllisin tapaamisoin (Tutti-kokoukset). Tämän rinnalle elvytettiin aikaisempina vuosina toiminut sähköisten palveluiden ohjausryhmä, jonka toimijat edustivat tutkimusjohtoa ja tietohallintoa.

Vuonna 2023 käynnistettiin tutkimuspalveluissa strategisena hankkeena yliopistosairaalan TKKI-yhteistyö, tarkoituksenaan vahvistaa TKKIO:n edellytyksiä kokonaisuudessaan yhteistoiminta-alueella. Yhteistyön myötä kartoitettiin alueen TKKI-yhteyshenkilöt sekä järjestettiin yhteinen seminaari loppuvuodesta 2023. Myös yliopistosairaaloiden tutkimuspalveluista vastaavat henkilöt kokoontuivat. Yhteistyötä tullaan kehittämään vuoden 2024 aikana. Tämän lisäksi laadittiin sekä opetuksen että kliinisen (lääke)tutkimuksen tiekartat. Tutkimuksen tiekartan toimintoihin liittyi kattava tutkimusohjeiden päivityskartoitus sekä ohjeiden siirtämään ohjepankkiin syksyn 2023 aikana. Ohjepankkiprojekti jatkuu vuoden 2024 aikana.

Kliinisen tutkimuksen palveluiden ja prosessien kehittämisen myötä, tehtiin toimialoille kliinisten tutkimusyksiköiden (CTU) nykytilan selvitys. Toimialojen tarpeita ja näkemyksiä kliinisten tutkimusyksiköiden toiminnasta on kartoitettu. Tutkijoiden käytössä olevia sekä HUSin tutkimustoimintaa tukevia sähköisiä palveluja sekä PowerBI-ohjelman käyttöä tutkimuksen tunnuslukujen tuottamisessa kehitettiin. Asiakaspalautejärjestelmien kehittäminen käynnistyi loppuvuodesta käytössä olevien palautekanavien kartoituksella.

Tutkimusjuristit ottivat käyttöön tutkimussopimusten valmistelun tueksi sähköisen tutkimussopimusselvityksen.

Tutkimusjohto tarjosi runsaasti tutkimusta tukevaa koulutusta HUSin henkilöstölle vuoden 2023 aikana. Tutkijan ajokorttikoulutus saatiin valmiiksi ja avattiin HUS Moodleen. Pharmaca Academyta hankittiin kattava koulutuskokonaisuus tutkimusaiheisia koulutuksia sekä järjestettiin tutkijaklinikoita ajankohtaisista aiheista (mm. tutkimusrahoitusten hallinnointi, kirjaston palvelut, toisiolaki ja tietolupa-asiat). Keväällä valmistui myös kahdeksan uutta tutkimushoitajaa kansallisesta tutkimushoitajakoulutuksesta. Kansallinen tutkimushoitajakoulutus lopetettiin vuoteen 2023 FinBB koordinaation päättymisen myötä. Vuonna 2024 aloittaa tutkimushoitajakoulutuksen osalta uusi koulutuskonsepti. Vuoden 2022 lopulla perustettu tutkimushoitajien esihenkilöverkosto laajeni vuonna 2023 ja mukaan kutsuttiin myös tutkimushoitajien lääkäriesihenkilöt. Tutkimushoitajaverkoston toimintaa elvytettiin verkostotapaamisella.

EU-tutkimus- ja innovaatiotoiminta

HUSissa valmisteltiin vuonna 2023 kaksi koordinoitavaa EU-konsortiohankehakemusta. HUSin koordinoima PHEMS-hanke sai rahoituksen ja sen rahoitus- ja konsortiosopimus-neuvotteluja sekä käynnistymistä hoidettiin syksyllä 2023. Tämän lisäksi HUS koordinoi neljää muuta käynnissä olevaa EU-konsortiohanketta (AICCELERATE, LONGCOVID, ENDOTARGET, ONCOVALUE) ja osallistui partnerina yli 20 meneillään olevaan EU-hankkeeseen. ONCOVALUE- ja PHEMS-hankkeiden myötä HUSin koordinoima ja Business Finlandin rahoittama CleverHealth Network yritysysteistyö laajeni EU-tasolle, kun useampi ko. ekosysteemin yrityksistä tuli mukaan partneriksi EU-hankkeisiin. HUS liittyi mukaan myös seuraaviin merkittäviin EU-tason verkostohankkeisiin: 1) SITRA:n koordinoima Tehdas2, jossa kehitetään terveystietojen turvallista käyttöä Euroopassa, 2) TEF-Health Testing and Experimentation Facility for Health AI and Robotics, ja 3) EU Network of Comprehensive Cancer Infrastructures.

Tutkimuseettinen toimikunta

HUSin alueellinen lääketieteellinen tutkimuseettinen toimikunta kokoontui vuonna 2023 yhteensä 38 kertaa. Tutkimuspalveluissa huolehdittiin kokousvalmisteluista ja -järjestelyistä, lausuntojen lähettämisestä, tutkimusneuvonnasta ja lausuntohakemuksia koskevasta ohjauksesta ja tarkastamisesta. Lausuntohakemuksia käsiteltiin ja tarkastettiin noin 1 300 kpl. Toimikunta antoi lausuntoja lääketieteellisistä tutkimuksista, kliinisten lääketutkimusten muutoksista, kliinisistä laitetutkimuksista, näytekokoelmien siirrosta biopankkiin sekä kudoksenäytteiden käyttötarkoituksen muutoksista sekä tutkimussuunnitelmien muutoksista 915 kpl. Uusia tutkimussuunnitelmia oli käsiteltävänä 181 kpl (vuonna 2022 176 kpl). Kokouksissa käsiteltiin tiedoksi tulleita ja muita asioita 511 kpl. Kaiken kaikkiaan toimikunta käsiteli vuoden aikana kokouksessa 1 026 eri asiaa. Lausuntomaksu perittiin 137 kokouskäsitelyssä olleesta tutkimuksesta (vuonna 2022 179 kpl). Lausuntomaksujen kokonaissumma oli 165 450 euroa, mikä on 61 500 euroa vähemmän kuin vuonna 2022.

Uusien kliinisten lääketutkimusten lausuntohakemukset sekä osittain meneillään olevien lääketutkimusten muutoshakemukset ovat siirtyneet Euroopan lääkeviraston sähköiseen portaaliin (CTIS), mikä on vähentänyt entisestään kliinisten lääketutkimusten lausuntohakemusten osuutta HUSin eettisessä toimikunnassa. HUSin eettinen toimikunta on käsitellyt ainoastaan meneillään olevien kliinisten lääketutkimusten muutoksia, ja käsittelee muutoshakemuksia 30.1.2025 saakka, kunnes ne siirtyvät täysin CTIS-portaaliin. Muutuskäsittelyiden osuus vuonna 2023 oli noin 8 % prosenttia kaikista kokouksessa käsiteltävistä asioista. Vuoden 2023 aikana kliinisten lääketutkimusten muutosten osuus laski 44 % edelliseen vuoteen verrattuna.

HUSin ja Helsingin yliopiston tiedeviestinnän yhteistyö tiivistyi

HUS ja Helsingin yliopisto tiivistivät yhteistyötään tiedeviestinnässä aloittamalla Hissipuheita tutkimuksesta -tapahtumasarjan, joka tuo yhteen paikalle kutsutun median ja kolmesta seitsemään tutkijaa. Tapahtuma järjestettiin alkuvuodesta sekä keväällä, ja kolmas tapahtuma järjestetään vuoden 2024 alussa. Ensimmäinen Hissipuheita-tilaisuus pidettiin Helsingin Sanomien tiedetoimitukselle, toinen Ylelle ja kolmas A-lehdille. Tilaisuudet järjestettiin Terkko Health Hubissa Terveystieteiden kirjaston aulakerroksessa. HUSin viestintä uudisti yleistajuistettujen tutkimustiedotteiden ja -uutisten prosessia avaamalla tutkijoille suunnatun sähköpostin, johon voi ehdottaa uutisoitavia tutkimusaiheita. Samalla viestinnässä keskitettiin tutkimusuutisten koordinointi ja julkaisu tiedeviestinnästä vastaavalle. HUS julkaisi 26 tutkimusaiheista mediatiedotetta vuonna 2023.

9.3 Muu tutkimusta ja tutkimusinfrastruktuuria tukeva toiminta

Helsingin Biopankki

Vuoden 2023 lopussa biopankkisuostumuksia oli saatu yli 210 000 potilaalta, joista yli 160 000 on jo antanut näytteensä Helsingin Biopankkiin. Aineistoja kysyttiin paljon: Helsingin Biopankkiin kohdistuneita aineistojen esiselvityspyyntöjä tehtiin 112 kpl (edellisenä vuonna 118 kpl) ja uusia aineistoluovutussopimuksia tehtiin 37 kpl (27 kpl vuonna 2022). Näyteluovutuksia tehtiin yli 60 projektille. Yritysassiakasrajapinnassa tapahtuva palvelutoimintaa tehtiin hyvässä yhteistyössä FinBB:n (Biopankkien Osuuskunta Suomi) ja HYKS-instituutin kanssa. Helsingin Biopankin aineistoilla on nyt käynnissä jo yli 130 tutkimusprojektia.

Suomalaisten biopankkien lippulaivaprojektiin, FinnGen-projektiin, toimitettiin Helsingin Biopankista vuonna 2023 aikataulussa loputkin DNA-eristetyt näytteet, kokonaisuudessaan 117 000 näytettä. Näistä biopankkiin palautuvat näytteenluovuttajan genotyyppitiedot, joita hyödynnetään jatkuvasti muissa biopankkitutkimuksissa.

Vuonna 2023 Helsingin Biopankki toimitti Suomen Akatemian lippulaivahankkeeseen iCAN tavoitteiden mukaisesti yli 2000 syöpäpotilaan tuorekudosnäytteet ja muita näytteitä yhteistyössä Eteläisen syöpäkeskuksen ja HUSLABin patologian laboratorioden kanssa. Helsingin biopankin avulla kerättävät syövän tuorekudosnäytteet ja niihin liittyvät kliiniset tiedot ovat keskeisessä roolissa iCAN-lippulaivahankkeessa.

Helsingin Biopankin perustajien biopankkitoimintaan kohdistama rahoitus säilyi vuositasolla 1,1 milj. euroa, joka FinnGen-hankkeen, muiden biopankkiprojektien palvelutuoton sekä ulkopuolelta saadun kilpaillun tutkimusrahoituksen ohella muodostaa Helsingin Biopankin kokonaisrahoituksesta noin kolmasosan. Vuoden 2023 lopussa biopankkiyksikössä työskenteli koko- tai osa-aikaisesti 39 henkilöä (2022 lopussa 35 henkilöä).

Eteläinen syöpäkeskus (FICAN South)

FICAN South osallistui vuonna 2023 useisiin tutkimushankkeisiin, kuten FINPROVE tutkimukseen sekä siihen liittyviin EU-ohjelmiin, PCM4EU ja PRIME-ROSE, ja hoitosuosituksen päivitysten tukemiseen. FICAN Southin hanke, AYA FICAN, jossa jatkokehitetään nuorena aikuisena syöpään sairastuneiden kokonaisvaltaisen hoidon ja kuntoutumisen tuen toimintamallia, on aiemmin otettu käyttöön HUS Syöpäkeskukseen osaksi normaalia toimintaa. AYA-hankkeessa on menossa alueellinen ja kansallinen laajentuminen, ja siinä pilotoidaan myös syöpäpotilaiden etä- ja ryhmäterapiaa. FICAN South oli mukana tukemassa myös ERN/EURACAN verkoston toimintaa osana Harvinaiset syövät -hanketta. Hankkeen tavoitteena on kehittää harvinaiseen syöpään sairastuneen potilaan hoitopolkua ja lääketieteellistä hoitoa, ja parantaa ammattilaisten osaamista harvinaisten syöpien hoidossa. Harvinaiset syövät -hankkeen tietopaketti ja hoitopolut tullaan kokoamaan Terveyskylään omaksi osiokseen. AYA ja Harvinaiset syövät -hankkeissa järjestettiin useita alueellisia ja kansallisia koulutuksia, ja tuorenäytekeräystä jatkettiin yhteistyössä iCAN

lippulaivahankkeen kanssa. Vuoden 2023 lopussa FICAN Southissa työskenteli kokoaikaisesti kolme henkilöä.

iCan, TKI-lippulaivahanke

HUSin ja Helsingin yliopiston kansallinen TKI-osaamiskeskittymä iCAN jatkoi public-private partnership mallissa vuonna 2023. Sen puitteissa toteutettava prospektiivinen iCAN Flagship Project laajeni koskemaan yli 2 000 potilaasta kerättyjä syövän tuorenäytteitä ja niistä tehtyä molekyyliprofilointia. Vuoden 2023 aikana myös liitettiin kansallisista rekistereistä (mm. Kela, THL, Syöpärekisteri) terveystietoja näytteitä luovuttaneista potilaista ja kehitettiin HUSin Acamedics tietoturvalisessä käyttöympäristössä toimivan hankkeen analysointityökaluja. Hankkeessa toimi vuoden 2023 aikana yli 400 terveydenhuollon ammattilasta ja tutkijaa sekä sen puitteissa julkaistiin yli 300 julkaisua. iCAN-hankkeen kansallisesta laajenemisesta laadittiin sopimus neljän muun alueellisen syöpäkeskuksen taustaorganisaatioiden kanssa. iCAN osallistui myös marraskuussa toteutettuun Helsingin yliopiston koordinoiman tohtorikoulutuspilottihakemuksen valmisteluun; pilotissa haetaan koulutuspaikkoja kaikkien alueellisten syöpäkeskusten piiriin.

Health Capital Helsinki

Vuonna 2023 Health Capital Helsinki (HCH) keskittyi pääkaupunkiseudun terveysalan ekosysteemin ja sen toimijoiden kansainvälisen tunnettuuden parantamiseen, kansainvälisen ja paikallisen yhteistyön edistämiseen sekä useiden hankkeiden ja tapahtumien, kuten Radical Health Festivalin, tukemiseen. HCH teki yhteistyötä kahdeksan suuryrityksen kanssa ja edisti merkittävästi terveysalan tutkimusta ja palvelukehitystä. Vuoden aikana HCH osallistui myös strategisen suunnittelun kehittämiseen ja uuden hallinnollisen mallin etsimiseen toimintansa jatkuvuuden varmistamiseksi vuoden 2024 aikana.

9.4 Opetus

HUSin yliopisto-opetus

Vuonna 2023 Helsingin yliopiston lääketieteellisessä tiedekunnassa opiskeli kaikkiaan 2 816 opiskelijaa, jotka suorittavat tutkintoaan HUSissa (LL 898, erikoislääkäri 974, hammaslääkäri 279, erikoishammaslääkäri 45, logopedia 150, translationaalinen lääketiede 69, psykologia 371, terveystieteiden maisteri 30). Opetuksen alueella tehtiin merkittäviä edistysaskeleita. HUS Opetuksen tiekartta 2023–2027 valmistui, ja sen pohjalta käynnistettiin kolme strategista projektia Jatkuvan parantamiseen ja uudistamisen kokonaisuuteen:

- Keskitetty hakeutumispalvelu lääketieteen harjoitteluun -opiskelijoille ja valmiille lääkäreille (HUS strategia, opetuksen tiekartta 2023–2027, toimenpide 1–3/12). Palvelumuotoilu toteutettiin loka-joulukuun 2023 aikana.
- Arvokas oppija - Oppimista tukeva ympäristö ja tasavertaiset käytänteet HUSissa (HUS strategia, opetuksen tiekartta 2023–2027, toimenpide 6–7/12).
- Lääketieteen alojen opiskelijoiden kohtaaminen ja laadukas perehdytys - sitouttaa organisaatioon (HUS strategia, opetuksen tiekartta 2023–2027, toimenpide 4/12).

Tutkimus- ja opetusjohtoon perustettiin opetustiimi, johon rekrytoitiin vakinainen suunnittelija (50 %) sekä kaksi määräaikaista tutkimussihteeriä. TKKI-lautakunnassa opetusasioita esiteltiin neljä kertaa teemoista: opetuksen ekosysteemi, lääkärimäärät ja tulevaisuuden ennusteet, HUS opetuksen tiekartta ja keskitetty hakeutumispalvelu lääketieteen harjoitteluun.

Pedagoginen koulutus lääketieteen kouluttajille käynnistettiin kilpailutuksen myötä. Ohjaus ja arviointikoulutusta (kolme opintopistettä) valikoitui järjestämään Helsingin yliopisto, Koulutus- ja kehittämispalvelut HY+. Koulutuksia toteutettiin vuoden 2023 aikana kaksi ryhmää. Kevään 2023 koulutukseen osallistui 33 henkilöä. Osallistuneilta kerätyn palautteen

perusteella koulutuksen kokonaisarvosana 4,3/5. Syksyn 2023 koulutukseen osallistui 22 henkilöä. Osallistuneilta kerätyn palautteen perusteella koulutuksen kokonaisarvosana 4/5. Koulutuslääkäri- ja koulutushammaslääkäritoiminta laajeni, ja toimintaan osallistui vuonna 2023 yhteensä 121 koulutuslääkärää ja koulutushammaslääkärää. Verkostotapaamisia järjestettiin neljä ja seminaareja kaksi. Erikoistuvien vanhimpien verkostotoimintaan osallistui keskimäärin noin 20 erikoistuvaa vuoden 2023 aikana. Verkostotapaamisia järjestettiin neljä. Erikoistuvien vanhimmat osallistuivat Tutkimus- ja opetusjohdon rekrytoimina Nuori Lääkäri -päiville erikoisalojen lähettiläinä.

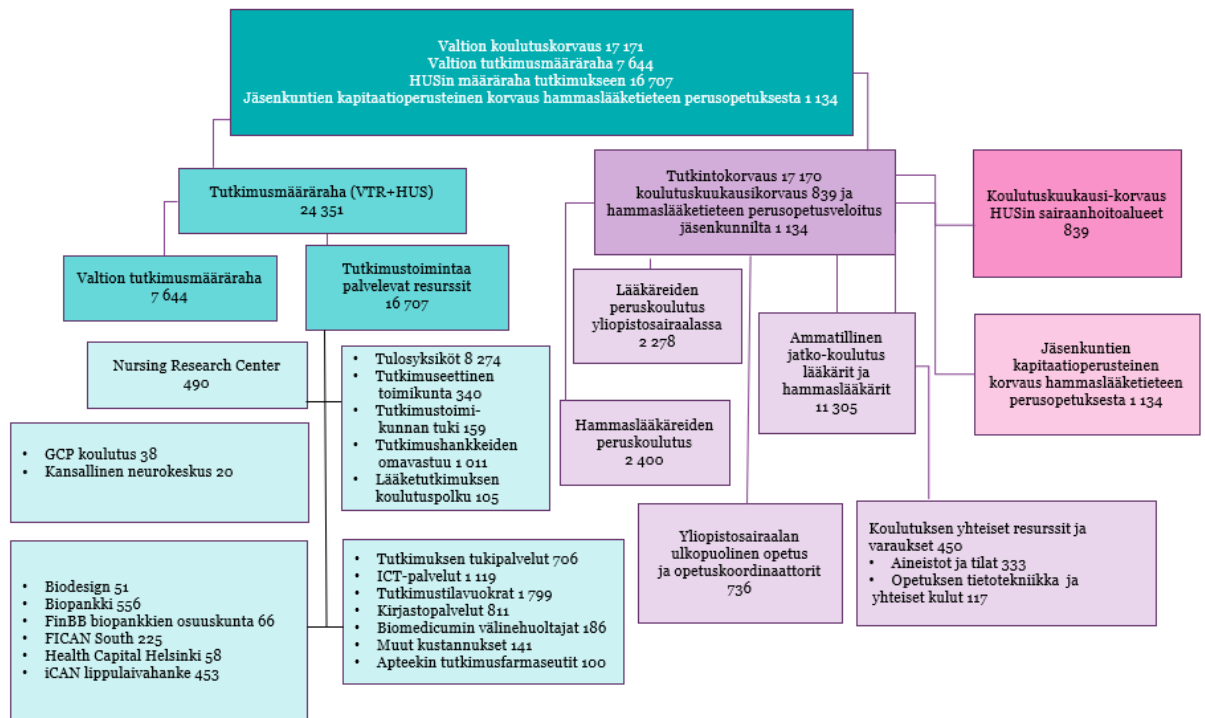
Ohjauksen laatu

Opiskelijaohjauksen laatu- ja palautekyselyn 2023 vastaajamäärä nousi 50 % vuoteen 2022 nähden. Vuoden 2023 kyselyyn vastasi n = 286 lääketieteen ja hammaslääketieteen opiskelijaa/erikoistuvaa. HUSissa annettavan klinisen ohjauksen ja oppimisympäristön laadun keskiarvo oli 8,1 (vuonna 2022; 7,54, vuonna 2021; 7,03) (asteikko 0–10).

Monialaisen opiskelijajaraadin toiminta vakiintui vuoden 2023 alussa. Raati kokoontui kaikkiaan neljä kertaa. Yliopistotaustaisista tutkinnoista raadissa oli edustettuna lääketiede (suomi ja ruotsi), hammaslääketiede, logopedia ja psykologia. Logopedian, psykologian, translationaalisen lääketieteen ja farmasian koulutuksen kanssa tiivistettiin yhteistyötä. Samoin tiivistettiin opiskelijayhteistyötä. Sidosryhmäyhteistyötä aloitettiin Lääkäriliiton kanssa.

HUSin saama valtion korvaus lääkäri- ja hammaslääkärikoulutuksesta oli tutkintojen ja koulutuksen aloituspaikkojen perusteella 17,2 milj. euroa (17,5 milj. euroa 2022). Korvaus tutkintoa kohden oli 43 000 euroa (44 000 euroa 2022). Koulutuskuukausi-perusteinen korvaus oli 830 euroa (830 euroa 2022) ja HUS laskutti tällä perusteella valtiolta 0,8 milj. euroa.

Valtion tutkimusta ja opetusta varten annettu määräraha sekä HUSin tutkimusmääräraha ja sen käyttö vuonna 2023 (1 000 euroa):

10 MERKITTÄVIMMÄT RISKIT JA EPÄVARMUUSTEKIJÄT

10.1 Yleistä

Riskienhallinta on olennainen osa HUSin johtamis- ja hallintojärjestelmää sekä kaikkea toimintaa. Riskienhallinnan tavoite on tukea HUS-yhtymää perustehtävän toteuttamisessa sekä strategian ja tavoitteiden saavuttamisessa tunnistamalla riskejä, ennakoimalla tulevaa potentiaalista riskikehitystä sekä antamalla siihen ratkaisuehdotuksia. Riskienhallintaa toteutetaan HUSin riskienhallintaperiaatteiden mukaisesti. Säännöllisesti toteutettu ja vakioitu prosessi ulottuu läpi organisaation kattaen kaikki riskikategoriat.

Konsernijohdossa, tulosalue- ja yksikkötasolla strategista riskienhallintaa toteutetaan prosessina, jossa riskienhallinta linkittyy osaksi päätöksentekoa, toiminnan ohjausta, suunnittelua ja seuranta. Konsernin johto valmistelee linjaukset, käsittelee riskit ja päättää HUS-tason toimenpiteistä sekä seuraa niiden toteutumista. Strategisten tavoitteiden saavuttamista, merkittäviä riskejä ja riskienhallinnan tilaa arvioidaan ja seurataan myös tulosalueilla ja -yksiköissä sekä tehdään tarvittavia riskienhallintatoimenpiteitä. Konsernin tytäryhtiöt tunnistavat, arvioivat ja seuraavat riskejään sekä raportoivat niistä omissa erillisraporteissaan.

HUSin riskienhallintatoimi käynnisti ja ohjasi strategisen riskienhallintaprosessin, joka tehtiin HUS-yhtymän talousjohdon asettaman vuosikellon mukaisesti ennakoiden seuraavaan talousarviokauteen, osavuositain ja tilikauden lopuksi. Toteutus tapahtui sähköisen riskienhallintajärjestelmän kautta (HUS-riskit -järjestelmä). Riskejä ja hallintatoimenpiteitä käsiteltiin riskiprofileissa ja riskiraporteissa. Tytäryhtiöt toteuttivat riskienhallintaa ja raportoivat niistä omissa osavuositarkastuksissaan ja tilinpäätöksissään. Yhtymätasoisesti tehtiin vakuutusturva- ja tarvekartoitukset sekä vakuutuspäivitykset vakuutettavien riskien hallitsemiseksi.

Tilikauden lopuksi tehdyssä riskianalyysissä korostui riskejä liittyen ulkoiseen toimintaympäristöön, henkilöstöön, tuottavuuteen ja talouteen, johtamisen ja organisoimisen haasteisiin, julkisuuskuvaan, toimintaprosesseihin sekä toiminnan jatkuvuuteen. Toimintakertomuksen liitteenä olevat tarkat riskikuvaukset ja sen sisältämät riskiprofiilit ovat julkisuuslain (621/1999) 24.1 §:n 7. k nojalla salassa pidettäviä.

Riskienhallintaprosessin kehittämistyötä jatketaan vuoden 2023 arvioinnista saadun palautteen perusteella. Lisäksi tarkoitus on tehostaa konserniohjausta riskienhallinnan osalta ja yhtenäistää HUSin riskienhallintakäytännöt tytäryhtiöihin vuoden 2024 aikana, jotta tytäryhtiöiden riskitieto saadaan liitettyä tiiviimmin osaksi HUSin riskiraportointia.

10.2 Ulkoisen toimintaympäristön kautta tulevat riskit

Ulkoisesta toimintaympäristöstä aiheutui tarkastelujaksolla haasteita HUSin toimintaedellytyksiin ja toimintaprosesseihin. Haasteet liittyivät etenkin geopolitiiseen epävakauteen, yleisen taloustilanteen kehitykseen ja markkinatilanteeseen, lainsäädäntöön ja poliittiseen päätöksentekoon sekä muihin terveydenhuollon toimialasta johtuviin tai siihen vaikuttaviin tekijöihin. Riskienhallintaa toteutettiin esimerkiksi toimintaympäristöanalyysien ja skenaariotarkastelun, riskikartoitusten ja vaikutustenarviointien kautta. HUS seurasi aktiivisesti lainsäädännöllistä ja poliittista valmistelua, osallistui valmistelutyöryhmiin ja lausui kannanottoja.

Vuoteen 2023 ajoittui kansallisesti merkittävä sote-uudistuksen käynnistyminen. HUSissa valmisteltiin muutosta jo vuoden 2022 aikana, joka koski niin organisaation rakennetta, johtamismallia kuin tapaa toimia Uudenmaan ja YTA-alueella. Uudet toimintamallit otettiin käyttöön vuonna 2023. Uudistukseen liittyy riskejä sekä HUSin toiminnan näkökulmasta, että

valtakunnallisesti, joista merkittävimmät liittyvät rahoituspohjan riittävyyteen. Näitä selostetaan tarkemmin myöhemmin tässä kertomuksessa. Rahoituspohjan riittävyyden lisäksi toinen erityinen riski liittyy sopimusperusteisen yhteistyön toteuttamiseen uudessa rakenteessa: hyvinvointialueiden rahoituspaineet johtavat siihen, että yksittäiset hyvinvointialueet irtautuvat kansallisesti sovituista yhteistyöratkaisuksista, joiden kustannukset jäävät muiden hyvinvointialueiden kannettavaksi, vaikka palvelua sinänsä hyödynnettäisiinkin irtautuneella hyvinvointialueella. Esimerkiksi HUSin ylläpitämän Terveyskylän osalta riski on yksittäisten hyvinvointialueiden kohdalla jo toteutunut.

Vuonna 2023 hyväksyttiin HUS-järjestämissopimus, joka on Uudenmaan hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin sekä HUS-yhtymän keskinäinen sopimus. Sopimuksella osapuolet sopivat keskinäisestä työnjaosta, yhteistyöstä ja toiminnan yhteensovittamisesta terveydenhuollon palvelujen järjestämiseksi. Sopimuksen sisällöstä, valmistelusta ja hyväksymisestä säädetään laissa sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisestä Uudellamaalla (615/2021, 9.3§). Järjestämissopimus pitää sisällään mm. seuraavat kokonaisuudet: Yhteistoiminnan johtaminen, ohjaus ja päätöksenteko; rahoitus ja talous; erikoissairaanhoidon palveluiden järjestämisvastuu; tutkimus, koulutus, kehittäminen ja innovaatiotoiminta; valmiussuunnittelu, varautuminen ja poikkeusolot.

Vuonna 2023 valmisteltiin talouden tasapainottamistoimia ja HUSin yhtymähallituksen konsernijaostossa käsiteltiin toimenpiteenä mm. omaisuuden realisointia ja toimintojen ulkoistamista. Tuleville vuosille kohdentuu merkittävä sopeuttamistarve, joka aiheuttaa haasteellisen taloustilanteen. Myös koronapandemian vaikutukset näkyivät edelleen taloudessa, tuottavuudessa ja sairaalatoimintojen paikoittaisena kuormittumisena.

Työmarkkinatilanne oli edelleen epävakaa, terveydenhuollon henkilöstö ilmaisi tyytymättömyyttä työolosuhteisiin ja palkkauksessa näkyviin epäkohtiin, ammattijärjestöt kävivät yhteiskunnallista keskustelua. Terveydenhuollon vetovoimaisuuden heikentyminen on jatkunut ilmiönä, josta aiheutuu haasteita mm. terveydenhuollon henkilöstön saatavuuteen ja joka ilmenee globaalissakin kehityksessä.

Nykyisen Suomen hallituksen tavoitteena on esimerkiksi varmistaa hyvinvointiyhteiskunnan palveluiden saatavuuden kannalta kriittinen sote-henkilöstön riittävyys lyhyen ja pitkän aikavälin toimilla. Hallitus kannustaa hyvinvointialueita lisäämään sosiaali- ja terveysalan houkuttelevuutta henkilöstön tarpeet huomioivalla ja osallistavalla johtamisella parantamalla työnjakoa ja joustavuutta.

Suomen turvallisuusympäristöön liittyvät epävarmuudet eivät ole poistuneet. Poikkeusolojen varautumista vahvistettiin vuoden 2023 aikana suhteessa keskeisiin uhkakuviin, kuten huoltovarmuuteen liittyvien materiaali- ja energiavirtojen häirintään. Riskeihin pyrittiin vastaamaan kansallisten huoltovarmusrakenteiden ja HUSin omien toimenpiteiden kautta. Todennäköisesti vallitseva geopoliittisesti epävarma tilanne tulee jatkossakin vaikuttamaan logistiikkaan, ulkomaan tuonnin varassa oleviin aineisiin ja hyödykkeisiin sekä kustannuksiin (erityisesti ulkomaan tuonnin varassa oleviin maakaasun, lääkintätarvikkeiden ja lääkkeiden saatavuuksiin).

Kyberturvallisuus on usean vuoden ajan kuulunut osaksi varautumisen vahvistamistoimia ja HUS jatkoi kyberturvallisuusriskienhallinnan kehittämishankkeita vuonna 2023. Kyberturvallisuuden häiriöiden määrä sekä niiden vakavuus on yleisesti lisääntynyt, ja ne muodostavat keskeisen terveydenhuollon uhkakuvan. Valtionhallinnon tasolla on käynnissä mm. CER-direktiivin kansallinen toimeenpanohanke, jolla pyritään parantamaan kriittisten toimijoiden kriisikestävyyttä, häiriönsietokykyä ja jatkuvuudenhallintaa. Samoin käynnissä on NIS2 kyberturvallisuusedirektiivin sitominen osaksi kansallista lainsäädäntöä. Molemmat direktiivit edellyttävät toimenpiteitä ja taloudellista panostamista.

10.3 Potilas- ja lääkehoitoon liittyvät riskit

HaiPro-ilmoittaminen aloitettiin HUSissa vuonna 2007. Vaaratapahtumailmoittamisen tarkoituksena on käsitellä HaiPro-ilmoitukset moniammatillisesti tapahtumayksiköissä, oppia niistä ja tehdä tarvittavia kehittämistoimenpiteitä. HaiPro-ilmoitusten määrä lisääntyi vuonna 2023 (23 606) verrattuna vuoteen 2022 (22 955). HaiPro-ilmoitusaktiivisuuden muutoksille ei ole yhtä selvittävää tekijää, mutta on ajallinen yhteys edellisten vuosien koronapandemiaan, työtaisteluun sekä asiakas- ja potilastietojärjestelmän vaihtoon. Ilmoitusten määrän muutokset kertovat ennen kaikkea ilmoitusaktiivisuudesta, ei vaaratapahtumien todellisesta määrästä. On tärkeää, että vaaratapahtumat saadaan tietoon ja niihin tehdään tarvittavat kehittämistoimenpiteet.

HUSin ja sen tulosityksiköiden edellisen viiden vuoden suhteellisia osuuksia vertailtaessa tulee esille vain pieniä muutoksia. Tapahtuman tyypeissä on vain pieniä määrällisiä ja suhteellisia eroja: eettiseen osaamiseen ja toimintaan liittyvän luokittelun käyttö on lisääntynyt vuosittain, hoidon/palvelun järjestelyihin tai saatavuuteen liittyvä luokittelu on otettu hyvin käyttöön (käyttöönotto 2022). Tiedonkulkuun tai tiedonhallintaan ja laitteeseen, tarvikkeeseen tai tietojärjestelmään liittyvien ilmoitusten määrällisellä vähenemisellä on ajallinen yhteys uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän vaiheittaiseen käyttöönottoon.

HUSin 23 603 HaiPro-ilmoituksesta 208 (0,9 %) oli potilaiden ja omaisten tekemiä vaaratapahtumailmoituksia. Ne liittyivät yleisimmin hoidon/palvelun järjestelyihin tai saatavuuteen (26 %), lääkehoitoon (17 %), muuhun hoitoon tai seurantaan (15 %) ja tiedonkulkuun tai tiedon hallintaan (14 %). HaiPro-ilmoituksia tehtiin kunnista HUSiin 1 035, joka on 4 % HUSin HaiPro-ilmoituksista. HUSiin hyvinvointialueilta tehdyt ilmoitukset liittyivät yleisimmin tiedonkulkuun tai tiedon hallintaan (34 %), laboratorio- tai muuhun potilas-/asiakastutkimukseen (17 %) ja lääkehoitoon (19 %). Potilaiden ja omaisten sekä hyvinvointialueiden henkilöstön vaaratapahtumailmoitusten ainoa muutos edellisiin vuosiin oli laboratorio- tai muuhun potilas-/asiakastutkimukseen liittyvien ilmoitusten väheneminen 4 %.

Vakavia vaaratapahtumia käsiteltiin vuoden 2023 aikana 651, joka on 3 % HaiPro-ilmoituksista, ja vastaa edellisten vuosien suhteellista osuutta. Vakavat vaaratapahtumat liittyivät yleisimmin lääkehoitoon (22 %), tiedonkulkuun tai tiedonhallintaan (14 %), laitteeseen, tarvikkeeseen ja tietojärjestelmään (13 %), sekä hoidon/palvelun järjestelyihin tai saatavuuteen (10 %). Muutosta edelliseen vuoteen verrattuna oli laitteisiin liittyvien väheneminen 4 % ja vastaavasti lääkehoitoon liittyvien lisääntyminen 5 %. Vakavien vaaratapahtumien kehittämistoimenpiteiden seurantaan on kehitetty toimintamalli.

Kehittämistoimenä oli keväällä 2023 PosiPro-järjestelmän käyttöönotto. PosiPro-järjestelmän avulla kerätään tietoa onnistumisista ja analysoidaan onnistumisiin johtaneita tekijöitä. Näin onnistumisista voidaan oppia ja laajentaa tietoisuutta hyvistä käytänteistä. Oppimalla onnistumisista voidaan tukea hyvän työilmapiirin muodostumista ja kehittää toimintatapoja ja tapahtumanprosesseja potilasturvallisemmaksi jo ennen kuin potilasturvallisuutta vaarantavia tilanteita syntyy. PosiPro-ilmoitukset (1 857) liittyivät hyvään asenteseen (79 %), sosiaalisiin taitoihin (52 %), työskentelytapaan (76 %) ja yhteistyöhön (80 %) sekä muuhun (8 %). Onnistumisten välittöminä vaikutuksina parantui asiakas-/potilasturvallisuus (32 %), työhyvinvointi (35 %) ja potilas-/asiakastyytyväisyys (24 %).

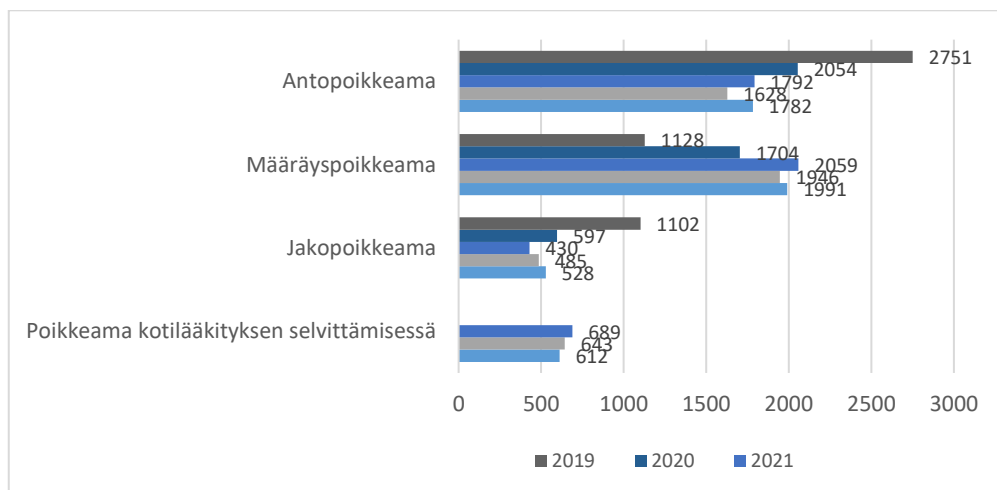
Lääkehoitoon liittyvät riskit

Lääkehoidon turvallisuus jakautuu lääketurvallisuuteen (lääkkeen/valmisteen turvallisuus) ja lääkitysturvallisuuteen (lääkehoidon toteuttamisen turvallisuus). Lääkehoitoprosessiin liittyvä ohjeistus ja yhteiset toimintamallit on koottu vuosittain päivitettävään HUS Lääkehoitosuunnitelmaan.

Lääkitysturvallisuus: Lääke- ja nestehoitoon liittyvät HaiPro-ilmoitukset

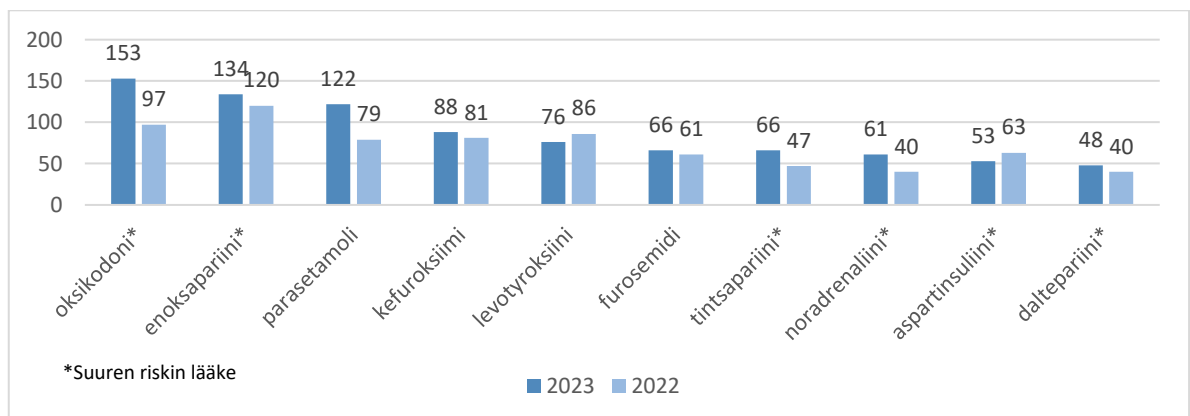
HUSissa tehtiin vuonna 2023 yhteensä 6 252 kpl (2022: 5 809 kpl) lääke- ja nestehoitoon liittyvää HaiPro-ilmoitusta, mikä oli 25 % kaikista ilmoituksista. Näistä 55 % tapahtui potilaalle, 24 % oli läheltä piti -tilanteita ja 21 % oli muita potilasturvallisuuteen liittyviä ennakoivia havaintoja. Lääkityspoikkeamien yleisimmät alatyypit ja niiden kehitys viime vuosina on esitetty alla olevassa kuvassa. Pandemiavuosien vuoksi realistisin vertailu kannattaa tehdä vuoteen 2019. Alkuvuodesta erityisesti lääkkeen määräämiseen liittyvät poikkeamat olivat kasvussa. Keväällä pakollisiksi linjattujen Apotti-koulutusten myötä sekä syksyllä saatujen määräämiseen liittyvien Apotti-parannusten (mm. määräysten linkitys ja tauotus helpottui sisäänkirjausvaiheessa) myötä kasvu saatiin onneksi taittumaan. Muiden yleisimpien lääkityspoikkeamatyyppien osalta trendi on laskeva. Vakavia lääkityspoikkeamia käsiteltiin 140 kpl (vuonna 2022: 102 kpl).

Alla olevassa kuvassa on esitetty yleisimpien lääke- ja nestehoitoon liittyvien vaaratapahtumailmoitusten jakauma HUSissa vuosina 2019-2023 (kotilääkityksen selvittämiseen liittyviä poikkeamia alettiin erikseen luokitella ja seurata vuonna 2021).

Yleisimmin lääkityspoikkeamiin liittyvät lääkkeet ovat pysyneet hyvin samanlaisina kuin vuonna 2022 ja näistä suurin osa on suuren riskin lääkkeitä. Oksikodoni ohitti kuitenkin selvästi enoksapariinin ja siihen liittyen vakavina käsiteltäviä poikkeamia oli etenkin oraaliuoksen käytössä. Tästä syystä loppuvuodesta päädyttiin käyttämään koko sairaalassa ensisijaisesti vain yhtä vahvuutta (10 mg/ml). Levotyroksiini oli aiemmin 2. sijalla, johtuen sen haastavasta rakenteisesta määräämistavasta Apotissa (vaatii kahden eri määräyksen linkityksen), mutta tähän saatiin teknistä parannusta jo loppuvuodesta 2022. Varfariiniin liittyvät virheet vähenivät selvästi (40:stä 28:aan) eikä se ulotu enää TOP10-listalle, mihin on todennäköisesti vaikuttanut varfariinin käytön väheneminen.

Alla olevassa kuvassa on esitetty vuonna 2023 yleisimmin vaaratapahtumailmoituksiin liittyneet lääkeaineet (TOP 10) ja vuoden 2022 vertailutieto.

Katkeamaton lääkehoitoprosessi

HUSin tavoitteena on edistää katkeamatonta lääkehoitoprosessia ja sitä kautta lääkehoidon turvallisuutta. Katkeamattomassa lääkehoitoprosessissa varmistetaan potilaan lääkehoidon tietojen oikea ja riittävä kirjaaminen ja siirtyminen minimoiden manuaalisiin työvaiheisiin ja tiedon siirtymiseen liittyvät riskit. Apuna hyödynnetään teknologisia ratkaisuja, kuten sähköisiä lääkemääräyksiä ja lääkkeiden ja potilaan tunnistamista skannaamalla.

Tänä vuonna panostettiin erityisesti potilaan tunnistamisen skannausprosenttien kasvuun ja saatiin nousemaan teho- ja vuodeosastoilla (71 %:sta 79 %:iin). Tavoitetasona on 90 %, joten työ jatkuu vielä. HUSissa on kuitenkin useita yksiköitä, jotka tunnistavat sekä potilaan ja lääkkeen skannaamalla yli 90 %:ssa lääkkeenannoista, mikä on tavoitetasona. Skannaamisen pilotointi on aloitettu myös leikkaussaliympäristössä.

Lääkkeen määräämiseen turvallisuutta edistettiin pakollisiksi linjatuilla Apotti-koulutuksilla, Apotin käytettävyyden parannuksilla (mm. linkitykset ja tautukset) sekä Apotin lääkemääräämiseen liittyvien varoitteiden arviointiin liittyvän tutkimustyön käynnistämällä. Myös älylääkekaappien käytettävyyttä ja niiden käytössä kuluvaa työaikaa tutkittiin, ja tuloksia päästiin hyödyntämään käytännön työssä. Lisäksi laadittiin älylääkekaappien mahdollisia laajoja häiriötilanteita varten HUS Apteekin sisäinen ohjeistus sekä kriteerit älylääkekaappien järkevälle käyttöönnotolle mm. korjaus- ja rakennushankkeiden yhteydessä. Näiden lisäksi Apotin/Epicin kanssa kehitettyä sähköistä huumausainekirjanpitoa laajennettiin 50-60 uuteen yksikköön.

10.4 Rahoitustoiminnan riskit

HUS-yhtymän tilinpäätöksessä 2023 tilikauden alijäämä oli 111,1 milj. euroa. Omavaraisuusasteessa ei saavutettu vähimmäistavoitetta, mihin vaikutti osaltaan toteutunut tilikauden alijäämä. Pitkäaikaista lainarahoitusta nostettiin ja lyhennettiin talousarvion mukaisesti. Yhtymässä on seurattu taseen tunnuslukuista omavaraisuusastetta ja ennakoitu sen kehittymistä. Omavaraisuusasteen ennakoitaan pysyvän lähivuosina alle 20 prosentin tasolla. Pitkällä tähtäimellä HUSin taserakenne vaikuttaa osaltaan HUSin kykyyn selviytyä velvoitteistaan. Soteuudistukseen liittyvä vuosittain määriteltävä HUS-yhtymän lainanottovaltuus tulee asettamaan rajoituksia pitkäaikaisen lainarahoituksen määrälle, minkä odotetaan vaikuttavan pidemmällä aikavälillä positiivisesti taserakenteeseen ja omavaraisuusasteeseen.

HUS-yhtymän lainasalkun korkoriskistä oli suojattu tilinpäätöshetkellä noin 54 % (2022 64 %). Uusi pitkäaikainen lainarahoitus nostettiin loppuvuonna vaihtuvakorkoisena. Vuoden 2023 aikana lyhyet markkinakorot nousivat vuoden alun tasoista. Lainasalkun keskikorko vuonna 2023 nousi 1,3 %:iin (2022 0,2 %). Nettorahoituskulut toteutuivat kuitenkin talousarviota pienempinä, kun vastaavasti korkotuottojen toteuma oli talousarviota korkeampi. Rahavaroille saatiin korkotuottoa korollisilta pankkitileiltä ja määräaikaistalletuksista, maksuvalmius varmistaen. Lainasalkun keskikoron arvioidaan nousevan v. 2024 edellisvuodesta, mikä on huomioitu talousarvioesityksen korkokuluerässä. HUSin taloussuunnitelman mukainen lainasalkun kasvu kasvattaa korkoriskiä varsin nopeasti. Lainasalkun suojausaste laskee, jolloin vuotuisten korkomenojen herkkyyden markkinakorkomuutoksille kasvaa. Lainasalkun rakennetta seurataan talousjohdossa säännöllisesti, sekä valmistellaan tarvittavat toimenpiteet riskien hallitsemiseksi. Lainasopimukset pidetään euromääräisinä, valuuttariskiä ei oteta.

HUS-yhtymän maksuvalmius vuonna 2023 oli hyvä, vaikka yhtymän tilikauden alijäämä oli merkittävä. Hyvään maksuvalmiuteen vaikuttivat osaltaan vuoden 2023 jäsenennakoiden maksuaikataulu sekä alkuvuoteen ajoittuneet HUS-kuntayhtymän jäsenkuntien v. 2022 loppulaskujen suoritus. Talousarvion mukaisen pitkäaikaisen lainarahoituksen nosto pystyttiin ajoittamaan loppuvuoteen. Yhtymä ei tarvinnut vuoden aikana lyhytaikaista rahoitusta maksuvalmiuden turvaamiseksi. Kassan riittävydessä (pv) vähimmäistavoite saavutettiin.

Tulevien vuosien maksuvalmiuden ja rahoituksen suunnittelussa epävarmuutta aiheuttaa tulorahoituksen muuttuminen pääosin kiinteään vuosiraamiin pohjautuvaksi soteuudistuksen myötä, sekä soteuudistukseen liittyvän lainsäädännön asettamat rajoitteet HUS-yhtymän lainanottovaltuuteen liittyen. Yhtymälle määritellään vuosittain lainanottovaltuus, joka vaikuttaa investointiohjelmaan ja sen toteuttamiseen.

Maksuvalmius- ja rahoitussuunnittelun tavoitteena on ennakoida yhtymän maksuvalmiutta ja täten varautua mahdollisiin rahoitustarpeisiin riittävän aikaisessa vaiheessa. Keskeisenä maksuvalmiusriskin hallintaperiaatteena on varmistaa, että maksuvalmiusreservi on kaikkina hetkinä vähintään yhtymän maksuvalmiustarpeen suuruinen. Maksuvalmiustarve muodostuu varsinaisen toiminnan maksuvalmiustarpeesta, suunniteltujen investointien toteuttamisen aiheuttamasta maksuvalmiustarpeesta sekä erääntyvän velkarahoituksen rahoitustarpeesta. Maksuvalmiusreservi koostuu pääasiassa rahavaroista ja rahavarojen mahdollisista lyhytaikaisista sijoituksista. Lisäksi on mahdollisuus käyttää lyhytaikaiseen rahoitukseen tarkoitettua hyvinvointialuetodistusohjelmaa toiminnan rahoitustarpeen kattamiseen tiettyyn enimmäismäärään asti.

HUS-yhtymän riskiasema verrattuna kuntariskiin ja valtioriskiin nousi esiin rahoittajien taholta ennen soteuudistuksen voimaantuloa. Finanssivalvonta muutti tammikuussa 2022 EUn vakavaraisuusasetukseen liittyviä ohjeitaan ja katsoi saamiset hyvinvointialueilta ja -yhtymiltä nollariskisiksi. HUS-yhtymän on em. perusteella mahdollista saada lyhyt- ja pitkäaikaista rahoitusta samoista lähtökohdista kuin HUS-kuntayhtymänä ennen soteuudistusta. Pitkäaikaisen lainarahoituksen saatavuus on kuitenkin muuttunut aikaisempaa rajoitetummaksi, kun Kuntarahoitus Oyj voi käyttää Kuntien takauskeskuksen takaamaa varainhankintaa hyvinvointialueiden pitkäaikaiseen rahoitukseen v. 2024 enintään 400 milj. euroa (2023 400 milj. euroa). Hyvinvointialueet eivät ole takauskeskuksen jäseniä. Edellä kuvattu vuosittaisen enimmäismäärän asettaminen hyvinvointialueiden pitkäaikaiselle rahoitukselle heikentää hyvinvointialueiden ja -yhtymien pitkäaikaisen lainarahoituksen saatavuutta verrattuna tilanteeseen ennen soteuudistusta, ja aiheuttaa epävarmuutta valtioneuvoston lainanottovaltuus-päätöksessä hyväksytyjen investointihankkeiden rahoittamiseen.

HUS-yhtymä nosti Kuntarahoitus Oyj:ltä loppuvuonna pitkäaikaista lainaa 160 milj. euroa yhteiskunnallisena rahoituksena. Kuntarahoituksen yhteiskunnallisella rahoituksella voidaan rahoittaa investointeja, jotka tuottavat laaja-alaista yhteiskunnallista hyötyä. Pohjoismaiden Investointipankin kanssa on allekirjoitettu aikaisemmin 115 milj. euron puitesopimus investointien rahoittamiseksi, rahoitusta ei ole vielä nostettu. Euroopan Investointipankin kanssa on käynnistetty valmistelu uudesta puitesopimuksesta HUSin rakennusinvestointien rahoittamiseksi.

10.5 Omaisuusriskit ja investoinnit

Kaikilla HUSin sairaanhoitoalueilla on meneillään merkittäviä sairaalakiinteistöjen peruskorjauksia ja laajennushankkeita. Rakennusinvestointien yhtenä keskeisenä tavoitteena on sairaaloiden toimintavarmuusriskien vähentäminen. Pääosa toimitiloista on hyväkuntoisia, mutta osaa tiloista ei voida niiden huonon kunnon ja soveltuvuuden vuoksi hyödyntää. Tulosalueilla jatkuu samaan aikaan tarve korvaus- ja tuottavuusinvestointien tekemiseen. Laaja tarve laiteinvestointeihin ja uusien toiminnallisten yksiköiden sekä rakennushankkeiden mukanaan tuomat laite- ja kalustetarpeet lisäävät osaltaan rahoitustarvetta. Vuonna 2023 alkanut sote-uudistus on luonut haasteita investointimahdollisuuksien pienenemisenä. Epävarmuus investointien rahoitusmahdollisuuksista tuo jatkossa haasteita suunnitelmalliseen omaisuuden hallintaan ja kehittämiseen tuoden toiminnan jatkuvuuteen merkittäviä riskejä.

Kiinteistöomaisuutta kehitetään ja laitekantaa päivitetään suunnitelmallisesti. Merkittävä osa HUSin investoinneista on korjaushankkeita, joilla edistetään tilojen käytettävyyttä ja pyritään

välttämään toiminnan kalliita väliaikaisia järjestelyjä ja keskeytyksiä. Erikoissairaanhoidon tilavaatimusten muuttuessa osa perinteisistä sairaalataloista on väistämättä jäänyt ajastaan jälkeen. Korjaushankkeilla ei kaikista kohteista saada toimivia ja riittäviä, joten uudisrakentamisen osuus kasvaa 2020-luvulla. Jo meneillään olevien Tammisairaalan, Laakson yhteissairaalan ja Jorvin sairaalan lisärakentamisen lisäksi myös mm. Peijaksen sairaalan yhteyteen suunnitellaan laajaa uudisrakentamista. Kaikilla näillä investoinneilla vähennetään nykyisiin, käytöstä pois jätettäviin kohteisiin liittyviä toiminnallisia ja henkilöturvallisuuteen liittyviä riskejä. Toisaalta uudisrakentamisella pystytään vastaamaan lisääntyneeseen toimitilarpeeseen. Samalla myös tutkitaan mistä kiinteistöistä on luovuttava rakennusten korjauskustannusten suuruuden vuoksi tai sijainnin ollessa HUSin toiminnalle epäedullinen.

Suurten rakennusinvestointien hankeselvitykset ja -suunnitelmat samoin kuin sairaaloiden pitkän aikavälin toiminnan ja tilankäytön suunnitelmat sisältävät arviot hankkeiden riskeistä. Hanketasolla asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen mahdollisesti liittyviä riskejä arvioidaan ja käsitellään koko hankeprosessin ajan ohjausryhmien ja mm. rakennuttajaorganisaation kautta. Toimenpiteitä vaativia riskejä voidaan tunnistaa esimerkiksi toteutusmalli- ja urakoitsijavalintoihin, suunnitelmapuutteisiin, projektien läpiviemiseen, riittäviin henkilöresursseihin, osaamisen hallintaan, väistötiloihin ja logistiikkaan liittyen. Lukuisten investointiprojektien yhteensovittaminen on vaativaa ja sisältää paljon aikataulu- ja kustannusriskejä. Niitä pyritään välttämään investointihankkeiden keskitetyllä ohjauksella. HUSissa konsernihallinto vastaa yhdessä Tilakeskuksen kanssa toimintojen suunnittelun ja sijoittumisen, kapasiteetin mitoituksen ja investointitarpeiden arvioinnista ja koordinoinnista.

Suurten rakennus-, laite- ja ICT-hankkeiden keskitetyllä ohjauksella tehdään hankevalintoja ja ennakoidaan palvelukysynnän ja toimintaprosessien muutoksia niin, että käytettävissä olevilla tila- ja laiteresursseilla voidaan kilpailukykyisesti vastata kysynnän kehitykseen, välttämällä samalla palveluverkoston kapasiteettiriskit ja sairaaloiden kilpavarustelun. Tila- ja laitehankkeissa tulee mm. hyvän muunneltavuuden avulla varautua nopeisiin tarpeiden muutoksiin erilaisissa poikkeustilanteissa. Eri hankelajeissa tehtävän jälkiseurannan avulla toimintaa pyritään edelleen kehittämään.

Toiminnan ja taloudellisten riskien tunnistaminen ja niihin varautuminen kuuluvat olennaisena osana suuriin investointeihin. Vaikeammin hallittavia ovat käytössä olevien tilojen äkilliset vaaratilanteet ja sulkemiset, jotka johtuvat rakennuksen tekniikan pettämisestä tai muusta riskien realisoitumisesta. Vastaavasti äkilliset tutkimus- ja hoitolaitteiden rikot ja niiden korvausinvestointien tekeminen kesken toimintavuoden on rahoituksellisesti haastavaa ja tarkoittaa käytännössä aina hankintojen uudelleen priorisointia. Riskinä tästä aiheutuu muiden kiireellisiksi katsottujen hankintojen viivästyttäminen, jolla voi myöhemmin olla vaikutuksia esimerkiksi potilasturvallisuuteen.

HUSin tiloihin ja omaisuuteen, sekä henkilöstöön ja potilaisiin on kohdistunut vaaratilanteita myös mm. sähkökatkosten, sähkövikojen, syttyneiden tulipalojen ja urakoitsijoiden tekemien korjaustoimenpiteiden seurauksena. Merkittäviä henkilö- tai omaisuusvahinkoja ei näiden osalta syntynyt, mutta riski suuremmille vahingoille oli olemassa. Vaaratilanteet sekä niiden syyt on käyty läpi, ja mahdolliset puutteet on selvitetty ja korjattu vastaavien tilanteiden estämiseksi jatkossa.

Kiristynyt taloudellinen tilanne on vaikeuttanut urakoitsijoiden taloutta ja aiheuttanut konkurssseja, varsinkin rakennusurakointipuolella. HUSin hankkeista Kirurgiseen sairaalaan toteutuksessa ollut käsikirurgian tilahanke keskeytyi urakoitsijan mentyä konkurssiin. Tästä aiheutui HUSille taloudellisia tappioita, sekä käsikirurgian muutto siirtyi eteenpäin vuodelle 2024.

10.6 Hankintojen riskit

HUS-yhtymän hankintoihin liittyy edelleen taloudellisia, toiminnallisia ja juridisia riskejä kytkeytyen mm. kilpailutettavien hankintakokonaisuuksien tunnistamiseen ja hankintojen seurantaan, mitä osaltaan on vaikeuttanut puuttuva tietojärjestelmä. Uuden tietojärjestelmän käyttöönoton tilanteesta sekä muista hankintojen kehittämistoimenpiteistä on kerrottu tarkemmin kappaleessa 2.2.2 Hankintojen kehittämistoimenpiteet.

10.7 Toiminnan keskeytymisen riskit

Keskeisimmät toiminnan keskeytymisen riskit liittyivät tarkastelukaudella Töölön sairaalan muuttoon ja Silta-sairaalan toimintojen käynnistymiseen. Riskiä aiheutti myös uuden hyvinvointialuerakenteen käynnistämisen haasteet hoitoketjujen toimivuudessa, mikä aiheutti merkittävää painetta HUSin päivystyksiin, kun päivystyksestä ei saatu potilaita vuodeosastoille. Lisäksi henkilöstön saatavuuden tilanne on tarkastelukaudella ollut erittäin vaikea, mistä on yhdessä useiden infektiopidemioiden kanssa aiheutunut vaikeuksia HUS organisaatiolle.

Suomen turvallisuustilanteen muutosten myötä erilaiset kyberturvallisuuteen liittyvät riskit ovat nousseet koko yhteiskunnassa; niin myös HUSissa, joka yhä voimakkaammin tunnistetaan osaksi yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden konseptin määrittelemiä kriittisiä palveluita ja kriittistä infrastruktuuria. Myös sääolosuhteista aiheutui joitakin toiminnallisia haasteita, esimerkiksi ajoittain olosuhteet aiheuttivat suuren määrän potilaita traumapäivystyksiin, joka vaikeutti elektiivistä toimintaa heikentäen HUSin suuronnettomuusvalmiuden tasoa hetkellisesti. Toukokuussa tapahtunut työmaasillan romahdus aiheutti suuronnettomuushälytyksen ja HUS aktivoi oman suuronnettomuusvalmiutensa. Tilanne hoidettiin HUSin suuronnettomuusohjeistuksen ja valmiussuunnitelmien mukaisesti HUSin valmiusjohdon ja Valmiuskeskuksen tilannekeskuksen tiiviissä yhteistyössä. Valmiuskeskuksen toiminnasta on kerrottu tarkemmin kappaleessa 2.1.1. Kesän 2023 rankkasateet aiheuttivat vesivahinkoja useassa rakennuksessa HUS alueella. Välittömät havainnot ja korjaustoimenpiteet estivät vahinkojen laajentumisen.

10.8 Tietoturvaan ja tietojärjestelmiin liittyvät riskit

Vuoden 2023 investointiohjelmaa jouduttiin supistamaan. Tämä aiheutti kasvaneen riskin Tietohallinnon tarjoamien palveluiden toimintavarmuuteen ja tietoturvaan. Riskiä lisäsi varsinkin alkuvuonna myös globaali elektroniikan komponenttipula, minkä seurauksena IT-laitteiden toimitusajat kasvoivat merkittävästi. Tämän takia laitehankintojen ennakointi nousi entistä kriittisemmäksi.

Vanhentuneiden työasemien sekä tietoliikennelaitteiden käyttö johtaa toimintahäiriöiden lisääntymiseen sekä ylläpitotyön tarpeen kasvuun. Laitteiden komponenttien saatavuushaasteiden vuoksi kaikkia laitemalleja ei aina ollut saatavilla, mikä vaikutti laitteiden uusimiseen sekä uusien laitteiden tilauksiin. Vanhentuneiden tietoliikennelaitteiden käyttäminen lisää myös tietoturvariskejä. Vanhentuneiden laitteiden osalta rikkoutuneiden laitteiden korvaaminen uusilla kestää kauemmin, jolloin toiminnalle aiheutuvien häiriöiden vaikutus kasvaa. Lisäksi vanhentuneisiin laitteisiin ei enää ole saatavilla tietoturvapäivityksiä ja tämä haaste kasvattaa tietoturvaan liittyviä riskejä.

Tietoliikennelaitteiden toimitusajat ovat kasvaneet lähes yhteen vuoteen. Tämä aiheutti viivästymisriskin verkkoyhteyksien toimittamiselle ennakkoimattomien muutostarpeiden, kuten mahdollisten väistötilatarpeiden osalta.

HUS on osaltaan varautunut kasvaneeseen kyberuhkatasoon. HUSin tietoliikenneverkkoon on kohdistunut jatkuvaa tietoturva-aukkojen selvittämiseen liittyvää skannausta sekä epäonnistuneita hyökkäysyrityksiä. Vuonna 2023 tapahtui merkittävä määrä

käyttäjätunnusten kalasteluyrityksiä sekä käyttäjätunnusten murtoyrityksiä. Huhtikuussa HUS joutui lyhyen palvelunestohyökkäysten kohteeksi.

HUS toimii digitaalisissa potilaspalveluissa käytettävien, lääkinnällisiksi laitteiksi katsottavien ohjelmistojen valmistajana. Alustoista, ohjelmistoista ja integraatioista rakentuvan IT-kokonaisuuden toimintavarmuuden vahvistamiseen, sovellusvalvontaan sekä häiriötilanteiden hallintaan tarvitaan riittävästi resursseja, jotta laadukkaat digiavusteiset hoito- ohjelmat voidaan tuottaa turvallisesti.

Digitaalisten potilaspalveluiden avulla terveydenhoitoalan ammattilaiset hoitavat potilasta etänä, potilas saa hoitoonsa liittyvää ohjausta ja neuvontaa sekä omaseurantaan liittyvää tietoa. Digitaalisten palveluiden toimintavakautta seurattiin tiiviisti vuonna 2023. Jatkuvien palveluiden prosesseja vahvistettiin tarjoamalla ammattilaisille sekä potilaille teknisiä tukipalveluita ja reagoitiin ennakoivasti riskienhallinnan menetelmien avulla yhteistyössä HUSin kliinisten tuloksikköjen ja Tietohallinnon kanssa. HUSin kliinisen yksikön laitekannan ajanmukaisuus, ammattilaisten digiosaamisen vahvistaminen, häiriötilanteiden viestintäprosessien toimivuus sekä myös potilaiden ohjeistaminen häiriötilanteisiin on ollut tärkeä osa riskienhallintaa.

Vuonna 2023 HUS on tehnyt seuraavia toimenpiteitä hallitakseen tietoturvallisuuteen ja tietojärjestelmiin liittyviä riskejä:

- HUSin Tietohallintoon perustettiin 1.1.2023 Tietoturvapalvelut yksikkö, jonka tehtäviin kuuluu haavoittuvuuksien hallinta, tietoturvatapahtumien havainnointi ja niiden käsittely, tietoturvan tilannekuvan ylläpito sekä HUSin henkilöstön tietoturvatietoisuuden kehittäminen.
- Yleisen uhkatilanteen muuttumisen vuoksi HUSin Tietohallinto on käynnistänyt teknisen tietoturvallisuuden kehittämisohjelman ja sitä on edistetty vuoden 2023 aikana. Kehittämisohjelmaa jatketaan myös vuonna 2024.
- HUS on osallistunut Puolustusvoimien järjestämiin valmiusharjoituksiin, joissa on suunniteltu ja harjoiteltu poikkeustilannetoimintaa.
- HUSin henkilöstön tietoturvatietoisuuden kehittämiseen on panostettu koulutuksien, tiedottamisen sekä käytännön toiminnan kautta, kuten esimerkiksi säännöllisen huijaus- ja tietojenkalasteluviestien harjoittelun avulla.
- HUSin tietoteknistä ympäristöä on valvottu ja havaintojen perusteella on tehty sekä korjaavia toimenpiteitä tietoturvariskitason pienentämiseksi, että tietoturvatapahtumien käsittelemiseksi.
- HUS on tehnyt säännöllistä kyberuhkien metsästystä, jolla pyritään tunnistamaan ja torjumaan HUSin ICT-ympäristöön kohdistuvia kyberhyökkäyksiä.

Lisäksi HUS on osallistunut Liikenne- ja viestintäviraston Kyberturvallisuus-keskuksen tukemien yhteistyöverkostojen toimintaan.

Tietohallinnon riskienhallintaryhmä kokoontui suunnitellusti 11 kertaa vuoden 2023 aikana. Kokouksissa aiheina olivat ryhmän jäsenten esiin nostamat asiat mm. IT-toimintamallin kehitykseen, investointien karsiminen ja henkilöstön riittävyyteen. Riskienarvioinnin tilaa on seurattu kolmella eri mittarilla. Riskienhallinnan prosessin ja riskienarvioinnin tunnettavuutta lisättiin järjestämällä vuoden aikana neljä infotilaisuutta. Lisäksi henkilöstö voi suorittaa Moodlessa riskienhallinnan koulutuksen. HUS-Riskit-järjestelmään uusia tietoturvariskien arviointeja oli tehty 37 ja arviointeja oli kaikkiaan 356. Tunnistettuja riskejä oli raportoitu yli 1 000, joista suurin osa oli vain seurantaa vaativia.

Tietojärjestelmiin liittyviä HaiPro-ilmoituksia on vuoden 2023 aikana siirretty Tietohallintoon 286 kpl, näistä vakavaksi oli arvioitu 54 kpl. Suurin osa ilmoituksista koski Apottia, mukana oli myös esim. hoitajakutsujärjestelmiin ja mobiililaitteisiin liittyviä ilmoituksia. HaiProt ovat määrällisesti vähentyneet noin 25 % vuoteen 2022 verrattuna.

Vuonna 2023 on tapahtunut 14 laajavaikutteista häiriötä, esim. yksikkökoodien muutosten aiheuttama häiriö hoitajakutsujärjestelmässä ja virhetoiminnot HUSLab

laboratoriotietojärjestelmien päivityksien myötä. Laajavaikutteisten häiriöiden lukumäärä on viime vuosina lisääntynyt (2022 13, 2021 12). Merkittävä osa häiriöistä syntyy erilaisten tietojärjestelmämuutosten sivuvaikutuksina. Häiriötapauksien alemmat määrät vuosina 2019 (6) ja 2020 (5) johtuvat uuden toimintamallin käyttöönottovaiheesta. Häiriöiden lukumäärän kasvava trendi näyttää toistaiseksi johtuvan häiriönhallinnan toimintatapojen vakiintumisesta Tietohallinnossa.

Tietosuoja

Vuotta 2023 leimasi laajat tietoturvaloukkaukset: Digi- ja väestöviraston tarkastuksen yhteydessä ilmeni, että HUSin työntekijä oli käsitellyt noin 900 potilaan tietoja lain vastaisesti, jonka lisäksi hän oli tehnyt tuhansia hakuja väestötietojärjestelmään ilman laillista perustetta. Lisäksi tarkastelujaksolla paljastui 3 muuta laajaa tietoturvaloukkausta, joissa potilastietoja oli käsitelty perusteettomasti.

Apotin Maisa-sovelluksessa ilmeni marraskuussa tietoturvariski. Asiakkaan oli mahdollista nähdä ammattihenkilöiden henkilötunnukset, mikäli asiakas oli kirjautunut Maisaan tietokoneen selaimella ja asiakas tarkasteli Maisan käyntitiedot-näyttöä selaimen kehittäjätyökaluilla. Asia tuli ilmi Kyberturvallisuuskeskuksen ilmoituksen perusteella ja Oy Apotti Ab korjasi tietoturva-aukon.

Hallintoylilääkärin esityksestä tietosuojaresursseja on päätetty parantaa: hallintoylilääkärin yksikköön on perustettu tietosuojan kehittämispäällikön ja suunnittelijan vakanssit, joiden rekrytoinnit ovat käynnissä. Tämä toteuttaa yhtymähallituksen hyväksymään omavalvontasuunnitelmaan kirjattua tavoitetta kehittää tietosuojan toteutumista ja valvontaa.

Vuonna 2023 hankittiin uusi keskitetty potilastietojärjestelmän lokitietojen hallintajärjestelmä, jonka käyttöön saaminen vie vielä useita kuukausia. Uuden järjestelmän myötä tavoitteena on parantaa käytönvalvonnan teknistä kyvykkyyttä ja havaita ajoissa edellä kuvatut laajat lainvastaiset tietojenkäsittelytapaukset.

Loppuvuonna 2023 otettiin käyttöön sähköinen lomakepalvelu, jonka kautta asiakkaat voivat saada vireille hallintoasioita vahvalla tunnistautumisella tietoturvallisesti. Lomakepalvelu parantaa asiakkaiden ja HUSin asiainnoin tietosuojaa ja tietoturvallisuutta.

10.9 Henkilöstöriskit

Terveystietohenkilöstön saatavuus on heikentynyt koko maassa, tilanteen ennakoidaan jatkuvan samanlaisena seuraavien 15 vuoden ajan. Rekrytointihaasteet jatkuvat ja vuokratyövoiman kustannukset kasvavat koko alalla.

Sosiaali- ja terveysministeriö on käynnistänyt Hyvän työn -ohjelman, joka sisältää sekä pitkän että lyhyen aikavälin toimenpiteitä sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstöpulan helpottamiseksi. Ohjelma tähtää sekä sote- että pelastusalan veto- ja pitovoiman lisäämiseen. Ohjelma on jatkoa vuosien 2021-2023 aikana käynnissä olleelle Sote-henkilöstön riittävyys ja saatavuus -ohjelmalle, ja se kattaa vuodet 2024-2027. Ohjelman sisältökokonaisuudet ja toimenpide-ehdotukset ovat esiteltynä <https://stm.fi/sotehenkilosto/ohjelma> -sivustolla.

HUSin Tarkastuslautakunnan työohjelmaan 2023 sisältyi laaja arviointi (tarkastuslautakunta 2.3.2023 § 10, 15.6.2023 § 24) "Henkilöstövoimavarat ja niiden johtaminen". Arvioinnissa selvitettiin HUSin veto- ja pitovoimaa työnantajana sekä henkilöstövoimavarojen johtamista. Arviointi kohdistui muun muassa henkilöstön rekrytointiin, osaamisen kehittämiseen, työhyvinvointiin ja työterveyshuoltoon sekä HUSin palkkausjärjestelmään. Arvioinnin tulokset raportoitiin yhtymäkokoukselle joulukuussa 2023, koska aihe on keskeinen HUSin toiminnan ja erikoissairaanhoidon palvelujen turvaamisen kannalta nyt ja tulevaisuudessa.

Henkilöstöriskeihin on HUSissa pyritty varautumaan mm. panostamalla HUS-strategian

henkilöstökokemuksen painopisteeseen ja sen tavoitteisiin ja toimenpiteisiin. Tarkastuslautakunnan arvioinnin havaintojen ja suositusten perusteella on kuvattu jo tehdyt toimenpiteet ja niiden tulokset sekä tulevat toimenpiteet. STM:n ohjelman toimenpide-ehdotukset on otettu huomioon HUSin omissa toimenpidesuunnitelmissa.

10.10 Keskeiset oikeudenkäynnit ja muut mahdolliset oikeudelliset riskit

HUSin laki- ja hallintoasiat vastualueelle kuuluvat lakimiehet seuraavat ja hoitavat HUS-yhtymän vastuulle kuuluvia oikeudenkäyntejä. Osa oikeudenkäynneistä hoidetaan HUS-yhtymän omilla resursseilla ja osaksi oikeudenkäyntien hoitamisessa hyödynnetään HUSin kilpailuttamia asianajopalveluja.

Tilinpäätöspäivänä vireillä on yhteensä 20 oikeudenkäyntiä ja koko vuoden 2023 aikana vireillä oli 56 oikeudenkäyntiä. Pääosa oikeudenkäynneistä koskee hankinta-asioita markkinaoikeudessa (27) ja yleisessä tuomioistuimessa käsiteltäviä työoikeudellisia asioita (21), joissa HUS työnantajana on vastapuolena. Näiden lisäksi on vireillä yksittäisiä yksityis- ja julkisoikeudellisia asioita. HUSin hankintoihin kohdistuva syyteharkinta on edelleen vireillä.

Toiminnallisesti ja taloudellisesti merkittävimmät tuomioistuimissa vireillä olevat asiat ovat seuraavat: Kolme Kättilöpidon kättilöä on vaatinut haastehakemuksissaan HUSilta vahingonkorvausta Kättilöpidon sairaalan sisäilmaongelmien aiheuttamien terveyshaittojen vuoksi. Helsingin kärjäoikeus hyväksyi 25.4.2023 antamassaan tuomiossa työntekijöiden kanteet ja velvoitti HUSin korvaamaan työntekijöille tilapäisestä ja pysyvistä haitasta aiheutuneita korvauksia sekä korvaamaan heidän oikeudenkäyntikulunsa. HUS on valittanut päätöksistä Helsingin hovioikeuteen. Lisäksi vireillä on yksi Herttoniemen sairaalan sisäilmaongelmiin liittyvä työntekijän vahingonkorvauskanne.

HUSin Syöpäkeskuksessa vuonna 2023 käyttöönotetun MRI-lineaarikiikhyttimen yhdysvaltalainen valmistaja meni konkurssiin loppuvuonna 2023. HUS-yhtymällä on sopimus laitteen pohjoismaisen edustajan kanssa. Laitteen huollon ja ylläpidon järjestelyihin liittyy merkittäviä taloudellisia ja toiminnallisia riskejä, joiden rajaamista selvitetään.

Vuoden 2023 alussa tuli voimaan Laki Euroopan unionin ja kansallisen oikeuden rikkomisesta ilmoittavien henkilöiden suojelusta (laki 1171/2022). Lakia sovelletaan henkilöön, joka ilmoittaa työssään tietoonsa saamasta ko. laissa erikseen mainittujen lainsäädännön alojen rikkomisista (mm. julkiset hankinnat, yksityisyyden ja henkilötietojen suoja sekä verkko- ja tietojärjestelmien turvallisuus). HUS otti 1.4.2023 alkaen käyttöön sisäisen ilmoituskanavan rikkomista koskevan tiedon ilmoittamista ja sen perusteella toteutettavia jatkotoimia varten. Vuoden 2023 aikana ilmoituksia tuli 7 kappaletta. Ilmoituskanava tarjoaa yhden lisämahdollisuuden puuttua HUSin oikeudellisiin riskeihin.

Vuonna 2023 oikeudellisia riskejä aiheuttivat myös tietoturvaloukkaukset ja erityisesti neljä laajaa tietoturvaloukkausta. Digi- ja väestöviraston tarkastuksen yhteydessä ilmeni, että HUSin työntekijä oli käsitellyt noin 900 potilaan tietoja lain vastaisesti, jonka lisäksi hän oli tehnyt tuhansia hakuja väestötietojärjestelmään ilman laillista perustetta. Lisäksi paljastui kolme muuta laajaa tietoturvaloukkausta, joissa potilastietoja oli käsitelty perusteettomasti. Vuonna 2023 hankittiin potilastietojärjestelmän lokitietojen hallintajärjestelmä, jonka avulla voidaan parantaa käytönvalvontaa. Lokitietojen hallintajärjestelmä otetaan käyttöön vuoden 2024 aikana.

10.11 Lahjonnan ja korruption torjunta ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen

Sisäisen valvonnan kautta ehkäistään väärinkäytösriskkejä, edistetään lakien ja ohjeiden noudattamista sekä varmistetaan hyvän hallintotavan toteutuminen. Sisäinen valvonta edistää myös maine- ja imago-riskien hallintaa. HUSin sisäinen tarkastus tukee johtoa sisäisen valvonnan menettelyissä. HUS järjesti hyvää hallintoa ja sisäistä valvontaa koskevaa

koulutusta sekä päivitti hallinnollisia ohjeita, toteutti aktiivisesti mediaseurantaa ja pyrki vaikuttamaan julkisuuskuvaansa viestinnän kautta. HUS toteutti sisäisen tarkastuksen esittämiä kehittämistoimenpiteitä, joiden toteutumista seurattiin johdossa ja tarkastusorganisaatioiden toimesta.

HUSin lakisääteisten velvoitteiden on tarkoitus toteuttaa ja turvata palvelun kohteena olevien henkilöiden oikeus riittäviin sosiaali- ja terveyspalveluihin. Perusoikeusmyönteinen lähestymistapa on siten osa HUSin palvelutehtävää. Potilailla ja asiakkailla on käytettävissään useita erilaisia keinoja ja raportointikanavia, joilla voidaan puuttua tilanteisiin, joissa potilaat ja asiakkaat katsovat HUSin loukanneen heidän ihmisoikeuksiaan, esimerkiksi muistutuksen tekeminen HUSin lääketieteelliselle johdolle tai kantelun tekeminen valvontaviranomaiselle. Myös muihin sisäisiin väärinkäytöksiin ja niitä koskeviin epäilyihin on käytössä ilmoitusmenettelyt.

EU:n Whistleblower -direktiivi astui voimaan huhtikuun alussa ja HUS otti käyttöön direktiivin edellyttämän raportointi-, käsittely- ja seurantakanavan. Ilmoituskanavan kautta tuli vuoden aikana muutamia yksittäisiä matalamman riskitason ilmoituksia, jotka käsiteltiin HUSin sisäisen prosessin mukaisesti.

HUSissa ylläpidetään ja kehitetään avoimuutta ja yhteiskunnallista sekä ympäristövastuuta korostavia toimintatapoja. HUSin strategia 2020–2024 painottaa vahvasti vastuullisuutta sekä kestävä kehityksen noudattamista kaikessa toiminnassa. Voimassa oleva vastuullisuusohjelma edistää lakien ja säädösten noudattamisen lisäksi toimia, joiden kautta

1. turvataan läpinäkyvää ja vastuullista taloudenpitoa ja hallintoa
2. edistetään työhyvinvointia, työelämän perusoikeuksien toteutumista ja yhteiskunnallista vastuunkantoa
3. kannetaan vastuuta ympäristöstä.

HUSin ympäristöohjelmassa 2021-2024 ja tiekartassa tavoitellaan hiilineutraaliutta vuoteen 2030 mennessä ja tarkoitus on noudattaa kaikessa toiminnassa kestävä kehityksen periaatteita.

HUSin kaksikielisyysohjelma rakentuu arvopohjaan ja tukee yhdenvertaisuutta, edelläkävijyyttä ja kohtaamista. Potilaiden tulee saada hoitoa ja palvelua omalla kielellään suomeksi tai ruotsiksi, ja henkilöstön tulee pystyä tarjoamaan hoitoa ja palvelua näillä kielillä. Ohjelmaan sisältyvän toimenpidesuunnitelman toteutusta jatkettiin vuonna 2023.

HUS valmisti toimintakaudella omavalvontaohjelmaa toimenpiteineen. HUS-yhtymän omavalvonnan lainsäädännöllisen perustan muodostaa hyvinvointialueuudistuksen yhteydessä säädetty lainsäädäntö. Tarkoitus on varmistaa, että potilaat ja asiakkaat saavat perusoikeuksien heille turvaamat, tarpeidensa mukaiset palvelut oikeaan aikaan, yhdenvertaisesti ja saavutettavasti, laadukkaasti ja turvallisesti. Tavoitteeseen päästään varmistamalla hyvä johtaminen, riittävät henkilöstöresurssit, henkilöstön osaaminen sekä sujuvat työprosessit. Onnistuminen varmistetaan palvelujen laadun ja turvallisuuden seurannalla ja valvonnalla, havaittujen puutteiden ja poikkeaminen korjaamisella sekä prosessien jatkuvalla kehittämisellä. Omavalvontatoiminta edistää osaltaan toiminta- ja palveluprosessien sekä liiketoiminnan riskien hallintaa.

11 SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JA KONSERNI-VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ

Julkisen toiminnan luotettavuus, tehokkuus ja asianmukaisuus edellyttävät riittäviä valvontatoimenpiteitä. Hyvinvointialuelaki, viranomaislinjaukset sekä HUSin sisäiset ohjeet korostavat valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen, toimivuuden, raportoinnin ja seurannan merkittävyyttä. Myös esimerkiksi EU-tasolla edellytetään samansuuntaisia toimia.

HUS Hallintosäännön mukaan ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä tehostetun omavalvonnan kanssa muodostavat kattavan valvontajärjestelmän. HUSin toimintamallissa sisäinen valvonta, konsernivalvonta ja riskienhallinta kytkeytyy osaksi kaikkea toimintaa.

HUS-yhtymä on velvoitettu toimintakertomuksessaan antamaan selonteot siitä, miten sisäinen valvonta, konsernivalvonta ja riskienhallinta on järjestetty, onko näissä prosesseissa havaittu merkittäviä puutteita ja mitä kehittämistoimenpiteitä tarvitaan. Tätä selontekoa varten tulosalueita ja -yksiköitä sekä tytäryhtiöitä pyydettiin vastaamaan tilikauden lopussa arviointianalyysien HUS-riskit -järjestelmässä. Arviointianalyysien sisällöt perustuvat kansainvälisiin ja kansallisiin suosituksiin. AUDIT-ryhmässä yhteensovitetään ja käsitellään eri tarkastustoimintojen ja riskienhallinnan asioita. Selonteon kokoamisessa on huomioitu myös tarkastusorganisaatioiden ja HUS riskienhallintatoimen havaintoja sekä riskianalyysien ja muiden keskeisten selvitysten tuloksia.

Analyysit toteutettiin tilikauden päättyessä ja ne kohdistuivat 1) ohjausympäristöön, 2) riskienhallintaprosessiin, 3) valvontatoimenpiteisiin 4) tiedonkulkuun, 5) arviointi- ja seurantamenettelyihin. Analyysissä käytettiin numeraalista asteikkoa (0-4, korkein arvo 4), jota täydennettiin sanallisilla selitteillä. Konsernivalvonnan analyysissä otettiin huomioon tytäryhtiöiden erityispiireet.

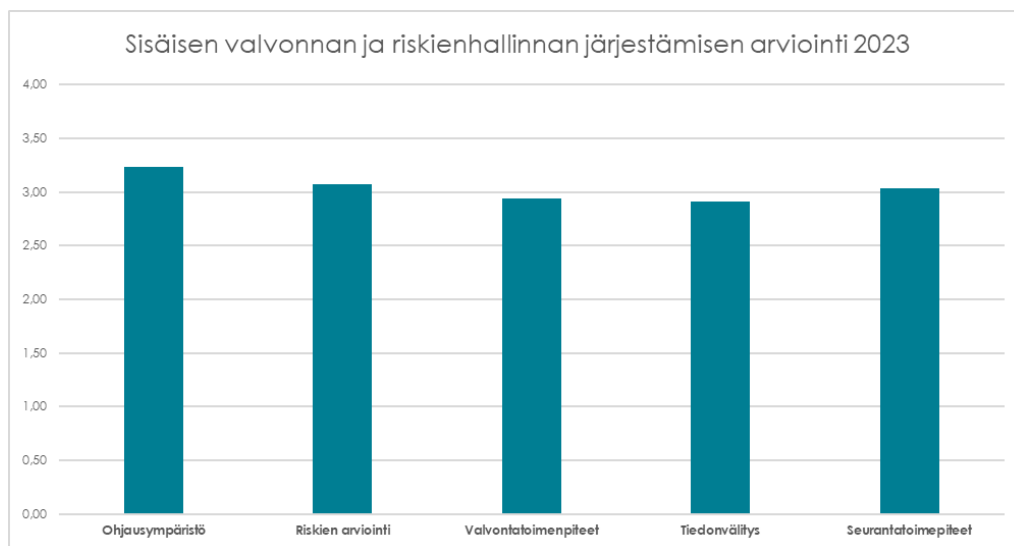
Vastausprosentti oli kokonaisuutena korkea (90 %) ja vastaukset edustivat näin ollen kattavasti HUSin toimintayksiköiden sekä tytäryhtiöiden näkemyksiä. Huolimatta toimintakauteen kohdistuneista haasteista ja epävarmuustekijöistä sekä vastauksista ilmenneistä kehittämistarpeista, vastauksista ilmeni myös myönteistä kehitystä (esim. riskienhallintaprosessin toteuttaminen ja sisäisen valvonnan menetelmien noudattaminen). Tulokset eivät kuitenkaan ole suoraan verrattavissa edellisen tilikauden tuloksiin, johtuen muutoksista organisaatiossa ja analyysirakenteissa. Vuoden 2024 osalta tehtäviä analyyskejä kehitetään siten, että tilikausien välinen vertailu on kattavammin vastauksien perusteella toteutettavissa.

11.1 Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan prosessien toimivuutta käsitellään seuraavassa osaluokittain annettujen vastausten perusteella. Tähän analyysiin ei pyydetty kirjaamaan merkittäviä riskejä, jotka on raportoitu riskiprofiileissa. Analyysin tarkoituksena oli arvioida prosesseja kokonaisuutena.

HUSin tulosalueista ja -yksiköistä käytetään yhteisesti termiä toimintayksikkö. Keskeiset kehittämiskohteet on lueteltu kunkin tarkasteltavan osa-alueen käsittelyn yhteydessä. Kehittämistoimenpiteistä osa on toimintayksikkötasoisia, osa HUS-tasoisesti toteutettavia.

Seuraavat kuvat ilmentävät toimintayksiköiden kokonaiskuvaa tilanteesta.

Ohjausympäristö

Ohjausympäristö on joukko menettelyjä, prosesseja ja rakenteita, jotka muodostavat sisäisen valvonnan perustan. Johto vastaa hyvän hallinto- ja johtamistavan toteutumisesta, toiminnan tavoitteellisuudesta ja tuloksellisuudesta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta. Sisäisen valvonnan toteuttaminen kuuluu olennaisesti osaksi esihenkilötyöskentelyä. Esihenkilöiden tehtävänä on huolehtia omista velvoitteistaan ja mm. reagoida havaittuihin sekä raportoituihin poikkeamiin. Koko henkilöstön tehtävänä on toimia hyväksytyjen tavoitteiden, määräysten ja ohjeiden mukaisesti, ylläpitää ja kehittää ammatillista osaamistaan sekä raportoida HUSin toimintamallien mukaisesti havaitsemistaan riskeistä ja epäkohdista.

HUSilla on käytössä useita toimintamalleja ja ilmoituskäytäntöjä eri tapahtumien raportointiin ja seurantaan (esim. HUS-riskit, HaiPro, PosiPro, FirstWhistle). Vastausten perusteella toiminnan poikkeavuuksista raportoituihin aktiivisesti käytössä olevia raportointikanavia käyttäen. Sähköisten raportointiväylien kautta tapahtuvien poikkeamailmoitusprosessien ohjaus- ja kontrollitoiminnot koettiin toimivina. Käytännöt poikkeamien käsittelyn varmistamiseksi edistivät poikkeamaraportointia ja -seurantaa.

Resurssipula korostui edelleen useiden toimintayksiköiden vastauksissa, etenkin henkilöstöresurssin riittävyys (ml. osajien poistumat sairaalakiinteistön toiminnan lakkauttamisen/toimintojen uudelleen järjestämisen myötä). Toimintayksiköt kokivat tarvitsevansa tuekseen HUS-tasoisia henkilöstöhallinnon prosessiohjaustoimenpiteitä.

Henkilöstön työhyvinvointi ja työilmapiiri oli parantunut monissa toimintayksiköissä, joka ilmeni vastaajien mukaan mm. toimintayksiköiden työtyytyväisyyskyselyiden tuloksista.

Vastauksissa mainittiin uuden organisaatorakenteen hämärtäneen vastuuta, tehtävänjakoa sekä tiedonkulkua. Kehitettävää todettiin olevan mm. tietojärjestelmiin ja SOTE-uudistukseen liittyvien riskien hallinnassa sekä talouden, investointien, henkilöstösuunnitelman ja hoidon tarpeen koordinaation tehostamisessa.

Joissakin toimintayksiköiden vastauksissa tuotiin esille johtamisvastuiden ja päätösvaltuuksien ohjausprosessien selkiyttämisen tarve. Tämä liittyy organisaatio- ja johtamisjärjestelmässä tehtyihin muutoksiin, jotka eivät kaikilta osin ole välttämättä vielä vakiintuneet käytäntöön tai kaipaavat muuten selkiyttämistä. Myös toimintayksiköiden HUS-tasoisien yhdenvertaisen kohtelun edistämisen tarve tuotiin esille vastauksissa. Joissakin vastauksissa korostettiin tarvetta hallinnollisten prosessien sujuvoittamiseen, koska hallinnollisen työn koettiin vievän resursseja kliiniseltä työltä sekä tutkimus- ja opetustoiminnoilta.

Vastauksissa ilmeni myös epätietoisuutta käsitteistä; sisäisen valvonnan ajatuksellinen jakautuminen sisäiseen valvontaan ja omavalvontaan sekä sisäisen tarkastuksen rooli ja vastuu koettiin paikoin epäselvinä.

Hankintatoimen ja hankintaosaamisen tukea toimintayksiköille oli vastauksien mukaan entistä paremmin saatavilla. Kilpailutusprosessissa ja hankinnoissa nähtiin edelleen jonkin verran haasteita (hankintaprosessin pitkittyminen, puitesopimusten hallinta, kumppanuustoimijoiden riskit).

Taloushallinnon prosesseissa etenkin toiminnan suunnittelun ja seurannan sekä budjetoinnin ja strategiasuunnittelun osalta nähtiin kehittämistarpeita. Prosessiviiveet sekä talouden ja toiminnan raportoinnin puutteet koettiin vaikeuttavan johtamista. Toiminnassa ja toimintaympäristössä tapahtuvia muutoksia pidettiin haastavina myös budjetoinnin ja tulostavoitteiden kannalta. Ulkoisen toimintaympäristön haasteita ja niiden vaikutuksia sekä lisääntyvää epävarmuutta ilmeni vastauksissa ja toiminnan jatkuvuuden turvaaminen eri olosuhteissa koettiin tärkeänä.

Yleisesti tietojärjestelmien toimintahaasteet, sekä tietoturvallisuus- ja tietosuoja-asiat nousivat vastauksissa esille; toimintayksiköt eivät voi itse vaikuttaa ICT:n kasvaviin kustannuksiin ja esimerkiksi Apotti potilastietojärjestelmän osalta on esiintynyt riskejä liittyen tiedonsaantiin ja päivittäiseen potilastyöskentelyyn. Tietoturvallisuus- ja tietosuoja-asioihin koettiin tarvittavan lisäpanostusta.

Toimintayksiköiden kehittämistoimenpiteet:

- Henkilöstöhallinnolliset toimintayksikkökohtaiset toimenpiteet
- Tietoturvallisuus- ja tietosuoja-asioden esillä pitäminen
- HUSin keskeisten ohjeiden ja toimintamallien (ml. vastuullisuusohjelma, omavalvontaohjelma) implementointi oman toimintayksikön osalta koko henkilöstölle.

HUS-tasoiset kehittämistoimenpiteet:

- HUSin henkilöstöhallinnon toimenpiteet liittyen osaavan henkilöstön saatavuuteen ml. rekrytoinnit, kannuste- ja palkitsemisjärjestelyt, työhyvinvointiohjelmat
- Hyvän hallinnon, sisäisen valvonnan, esimiesvastuun ja omavalvonnan koulutukset
- Sisäisen tarkastuksen roolin selkiyttäminen toimintayksiköille,
- Yhteiskuntavastuuajattelun ja -ohjelmien tunnetuksi tekeminen,
- Jatkuvuus- ja valmiussuunnittelu, harjoitukset, koordinointi ja osallistaminen
- Tietoturvallisuus- ja tietosuojakäytänteet ja koulutukset, kyberturvallisuus

Riskienhallinta

HUSin käytäntöjen mukaan sisäinen valvonta ja riskienhallinta ovat osa hyvää hallintoa ja johtamista. Riskienhallinta on osa organisaation kunkin toiminnon vastuulle kuuluvaa normaalia toimintaa ja sitä toteuttaa kukin organisaation jäsen omassa roolissaan. Riskien arviointi on dynaaminen ja jatkuva prosessi, jossa tunnistetaan ja arvioidaan tavoitteiden saavuttamiseen ja kaikkeen toimintaan liittyviä riskejä. Riskien arvioinnin edellytyksenä on tavoitteiden asettaminen ja niiden vieminen HUS-yhtymän eri tasoille. Johto asettaa selkeät tavoitteet toiminnalle, raportoinnille ja vaatimustenmukaisuudelle voidakseen tunnistaa ja arvioida riskejä suhteessa näihin tavoitteisiin.

Riskienhallintaprosessi oli vastaajien mukaan kytketty osaksi yksikön toiminnan sekä talouden suunnittelu- ja seurantaprosessia. Kaikki toimintayksiköt olivat vastauksien perusteella täyttäneet riskianalyysin, seurasivat riskitietoja ja olivat raportoineet riskeistä sekä riskienhallinnan tilasta osavuositarkastuksissa sekä tilinpäätöksessä. Riskejä oli tunnistettu myös ennakoiden seuraavaa talouskautta varten.

Vastausten mukaan HUSin riskienhallintaohjeistus oli tunnettu, samoin sähköinen riskienhallintajärjestelmä oli käytössä. Toimintayksiköt kokivat onnistuneensa riskienhallinnassa hyvin tai melko hyvin verrattuna jokin poikkeukselliseen toimintavuoteen omien mahdollisuuksiensa rajoissa. Joissakin vastauksissa tuotiin esille tarve lisätä yleistä riskienhallintatietoisuutta ja arjen riskienhallintakulttuurin sekä työkalujen kehittämistä. Sähköisten riskienhallintatyökaluja oli otettu myös käyttöön laajemmin vastuuyksiköitasolla (esim. tutkimustoiminta, biopankki).

Toimintayksiköiden kehittämistoimenpiteet:

- Riskienhallintaprosessin toteuttaminen v. 2024 HUSin ohjeistuksen mukaisesti
- Riskienhallinnan toimenpiteiden kirjaaminen ja sisällyttäminen toimintaohjelmiin (vastuut ja aikataulut, seuranta)
- Riskienhallinnan käytäntöjen implementointi tiiviimmin osaksi arkityöskentelyä (esim. tiimi- ja osastokokouksissa riskinäkökulma esillä)
- Ohjeisiin perehtyminen, koulutusten läpikäyminen

HUS-tasoiset kehittämistoimenpiteet:

- Toimintayksiköiden tuki riskienhallintaprosessin toteuttamiseen; tekniset toteutukset, perehdyttäminen
- Ohjeiden ja työkalujen päivitykset, koulutukset, ml. seuranta
- Riskienhallintakulttuurin kehittäminen HUS-tasoisesti; palautekyselyt, vuorovaikutuksen ja yhteistyön lisääminen toimintayksiköiden kanssa
- Toimintayksiköiden aktivoiminen ja osallistaminen riskienhallintakoulutuksiin
- Laatuorganisaation toiminta potilashoidon riskien- ja laadunhallinnan kehittämisessä.

Valvontatoimenpiteet

HUSissa valvontatoimenpiteet tukevat ja varmistavat hyvän hallinnon ja lainmukaisuuden periaatteen toteutumista. Valvontatoimenpiteitä myös kehitetään jatkuvasti, jotta voidaan varmistaa toiminnan tavoitteellisuus ja tuloksellisuus. Valvontatoimenpiteitä toteutetaan HUS-yhtymän kaikilla tasoilla, toimintaprosessien eri vaiheissa ja järjestelmäympäristöissä. Ne ovat ennaltaehkäiseviä tai tunnistavia toimenpiteitä. Valvontatoimenpiteet voivat rakentua erilaisista automaattisista ja manuaalisista valvontatoimenpiteistä, esimerkiksi käyttöoikeuksista, hyväksymisistä, varmistuksista ja täsmätyksistä.

Vastausten perusteella HUSin tietojärjestelmät eivät tukeneet kaikilta osin riittävästi (esim. herätteillä) asioita, joihin tuli valvonnallisesti kyetä kiinnittämään huomiota (ml. sopimushallinta ja vanhenevien sopimusten seuranta). Vastaajat ilmoittivat, että toimintayksiköiden hankinnoista tehtiin ohjeistusten mukaisesti hankintapäätökset, jotka arkistoitiin asianhallintajärjestelmään.

Työtehtävien asianmukaisen eriyttämisen varmistaminen (tunnistetaan ja ehkäistään vaarallisten työyhdistelmien esiintyminen) koettiin tärkeänä valvonnallisena toimenpiteenä. Organisaatiomuutokset ja johtamisjärjestelmän epäselvyydet voivat aiheuttaa epäselvyyttä toimivaltuuksissa ja päätöksenteossa. Esihenkilöiden vaihtuvuus voi vaikeuttaa esim. laskujen hyväksyjälistauksen ylläpitoa. Sisäisiä prosesseja on paljon ja valvonnan asianmukaisuudesta varmistuminen on haasteellista ja toimenpiteitä tarvitaan edelleenkin. Esihenkilöiden tulee myös ymmärtää roolinsa ja tehtävänsä sisäisen valvonnan prosessissa. Henkilöstön tulee olla tietoinen käytössä olevista eri raportointikanavista ja niistä saatavaa tietoa tulisi kyetä kokoamaan yhteen (tilannekuvat) johdon käyttöön.

Toimintayksiköiden kehittämistoimenpiteet:

- Sisäinen valvonta ja esihenkilökoulutukset
- Henkilöstön informointi eri raportointikanavista ja menettelyistä
- Poikkeamatarkastelu- ja seurantamenettelyiden implementointi osaksi arkityöskentelyä (esim. tiimi- ja osastokokouksissa)
- Toimintayksiköiden johto varmistaa oma yksikkönsä osalta sisäisen tarkastuksen toimenpiteiden ja suositusten täytäntöönpanon
- Toimintayksiköiden henkilöstöhallinnolliset toimenpiteet ja varmistukset

HUS-tasoiset kehittämistoimenpiteet:

- Sisäisen tarkastuksen suositusten toimeenpano ja erilliset auditoinnit tarvittaessa
- Seuranta- ja raportointimenettelyiden kehittäminen ja tehostaminen
- Henkilöstöhallinnolliset HUS-tasoiset ohjeet
- Tietojärjestelmiin liittyvät kehittämistoimet, sähköiset varmenteet ym. menettelyt

Tiedonvälitys, arviointi ja seuranta

Tiedonvälitys on jatkuva prosessi, jossa tarvittavaa tietoa jaetaan ja vastaanotetaan. Sisäinen viestintä tarkoittaa tiedon jakamista HUS-yhtymässä alhaalta ylös, ylhäältä alas ja sivusuunnassa. Viestinnän avulla johto osoittaa henkilöstölle valvontavastuiden tärkeyden. Ulkoinen viestintä on kaksisuuntaista: se mahdollistaa olennaisen ulkoisen tiedon saamisen ja sen avulla viestitään ulkoisille sidosryhmille näiden vaatimusten ja odotusten mukaisesti. Johto käyttää tuottamaansa tai sisäisistä ja ulkoisista lähteistä hankkimaansa tietoa, joka tukee sisäisen valvonnan muiden osa-alueiden toimivuutta.

Säännönmukaisia arviointeja käytetään varmistamaan sisäisen valvonnan eri osa-alueita ja niiden avulla saadaan ajantasaista tietoa. Lisäksi tehdään erillisiä arviointeja, jotka vaihtelevat laajuudeltaan esimerkiksi riippuen riskipainotuksista, muiden arviointien tuloksista ja johdon huomioista. Arviointien ja tehtyjen havaintojen perusteella ryhdytään kehittämistöimiin, joiden toteutumista seurataan.

Vastauksissa korostui, että ylimmän johdon keskeisten suunnitelmien, päätösten sekä selvityksien aikaisessa vaiheessa ja järjestelmällisesti tapahtuva jakaminen/tiedottaminen on tärkeää. Vastauksista ilmeni, että raportointi on kehittynyt positiivisesti, kuitenkin edelleen kaivattiin lisää avoimuutta etenkin organisaatio- ja toimintamuutoksiin liittyvässä tiedonvälityksessä. Muutosjohtamisen merkitys erilaisten muutosten ja niihin sopeutumisen yhteydessä korostui vastauksissa tärkeänä.

HUSin tarkastusorganisaatiot toteuttivat arviointia ja seuranta. Sisäinen tarkastus (Deloitte Oy) tuotti riskilähtöisiä erillisarviointeja ja toimi tukena HUS- ja toimintayksikötasoisessa kehittämistyössä. Niissä yksiköissä, joihin oli kohdistunut valvonnallisia tai tarkastuksellisia toimenpiteitä, raportit oli käsitelty ja ryhdytty tarvittaviin kehittämistoimenpiteisiin. Yleisellä tasolla toimintayksiköt toivoivat sisäisen tarkastuksen olevan sparraavampaa ja ohjaavampaa toimintaa, tällä hetkellä toiminto näyttäytyy osin ulkopuolisena ja rooliltaan epäselvänä.

Toimintayksiköiden kehittämistoimenpiteet:

- Toimintayksiköiden sisäinen tiedonkulku
- Muutostenhallinta ja -seuranta
- Kohdekohtaiset arvioinnit ja esimerkiksi laatuauditoinnit ja sertifioinnit tukevat kokonaisuutena valvontajärjestelmän toimivuutta (hyödynnetään arviointituloksia, toteutetaan kehittämistoimenpiteet)
- Laadunhallinnan kehittämistoimet (ml. omavalvonta)

HUS-tasoiset kehittämistoimenpiteet:

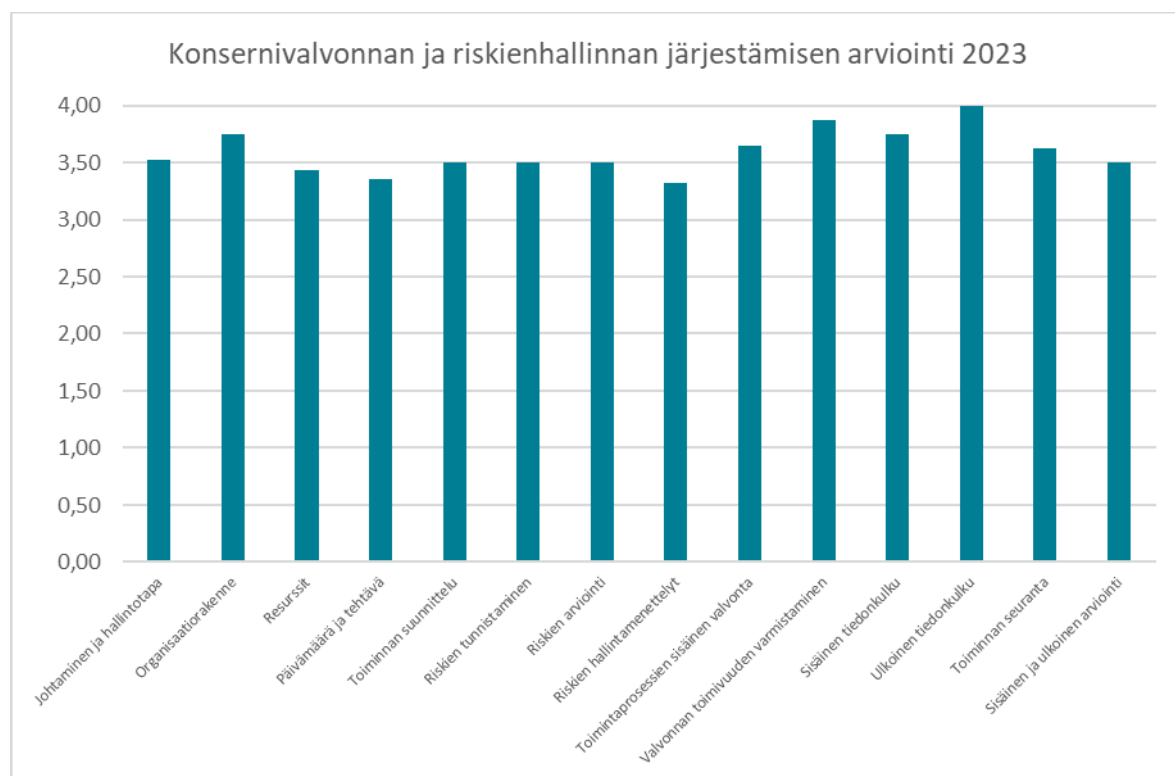
- Konsernijohdon ja toimintayksiköiden vuorovaikutuksen lisääminen
- HUS-tasoinen koordinaatio ja tuki toimintayksiköille
 - Muutostenhallinta ja muutosjohtaminen
 - Laadunhallinnan kehittämisen tukeminen (ml. omavalvonta)
 - Riskienhallinta, sisäinen tarkastus, viestintä jne.
 - HUS Valmiuskeskus, HUS Tilannekeskus, tiedon välittäminen, johdon viestintä

11.2 Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Konsernivalvonnan tarkoituksena on vahvistaa, että HUSin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa sekä lain säännöksiä ja viranomaisohjeita, että toimielinten päätöksiä noudattavaa sekä omaisuus ja voimavarat turvataan. Konserniohjauksen ja omistajapolitiikan lähtökohtana ovat HUSin konserniohje sekä muut omistajapolitiikkaa koskevat linjaukset ja päätökset.

Konsernivalvonnan analyysiin saatiin vastaukset kaikilta neljältä tytäryhtiöltä, joille analyysi lähetettiin. Analyysin rakenne oli laadittu sisäisen valvonnan näkökulmasta ja analyysiin pyydettiin kirjaamaan myös tytäryhtiöiden merkittävät riskit.

Konsernivalvonnan ja tytäryhtiöiden riskienhallinnan järjestämistä sekä kehittämistavoitteita käsitellään seuraavassa osa-alueittain. Keskeiset kehittämiskohteet on lueteltu kunkin tarkasteltavan osa-alueen käsittelyn yhteydessä. Osa kehittämistoimenpiteistä ovat yhtiöiden toteutettavissa, osaan kehittämistoimenpiteistä liittyy HUS-tasoisia toimenpiteitä. Seuraava kuva ilmentää tytäryhtiöiden kokonaiskuvaa tilanteesta.

Toimintaympäristö sekä sisäiset toimintarakenteet ja -prosessit

HUSin perustehtävä ja strategiset tavoitteet olivat kohtuullisesti tunnettuja. HUSin strategiassa määritellyt arvot näkyivät yhtiöiden toiminnassa, strategia oli huomioitu ja sovitettu yhtiöiden omaan strategiaprosessiin sekä arvoihin. Osin julkisen palveluntuottajan tavoitteiden ei katsottu olevan tarkoituksenmukaisesti sovitettavissa kaikissa yhtiöissä.

Yhtiöillä oli omat selkeät perustehtävät, tehtävää tukevat strategiset tavoitteet sekä suunnitelmat niiden toteuttamiseksi. Yhtiöissä oli käsitelty toimenpiteitä, joilla pyrittiin varmistamaan tavoitteita uhkaavien riskien hallinta. Yhtiöiden mielestä konserniohjaus- ja ohjeistus sekä vuorovaikutus HUSin johdon kanssa on riittävää ja toimivaa. Osa yhtiöistä kuitenkin toivoi lisää vuorovaikutusta sekä vahvempaa ohjausta HUSin taholta.

Tiedonkulku ja informaation käytettävyys oli yhtiöiden sisällä hyvällä tasolla. Tiedonkulun systemaattisuus, läpinäkyvyys ja pyrkimys mahdollisimman totuudenmukaiseen informaatioon koettiin tärkeäksi varmistaa jatkossakin. Kaikkien vastausten perusteella yhtiöt raportoivat järjestelmällisesti toiminnastaan ja riskeistään HUS-yhtymän johtoon kuukausiraporteilla, osavuositarkastuksissa sekä tilinpäätöksen yhteydessä. Kaikilla yhtiöillä ei ollut pääsyä toistaiseksi HUSin sähköiseen riskienhallintajärjestelmään. Sähköisten riskienhallintamenettelyjen jatkokehittäminen oli kirjattu yhdeksi keskeiseksi kehittämistyön painopisteeksi osassa yhtiöissä.

Vastausten perusteella yhtiöissä arvostettiin kehittämiskohteiden tai puutteiden esiin tuomista, sääntöjen vastaiseen toimintaan puututtiin ja toimintaan liittyviä poikkeamia pyrittiin seuraamaan. Yhtiöissä oli vaihtelevia käytäntöjä erilaisten poikkeamaprosessien ja -ilmoitusten käsittelyssä ja prosessoinnissa. Poikkeamaprosesseja nähtiin olevan mahdollista tehostaa edelleen käsittely- ja seurantajärjestelmiä kehittämällä.

HUS-tasoiset keskeiset ohjeet tunnettiin ja ohjeita noudatettiin yhtiöissä melko hyvin. Kuitenkaan yhtiöillä ei ollut/ei ole pääsyä nykyiseen HUSin ohjepankkiin, jonne keskeiset HUSin ohjeet tullaan yhä enenemässä määrin keskittämään. HUSin organisaatiouudistusten myötä keskeistä ohjeistusta tullaan myös päivittämään (esim. konserniohje).

Yhtiöissä käytettiin HUSin tuottamia tukipalveluja, kilpailuttamia sopimuksia ja palveluntuottajia soveltuvien osien varautumisessa ja valmiussuunnittelussa, jatkuvuudenhallinnassa ja tietoturvallisuutta koskeissa asioissa oli nähty tarvetta tehostaa edelleen yhteistyötä.

Yhtiöiden kehittämistoimenpiteet:

- Yhtiöt tietoisia HUSin keskeisistä ohjeista, implementointi ja sisäinen tiedonkulku
- Toiminnan jatkuvuuden varmistaminen ja jatkuvuussuunnittelu
- Tavoiteasetanta, mittarit ja seurantajärjestelmät asianmukaiset ja toimivat
- Muut yhtiöiden itse tunnistamat ja priorisoimat kehittämistoimet

HUS-tasoiset kehittämistoimenpiteet:

- Konserniohjaus ja ohjeet, yhteistyö ja koordinaatio
 - Yhtiöillä on ajantasainen tieto ja osaaminen
 - Varmennetaan yhtiöiden pääsy keskeisiin HUSin ohjeisiin.
- Varautumisen ja jatkuvuudenhallinnan osalta kehittämistyötä jatketaan
- Riskienhallintakäytäntöjen integrointi ja HUSin sähköisen riskienhallintajärjestelmän käytön laajentaminen yhtiöiden käyttöön.
- Muun asiantuntijatuon tarjoaminen yhtiöille

Riskienhallintaprosessi

Konserniohjauksella HUS-yhtymän johto voi ohjata tytäryhtiöitä toiminnoissa ja riskienhallinnassa, riskikartoituksen tekemisessä ja muissa riskienhallintaan liittyvissä

asioissa. Riskienhallinta on osa organisaation kunkin toiminnon vastuulle kuuluvaa normaalia toimintaa ja sitä toteuttaa kukin organisaation jäsen omassa roolissaan. Riskienhallinta tarkoittaa sellaisten riskien tunnistamista ja analysointia, jotka uhkaavat toimintaa ja keskeisten tavoitteiden saavuttamista. Päivittäistoiminnassa riskien hallinta keskittyy operatiiviseen, käytännön toimintaan.

Yhtiöiden vastausten mukaan merkittävät riskit tunnistettiin, arvioitiin ja olennaisille riskeille määriteltiin hallintamenettelyt ja -vastuut, jotka huomioitiin yhtiöiden toiminnoissa ja talousarviosuunnittelussa. Yhtiöt tunnistivat merkittäviksi riskeikseen:

- 1) toiminnan suunnittelun, rahoituksen ja toimintaympäristön riskit
- 2) keskeisen infran (tilat, koneet, laitteet) pitkäaikainen ja laaja vikaantuminen
- 3) henkilöstöresurssien riittävyys
- 4) tietoturvariskit, kriittisten järjestelmien käytettävyys
- 5) jatkuvuudenhallinta

Yhtiöissä oli käytössä erilaisia menettelyitä, joilla tunnistettiin toimintaa ja tavoitteita uhkaavia riskejä. Yhtiöt olivat vastausten mukaan onnistuneet kohtuullisen hyvin riskien ajallisessa ja rahamääräisessä ennakoinnissa vallitsevat toimintaympäristön olosuhteet huomioiden.

Yhtiöiden kehittämistoimenpiteet:

- Ulkoisen toimintaympäristön analyysit, vaikutusarvioinnit ja skenaariomallit riskienhallintatoiminnassa
- Yhtiön sisäisten riskienhallintamenettelyiden ja -järjestelmien kehittäminen
 - Omassa kehittämistoiminnassa tehostetaan yhtiön riskienhallinnan sekä sisäisen valvonnan osaamista ja tietoisuutta (ohjeistukset, koulutukset)

HUS-tasoiset kehittämistoimenpiteet:

- Konserniohjaus ja ohjeet, yhteistyön tiivistäminen
 - Riskienhallintakäytäntöjen integrointi ja HUSin sähköisen riskienhallintajärjestelmän käytön laajentaminen yhtiöiden käyttöön.
- HUSin talousjohdon tuki ja ohjeistus raportoinnissa (ml. riskit) raportoinnin asianmukaisuuden varmistamiseksi; kuukausiraportit, osavuositarkastukset, tilinpäätös jne.
- Tytäryhtiöiden riskitiedon sisällyttäminen HUS-yhtymän riskiprofiileihin (HUS-konsernin riskikoosteet).

11.3 Katsaus sisäisen tarkastuksen toimintaan vuonna 2023

Sisäinen tarkastus on osa HUSin valvontajärjestelmää ja se toimii HUSin toimitusjohtajan alaisuudessa. Sisäinen tarkastus on riippumatonta ja objektiivista arviointi- ja varmistus- sekä neuvontatoimintaa, jonka tavoitteena on edistää HUSin toiminnan tuloksellisuutta, tehokkuutta ja tarkoituksenmukaisuutta, omaisuuden turvaamista, laillisuutta, eettisyyttä, päätöksenteossa käytettävän tiedon oikeellisuutta ja riittävyyttä.

Sisäinen tarkastus edistää toiminnallaan hyvän johtamis- ja hallintotavan, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittymistä. Vuodesta 2020 lähtien HUSin sisäinen tarkastus on ollut ulkoistettuna Deloitteille. Sisäinen tarkastus toteuttaa tehtävänsä tiiviissä vuorovaikutuksessa sekä HUSin johtavien viranhaltijoiden, että tarkastustehtäviä tukevien HUSin asiantuntijapalvelujen kanssa.

Vuoden 2023 sisäisen tarkastuksen suunnitelma perustui tunnistettuihin riskeihin sekä HUSin strategiaan painopistealueisiin. Olemassa olevaan dokumentaatioon tutustumiseen lisäksi haastateltiin keskeisiä sidosryhmiä. Vuoden 2023 suunnitelmaan valikoitui 6 kohdetta:

- Fyysisen turvallisuuden hallinta, laitosturvallisuus
- Tutkimuksen ja opetuksen rahoituksen hallinta
- Välinehuollon toiminta
- Sivutoimien ilmoitusten ja lupien prosessi ja hallinta

- Potilas- ja työntekijäruokailun hävikin hallinta
- Hankintojen teema (Hankintaprosessi, Tietohallinto, HUS Kiinteistöt, Apteekki ja Pienhankinnat)

Tarkastusten lisäksi vuoden 2023 aikana tuettiin IT-organisaation toimintamallin, leikkaussaliallokaatiomallin, ESH-päivystys-työnjaon, kehittämisportfolion ja tekonivel-alueen kehittämisessä. Toimintaan kuului vuosien 2020-2022 tarkastusten tilanne seuranta.

Vuonna 2023 toteutetuissa sisäisissä tarkastuksissa tehtiin vastaavia huomioita yleisestä sisäisen valvonnan tilasta kuin vuonna 2022. Tehdyt havainnot korostavat yhteisten toimintamallien määrittämisen ja jalkautuksen puutteita. Käytännössä valvonnan taso on vaihteleva ja toisaalta valvontaa koskevia yhtymätason vaatimuksia ei ole yksiselitteisesti määritetty. Sisäisen valvonnan kehittäminen on alkutaipaleella. Vuoden 2023 aikana tunnistettiin vastaavia edistysaskeleita sisäisessä valvonnassa kuin edellisellä vuonna. Toimintaperiaatteiden ja valvontatapojen määrittäminen kehittävä toimintaa eteenpäin.

Hankintaprosessia ja sen sisäistä valvontaa on kehitetty viimeisen neljän vuoden aikana mittavasti. Kategoriamalli on määritetty ja tunnistettuja non-compliance hankintojen edistymistä on seurattu mm. hankintojen strategisen mittarin avulla. Keskeiset kehityskohteet vuonna 2023 liittyvät toimittaja- ja sopimuskokonaisuuksien seurantaan ja hyväksyttyjen ostolaskujen yhdistämiseen sopimukseen tai hankintapäätökseen.

Fyysisen turvallisuuden tarkastuksessa arvioitiin laitosturvallisuuden ja fyysisen turvallisuuden johtamista, hallintaa, ohjeistusta ja riskienhallintaa. Turvallisuuden hallinnan kehittämiselle ei ole määritetty tavoitetta, jonka johdosta tunnistettujen kehittämistarpeiden priorisointiin ja ajoittamiseen ei ole selkeitä käytänteitä.

Tutkimuksen ja opetuksen rahoituksen hallinnan tarkastuksessa arvioitiin rahoituksen hallinto- ja toimintamallia, periaatteita ja ohjeistusta. Yhtymätasolla ei ole linjattu tutkimuksen painopisteitä, jotka ohjaisivat yksiköiden tekemistä. Hallintomallin avulla tulee määritellä autonomian ja ohjauksen taso ja keinot.

Välinehuollon toiminnan tarkastus toteutettiin perehtymällä olennaiseen dokumentaatioon, haastatteluihin ja vierailuihin valikoiduissa kohteissa. Keskeiset kehityskohteet liittyvät resursointiin, asiakaskokonaisuuden hallintaan ja laitteiden ja koneiden elinkaarenhallintaan.

Sivutoimiin kohdistuneessa tarkastuksessa arvioitiin ilmoittamisen, hyväksymisen ja valvonnan prosessia, hallinto- ja toimintamallia, ohjeistusta ja järjestelmiä. Merkittävimmät havainnot liittyvät omistajuuden puutteeseen kokonaiskuvan seurannassa ja kehittämisessä. Lisäksi valvonnan tehokkuutta ja toimivuutta tukevaa raportointia tulee kehittää.

Vuoden aikana tehtiin ensimmäinen vastuullisuusteemainen tarkastus, joka kohdistui potilas- ja työntekijäruokailun hävikin hallintaan. Keskeiset havainnot liittyivät varastonhallinnan puutteisiin, epäyhteneväisiin ruokamäärän arvioinnin käytänteisiin ja hävikin hallinnan puutteisiin.

Vuoden 2020–2022 toteutettujen tarkastusten tilanne seurannan piirissä oli 295 suositusta, joihin oli määritetty kehitystoimenpiteitä. Vuoden 2020–2021 avoimista toimenpiteistä 32 % on toteutettu tai toteutuksessa määritetyn aikataulun mukaisesti. 68 % toimenpiteistä on täten viivästynyt tai päätetty jättää toteuttamatta. Toimenpiteiden toteuttamisen aikatauluun on vaikuttanut pandemia ja organisaatiouudistus.

Vuoden 2024 tarkastussuunnitelma on laadittu ja toimitusjohtajan hyväksymä. Suunnitelmassa hyödynnettiin aiempien tarkastusten yhteydessä esiin nousseita aiheita, sisäisen tarkastuksen pitkän aikavälin suunnitelmassa tunnistettuja teemoja, johtoryhmän ja sisäisen valvonnan haastatteluja sekä HUSin riskienhallinnan tuottamaa riskitietoa.

12 VASTUULLISUUS

12.1 Yleistä

Verovaroin rahoitettuna ja merkittävänä yhteiskunnallisena toimijana HUSilta edellytetään erityistä vastuullisuutta ja eettisyyttä. Tämä vastuu toteutuu ympäristövastuuna, sosiaalisena vastuuna ja hyvänä hallintona. HUS kantaa osaltaan vastuuta koko terveydenhuoltojärjestelmän toimivuudesta ja kantokyvystä. HUSin strategia toimii suunnannäyttäjänä vastuullisuustyössä.

Toimitusjohtaja nimesi vuoden 2022 alussa HUSin vastuullisuuden ohjausryhmän, jonka puheenjohtajana on toiminut laatuylilääkäri. Sekä vastuullisuus- että ympäristöseminaarit on järjestetty vuosittain. Vastuullisuutta on nostettu esiin sekä viestintäsuunnitelman mukaisesti, että esimiesvalmennuksissa ja henkilöstön työpajassa. Vastuullisuusverkostoitumista on edistetty Hyvinvointialueiden vastuullisuusfoorumin kautta. Tähän HUS-vetoiseen foorumiin kuuluu kaikkien hyvinvointialueiden vastuullisuudesta vastaavat henkilöt. Ohjausryhmä on päättänyt vastuullisuuden kärkitavoitteista, jotka ovat vuonna 2023 olleet asiakaskokemus, henkilökunnan monimuotoisuus, hoidon tarpeen arviointi, ilmastotiekartta, laatujärjestelmätyö ja tuottavuus. Näihin liittyviä jo meneillään olevia hankkeita mittareineen on ohjausryhmä seurannut.

12.2 Ympäristövastuu

Ympäristötyötä ohjasi HUSin ympäristöohjelma 2021–2024, jonka painopisteet ovat hiilineutraali HUS 2030, resurssiviisas ja kiertotaloutta tukeva HUS, sekä ympäristövastuunsa tunteva ja oppiva HUS. Toimintaa ohjasivat myös energiatehokkuuden toimintasuunnitelman 2017–2025 tavoitteet.

HUSin ilmastotyötä ohjasi kesällä 2022 julkaistu ilmastotiekartta 2022–2030, jonka toimenpiteistä todettiin 42 % edenneen toteutusvaiheeseen tai valmiiksi vuonna 2023. Edistystä tapahtui etenkin toimenpidekategorioissa rakentaminen, hankinnat ja toimitusketju, ruokapalvelut ja ravitsemus, lääkkeet sekä kiertotalous ja jätehuolto. Energiatehokkuuden toimenpiteissä edistystä oli tapahtunut jo vuonna 2022.

HUSin kokonaisjättemäärä pysyi ennallaan kasvaen vain alle 0,2 % vuodesta 2022 ollen noin 7 680 tonnia. Toiminnan volyymi kasvoi 5,3 %:lla vuodesta 2022. Sekajätteen kokonaismäärä laski 98 tonnia eli noin 3 %. Suoritemäärään suhteutettuna sekajätteen määrä laski vuoden 2022 lukemasta 4,50 kg/nordDRG lähes 8 % lukemaan 4,15 kg/nordDRG vuonna 2023. Kerätyn muovin määrän kasvoi loppuvuoden lajittelumuutoksen myötä 22 % lähes 90 tonniin. Lisäksi lääke- ja solunsalpaajajätteiden määrä väheni 5,7 % noin 101 tonniin.

Hankintojen ympäristövastuullisuuden järjestelmällinen kehitystyö jatkui vuonna 2023. Tästä on kerrottu tarkemmin hankintoja koskevassa kappaleessa 2.1.2.

Uudistetun ympäristövastaavakoulutuksen kävi vuoden 2023 aikana noin 100 uutta eri työyksiköiden ympäristövastaavaa. Kaikille huslaisille avoin HUS ympäristöseminaari keräsi jo toista vuotta peräkkäin ennätysmäärän osallistujia, yli 200 huslaista. Teemana oli planetaarinen terveys.

HUS Ympäristökeskus aloitti Teams -neuvontaklinikoiden pitämisen ajankohtaisista aiheista. Vuonna 2023 pidettiin neljä klinikkaa jätehuollon ja -lajittelun muutoksista useille kymmenille osallistujille. Lisäksi ympäristöasioiden viestinnän ja vuorovaikutuksen tehostamiseksi perustettiin Teams -ryhmä, joka on kasvattanut nopeasti suosiotaan saavuttaen jo lähes 500 jäsentä. Teams-ryhmän jäteneuvontakanava on tehostanut jäteneuvonnan saavutettavuutta ja lisännyt tiedonkulkua eri yksiköiden välillä.

13 TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

13.1 Tilikauden tuloksen muodostuminen ja muuttunut rahoitusmalli

Sosiaali-, terveys- ja pelastuspalveluiden (sotepe) uudistuksen myötä HUSin rahoitusmalli muuttui merkittävästi. Aikaisemmasta suoriteperusteisesta laskutuksesta siirryttiin merkittävimmiltä osin raamipohjaiseen rahoitukseen. Sekä valtionohjaus että HUS-yhtymän omistajaohjaus tiivistyivät, joka näkyy HUS-yhtymän toimintaan liittyvässä talouden liikkumavarassa. HUS-yhtymän rahoitus perustuu suurelta osin valtion yleiskatteelliseen rahoitukseen, jonka HUS saa Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin kautta sekä asiakasmaksuihin.

Helsingin ja Uudenmaan hyvinvointialueiden HUSille kohdentama määräraha (kehys) koostuu jäsenmaksuosuudesta, kapitaatioperusteisista eristä sekä yhteispäivystysten terveyskeskuspäivystyskäynneistä ja -hoitopäivistä. Jäsenmaksuosuus sisältää erikoissairaanhoidon laskutuksen jäseniltä (DRG-, hoitopäivä- ja käyntituotteet, sähköiset etäasiointipalvelut, ostopalvelut, hoitopalvelut muista sairaaloista, palvelusetelit, potilashotelli sekä tartuntatautilääkkeet ja perinnöllisyyslääketiede) sekä kapitaatioperusteisista eristä potilasvakuutuksen ja päivystysavun. Kehykseen sisältyviä, mutta jäsenmaksuosuuden ulkopuolelle jääviä muita kapitaatioperusteisia eräiä ovat ensihoito, myrkytystietokeskus, lääkärihelikopteritoiminta sekä hammaslääkäreiden erikoistumis- ja perusopetus. HUS-yhtymän jäsenille tuotettavat yhteispäivystysten perusterveydenhuollon tasoiset palvelut (tk-tuotteet) ja muut kapitaatioperusteisesti veloittavat palvelut sisältyvät talousarviossa vahvistettuun tulokehykseen, mutta ne eivät ole osa jäsenmaksuosuutta.

HUS-yhtymän yhtymäkokous hyväksyi kokouksessaan 14.12.2022 §21 vuoden 2023 talousarvion. Vuodelle 2023 asetettu tulostavoite oli nollatulos, jolloin vuosikate vastaa poistoja. Hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin kautta HUSille myönnetty laskutuskehys vuodelle 2023 oli 2 101,4 milj. euroa, joka oli noin 73 milj. euroa alle HUSin esittämän tason. Rahoituksen ollessa kiinteä, ja jo lähtökohtaisesti toimintaan nähden liian niukka, talousarvion laadinta oli haastavaa.

Hallitus käsitteli talousarvion valmistelun tilannetta useaan kertaan syksyn aikana, ja linjasi tasapainottamisohjelmasta. Ohjelma sisälsi mm. HUS oman tutkimusmäärärahan leikkauksen 17 milj. eurosta 10 milj. euroon rahoituspuutteen puuttuessa, jota ei kuitenkaan lopulta toteutettu. HUSin tutkimustoiminnalla on merkittävä vaikutus koko Suomen terveydenhuollon kehittymiselle. Rahoituksesta puuttuva 7 milj. euron osuus kirjattiin teknisesti tukiin ja avustuksiin, ja rahoituksesta neuvoteltiin STM:n ja hyvinvointialueiden kanssa. Rahoitusta ei kuitenkaan saatu. Talousarvioon sisällytettiin myös 15 milj. euron edestä tuottoja omaisuuden myyntiin liittyen, joissa keskeisin suunniteltu myyntikohde oli Logistiikkakeskus. Yhtymähallituksessa 18.12.2023 §174 kuitenkin linjattiin, ettei edellytyksiä myynnille STM:ltä saadun lausunnon perusteella ole. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetuin lain 25§ mukaan kiinteistön myynti edellyttää STM hyväksynnän.

Myös suunnittelemattomat kustannusten muutokset vaikuttivat merkittävästi tulokseen. Keskeisin tulokseen vaikuttanut tekijä oli sotesektorin palkkaratkaisu, jonka taso ei ollut tiedossa vielä talousarviovaiheessa. Palvelutuotannon taso normalisoitui vuonna 2023 monen poikkeavan vuoden jälkeen. Logistiikkakeskuksen varaston arvoa saatiin suunnitellusti pienennettyä 6,4 milj. eurolla vuoden 2023 aikana. Varaston arvo vuoden lopussa oli 18,1 milj. euroa (1.1.2023 24,5 milj. euroa). Varastosta poistettiin vuoden aikana epäkurantteja tarvikkeita 4,7 milj. euron arvosta. Poistetut tarvikkeet olivat pääosin suojatarvikkeita, joita oli hankittu koronapandemian alkuvaiheessa. Tuotto- ja kuluerien toteutumisesta on kerrottu tarkemmin kappaleessa 16.2.2.

HUS-yhtymän perussopimukseen 25§ on kirjattu maksuosuuksien tasausmenettelystä. Jäsenmaksuosuus ja asukaslukuperusteiset erät tasataan tilikauden päättyessä palvelujen käytön mukaisessa suhteessa. Tasauksessa HUS hyvittää jäseniä, joiden toteutunut palvelujen käyttö on pienempi kuin talousarviossa suunniteltu ja perii maksuosuuden täydennystä jäseniltä, joiden toteutunut palvelujen käyttö on suurempi kuin talousarviossa suunniteltu. Tasausta tehtiin kaksivaiheisesti siten, että ensin tasattiin kapitaatioperusteiset erät jäsenkohtaisesti, jonka jälkeen tasattiin muut palvelut vastaamaan toteutunutta käyttöä. Todellista palvelukäytön mukaista laskutusta ei viedä kirjanpitoon, vaan sitä seurataan HUSin palvelutuotannon seurantaan käytettävässä raportoinnissa. Todellisen palvelukäytön mukaisessa suhteessa muodostettiin kirjanpitoon vietävät hyvitys- ja veloituskulut (yhteensä nolla euroa) jäsenille. Tasausta ei vaikuta jäseniltä perittävien maksuosuuksien kokonaissummaan, eikä siten vaikuta HUSin tulokseen.

Kehyksen riittävyyttä arvioidaan kehykseen kuuluvien palvelujen käytön arvona toteutuneilla välisuoritekustannuksilla. Jäsenten käyttämien palvelujen arvo oli 2,136 miljardia euroa, mikä ylitti talousarvion kehyksen 34,6 miljoonalla eurolla (+1,6 %). Kehyksen ollessa kiinteä, käytön ylitys kumuloi HUSille alijäämää.

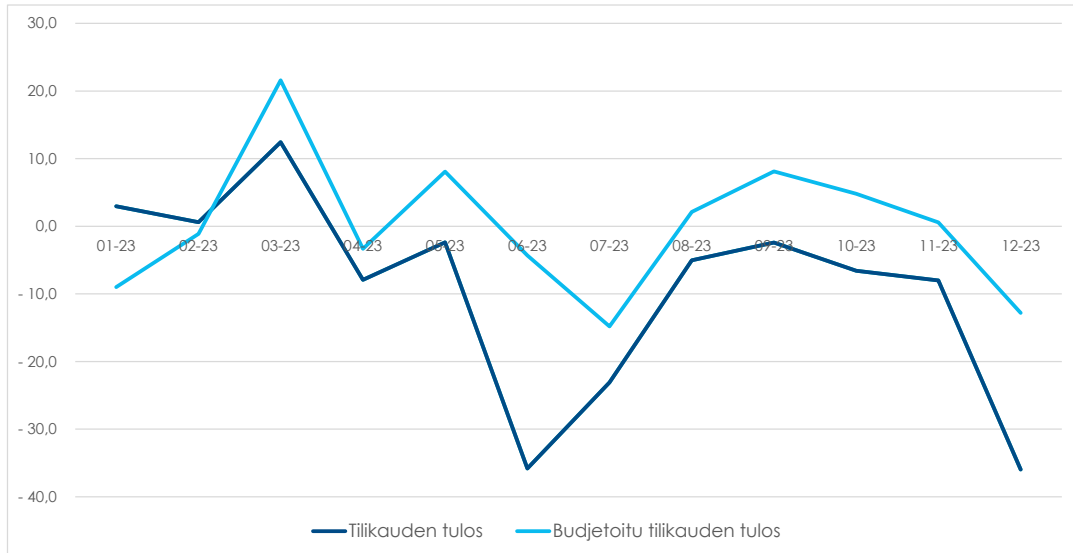
Alla olevassa taulukossa esitetään jäsenten talousarvioketys, toteutunut palvelujen käyttö suoriteperusteisilla kustannuksilla sekä tilinpäätöksen yhteydessä tehty jäsenten välinen kehyksen tasaus.

1000 euroina	Toteutunut palvelujen käyttö suoriteperusteisilla kustannuksilla	TA-kehys 2023	Poikkeama - % TP 2023 / TA 2023	Poikkeama a. € TP 2023 / TA 2023	Poikkeaman kohdennus	Hyvitys (-) / veloitus (+)	Nettomaksu	Nettomaksu / tot. palvelujen käyttö, %	Nettomaksu / TA-kehys, %
Helsinki	763 087	770 695	-1,0 %	-7 608	-12 362	-19 970	750 725	98,4 %	-2,6 %
Itä-Uudenmaan hva	136 274	130 285	4,6 %	5 989	-2 208	3 782	134 066	98,4 %	2,9 %
Keski-Uudenmaan hva	279 932	271 838	3,0 %	8 094	-4 535	3 559	275 397	98,4 %	1,3 %
Länsi-Uudenmaan hva	600 301	588 308	2,0 %	11 993	-9 725	2 268	590 576	98,4 %	0,4 %
Vantaan ja Keravan hva	356 399	340 264	4,7 %	16 135	-5 774	10 361	350 625	98,4 %	3,0 %
YHTEENSÄ	2 135 993	2 101 389	1,6 %	34 603	-34 603	0	2 101 389	98,4 %	0 %

Palvelujen toteutunut käyttö ylitti kehyksen yhteensä 34,6 milj. eurolla, ja jäsenkohtainen vaihtelu oli suurta. Jäsenistä vain Helsingin kehys oli riittävä suhteessa käytettyihin palveluihin. Huomioitavaa on, että kalliin hoidon tasausjärjestelmä lakkautettiin siirryttäessä uuteen rahoitusmalliin ja isompiin rahoittajakokonaisuuksiin.

Tilikauden 2023 lopullinen tulos päättyi 111,1 milj. euroa alijäämäiseksi. HUS-Yhtymällä oli ennestään vuodelta 2022 alijäämää 93 tuhatta euroa, koska valtionvarainministeriön myöntämä rahoitus sote-muutoksen valmistelua varten ei kattanut kaikkia siitä aiheutuneita kuluja. Hyvinvointialuelain 115 § mukaisesti hyvinvointiyhtymän taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Siten HUS-yhtymän tulee kattaa 2022 ja 2023 vuosilta kertynyt alijäämä 111,2 milj. euroa vuoden 2025 loppuun mennessä.

Seuraavassa kuvassa on esitetty HUS-yhtymän tilikauden tuloksen kehittyminen verrattuna kuukausikohdennettuun talousarvioon.

Tilinpäätöksen sisäiset asiakashyvitykset

Tilinpäätöksen tulokseen vaikuttavien vientien jälkeen, lopullisen tuloksen muodostuttua tehdään jäsentasausten lisäksi sisäisen laskutuksen hyvitykset:

- Konsernihallinnon ylijäämäinen tulos palautettiin perittyjen veloitusien suhteessa HUS-yhtymän sisäisille yksiköille.
- Ulkoisen tarkastuksen ylijäämäinen tulos palautettiin perittyjen veloitusien suhteessa HUS-yhtymän sisäisille yksiköille.
- Tilakeskuksen, Työterveyden ja Tietohallinnon ylijäämäisten tulosten sisäinen asiakashyvytyt kohdennettiin palveluiden euromääräisen toteutuneen käytön mukaisessa suhteessa sisäisille asiakkaille. Palautusta ei kohdenneta Konsernihallinnon eikä Ulkoisen tarkastuksen yksiköihin. Palautuskierros tehtiin kaksi kertaa, jossa jälkimmäisellä palautettiin ensimmäisellä kierroksella saadut ylijäämää talousarvioon nähden aiheuttavat palautukset.
- HUSin tulos pysyi sisäisten palautusten ajan muuttumattomana päättyen 111,1 milj. euron alijäämään.

Alla olevissa taulukoissa on esitetty yksiköiden toiminnallinen tulos ennen ja jälkeen tilikauden tasauseriä sekä tilikauden tuloksien vertailu talousarvioon ja edeltävään vuoteen.

Tilikauden tulos (1 000 euroa)	Toiminnallinen tulos	Annetut asiakashyvitykset	Saadut asiakashyvitykset	TP 2023
Aivokeskus	-17 327		1 960	-15 367
Naisten, lasten ja nuorten palvelut	120		2 199	2 319
Konservatiiviset palvelut	1 415		2 212	3 627
Operatiiviset palvelut	-61 669		3 216	-58 454
Akuutti, leikkaus- ja tehohoitokeskus	-28 852		2 616	-26 236
Diagnostiikkakeskus	-15 769		1 917	-13 852
Ydinpalvelut yhteensä	-122 082	0	14 119	-107 963
Ulkoinen tarkastus tulosalue	21	-22	1	0
Tilakeskus	1 607	-1 666	59	0
Konsernihallinto	5 903	-5 903	0	0
Työterveys	29	-82	53	0
Tietohallinto	7 994	-8 108	114	0
Apteekki	-525		247	-278
Runkopalvelut	-4 096		1 187	-2 909
Konsernipalvelut yhteensä	10 933	-15 780	1 661	-3 186
HUS-YHTYMÄ YHTEENSÄ	-111 150	0	0	-111 150

Tilikauden tulos (1 000 euroa)	TP 2021	TP 2022	TA 2023 *)	Ennuste **)	TP 2023	Poikkeama TP 2023/ TA 2023	Muutos TP 2023/ TP 2022
Aivokeskus	2 535	299	0	-19 078	-15 367	-15 367	-15 666
Naisten, lasten ja nuorten palvelut	2 283	-1 378	0	-5 836	2 319	2 319	3 698
Konservatiiviset palvelut	-3 943	4 451	0	6 402	3 627	3 627	-824
Operatiiviset palvelut	7 615	-5 217	0	-38 788	-58 454	-58 454	-53 237
Akuutti, leikkaus- ja tehohoitokeskus	7 963	-7 465	0	-33 193	-26 236	-26 236	-18 771
Diagnostiikkakeskus	1 800	-1 357	0	-7 000	-13 852	-13 852	-12 496
Ydinpalvelut yhteensä	18 252	-10 667	0	-97 495	-107 963	-107 963	-97 296
Ulkoinen tarkastus tulosalue	0	-1	0	29	0	0	1
Tilakeskus	70	1	0	425	0	0	-1
Konsernihallinto	983	13 494	0	-2 391	0	0	-13 494
Työterveys	0	-637	0	-702	0	0	637
Tietohallinto	70	-56	0	10 685	0	0	56
Apteekki	70	-162	0	-1 466	-278	-278	-115
Runkopalvelut	-4 423	-1 972	0	-6 276	-2 909	-2 909	-937
Konsernipalvelut yhteensä	-3 230	10 667	0	304	-3 186	-3 186	-13 854
HUS-YHTYMÄ YHTEENSÄ	15 022	0	0	-97 191	-111 150	-111 150	-111 150

*) Yhtymäkokouksen 14.12.2022 hyväksymä alkuperäinen talousarvio

**) 9+3/2023 ennuste

TULOSLASKELMA	2023 (1 000 euroa)	2022 (1 000 euroa)
Toimintatuotot	2 906 511	2 912 885
Toimintakulut	2 892 565	2 792 757
Toimintakate	13 947	120 128
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	5 962	256
Muut rahoitustuotot	596	727
Korkokulut	-11 385	-1 505
Muut rahoituskulut	-62	-11 818
Vuosikate	9 059	107 789
Poistot ja arvonalentumiset	120 208	107 789
Tilikauden tulos	-111 150	0
Tilikauden alijäämä	-111 150	0
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
Toimintatuotot/toimintakulut, %	100,5	104,3
=100*Toimintatuotot/Toimintakulut		
Vuosikate/Poistot, %	7,5	100,0
=100*Vuosikate/Poistot		

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2023	2022	2021	2020	2019
Toimintatuotot/toimintakulut, %	100,5 %	104,3 %	104,8 %	104,8 %	104,3 %
Vuosikate/Poistot, %	7,5 %	100,0 %	113,6 %	100,0 %	85,7 %

13.2 Toiminnan rahoitus ja rahoitusasemassa tapahtuneet muutokset

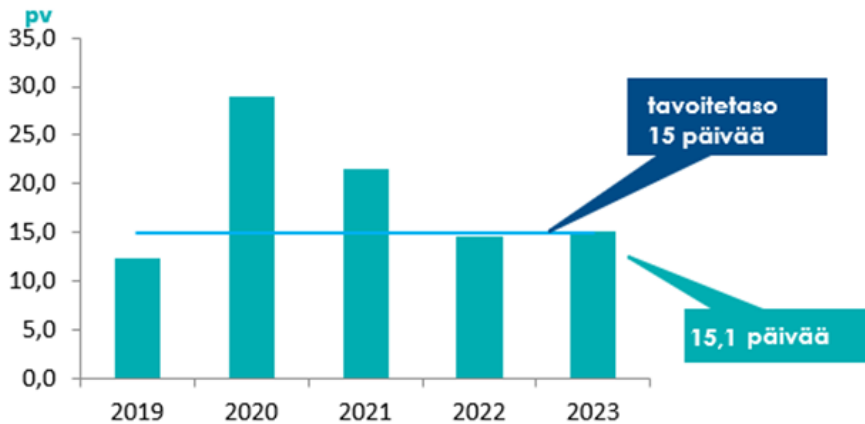
HUS-yhtymän toiminnan ja investointien rahavirta oli 230,5 milj. euroa alijäämäinen. Rahoituslaskelman toiminnan rahavirta pieneni 95,4 milj. euroa (94,1 %) verrattuna vuoteen 2022. Toiminnan rahavirta toteutui 113,9 milj. euroa alkuperäistä talousarviota pienempänä. Alkuperäisen talousarvion nollatuloksen sijaan yhtymä teki 111,1 milj. euron alijäämäisen tuloksen. Investointien rahavirta väheni 9,7 % verrattuna vuoteen 2022. Investointimenot toteutuivat 9,1 milj. euroa alkuperäistä talousarviota pienempinä.

Rahoituksen rahavirta oli 237,4 milj. euroa ylijäämäinen. HUS-yhtymä nosti talousarvion mukaisesti uutta pitkäaikaista lainaa 160,0 milj. euroa, ja lyhensi pitkäaikaisia lainojaan 29,6 milj. euroa. Yhtymällä ei ollut lyhytaikaisia lainoja tilinpäätöshetkellä. Antolainoja lyhennettiin 1,2 milj. euroa talousarvion mukaisesti.

Muut maksuvalmiuden muutokset olivat yhteensä 104,7 milj. euroa: vaihto-omaisuuden arvo aleni 3,6 milj. euroa, saamiset vähenivät 120,8 milj. euroa ja korottomat velat vähenivät 19,7 milj. euroa edellisvuodesta. Saamisten vähenemisestä suurin osa kohdistui myyntisaamisiin.

Lainakanta 31.12.2023 nousi 996,2 milj. euroon. Lainat ja vuokravastuut olivat yhteensä 1486,2 milj. euroa. Lainasaamiset vähenivät 24,1 milj. euroon. Tilinpäätöshetkellä 54 % lainakannasta oli kiinteään korkoon sidottuja lainoja ja 46 % vaihtuvakorkoisia lainoja

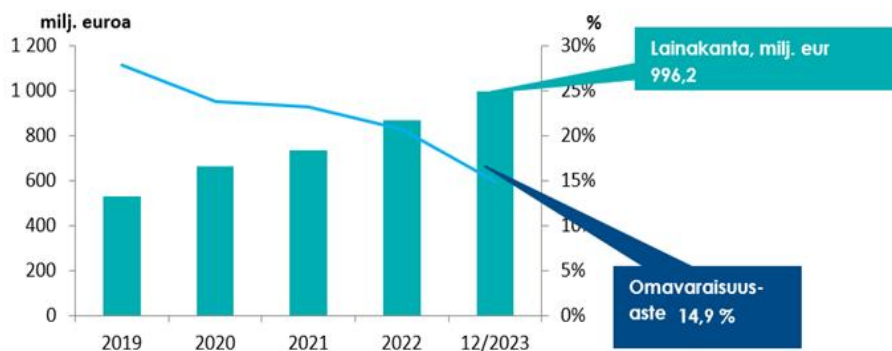
(TP2022 vaihtuvakorkoiset 36 %). Lainakannan ennakoidaan kasvavan lähivuosina, mihin vaikuttaa osaltaan HUSin investointiohjelma. Lainasalkun toteutunut keskikorko vuonna 2023 oli 1,30 % (2022 0,20 %). Rahavarat kasvoivat 7,0 milj. euroa. Rahavarat 31.12.2023 olivat 130,8 milj. euroa. Kassan riittävyys oli 15,1 päivää, joten tavoitetaso 15 päivää saavutettiin. Kassa- ja rahoitussuunnittelun avulla varmistetaan HUSin riittävä maksuvalmius lyhyellä ja pitkällä aikavälillä.

Kassan riittävyys (pv)

Investointien tulo-rahoitus (3,8 %), joka kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulo-rahoituksella, laski 35,5 % -yksikköä vuodesta 2022. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta oli 742,6 milj. euroa negatiivinen, jolloin menoja on jouduttu kattamaan kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa. Tunnusluvulla seurataan investointien omaraahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Lainanhoitokate (0,5), joka kertoo tulo-rahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun, heikentyi edellisvuoden tasosta (TP2022 5,5).

Omavaraisuusaste mittaa yhtiön vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Yhtiön omavaraisuusaste oli 14,9 % (TP2022 20,7 %), joten omavaraisuusasteelle asetettua 20 % vähimmäistavoitetta ei saavutettu. Omavaraisuusastetta ja siihen vaikuttavia tekijöitä pyritään ennakoimaan tulevien vuosien taloussuunnitelmia valmisteltaessa. Omavaraisuusasteen toteutumista seurataan säännöllisesti kuukausitasolla. Suhteellinen velkaantuneisuus kertoo, kuinka paljon yhtiön käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Suhteellinen velkaantuneisuus 53,5 % (TP2022 49,6 %) nousi edellisvuodesta.

Lainakanta (milj. e) ja omavaraisuusaste- %

Rahoituslaskelman ja taseen tunnusluvut on laskettu kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston yleisohjeen mukaisia laskentakaavoja käyttäen (Yleisohje hyvinvointialueen tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta, 2023).

HUS-yhtymän rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

(1 000 euroa)	2023	2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	9 059	107 789
Tulorahoituksen korjaukset	-3 079	-6 363
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-237 075	-275 899
Rahoitusosuudet investointimenoihin	529	1 681
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	83	12 409
Toiminnan ja investointien rahavirta	-230 484	-160 383
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennys	1 172	1 172
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	160 000	150 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-29 554	-18 238
Oman pääoman muutokset	1 151	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	3 583	4 801
Saamisten muutos	120 752	-128 214
Korottomien velkojen muutos muilta	-19 660	91 663
Rahoituksen rahavirta	237 444	101 183
Rahavarojen muutos	6 960	-59 200
Rahavarat 31.12.	130 838	123 878
Rahavarat 1.1.	123 878	183 078
	6 960	-59 200

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2023	2022	2021	2020	2019
Investointien tulorahoitus, % = 100*Vuosikate/Investointien omahankintameno	3,8	39,3	50,3	48,0	43,2
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta (milj. euroa)	-742,6	-562,3	-441,7	-420,3	-279,4
Laskennallinen lainanhoitokate = (Vuosikate + Korkokulut)/(Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)	0,2	1,0	1,4	1,4	1,4
Lainanhoitokate = (Vuosikate + Korkokulut)/(Korkokulut + Lainanlyhennykset)	0,5	5,5	6,6	7,3	5,8
Kassasta maksut (milj. euroa)	3 171	3 100	3 091	2 851	2 649
Kassan riittävyys (pv) = 365 pv * Rahavarat 31.12./Kassasta maksut tilikaudella	15,1	14,6	21,6	28,9	12,3

HUS-yhtymän tase ja sen tunnusluvut

(1 000 euroa)	31.12.2023	31.12.2022
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	1 569 822	1 455 492
Aineettomat hyödykkeet	67 662	69 805
Tietokoneohjelmistot	36 635	36 464
Muut pitkävaikutteiset menot	31 026	33 341
Aineelliset hyödykkeet	1 413 752	1 300 126
Maa- ja vesialueet	14 074	12 807
Rakennukset	967 065	581 419
Kiinteät rakenteet ja laitteet	31 487	32 038
Koneet ja kalusto	138 474	106 693
Muut aineelliset hyödykkeet	2 164	1 867
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	260 488	565 302
Sijoitukset	88 408	85 560
Osakkeet ja osuudet	64 234	60 214
Muut lainasaamiset	24 089	25 261
Muut saamiset	85	85
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	8 207	7 036
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	8 207	7 036
VAIHTUVAT VASTAAVAT	339 012	456 387
Vaihto-omaisuus	39 964	43 547
Aineet ja tarvikkeet	39 964	43 547
Saamiset	168 210	288 962
Pitkäaikaiset saamiset	0	0
Siirtosaamiset	0	0
Lyhytaikaiset saamiset	168 210	288 962
Myyntisaamiset	104 786	197 341
Muut saamiset	30 446	48 542
Siirtosaamiset	32 979	43 080
Rahat ja pankkisaamiset	130 838	123 878
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 917 040	1 918 915

(1 000 euroa)	31.12.2023	31.12.2022
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	281 255	391 253
Peruspääoma	392 497	391 253
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-93	0
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-111 150	0
PAKOLLISET VARAUKSET	39 160	42 993
Eläkevaraukset	514	581
Muut pakolliset varaukset	38 646	42 412
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	8 207	7 036
Lahjoitusrahastojen pääomat	8 207	7 036
VIERAS PÄÄOMA	1 588 419	1 477 633
Pitkäaikainen vieras pääoma	964 222	839 040
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	961 369	836 187
Pitkäaikaiset muut velat	2 853	2 853
Lyhytaikainen	624 197	638 593
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	34 818	29 554
Saadut ennakot	34 586	33 233
Ostovelat	198 829	250 598
Muut velat	45 687	37 781
Siirtovelat	310 276	287 428
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 917 040	1 918 915

TASEEN TUNNUSLUVUT	2023	2022	2021	2020	2019
Omavaraisuusaste, % = 100*Oma pääoma/(Koko pääoma - Saadut ennakot)	14,9	20,7	23,2	23,8	27,8
Suhteellinen velkaantuneisuus, % = 100 *(Vieras pääoma - Saadut ennakot)/Käyttötulot	53,5	49,6	42,2	42,7	37,0
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 euroa = Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-111 243	0	0	-15 022	-15 022
Lainakanta 31.12., 1000 euroa = Vieras pääoma - (Saadut ennakot + Ostovelat + Siirtovelat + Muut velat)	996 187	865 742	733 980	662 218	527 123
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1 000 euroa	1 486 191	1 368 173	1 230 584	1 192 419	1 013 368
Lainasaamiset 31.12., 1000 euroa = Sijoituksiin merkityt muut lainasaamiset	24 089	25 261	26 433	30 386	32 142

13.3 Kokonaistulot ja -menot

TULOT (milj. euroa)	2019	2020	2021	2022	2023
Toiminta					
Toimintatuotot	2 512,1	2 707,5	2 945,1	2 912,9	2 906,5
Valtionosuudet					
Korkotuotot	0,2	0,2	0,4	0,3	6,0
Muut rahoitustuotot	0,4	0,5	1,9	0,7	0,6
Tulorahoituksen korjauserät					
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	0,0	-3,8	-0,3	-7,8	-0,1
Investoinnit					
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,0	5,8	1,3	1,7	0,5
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0,1	4,0	23,4	12,4	0,1
Rahoitustoiminta					
Antolainasaamisten vähennykset	1,7	1,8	5,0	1,2	1,2
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	160,0	225,0	90,0	150,0	160,0
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	75,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Oman pääoman lisäykset	0,0	0,0	0,0	0,0	1,2
Kokonaistulot yhteensä	2 749,4	2 941,1	3 066,8	3 071,3	3 075,9
MENOT (milj. euroa)	2019	2020	2021	2022	2023
Toiminta					
Toimintakulut	2 408,9	2 582,5	2 809,7	2 792,8	2 892,6
Korkokulut	0,7	0,7	0,7	1,5	11,4
Muut rahoituskulut	12,8	12,0	11,8	11,8	0,1
Tulorahoituksen korjauserät					
Pakollisten varausten muutos					
- Pakollisten varausten lis. (+), väh. (-)	9,8	2,4	-1,4	-1,2	3,8
<i>Pakolliset varaukset</i>	42,7	40,3	41,7	43,0	39,2
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	0,0	0,0	-0,1	0,0	0,0
- Investointien oikaisu käyttömenoihin			-0,1	-0,2	-0,8
Investoinnit					
Investointimenot	209,1	241,2	250,0	275,9	237,1
Rahoitustoiminta					
Antolainasaamisten lisäykset ulkoinen	2,2	0,0	1,0	0,0	0,0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	14,9	14,9	18,2	18,2	29,6
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0,0	75,0	0,0	0,0	0,0
Kokonaismenot yhteensä	2 658,4	2 928,8	3 089,8	3 098,8	3 173,6

14 KONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

14.1 Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisällyvistä yhteisöistä

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt (yhteensä 7): tukipalveluita tuottavat osakeyhtiöt HUS Kiinteistöt Oy, Puro Tekstiilihuoltopalvelut Oy, kolme kiinteistö- ja asunto-osakeyhtiötä, HYKS-instituutti Oy ja Orton Oy. Osakkuusyhteisöjen (yhteensä 8) tilinpäätökset on yhdistetty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä. Tarkempi erittely konserniin kuuluvista yhteisöistä on esitetty tilinpäätöksen liitetiedoissa luvussa 18 Tilinpäätöksen liitetiedot.

14.2 Konsernin toiminnan ohjaus

Konsernin määrittely

HUS tytäryhteisöineen muodostaa HUS-konsernin. HUSin tytäryhteisöjä ovat yhteisöt, joissa HUSilla on kirjanpitolaissa tarkoitettu määräysvalta. Tytäryhteisöön rinnastetaan myös säätiö, jonka hallituksen jäsenistä HUS asettaa enemmistön.

HUSin tytäryhteisöt jaetaan markkinaehtoisin tytäryhteisöihin ja muihin tytäryhteisöihin jäljempänä kuvatulla ja konsernijohtoon päättämällä tavalla. Markkinaehtoinen tytäryhteisö voi toimia kilpailuilla markkinoilla ja mm. osallistua ilman euromääräisiä rajoituksia tarjouskilpailuihin. Muiden kuin markkinaehtoisten tytäryhteisöjen tulee toimia siten, että HUSin ja tytäryhteisön välinen sidosityhtymän suhde ei vaarannu.

Konsernin hallinto ja johtaminen

HUS-konsernin toimintaa johdetaan ja kehitetään HUSin ja sen tytäryhteisöjen muodostamana kokonaisuutena ja kokonaistaloudellisesti ottaen huomioon myös HUSin osallistumisen hyvinvointialueiden yhteistoimintaan sekä muun HUSin omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan. HUSin konsernijohtoon muodostavat HUSin yhtymähallitus, yhtymähallituksen konsernijaosto, toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan määräämät hyvinvointiyhtymän johtoryhmän jäsenet.

HUS-yhtymän yhtymähallituksen konsernijaosto päättää HUS-konsernin edustajien nimeämisestä tytär- ja osakkuusyhteisöjen hallituksiin. Edustajat nimetään osaamisen perusteella pyrkien noudattamaan nimityksissä sukupuolista tasa-arvoa. Tytäryhteisöjen hallituksiin nimetään ensisijaisesti konserniin kuuluvia viranhaltijoita ja luottamushenkilöitä, mutta voidaan nimetä myös konsernin ulkopuolisia henkilöitä silloin, kun se on tarkoituksenmukaista HUS-konsernin kokonaisedun kannalta. Osakeyhtiössä hallitus ja toimitusjohtajat vastaavat osakeyhtiölain määrittämistä tehtävistä.

Tytäryhtiöiden ja osakkuusyhteisöjen ohjaaminen

HUS-konsernissa tytär- ja soveltuvin osin osakkuusyhteisöjä ohjataan HUS-yhtymän yhtymäkokouksen, yhtymähallituksen, konsernijaoston sekä HUS-konsernijohtoon päättämin periaattein.

HUS-konsernin omistajaohjaus tytär- ja osakkuusyhteisöihinsä toteutuu ensi sijassa niiden henkilöiden kautta, jotka HUS-yhtymä on yhteisöjen hallintoelimiin nimennyt. Konserniohjetta noudatetaan velvoittavana HUS-konserniin kuuluvissa tytäryhteisöissä, jollei niitä koskevasta lainsäädännöstä muuta johdu. Yhtiöiden tulee yhtiöjärjestyksensä, osakassopimustensa ja muiden sääntöjensä osalta huolehtia siitä, että ne eivät ole ristiriidassa

konserniohjeen kanssa, tai mikäli näin on, ryhtyä välittömiin toimenpiteisiin ristiriitojen korjaamiseksi.

Konserniohje ei muuta tytär- tai osakkuusyhteisön hallituksen ja toimitusjohtajan oikeudellista asemaa tai vastuuta. Tytäryhteisön tulee hankkia HUS-konsernin kanta yhteisön tai koko konsernin kannalta merkittäviin asioihin, joita ovat mm. toimitusjohtajan valinta, toimialan laajentaminen, yhteisön sidosyksikköasemaan vaikuttavat päätökset ja merkittävät laina-, sijoitus- ja investointipäätökset.

HUS-yhtymän yhtymäkokous asettaa sen tytäryhteisöjä sitovat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet vuosittain osana talousarviokäsittelyä. Tytär- ja osakkuusyhteisöille voidaan yhtymäkokouksen asettamissa rajoissa asettaa myös muita tavoitteita. Näistä päätetään konsernijaostossa. Tytäryhtiöistä neljälle (HUS Kiinteistöt Oy, Puro tekstiilihuoltopalvelut Oy, HYKS-instituutti Oy ja Orton Oy) asetettiin sitovia tavoitteita vuodelle 2023. Sitovat tavoitteet ja niiden toteutuminen on esitetty kappaleessa 16.2.

Raportointi

Yhtymähallituksen konsernijaosto seuraa tytär- ja osakkuusyhteisöjen toimintaa ja taloutta kolmannesvuosittain laadittavien seurantaraporttien pohjalta ja muutoin tarvittaessa. Konsernin omistajaohjaus seuraa tytäryhteisöjen toimintaa ja taloutta kuukausittain, ellei ole perusteltua syytä harvempaan seurantaan. Tytäryhtiöt HUS Kiinteistöt Oy, Puro tekstiilihuoltopalvelut Oy, HYKS-instituutti Oy, Orton Oy ja HUS-Asunnot Oy raportoivat toiminnan ja talouden tiedot HUS-yhtymän johdolle kuukausittain.

Taloudenhoito sekä hallinnon ja talouden tarkastus

Tarkastuslautakunta hyväksyy suunnitelman HUS-yhtymän tytäryhteisöjen tilintarkastuksen järjestämisestä ja nimeää ehdokkaat näiden tilintarkastajiksi. Tytäryhteisöjen tilintarkastajaksi on valittava HUS-yhtymän tilintarkastusyhteisö, jollei tästä poikkeamiseen ole perusteltua tarkastuksen järjestämiseen liittyvää syytä.

Tarkastuslautakunnalla ja sen alaisella henkilöstöllä on oikeus saada selvityksiä konserniyhteisöjen taloudesta ja toiminnasta sekä kutsua HUS-konserniin kuuluvan yhteisön toimielimen jäsenen sekä palveluksessa olevan henkilön kuultavaksi lautakunnan kokoukseen. Konsernitilinpäätöksen ja osavuosikatsauksen edellyttämät raportit toimitetaan konsernihallinnon toimesta myös tarkastuslautakunnalle.

HUSin toimitusjohtaja voi sisäisen tarkastuksen toimintasuunnitelmassa määrittää, että jotkin tarkastustehtävät koskevat myös HUS-konsernin yhtä tai useampaa tytäryhtiötä. HUS-yhtymän sisäisellä tarkastuksella on tällöin oikeus pyytää ja saada tytäryhteisöiltä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi- ja kehittämistoiminnan sekä muun tarkastustoiminnan edellyttämät tiedot sekä myös tarkastaa tytäryhteisön toimintaa ja taloutta sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämiseen liittyviä prosesseja.

Tytäryhteisöjen on toimitettava konsernitilinpäätöstä varten tarvittavat tiedot HUSin konsernijohtoon määräämällä tavalla erikseen annettavan aikataulun mukaisesti. Tytäryhteisöjen tietojärjestelmien ja keskinäisen tietojenvaihdon tulee tukea konsernitilinpäätöksen edellyttämää raportointia. Tytäryhteisön tulee järjestää kirjanpitoa ja poistosuunnitelmansa siten, että niistä saadut tiedot ovat yhdistettävissä konsernitilinpäätökseen.

14.3 Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 21 §:n mukaisesti hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin, HUS-yhtymän ja valtion omistukseen muodostettiin toimitila- ja kiinteistöhallinnon osaamiskeskuksena toimiva yhteisesti omistettu osakeyhtiö Maakuntien tilakeskus Oy. Sen tehtävänä on ylläpitää hyvinvointialueiden yhteistä tilatietojärjestelmää ja

siihen liittyviä palveluja sekä antaa vuosittain hyvinvointialueille ja valtioneuvostolle selvitys hyvinvointialueiden tekemistä toimitiloja koskevista investointipäätöksistä ja niiden vaikutuksista hyvinvointialueiden talouteen.

Sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaannuttamista annetun lain (616/2021) 63 §:n mukaisesti valtio huolehti edellä kuvatuksen osaamiskeskusten perustamisen edellyttämistä toimenpiteistä. Valtiovarainministeriö luovutti osakkeet 1.1.2023 alkaen hyvinvointialueille, Helsingin kaupungille ja HUS-yhtymälle. Luovutus oli vastikkeeton ja varainsiirtoverosta vapaa. Hyvinvointialueiden omistukseen tulleet osaamiskeskusten osakkeet jakautuvat hyvinvointialueiden kesken niiden asukasluvun (31.12.2021 tilanne) mukaisessa suhteessa. HUS-yhtymän omistukseen tuli kolmasosa kunkin Uudenmaan hyvinvointialueen ja Helsingin kaupungin omistukseen tulleista osakkeista. HUS-yhtymälle tuli suurin osuus (10,3 %) yhtiön osakkeista. Muita suuria omistajia ovat Pirkanmaa (9,5 %), Varsinais-Suomi (8,7 %) ja Helsinki (8,0 %). Valtiolla on kuitenkin osaamiskeskuksessa yksi kappale yhtiöjärjestyksessä määritellyjä erilaisia osakkeita, jotka antavat oikeuden estää yhtiöjärjestyksen muuttamisen ilman valtion suostumusta, vahvemman oikeuden päättää osakepääomasta ja vieraan pääoman ehtoisen rahoituksen enimmäismäärästä sekä oikeuden hallituksen jäsenen nimeämiseen. Hallitus käsitteli asiaa 24.10.2022 §37 kokouksessaan ja hyväksyi osakassopimuksen.

Yhtymähallitus käsitteli 6.3.2023 §31 Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy:n perustamista ja osakkeiden merkitsemistä. Kuntaliitto perusti Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy:n 28.10.2022 kuultuaan hyvinvointialueyhtiön valmistelun ohjausryhmän suosituksen. Yhtiö on merkitty kaupparekisteriin 2.12.2022. Perustamiskirjassa 28.10.2022 on annettu osakeantivaltuus Yhtiön hallitukselle. Perustamisen yhteydessä Yhtiö sitoutui suuntaamaan osakeannit hyvinvointialueille, HUS-yhtymälle sekä Helsingin kaupungille yhdessä annissa 1.12.2022-31.3.2023. Osakeannissa annettavat uudet osakkeet annettiin merkittäväksi hyvinvointialueille, Helsingin kaupungille ja HUS-yhtymälle siten, että kullakin organisaatiolla on oikeus merkitä 10 osaketta. Yhtymähallitus päätti, että HUS-yhtymä merkitsee Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy:n osakeannissa 10 kpl yhtiön osakkeita ja hyväksyy liitteenä olevan yhtiön osakassopimuksen. Lisäksi päätettiin, että Hyvil Oy:n toiminnan käynnistymisestä ja toiminnan tuloksellisuudesta tuodaan hallitukselle selvitys vuoden 2024 aikana.

Yhtymähallitus esitti 15.3.2023 §7 yhtymäkokoukselle lyhytaikaisen rahoituksen nostovaltuuksien myöntämisestä ja tytäryhteisöille myönnettävän rahoituksen päättämisestä. Yhtymähallitus ehdotti, että yhtymäkokous päättää myöntää talousjohtajalle oikeuden ottaa HUS-yhtymän maksuvalmiuden turvaamiseksi lyhytaikaista rahoitusta enintään yhden vuoden takaisinmaksuajalla rahoituslaitosten edullisimpia ehtoja noudattaen siten, että maksuvalmiusrahoituksen kokonaismäärä kerrallaan on enintään 200 000 000 euroa, sekä myöntää talousjohtajalle oikeuden päättää tytäryhteisöille myönnettävästä laina- ja pääomarahoituksesta yhtymäkokouksen vuosittain talousarviossa tai erikseen vahvistamaan määrään saakka. Päätösesitys hyväksyttiin.

Yhtymähallitus esitti 13.2.2023 yhtymäkokoukselle, että HUS-yhtymä myöntää Kiinteistöosakeyhtiö Laakson yhteissairaalalle Helsingin kaupungin Laakson kaupunginosan kortteliin 18626 rakennettavan sairaalakokonaisuuden investointeja varten enintään 150 000 000 euron määräisen omavelkaisen takauksen osana kiinteistöosakeyhtiön yhteensä enintään 300 milj. euron suuruisia rahoitusjärjestelyjä, hankesuunnitelmassa vuosille 2021-2024 ajoittuviksi arvioitujen investointimenojen rahoittamiseksi nostettavien pitkäaikaisten lainojen ja niiden korkojen, viivästyskorkojen sekä mahdollisten perimiskulujen kattamiseksi. Päätöksen täytäntöönpanon edellytyksenä oli, että Helsingin kaupunki tekee omalta osaltaan vastaavan, määrällisesti oman omistussuutensa mukaisen päätöksen perustettavan kiinteistöosakeyhtiön lainojen takaamisesta. Päätösesitys hyväksyttiin yhtymäkokouksessa 15.3.2023 §5.

Yhtymähallitus esitti 13.2.2023 yhtymäkokoukselle, että HUS-yhtymä myöntää Kiinteistö Oy Hyvinkään Sairaalanmäen enintään 4.200.000,00 euron lainalle omavelkaisen takauksen. Takausta kohdistui kokonaisuutena edullisimpaan, 10-vuotiseen ja tasalyhenteiseen lainatarjoukseen. Takausta käsiteltiin lainapääoman ohella myös lainan korot, viivästyskorot ja muut kulut mukaan lukien mahdolliset jälleenerahoituksen purkamiskulut. HUS-yhtymän takauksen suuruus tästä lainasta oli enintään 1 442 700,00 euroa ja aina enintään 34,35 % lainan vuotuisesta jäännöspääomasta. Päätöksen toimeenpanon edellytyksenä oli, että Hyvinkään kaupunki tekee omalta osaltaan vastaavan päätöksen kiinteistöosakeyhtiön lainan takaamisesta. Päätösesitys hyväksyttiin yhtymäkokouksessa 15.3.2023 §6.

Yhtymähallitus esitti 8.5.2023 yhtymäkokoukselle, että HUS-yhtymän omavelkaista takausta Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän samansuuruisin osuuksin omistaman Kiinteistöosakeyhtiö Laakson yhteissairaalan yhdessä Kuntarahoitus Oyj:n kanssa perustamalle kuntayritystodistusohjelmalle korotetaan enintään 30 milj. eurolla, yhteensä 60 milj. euroon. Takausta kattoi kuntayritystodistusohjelman alla liikkeeseen laskettujen kuntayritystodistusten pääoman, korot, viivästyskorot sekä mahdolliset lainanhoito- ja perimiskulut. Korotuksen jälkeen Kiinteistöosakeyhtiön Kuntarahoitus Oyj:n 120 milj. euron kuntayritystodistusohjelman alla liikkeeseen laskettujen kuntayritystodistusten yhteenlaskettu nimellisarvo voi olla samanaikaisesti enintään 120 milj. euroa. Päätöksen täytäntöönpanon edellytyksenä oli, että Helsingin kaupunki tekee omalta osaltaan vastaavan, määrällisesti oman omistussuutensa mukaisen päätöksen kiinteistöosakeyhtiön kuntayritystodistusohjelman korottamisesta ja omavelkaisesta takaamisesta. Päätösesitys hyväksyttiin yhtymäkokouksessa 15.6.2023 §15.

Yhtymähallitus käsittelee 13.2.2023 §22 HUSin ja HUS Kiinteistöt Oy:n puitesopimusta kiinteistöjen ylläpidosta, rakennuttamisesta, turvapalveluista ja pysäköintitoiminnasta. Puitesopimuksen palvelukuvaus ja hinnoittelu liitteitä päivitetään vuosittain ja liitteet hyväksyvät HUSin ja HUS Kiinteistöt Oy:n toimitusjohtajat. Hallitus hyväksyi päivitetyn sopimuksen, jossa palvelukuvausten mukaiset kustannukset vuodelle 2023 ovat 25 973 905 euroa (alv 0 %), ilman rakennuttamisesta aiheutuvia kuluja, erillislaskutuksia ja mahdollista pysäköintisubventiota.

Hallituksen konsernijaosto käsittelee 27.2.2023 § HUS-yhtymän omaisuuden myyntimahdollisuuksia osana talouden tasapainottamista. Yhtenä mahdollisena myyntikohteena päätöksessä mainittiin ”Tytäryhtiöt ja niiden liiketoiminta, joko kokonaan tai osittain”, ja esittelytekstissä todettiin HUS Kiinteistöt Oy:n olevan mahdollisesti tällainen kohde. Käsittely jatkui konsernijaostossa 12.6.2023 § 8, jossa jaosto päätti mm. käynnistää valmistelut HUS Kiinteistö Oy:n tuottamien rakennusinvestointien toteutuksen uudelleenorganisoinniseksi osaksi HUS-yhtymää sekä selvitystyön yhtiöön vielä jäävien toimintojen tuottamismallista.

Tuottamismallista hankittiin ulkopuolinen selvitys VALOR Partners Oy:ltä. Selvityksessä arvioitiin yhtiön tuottamia palveluja sen osalta, miltä osin palvelut tulee säilyttää konsernin omana toimintana ja miltä osin niitä voitaisiin hankkia markkinoilta. Konsernijaosto käsittelee selvitystä 11.12.2023 § 21. Jaosto päätti tuolloin selvittää HUS Kiinteistöt Oy:n osakekannan tai liiketoimintojen myyntiä kokonaan tai osaksi markkinoille ja samassa yhteydessä selvittää ratkaisua, jolla yhtiön sairaalatoiminnan kannalta kriittiset toiminnot pysyvät konsernin osana. Tavoiteaikataulu mainituille selvityksille on kesäkuu 2024. Yhtymähallitus tekee tämän jälkeen päätökset jatkotoimenpiteistä. Mahdollisten muutosten vaikutukset näkyvät käytännössä alkaen vuodesta 2025.

14.4 Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

Konsernin tuloslaskelma

(1 000 euroa)	2023	2022
Toimintatuotot	2 963 279	2 960 844
Toimintakulut	-2 939 416	-2 837 459
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-22	-4 214
Toimintakate	23 841	119 171
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	5 281	82
Muut rahoitustuotot	575	691
Korkokulut	-11 901	-1 738
Muut rahoituskulut	-253	-11 861
Vuosikate	17 543	106 345
Poistot ja arvonalentumiset	-125 177	-111 633
Tilikauden tulos	-107 633	-5 288
Tilikauden verot	-97	-117
Laskennalliset verot	-162	-202
Vähemmistöosuus	-447	363
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-108 340	-5 244

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2023	2022	2021	2020	2019
Toimintatuotot/Toimintakulut %					
=100*Toimintatuotot/Toimintakulut	100,8	104,3	105,1	105,0	104,5
Vuosikate/Poistot %					
=100*Vuosikate/Poistot	14,0	95,3	114,9	99,6	87,6

Konsernin rahoituslaskelma

(1 000 euroa)	2023	2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	17 543	106 345
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden verot	-97	-117
Tulorahoituksen korjauserät	-3 979	1 227
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-242 576	-277 686
Rahoitusosuudet investointimenoihin	529	1 681
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 781	12 345
Toiminnan ja investointien rahavirta	-225 799	-156 204
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	0	0
Antolainasaamisten vähennys	0	13
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	160 000	150 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-38 148	-20 884
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	0
Oman pääoman muutokset	-987	0
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	3 548	4 746
Saamisten muutos	112 849	-120 949
Korottomien velkojen muutos muilta	-2 366	84 254
Rahoituksen rahavirta	234 896	97 181
Rahavarojen muutos	9 096	-59 024
Rahavarat 31.12.	139 937	130 841
Rahavarat 1.1.	130 841	189 864
	9 096	-59 024

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2023	2022	2021	2020	2019
Investointien tulorahoitus, % = Vuosikate/(Investointimenot - Rahoitusosuudet investointimenoihin)	7,2	38,5	53,0	47,6	43,5
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta, milj. euroa	-742	-566	-462	-450	-303
Laskennallinen lainanhoitokate = (Vuosikate + Korkokulut)/(Korkokulut + Laskennalliset lainanlyhennykset)	0,2	0,9	1,4	1,3	1,4
Lainanhoitokate = (Vuosikate + Korkokulut)/(Korkokulut + Lainanlyhennykset)	0,6	4,8	5,7	6,6	5,3
Kassasta maksut (milj. euroa) = Toimintakulut + Korkokulut + Muut rahoituskulut + Investointimenot + Antolainasaamisten lisäys + Pitkäaikaisten lainojen vähennys + Konsernin välittömät verot	3 232	3 150	3 142	2 899	2 697
Kassan riittävyys (pv) =(365 * Rahavarat 31.12.)/Kassasta maksut	15,8	15,2	22,1	29,0	12,5

Konsernitase

(1 000 euroa)	31.12.2023	31.12.2022
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	10	10
Tietokoneohjelmistot	36 635	36 464
Muut pitkävaikutteiset menot	31 392	34 247
Aineettomat hyödykkeet	68 037	70 721
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	15 048	13 806
Rakennukset	1 023 415	640 410
Kiinteät rakenteet ja laitteet	31 487	32 038
Koneet ja kalusto	144 780	111 572
Muut aineelliset hyödykkeet	5 008	4 301
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	260 506	565 367
Aineelliset hyödykkeet	1 480 243	1 367 493
Sijoitukset		
Osakkuusyhtiöosakkeet ja -osuudet	49 829	45 851
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonorotukset	16 628	16 435
Muut lainasaamiset	0	0
Muut saamiset	85	85
Sijoitukset	66 542	62 371
PYSYVÄT VASTAAVAT	1 614 822	1 500 585
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	8 207	7 036
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	40 547	44 095
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	0	0
Lyhytaikaiset saamiset	174 261	287 110
Saamiset	174 261	287 110
Rahoitusarvopaperit	0	0
Rahat ja pankkisaamiset	139 937	130 841
VAIHTUVAT VASTAAVAT	354 745	462 046
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 977 774	1 969 667

(1 000 euroa)	31.12.2023	31.12.2022
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	392 497	391 253
Muut omat rahastot	898	898
Edellisten tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-6 148	1 327
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-108 340	-5 244
OMA PÄÄOMA	278 907	388 234
VÄHEMMISTÖOSUDET	770	322
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	514	581
Muut pakolliset varaukset	38 646	42 412
PAKOLLISET VARAUKSET	39 160	42 993
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	8 207	7 036
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	987 347	872 505
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	4 662	1 648
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	36 239	32 082
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	622 481	624 847
VIERAS PÄÄOMA	1 650 730	1 531 082
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 977 774	1 969 667

TASEEN TUNNUSLUVUT	2023	2022	2021	2020	2019
Omavaraisuusaste, % = 100* (Oma pääoma + Vähemmistöosuudet)/(Koko pääoma - Pitkäaikainen koroton vieras pääoma - Saadut ennakot)	14,6	20,3	22,8	23,4	27,4
Suhteellinen velkaantuneisuus, % = 100* (Vieras pääoma - Saadut ennakot)/Käyttötulot	53,9	50,0	43,0	43,6	37,9
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 euroa	-114 488	-3 916	1 327	-14 597	-13 961
Lainakanta 31.12., 1000 euroa					
= Vieras pääoma - (Saadut ennakot+Ostovelat+Siirtovelat+Muut velat+Pitkäaikainen koroton vieras pääoma)	1 023 586	904 587	772 618	701 377	558 637
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1 000 euroa	1 551 275	1 443 581	1 304 586	1 258 047	1 058 083
Lainasaamiset 31.12., 1000 euroa					
= Sijoituksiin merkityt muut lainasaamiset	0	0	13	27	40

15 TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY

15.1 Tilikauden tuloksen käsittely ja talouden tasapainottamistoimenpiteet

Hyvinvointialuelain 119 §:n mukaisesti hyvinvointiyhtymän on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyydestä talouden tasapainottamiseksi. Jos hyvinvointialueelle/-yhtymälle kertyy alijäämää, on se katettava kolmessa vuodessa. Uudella alijäämällä ei ole itsenäistä kattamisaikaa, vaan sen kattamisen määräaika on sama kuin ensimmäisellä alijäämällä. HUS-yhtymän ensimmäinen alijäämä on vuodelta 2022 (93,1 tuhatta euroa), jonka myötä myös vuonna 2023 syntynyt alijäämä on katettava vuoden 2025 loppuun mennessä.

HUS-yhtymän tilikauden tulos vuodelta 2023 oli 111,1 milj. euroa alijäämäinen. HUSin perussopimuksen 28 §:ssa on määrätty tilikauden yli- tai alijäämän käsittelystä; taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään kahden vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Taseeseen kertynyt alijäämä on esitetty alla olevassa taulukossa.

(1 000 euroa)	TP 2023	TP 2022
Tase; kertynyt yli-/alijäämä 1.1.	-93	-93
Tilikauden yli-/alijäämä	-111 150	
Tase; kertynyt yli-/alijäämä 31.12.	-111 243	-93

Kirjanpitolautakunnan 20.12.2023 julkaiseman lausunnon mukaisesti Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin tulee varovaisuuden periaatteen mukaisesti kirjata kirjanpitoonsa HUS-yhtymän alijäämän suuruinen pakollinen varaus. Pakollisen varauksen summa jäsentä kohti muodostui omistajajäsenten kanssa sovitusti palvelukäytön mukaisessa suhteessa. Varauksilla ei ole vaikutusta HUS-yhtymän tulokseen.

Talouden tasapainottamistoimenpiteet

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään HUS-yhtymän ja HUS-konsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Taloussuunnitelma on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Taloussuunnittelukaudelle 2023 - 2025 tavoitteeksi asetettiin tasapainoinen talous.

HUS tuottavuustyö organisoitiin uudelleen vuoden 2022 alusta siten, että kukin tulosalue ja tulosityksikkö projektoi tuottavuusohjelmansa, projekteille asetettiin konkreettiset taloudelliset mittarit ja näitä seurattiin kuukausittain yhtymätasolla. Projektien vetovastuu tuli tulosalueen tai -yksikön johtajalle ja projektinhallinnan tukea annettiin konsernihallinnosta. Näillä muutoksilla tuottavuusohjelma, aiemmista vuosista poiketen, ylitti tavoitteensa vuonna 2022.

Vuonna 2023 tuottavuusohjelma toteutettiin samalla formaatilla, kuitenkin niin, että seurattavien projektien määrä väheni 24:stä 19:aan. HUS-tason tuottavuustavoite oli säästää 1 % ulkoisista kuluista, keskitetysti seurattavien projektien osalta yhteensä 9,5 milj. euroa. Tavoite ylittyi ja säästöjä syntyi yhteensä 12,4 milj. euroa, joista 2,5 milj. euroa kliinisten tulosalueiden ja 9,9 milj. euroa konsernipalveluiden osalta. Onnistuneimmat projektit liittyivät tietohallinnon palveluiden ostojen vähentämiseen, sairauspoissaolojen ja vuokratyön hallintaan, sekä lääkekulujen alentamiseen. Tämä keskitetyssä seurannassa ja raportoinnissa ollut kokonaisuus kattoi noin puolet koko asetetusta tuottavuustavoitteesta (20,2 milj. euroa).

HUSin taloudellinen kehitys jäi vuoden 2023 toisen vuosikolmanneksen aikana merkittävästi vuoden 2023 talousarviosta. Hallituksen 21.8.2023 toimeksiannon mukaisesti käynnistettiin valmistelu ylimääräisestä säästöohjelmasta vuodelle 2023. Talousarvio 2023 sisälsi tuottavuusohjelman, yhteensä 20,2 milj. euroa, jonka toteuttaminen tilanteen parantamiseksi

ei ollut riittävä. Säästöohjelmalla pyrittiin pienentämään vuoden 2023 alijäämää ja sen vaikutukset kohdistuvat ajanjaksolle 9-12 /2023. Säästöohjelman valmistelun periaatteena oli talouden tasapainottaminen siten, että siinä esitettävä toimenpiteet eivät vaaranna potilashoitoa eikä sisällä henkilöstöön kohdentuvia toimenpiteitä.

Säästöohjelmassa keskityttiin neljään kokonaisuuteen: 1) työvoiman vuokrauksen kuluihin, 2) tietohallinnon asiantuntija- ja konsulttipalveluiden ja ICT-palveluiden ostoihin sekä ICT koneiden ja laitteiden vuokriin, 3) rakennusten kunnossapidon kustannuksiin ja 4) lääkekuluihin. Työvoiman vuokrauksen osalta tavoite oli 1 milj. euron säästö suhteessa talousarviossa suunniteltuun. Tavoitteesta jäätiin 2,7 milj. euroa syys-joulukuun toteuman ylittäessä talousarvion 1,7 milj. eurolla. ICT-kulujen tavoitteesta (0,8 milj. euroa säästöä suhteessa talousarvioon) jäätiin 3,6 milj. euroa toteuman ylittäessä talousarvion 2,8 milj. eurolla. Rakennusten kunnossapidon kustannuksia saatiin alaspäin yli tavoitellun 550 tuhannen euron erityisesti joulukuun talousarvioalituksen myötä. Säästötavoite ylittyi 637 tuhannen euron edestä. Lääkkeiden säästötavoitteet keskittyivät erityisesti kolmeen keskeiseen lääkeryhmään (nusinerseeni, daratumumabi ja aflibersepti), joiden säästövertailu tehtiin edeltävän vuoden toteumia vasten, koska talousarviota ei laadita näin tarkalla tasolla. Tavoitteena oli yhteensä 750 tuhannen euron säästöt, jotka jäivät kuitenkin 230 tuhanteen euroon erityisesti koronälääkkeen hinnan muututtua maksulliseksi marraskuussa 2023.

Yhtymäkokous käsitteli 14.12.2023 §28 esitystä vuoden 2024 talousarvioksi ja taloussuunnitelmaksi 2024-2026. Taloussuunnitelma on laadittu siten, että hyvinvointialueita koskevan alijäämien kattamislainsäädännön mukaisesti HUS-yhtymän vuosina 2022-2023 syntyneet alijäämät katetaan vuonna 2025. Hyvinvointialueiden rahoitusmallissa vuoden 2023 rahoitus toimi pohjana vuoden 2024 rahoituksen laskennassa, jonka seurauksena myös vuoden 2024 rahoitukseen muodostui merkittävä rahoitusvaje. Tasapainottamistoimenpiteet on sisällytetty vuoden 2024 talousarvioon. Toimenpiteinä ovat mm. HUSin saaman rahoitusosuuden oikeudenmukaisuuden varmistaminen, neuvottelut kehyksen kasvattamisesta, asiakasmaksujen korottaminen asetuksen mukaiseen maksimiin, omaisuuden realisointi sekä tuottavuus- ja säästöohjelman mukaiset toimenpiteet. Suunnitelma sisältää myös muita talouden tasapainottamistoimenpiteitä liittyen toimintakulujen karsintaan. Näiden lisäksi esitettiin, ettei peruspääomalle makseta korkoa vuonna 2024.

Yhtymäkokous hyväksyi jäsenlaskutuksen kehykseksi 2 206 milj. euroa mikä oli noin 6,9 milj. euroa esitettyä pienempi. Lisäksi asiakasmaksuihin talousarviovalmistelussa odotettu korotus puolittui valtiovarainministeriön päätöksen myötä. Tämä tarkoitti 6,6 milj. euron vähenemää asiakasmaksutuottoihin. Edellä mainitut muutokset pienensivät toimintatuottoja yhteensä noin 13,5 milj. eurolla ja vastaava euromäärä tuli tasapainottaa myös HUS-yhtymän toimintakuluista. Yhtymähallitus 4.3.2024 §25 käsitteli talousarvion 2024 tasapainottamista uudelleen ja linjasi toimintakululeikkauksista. Leikkauksia tehtiin mm. tietohallinnon ja tilakeskuksen palveluostoihin, Runkopalveluiden sekä Konsernihallinnon henkilöstökuluihin sekä Apteekin lääkeostoihin, joiden avulla talousarvio saatiin tasapainotettua nollatulokseen.

Sopeuttamistoimenpiteet ja talouden tasapainottamisohjelman toteuttaminen jatkuu taloussuunnitelmakaudella 2025-2026, jolloin myös rahoitusmalliin sisältyvä toteutuneen kustannustason jälkikätestarkistus korjannee hyvinvointialueiden ja sen myötä HUS-yhtymän rahoituksen tasoa oikeammaksi suhteessa toiminnan kustannuksiin. Tehtävien sopeuttamistoimenpiteiden ja rahoituksen jälkikätestarkastuksen myötä näkymä on, että HUS-yhtymän talous olisi ylijäämäinen vuonna 2025 ja vuosilta 2022-2023 kertyneet alijäämät saataisiin katetuiksi.

16 TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

16.1 Seurantaa koskeva sääntely

HUS-yhtymän taloudenhoidossa noudatetaan hyvinvointialuelakia, kirjanpitolakia, hyvinvointialueiden ja ulkopuolisten rahoittajien ohjeita (mm. STM, EU, Business Finland ja Suomen Akatemia) sekä kirjanpitolausautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston suosituksia ja ohjeita. Lisäksi HUSissa noudatetaan hyvinvointialueiden talousraportoinnin käsikirjaa (AURA), joka sisältää ohjeet siihen, miten tapahtumat pitää viranomaisraportoinnin kannalta kirjata ja raportoida. Käsikirjaa ylläpitää valtionvarainministeriö. Potilastietojen kirjaamisessa noudatetaan Valviran edellyttämää terveydenhuollon kooditusta.

HUS-yhtymän sisäisiä taloudenhoitoon liittyviä ohjeistuksia on perussopimuksessa, hallintosäännössä, konserniohjeessa, Hyvä hallinto -ohjeessa, taloushallinnon ohjeessa, ulkoista rahoitusta saavien projektien ohjeessa sekä muissa erillisissä taloudenhoitoa varten annetuissa ohjeissa. Suoritteiden kirjaamisesta on annettu erillinen kirjausohje sekä suorittekäsikirja. Hinnoittelusta laaditaan vuosittain Hoitopalveluiden tuotteistuksen ja hinnoittelun periaatteet -dokumentti. Tilinpäätöstä sekä toiminnan-, talouden- ja henkilöstöseurannan prosesseja ja tilinpäätöstä kehitetään tilintarkastajien sekä tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen suositusten pohjalta.

16.2 Määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen

HUS-yhtymän toimintaa säätelee ja ohjaa talousarviovalmistelun yhteydessä yhtymäkokouksen asettamat strategiset painopisteet ja avaintavoitteet (esitetty tarkemmin luvussa 4) sekä hyvinvointialuelain mukaiset talousarvion sitovat tavoitteet.

HUS-yhtymä

HUS-yhtymätasolla sitovat tavoitteet muodostuivat neljästä taloudellisesta tavoitteesta, joiden toteutuminen on esitetty alla olevassa taulukossa.

Sitovat tavoitteet (1 000 euroa)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Tavoite toteutui? (TP 2023/ TA 2023)
Tilikauden tulos	0	0	-111 150	Ei
Jäsenlaskutuksen kehys	-	2 101 389	2 101 389	Kyllä
Tulosalueiden investointien yhteismäärä*	275 899	259 870	250 428	Kyllä
Pitkäaikainen lainakanta vuoden lopussa enintään	865 742	1 036 188	996 187	Kyllä

* TA 2023 ja TP 2023 sis. Kaikki rahoitusmuodot. TP 2022 toteuma sis. Taseinvestoinnit (ei laiteyhtiöhankinnat).

Taloussuunnittelukaudelle 2023 – 2025 tavoitteeksi asetettiin tasapainoinen talous. Vuoden 2023 tulostavoitteeksi asetettiin nollatulos. Tavoite ei toteutunut tuloksen jäädessä 111,1 milj. euroa alijäämäiseksi. Tuloksen muodostuminen sekä siihen vaikuttaneet tekijät on analysoitu tarkemmin kappaleessa 13, 15 ja 16.2.2.

Talousarviovuodelle 2023 HUS-yhtymätasolla asetettiin sitovaksi tavoitteeksi jäsenlaskutuksen kehys, joka toteutui ennakoitusti talousarvion mukaisesti kehysten ollessa vuosikohtaisesti kiinteä. Kehys sisältää erikoissairaanhoidon, kapitaatioperusteiset erät sekä yhteispäivystysten terveyskeskuspäivystyskäynnit ja -hoitopäivät. Jäsenlaskutuksen kehyksestä, jäsenien laskutuksesta ja sen vaikutuksesta HUSin tulokseen ja rahoitusasemaan on kerrottu tarkemmin kappaleessa 13.

Rahoitusosan sitovaksi tavoitteeksi asetettiin pitkäaikaisen lainakannan enimmäismäärä vuoden 2023 lopussa 1 036,2 milj. euroa. Pitkäaikaisen lainakannan määrä tilinpäätösvouden

lopussa oli 996,2 milj. euroa. HUS-yhtymä nosti uutta pitkäaikaista lainaa vuoden aikana 160 milj. euroa ja lyhensi pitkäaikaisia lainoja 29,6 milj. eurolla talousarvion mukaisesti. Rahoitusta on analysoitu tarkemmin luvuissa 16.2.4 Rahoitusosan toteutuminen sekä 13.2 Toiminnan rahoitus ja rahoitusasemassa tapahtuneet muutokset.

Investointien sitovat tavoitteet ovat vuositason tavoitteita, vaikka ohjelma laadittiin koko nelivuotiskaudelle 2023 – 2026. Investointiosan sitovana tavoitteena oli tulosalueiden investointien enimmäismäärä vuonna 2023. Lisäksi kustannusarvioltaan vähintään 10 milj. euron investoinnit ovat yhtymäkokoukseen nähden sitovia hankekohtaisen kokonaiskustannuksen osalta. Investointeihin (sisältäen kaikki rahoitusmuodot) varattiin talousarviossa 259,9 milj. euroa, josta käytettiin 250,4 milj. euroa. Investoinnit on analysoitu tarkemmin luvussa 16.2.3. Investointien toteutuminen.

HUSin yhtymäkokous hyväksyi kokouksessaan 14.12.2022 21§ vuoden 2023 talousarvion sekä vuosien 2023 – 2025 taloussuunnitelman HUS-yhtymätasoisena. Hallitus vahvisti ydinpalveluiden, konsernipalveluiden ja ulkoisen tarkastuksen alkuperäiset käyttösuunnitelmat kokouksessaan 13.2.2023 §15. Hallitus käsitteli käyttösuunnitelmia uudestaan 27.11.2023 §156, jolloin muutettiin konsernipalveluyksiköitä koskevia käyttösuunnitelmia organisaatiomuutosten myötä. Muutokset vaikuttivat Runkopalveluiden, Tietohallinnon, Konsernihallinnon ja Työterveyden ja Tilakeskuksen tulosityksiköiden sitoviin tavoitteisiin.

Ydinpalvelut

Ydinpalveluille asetettiin vuodelle 2023 kolme sitovaa tavoitetta:

- Jäsenlaskutuksen kehys
- Tilikauden tulos ennen saatuja ja annettuja asiakaspalautuksia
- Tuottavuustavoite-% (kustannus per potilas -mittari pl. Diagnostiikkakeskus)

Diagnostiikkakeskuksen sitovana tuottavuustavoitteena oli sisäisen laskutuksen enimmäismäärä per tulosalue/-yksikkö.

Sitovien tavoitteiden toteutumista on esitetty lyhyesti alla, sekä tarkemmin Ydinpalvelualuekohtaisissa kappaleissa 16.2.1.1 – 16.2.1.6.

Sitova tavoite (1 000 euroa)	Jäsen-laskutuksen kehys tavoite	Jäsen-laskutuksen kehys toteuma	Tavoite toteutui?	Tulos-tavoite	Tilikauden tulos*	Tavoite toteutui?	Tuottavuus tavoite	Tuottavuus toteuma	Tavoite toteutui?
Toteuma									
Aivokeskus	332 320	332 320	Kyllä	0	-17 327	Ei	-1,0 %	1,5 %	Ei
Naisten, lasten ja nuorten palvelut	346 601	346 601	Kyllä	0	120	Kyllä	-1,0 %	-4,1 %	Kyllä
Konservatiiviset palvelut	356 027	356 027	Kyllä	0	1 415	Kyllä	-1,0 %	-8,9 %	Kyllä
Operatiiviset palvelut	765 630	765 630	Kyllä	0	-61 669	Ei	-1,0 %	-1,8 %	Kyllä
Akuutti, leikkaus- ja tehohoitokeskus	259 240	259 240	Kyllä	0	-28 852	Ei	-1,0 %	3,5 %	Ei
Diagnostiikkakeskus	4 437	4 437	Kyllä	0	-15 769	Ei	-1,0 %	-1,0 %	Kyllä

*Tulos ennen saatuja ja annettuja sisäisiä asiakaspalautuksia

Kokonaistuottavuuden kehitystä seurattiin deflatoidulla kustannus per potilas – tunnusluvulla (pl. Diagnostiikkakeskus). Tavoitteena oli, että kustannus per potilas laskisi HUS tasolla -1 %. Sitovan tuottavuustavoitteen toteutuminen on esitetty alla olevassa taulukossa.

(koko palvelutuotanto)	Kustannus per potilas (deflatoimaton)			Kustannus per potilas (deflatoitu)	Tavoite toteutui?
	Euroa / Potilas TP 2023	Euroa / Potilas TP 2022	Muutos-% Euroa / Potilas	Muutos-% Euroa / Potilas	Kyllä/Ei
Aivokeskus	3 912	3 626	7,9 %	1,5 %	Ei
Naisten, lasten ja nuorten palvelut	2 606	2 557	1,9 %	-4,1 %	Kyllä
Konservatiiviset palvelut	2 344	2 420	-3,2 %	-8,9 %	Kyllä
Operatiiviset palvelut	3 026	2 898	4,4 %	-1,8 %	Kyllä
Akuutti, leikkaus- ja tehohoitokeskus	1 129	1 026	10,0 %	3,5 %	Ei
HUS yhteensä	3 532	3 399	3,9 %	-2,2 %	Kyllä

Deflaointi: Julkisten menojen hintaindeksi (1,063), kuntayhtymä terveydenhuolto

Konsernipalvelut ja Ulkoisen tarkastuksen tulosalue

Konsernipalveluiden ja Ulkoisen tarkastuksen sitoviksi tavoitteiksi oli asetettu tilikauden tulos ja tuottavuustavoite. Sitovien tavoitteiden toteutuminen on esitetty alla ja niistä kerrotaan tarkemmin yksikkökohtaisissa kappaleissa 16.2.1.7 – 16.2.1.13.

Sitova tavoite (1 000 euroa)	Tulostavoite	Tilikauden tulos*	Tavoite toteutui?	Tuottavuus- tavoite	Tuottavuus- toteuma	Tavoite toteutui?
Toteuma						
Ulkoinen tarkastus	0	21	Kyllä	-1,0 %	-1,0 %	Kyllä
Tilakeskus	0	1 607	Kyllä	-1,0 %	4,5 %	Ei
Konsernihallinto	0	5 903	Kyllä	-1,0 %	-1,0 %	Kyllä
Työterveys	0	29	Kyllä	-1,0 %	-1,0 %	Kyllä
Tietohallinto	0	7 994	Kyllä	-1,0 %	-1,1 %	Kyllä
Apteekki	0	-525	Ei	-1,0 %	-0,6 %	Ei
Runkopalvelut	0	-4 096	Ei	-1,0 %	**	**

*Tulos ennen saatuja ja annettuja sisäisiä asiakaspalautuksia

**Fuusion vuoksi tuottavuusluvut ei vertailukelpoisia

Tytäryhtiöt

Toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita asetettiin HUS Kiinteistöt Oy:lle, Orton Oy:lle, Puro Tekstiilihuoltopalvelut Oy:lle sekä Hyks-instituutti Oy:lle. Sitovien tavoitteiden toteutuminen on esitetty alla olevassa taulukossa.

Sitova tavoite	HUS Kiinteistöt Oy ¹⁾	Orton Oy	Puro Tekstiili- huoltopalvelut Oy	HYKS-instituutti Oy
Tulostavoite	Tulos nolla euroa	Tulos positiivinen	Tulos positiivinen	Tulos nolla euroa
Toteuma (1 000 euroa)	12,3	848,6	737,1	557,5
Tavoite toteutui?	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä
Muu tavoite	≥ 2% Tuottavuus	Oman pääoman tuotto positiivinen	≥ 2% Tuottavuus	
Toteuma	2,6 %	14,7 %	0,0 %	
Tavoite toteutui?	Kyllä	Kyllä	Ei	
Muu tavoite	Hankkeiden vuotuisen maksuohjelman ja toteuman pitävyys			Tutkimusten määrä ≥ 2022
Toteuma	100,1 %			67
Tavoite toteutui?	Kyllä			Kyllä

¹⁾ Tilikauden tulos ennen HUSille annettua asiakashyvitystä

HUS Kiinteistöt Oy:n tilikauden liikevaihto oli 240,9 milj. euroa, ja yhtiön tulos 12,3 tuhatta euroa voitollinen. Tulostavoitteen lisäksi yhtiö ylitti myös asetetun tuottavuustavoitteen. Erillistä asiakashyvitystä ei vuoden lopulla tehty HUSille, vaan tehostamishyöty toteutui veloitushintojen pidättämisellä vuoden 2021 tasolla huolimatta korkeana jatkuneesta inflaatiosta. Yhtiön muutkin keskeiset tunnusluvut olivat pääosin positiivisia. Erilaisten hankkeiden ja palvelupyyntöjen kappalemääräiset volyymit kasvoivat merkittävästi edellisestä vuodesta. Rakennushankkeet pysyivät hyvin aikataulussa ja maksuohjelman pitävyys oli hyvä.

Orton Oy:n 2023 liikevaihto kasvoi 20 % edeltävään tilikauteen nähden. Kasvuun vaikuttivat erityisesti lisääntyneet leikkausmäärät, joiden myötä myös henkilöstä rekrytoitiin lisää vuoden aikana. Kasvaneista kustannuksista huolimatta tulos päätyi positiiviseksi. Terveystuomarkkinoilla meneillään oleva muutos sekä julkisen sektorin hallinnolliset uudistukset vaikuttavat myös yksityisen sektorin toimintaan, mikä luo toisaalta epävarmuutta, mutta myös mahdollisuuksia toimialalle jatkossa.

Sote-uudistus vaikutti myös Puro tekstiilihuoltopalvelut Oy:n toimintaympäristöön vuonna 2023. Liikevaihto kasvoi toiminnan laajentumisen ja tilikaudelle tehdyn myyntihintojen korotuksen vuoksi. Tilikauden tuloksen parantumiseen vaikutti lisäksi toiminnan kehittyminen ja energian hinnan lasku. Tilikauden aikana toteutetut Turun yksikköön liittyvät investoinnit vaikuttivat positiivisesti tuottavuuteen ja kykyyn vastata laajentuneeseen kysyntään. HUSin asettamaa tuottavuustavoitetta ei kuitenkaan saavutettu. Sote-uudistuksen vauhdittaman yhtiön toiminnan laajentumisen arvioidaan jatkuvan myös vuoden 2024 aikana.

HYKS-instituutti Oy saavutti molemmat HUSin sille asettamat tavoitteet. Vuoden 2023 aikana Suomen klinisen tutkimuksen aktiivisuus lisääntyi vuoden 2022 romahduksen jälkeen merkittävästi. Lukumäärä jäi kuitenkin alle koronaa edeltävien vuosien kokonaislukumääristä. Merkittävänä kasvua hidastaneena tekijänä on ollut henkilöstöpula, jonka takia jouduttiin kieltäytymään joistakin tarjotuista tutkimuksista. Resurssitilanne vaikuttaa kuitenkin olevan hiljalleen paranemassa. Suomen liittyminen Natoon vaikuttaa positiivisesti tutkimusten kansainvälisten sponsorien harkintaan tutkimuksen toteuttamismaasta. Odotukset vuodelle 2024 ovat globaalin taloudellisen epävarmuuden ja yhtä jatkuvan Ukrainan sodan takia varovaisen optimistisia.

16.2.1 Käyttötalouden toteutuminen

	TP 2022	TA 2023	Ennuste*	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023*	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Toimintatuotot yhteensä	2 912 885	2 957 961	2 909 242	2 906 511	-1,7 %	-0,2 %
Myyntituotot	2 773 803	2 826 532	2 791 378	2 775 107	-1,8 %	0,0 %
Jäsenmaksuosuus	1 977 709	2 003 007	2 003 007	2 003 007	0,0 %	1,3 %
Muut palvelutulot	596 442	634 241	603 261	583 929	-7,9 %	-2,1 %
Muut myyntituotot	174 005	162 541	159 700	162 656	0,1 %	-6,5 %
Valtion opetus- ja tutkimuskorvaus	25 647	26 742	25 410	25 515	-4,6 %	-0,5 %
Maksutuotot	75 891	84 857	78 542	78 884	-7,0 %	3,9 %
Tuet ja avustukset	38 823	21 979	25 665	37 149	69,0 %	-4,3 %
Muut toimintatuotot	24 368	24 593	13 656	15 372	-37,5 %	-36,9 %
Toimintakulut yhteensä	2 792 757	2 831 985	2 881 322	2 892 565	2,1 %	3,6 %
Henkilöstökulut	1 482 986	1 550 764	1 596 777	1 604 752	3,5 %	8,2 %
Palveluiden ostot yhteensä	653 007	610 731	621 218	619 582	1,4 %	-5,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat yht.	533 254	541 666	531 216	536 063	-1,0 %	0,5 %
Avustukset	905	948	952	971	2,4 %	7,3 %
Muut toimintakulut yhteensä	122 605	127 876	131 158	131 197	2,6 %	7,0 %
Toimintakate	120 128	125 976	27 920	13 947		
Rahoitustuotot ja -kulut	12 339	6 143	5 783	4 888	-20,4 %	-60,4 %
Vuosikate	107 789	119 833	22 137	9 059		
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	107 789	119 833	119 328	120 208	0,3 %	11,5 %
Tilikauden tulos	0	0	-97 191	-111 150		
TOIMINTAKULUT JA POISTOT YHTEENSÄ	2 900 545	2 951 818	3 000 650	3 012 773	2,1 %	3,9 %

*) Perustuu 9+3/2023 ennusteeseen

TP 2023 – TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

*) Perustuu 9+3/2023 ennusteeseen

16.2.1.1 Aivokeskus

Sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet (1 000 euroa / %)	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Jäsenlaskutuksen kehys	323 400	332 320	332 320
Tilikauden tulos *)	-7 537	0	-17 327
Tuottavuustavoite-% **)	-7,4 %	-1,0 %	0,6 %

*) Tulos ennen saatuja ja annettuja sisäisiä asiakaspalautuksia

**) Mitataan kustannus per potilas - tunnusluvulla, jossa -= paraneva tuottavuus ja += heikkenevä tuottavuus

Talouden tunnusluvut

Talous (1 000 euroa / %)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Jäsenmaksuosuus	323 400	332 320	332 320	0,0 %	2,8 %
Toimintatuotot	374 908	400 233	401 603	0,3 %	7,1 %
Toimintakulut	374 293	399 930	416 559	4,2 %	11,3 %
Poistot	309	300	409	36,4 %	32,4 %
Tilikauden tulos	299	0	-15 367		
HUSin oman palvelutuotannon laskutuksen (kaikki maksajat)					
Määräero, %				-6,6 %	2,8 %
Hintaero, %				12,9 %	9,5 %
Saadut ja annetut HUSin sisäiset asiakaspalautukset netto	3 900		1 960		-49,8 %

PALVELUIDEN TOTEUTUMINEN

Hoitopalvelut kaikille maksajille

Tuotteet (kaikki maksajat, lkm)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Hoitopäivät	167 384	192 439	177 734	-7,6 %	6,2 %
NordDRG-tuotteet	31 683	33 172	32 177	-3,0 %	1,6 %
DRG-ryhmät	8 617	9 924	8 507	-14,3 %	-1,3 %
DRG-O-ryhmät	6 870	6 782	7 517	10,8 %	9,4 %
Tähystykset	5	5	2	-57,9 %	-60,0 %
Pientoimenpiteet	1 447	1 384	1 400	1,2 %	-3,2 %
900-ryhmä	14 504	14 929	14 625	-2,0 %	0,8 %
Kustannusperusteinen jakso	240	149	126	-15,7 %	-47,5 %
Käynnit käyntityypin mukaan	516 630	565 736	523 668	-7,4 %	1,4 %
eKäynnit	36 318	40 671	40 863	0,5 %	12,5 %
Potilashotelliavopalvelut			1	0,0 %	0,0 %
Palvelupaketit				0,0 %	0,0 %
Siirtoviivahoitopäivät	3 295		1 716	0,0 %	-47,9 %
Seulonnat (TK)				0,0 %	0,0 %
Terveyskeskushoitopäivä	22	70		0,0 %	0,0 %
Terveyskeskuspäivystys, käynnit		0	0	-100,0 %	0,0 %
Kliininen hammashoito (TK)				0,0 %	0,0 %
Muu suoritemyynti				0,0 %	0,0 %
Vertailukelpoinen volyyymi				-7,3 %	2,4 %

TP 2023 – TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Tuotteet (kaikki maksajat, 1 000 euroa)					
PALVELUTUOTANTO YHTEENSÄ	349 424	363 017	387 718	6,8 %	11,0 %
Oma palvelutuotanto	321 246	339 635	360 656	6,2 %	12,3 %
Hoitopäivä tuotteet	92 520	96 671	110 229	14,0 %	19,1 %
NordDRG-tuotteet	86 416	93 930	93 985	0,1 %	8,8 %
DRG-ryhmät	63 807	72 392	71 491	-1,2 %	12,0 %
DRG-O-ryhmät	5 806	4 685	6 321	34,9 %	8,9 %
Tähystykset	2	1	1	46,8 %	-38,9 %
Pientoimenpiteet	814	902	931	3,3 %	14,4 %
900-ryhmä	13 609	14 591	13 672	-6,3 %	0,5 %
Kustannusperusteinen jakso	2 378	1 359	1 569	15,4 %	-34,0 %
Käynnit käyntityypin mukaan	129 458	135 256	141 531	4,6 %	9,3 %
eKäynnit	10 754	13 777	12 843	-6,8 %	19,4 %
Potilashotellia palvelut			0	0,0 %	0,0 %
Palvelupaketit				0,0 %	0,0 %
Siirtoviivahoitopäivät	2 092	2	2 067	103268,2 %	-1,2 %
Terveyskeskushoitopäivä	7			0,0 %	0,0 %
Terveyskeskuspäivystys, käynnit			0	0,0 %	0,0 %
Seulonnat (TK)				0,0 %	0,0 %
Kliininen hammashoito (TK)				0,0 %	0,0 %
Muu suoritemyynti				0,0 %	0,0 %
Muu palvelutuotanto	24 431	23 382	26 564	13,6 %	8,7 %
Ostopalvelut	5 602	7 373	5 495	-25,5 %	-1,9 %
Hoitopalvelut muista sairaaloista	13 562	11 791	14 780	25,3 %	9,0 %
Palveluseteli	5 265	4 218	6 286	49,0 %	19,4 %
Potilashotelli				0,0 %	0,0 %
Projektituotteet	2		4	0,0 %	46,8 %
Tartuntatatauti lääkkeet				0,0 %	0,0 %
Kapitaatio perusteisesti laskutettavat erät				0,0 %	0,0 %
Päivystysapu				0,0 %	0,0 %
Ensihoito				0,0 %	0,0 %
Myrkytystietokeskus				0,0 %	0,0 %
Lääkärihelikopteritoiminta				0,0 %	0,0 %
Potilasvakuutus				0,0 %	0,0 %
Hammaslääkäreiden erikoistumis- ja perusopetus				0,0 %	0,0 %
Korjaukset ja tilikauden tasaukset*	3 747	0	498	0,0 %	-86,7 %
PALVELUTUOTANNON LASKUTUS MAKSAJITTAIN	349 424	363 017	387 718	6,8 %	11,0 %
UUDENMAAN HYVINVOINTIALUEET	325 512	332 425	356 016	7,1 %	9,4 %
Jäsenmaksuosuus yhteensä	323 400	332 320	347 331	4,5 %	7,4 %
Ensihoito				0,0 %	0,0 %
Myrkytystietokeskus				0,0 %	0,0 %
Lääkärihelikopteritoiminta				0,0 %	0,0 %
Hammaslääkäreiden erikoistumis- ja perusopetus				0,0 %	0,0 %
Terveyskeskuspäivystys			0	0,0 %	0,0 %
Terveyskeskushoitopäivä	7			0,0 %	0,0 %
JÄSEN LASKUTUKSEN KEHYS	323 428	332 320	347 333	4,5 %	7,4 %
Kliininen hammashoito (TK)				0,0 %	0,0 %
Muu myynti jäsenille yhteensä	2 106	105	8 684	8148,4 %	312,4 %
YHTEISTYÖALUEET	12 498	18 294	15 572	-14,9 %	24,6 %
Päijät-Hämeen hyvinvointialue	5 104	7 514	7 338	-2,3 %	43,8 %
Kymenlaakson hyvinvointialue	4 542	6 781	4 493	-33,7 %	-1,1 %
Etelä-Karjalan hyvinvointialue	2 852	3 999	3 741	-6,5 %	31,2 %
MUUT HYVINVOINTIALUEET	7 843	9 197	10 513	14,3 %	34,0 %
MUUT**	3 571	3 100	5 618	81,2 %	57,3 %

Hoidon saatavuus, hoitoonpääsy ja siirtoviiveet

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Sairaanhoidollinen palvelutuotanto					
Hoidon saatavuus ja hoitoonpääsy					
- Lähetteiden määrä (elektiiviset)	46 131		47 771		3,6 %
- Lähetteiden käsittelyaika > 21 vrk, lkm	688		1 070		55,5 %
- Hoidon tarpeen arviointi odottavat potilaat	2 930		3 299		8,9 %
- Hoitoonpääsyä osastolle odottavat potilaat 3)					
> 6 kk	387		746		92,8 %
kaikki	1 149		1 544		34,4 %
- Polikliniseen hoitoon odottavat potilaat 3)					
> 6 kk	66		41		-37,9 %
kaikki	1 068		675		-36,8 %

TALouden TOTEUTUMINEN JA INVESTOINNIT

	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	ENN 2023 *)	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Tuloslaskelma (1 000 euroa)									
Toimintatuotot yhteensä	330 077	331 210	362 313	374 908	400 233	393 521	401 603	0,3 %	7,1 %
Myyntituotot	321 047	312 987	347 682	367 539	389 783	386 799	390 133	0,1 %	6,1 %
Jäsenmaksuosuus	290 578	281 646	307 618	323 400	332 320	332 320	332 320	0,0 %	2,8 %
Myyntituotot sh toiminta	26 059	27 091	34 150	39 065	48 674	44 495	46 910	-3,6 %	20,1 %
Muut myyntituotot	1 753	1 605	2 829	2 434	6 135	7 435	8 235	34,2 %	238,4 %
Valtion koulutus- ja tutkimusmääräraha	2 657	2 645	3 085	2 640	2 654	2 549	2 668	0,6 %	1,1 %
Maksutuotot	7 787	7 226	5 970	6 209	6 683	5 639	5 613	-16,0 %	-9,6 %
Tuet ja avustukset	1 241	10 991	8 660	1 153	3 117	1 078	5 854	87,8 %	407,5 %
Muut toimintatuotot	2	6	2	6	650	5	3	-99,5 %	-50,4 %
Toimintakulut yhteensä	326 267	338 696	359 475	374 293	399 930	412 189	416 559	4,2 %	11,3 %
Henkilöstökulut	155 072	156 092	161 375	164 564	180 743	185 552	188 010	4,0 %	14,2 %
Palveluiden ostot yhteensä	124 616	134 662	146 323	157 579	163 848	173 002	175 883	7,3 %	11,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat yht.	17 936	18 520	22 370	21 658	23 287	20 637	20 334	-12,7 %	-6,1 %
Avustukset	5	6	17	16	10	18	17	79,1 %	6,6 %
Muut toimintakulut yhteensä	28 637	29 416	29 389	30 475	32 042	32 980	32 314	0,8 %	6,0 %
Toimintakate	3 810	-7 485	2 838	615	303	-18 668	-14 956		
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-279	-9	-12	-8	-3	-4	-3	-21,1 %	-65,5 %
Vuosikate	3 531	-7 495	2 826	607	300	-18 671	-14 959		
Poistot ja arvonalentumiset	315	277	291	309	300	407	409	36,4 %	32,4 %
Tilikauden tulos	3 216	-7 772	2 535	299	0	-19 078	-15 367		
Toimintakulut ja poistot yhteensä	326 582	338 973	359 766	374 601	400 230	412 596	416 967	4,2 %	11,3 %

*)Sittovien tavoitteiden muutokset perustuvat 9+3/2022 ennusteeseen.

Toimintatuottojen ja -kulujen sekä poistojen poikkeamat

	TA 2023		TP 2022	
Toimintatuotot	1 000 euroa	Poikkeama-%	1 000 euroa	Muutos-%
TA2022 /Edellinen vuosi	400 233		374 908	
Jäsenkuntien maksuosuus, määräero	8 014	2,0 %	22 556	6,0 %
Jäsenkuntien maksuosuus, hintaero	41 693	10,4 %	10 313	2,8 %
Tuotot muilta maksajilta:				
Nettiterapian kasvu	2 098	0,5 %	1 911	0,5 %
Sh myynti sisäisille kumppaneille. Akuutin kasvu johtuen kirjausmuutoksista	1 950	0,5 %	1 351	0,4 %
Maksutuotot	-782	-0,2 %	-716	-0,2 %
Tuet ja avustukset: terapiat etulinja	2 405	0,6 %	4 415	1,2 %
Muut muutokset toimintatuotoissa	-54 009	-13,5 %	-13 135	-3,5 %
TP 2023	401 603	0,3 %	401 603	7,1 %

Toimintakulut ja poistot	TA 2023		TP 2022	
	1 000 euroa	Poikkeama-%	1 000 euroa	Muutos-%
TA2022 /Edellinen vuosi	400 230		374 601	
Lääkärien urapalkan vaikutukset	300	0,1 %	300	0,1 %
Päivystyspisteiden kustannuksien kasvu (lääkärisopimuksen vaatimusten mukaisesti)	0	0,0 %	1 122	0,3 %
Etevan palkat: Henkilöstövajetta	-1 256	-0,3 %	0	0,0 %
Muut palkat: Terapiat etulinjaan hanketyöntekijät, It-psykiatrian digihoitopolut ja palkan korotukset	8 693	2,2 %	18 925	5,1 %
Työvoiman vuokraus	2 613	0,7 %	1 672	0,4 %
Ulkoiset terapiat, palvelusetelit, valtiolta ostot ja muualla hoidetut	4 908	1,2 %	2 429	0,6 %
Ostot Tietohallinnolta	-1 338	-0,3 %	834	0,2 %
Muut muutokset	684	0,2 %	3007	0,8 %
TP 2023	416 967	4,2 %	416 967	11,3 %

Kone- ja laiteinvestoinnit

Investoinnit (1 000 euroa)				Erotus	Erotus
	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TP 2023 - TA 2023	TP 2023 - TP 2022
Laitehankinnat (10 000 - 500 000e maksavat)	286	433	433	0	147
YHTEENSÄ	286	433	433	0	147

HENKILÖSTÖ

Henkilöstö			TP 2023	Poikkeama-%	Muutos-%
	TP 2022	TA 2023		TP 2023/ TA 2023	TP 2023/ TP 2022
Henkilöstömäärä 31.12.	2 945	3 135	3 162	0,0 %	7,4 %
Henkilötyövuodet	2 290	2 556	2 549	0,0 %	11,3 %
Henkilötyövuoden hinta (koko henkilöstö)	71 876		73 746		2,6 %
Vuokratyövoiman käyttö (1000 €)	5 156	4 036	7 028		
Henkilöstökulujen hinta-määräero					
Määräero, %				-2,60 %	1,10 %
Hintaero, %				1,50 %	5,70 %

Henkilötyövuodet	TA 2023		TP 2022	
	htv	poikkeama %	htv	muutos %
TA/Edellinen vuosi	2 556,3		2 289,6	
Etevan kehitysvammalääketiede henkilöstövaje	-33,5	-1,3 %	132,9	5,8 %
Lääkärivaje	-6,7	-0,3 %	-21,9	-1,0 %
Terapiat etulinjan hanketyöntekijät	30,7	1,2 %	34,2	1,5 %
Neurokeskus hoitohenkilökuntavaje	-21,6	-0,8 %	-9,0	-0,4 %
Neurokeskus: Neuropsykologit: vanheimpanvapaata ja muita luonnollisia poissaolojen vaikutus	3,0	0,1 %	3,0	0,1 %
Muut henkilötyövuosimuutokset	33,4	0,0 %	148,9	6,5 %
TP 2023	2 549,5	-0,3 %	2 549,5	11,4 %

16.2.1.2 Naisten, lasten ja nuorten palvelut

Sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet (1 000 euroa / %)	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Jäsenlaskutuksen kehys	340 710	346 601	346 601
Tilikauden tulos *)	-19 448	0	120
Tuottavuustavoite-% **)	N/A	-1,0 %	-4,1 %

*) Tulos ennen saatuja ja annettuja sisäisiä asiakaspalautuksia

**) Mitataan kustannus per potilas - tunnusluvulla, jossa -= paraneva tuottavuus ja += heikkenevä tuottavuus

Talouden tunnusluvut

Talous (1 000 euroa / %)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Jäsenmaksuosuus	335 447	341 973	341 973	0,0 %	1,9 %
Toimintatuotot	420 676	433 414	439 095	1,3 %	4,4 %
Toimintakulut	419 175	430 876	434 275	0,8 %	3,6 %
Poistot	2 866	2 538	2 479	-2,3 %	-13,5 %
Tilikauden tulos	-1 378	0	2 319		
Saadut ja annetut HUSin sisäiset asiakaspalautukset netto	4 752		2 199		-53,7 %

PALVELUIDEN TOTEUTUMINEN

Hoitopalvelut kaikille maksajille

Tuotteet (kaikki maksajat, lkm)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Hoitopäivätuotteet	3 266	3 328	3 740	12,4 %	14,5 %
NordDRG-tuotteet	108 459	108 814	113 744	4,5 %	4,9 %
DRG-ryhmät	26 453	28 707	26 563	-7,5 %	0,4 %
DRG-O-ryhmät	21 126	23 204	21 719	-6,4 %	2,8 %
Tähystykset	3 718	4 484	3 618	-19,3 %	-2,7 %
Pientoimenpiteet	19 786	18 954	20 436	7,8 %	3,3 %
900-ryhmä	33 137	33 273	33 826	1,7 %	2,1 %
Kustannusperusteinen jakso	4 239	193	7 582	3832,1 %	78,9 %
Käynnit käyntityypin mukaan	355 497	368 399	363 263	-1,4 %	2,2 %
eKäynnit	11 385	13 713	12 886	-6,0 %	13,2 %
Potilashotelliavopalvelut	4 524	4 341	4 685	7,9 %	3,6 %
Palvelupaketit				0,0 %	0,0 %
Siirtoviivahoitopäivät	6		3	0,0 %	-50,0 %
Seulonnat (TK)				0,0 %	0,0 %
Terveyskeskushoitopäivä				0,0 %	0,0 %
Terveyskeskuspäivystys, käynnit	37 309	27 301	36 242	32,7 %	-2,9 %
Klininen hammashoito (TK)				0,0 %	0,0 %
Muu suoritemyynti				0,0 %	0,0 %
Vertailukelpoinen volyyymi				1,0 %	3,2 %

TP 2023 – TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Tuotteet (kaikki maksajat, 1 000 euroa)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
PALVELUTUOTANTO YHTEENSÄ	386 208	400 332	399 846	-0,1 %	3,5 %
Oma palvelutuotanto	363 942	390 676	387 970	-0,7 %	6,6 %
Hoitopäivät tuotteet	5 368	5 780	5 936	2,7 %	10,6 %
NordDRG-tuotteet	238 222	257 642	254 284	-1,3 %	6,7 %
DRG-ryhmät	163 070	186 931	182 399	-2,4 %	11,9 %
DRG-O-ryhmät	27 448	30 957	30 436	-1,7 %	10,9 %
Tähystykset	3 014	3 774	2 777	-26,4 %	-7,9 %
Pientoimenpiteet	10 354	9 911	11 076	11,8 %	7,0 %
900-ryhmä	18 578	21 197	18 899	-10,8 %	1,7 %
Kustannusperusteinen jakso	15 757	4 871	8 697	78,5 %	-44,8 %
Käynnit käyntityypin mukaan	109 356	116 365	115 078	-1,1 %	5,2 %
ekäynnit	3 176	3 842	2 623	-31,7 %	-17,4 %
Potilashotellavapalvelut	2 447	2 239	2 383	6,4 %	-2,6 %
Palvelupaketit				0,0 %	0,0 %
Siirtoviivahoitopäivät	8		4	0,0 %	-50,4 %
Terveyskeskushoitopäivä				0,0 %	0,0 %
Terveyskeskuspäivystys, käynnit	5 367	4 807	7 662	59,4 %	42,8 %
Seulonnat (TK)				0,0 %	0,0 %
Klininen hammashoito (TK)				0,0 %	0,0 %
Muu suoritemyynti				0,0 %	0,0 %
Muu palvelutuotanto	10 152	9 656	11 597	20,1 %	14,2 %
Ostopalvelut	3 217	3 460	3 496	1,0 %	8,7 %
Hoitopalvelut muista sairaaloista	5 796	5 451	6 657	22,1 %	14,8 %
Palveluseteli	1 057	745	1 395	87,2 %	32,0 %
Potilashotelli			1	0,0 %	0,0 %
Projektituotteet	82		48	0,0 %	-41,1 %
Tartuntatatautiiläkkeet				0,0 %	0,0 %
Kapitaatioperusteisesti laskutettavat erät				0,0 %	0,0 %
Päivystysapu				0,0 %	0,0 %
Ensihoito				0,0 %	0,0 %
Myrkytystietokeskus				0,0 %	0,0 %
Lääkärihelikopteritoiminta				0,0 %	0,0 %
Potilasvakuutus				0,0 %	0,0 %
Hammaslääkäreiden erikoistumis- ja perusopetus				0,0 %	0,0 %
Korjaukset ja tilikauden tasaukset*	12 113	0	278	0,0 %	-97,7 %
PALVELUTUOTANNON LASKUTUS MAKSAJITTAIN	386 208	400 332	399 846	-0,1 %	3,5 %
UUDENMAAN HYVINVOINTIALUEET	340 718	346 645	347 783	0,3 %	2,1 %
Jäsenmaksuosuus yhteensä	335 443	341 973	340 256	-0,5 %	1,4 %
Ensihoito				0,0 %	0,0 %
Myrkytystietokeskus				0,0 %	0,0 %
Lääkärihelikopteritoiminta				0,0 %	0,0 %
Hammaslääkäreiden erikoistumis- ja perusopetus				0,0 %	0,0 %
Terveyskeskuspäivystys	5 262	4 629	7 517	62,4 %	42,9 %
Terveyskeskushoitopäivä				0,0 %	0,0 %
JÄSEN LASKUTUKSEN KEHYS	340 710	346 601	347 773	0,3 %	2,1 %
Klininen hammashoito (TK)				0,0 %	0,0 %
Muu myynti jäsenille yhteensä	13	44	10	-76,5 %	-21,5 %
YHTEISTYÖALUEET	16 163	15 620	17 461	11,8 %	8,0 %
Päijät-Hämeen hyvinvointialue	6 972	6 729	7 641	13,6 %	9,6 %
Kymenlaakson hyvinvointialue	5 477	5 566	6 216	11,7 %	13,5 %
Etelä-Karjalan hyvinvointialue	3 714	3 325	3 604	8,4 %	-3,0 %
MUUT HYVINVOINTIALUEET	25 963	35 034	27 061	-22,8 %	4,2 %
MUUT**	3 363	3 034	7 541	148,6 %	124,2 %

Hoidon saatavuus, hoitoonpääsy ja siirtoviiveet

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Sairaanhoidollinen palvelutuotanto					
Hoidon saatavuus ja hoitoonpääsy					
- Läheteiden määrä (elektiiviset)	63 081		63 576		0,8 %
- Läheteiden käsittelyaika > 21 vrk, lkm	77		72		-6,5 %
- Hoidon tarpeen arviointi odottavat potilaat	3 796		3 997		5,3 %
- Hoitoonpääsyä osastolle odottavat potilaat 3)					
> 6 kk	418		430		2,9 %
kaikki	2 610		2 570		-1,5 %
- Polikliniseen hoitoon odottavat potilaat 3)					0,0 %
> 6 kk	132		32		-75,8 %
kaikki	1 306		1 194		-8,6 %

TALouden TOTEUTUMINEN JA INVESTOINNIT

	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	ENN 2023 *)	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Tuloslaskelma (1 000 euroa)									
Toimintatuotot yhteensä	388 021	394 677	410 971	420 676	433 414	433 321	439 095	1,3 %	4,4 %
Myyntituotot	372 170	368 351	391 580	407 815	420 415	419 924	424 700	1,0 %	4,1 %
Jäsenmaksuosuus	313 530	310 099	313 963	335 447	341 973	341 973	341 973	0,0 %	1,9 %
Myyntituotot sh toiminta	51 145	51 384	70 311	65 290	70 751	70 681	75 324	6,5 %	15,4 %
Muut myyntituotot	3 822	3 039	3 216	3 765	3 709	3 646	3 627	-2,2 %	-3,7 %
Valtion koulutus- ja tutkimusmääräraha	3 672	3 829	4 090	3 313	3 982	3 624	3 777	-5,1 %	14,0 %
Maksutuotot	13 894	12 579	12 341	9 669	10 591	10 261	10 083	-4,8 %	4,3 %
Tuet ja avustukset	1 956	13 727	7 047	3 187	2 408	3 134	4 307	78,8 %	35,1 %
Muut toimintatuotot	1	21	3	5	1	3	5	554,5 %	-7,1 %
Toimintakulut yhteensä	380 230	395 219	403 546	419 175	430 876	436 704	434 275	0,8 %	3,6 %
Henkilöstökulut	180 556	180 778	183 028	187 099	195 657	201 386	202 442	3,5 %	8,2 %
Palveluiden ostot yhteensä	125 267	135 294	138 314	152 990	156 458	158 530	156 072	-0,2 %	2,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat yht.	40 195	41 491	44 672	43 741	44 260	42 394	42 486	-4,0 %	-2,9 %
Avustukset	221	104	17	20	15	10	22	47,8 %	8,8 %
Muut toimintakulut yhteensä	33 992	37 552	37 515	35 324	34 486	34 383	33 253	-3,6 %	-5,9 %
Toimintakate	7 790	-541	7 425	1 501	2 538	-3 382	4 820		
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-102	-4	-2	-14		-19	-22	0,0 %	59,2 %
Vuositulos	7 688	-546	7 423	1 488	2 538	-3 401	4 798		
Poistot ja arvonalentumiset	5 884	5 517	5 140	2 866	2 538	2 435	2 479	-2,3 %	-13,5 %
Tilikauden tulos	1 805	-6 063	2 283	-1 378	0	-5 836	2 319		
Toimintakulut ja poistot yhteensä	386 114	400 736	408 686	422 041	433 414	439 139	436 754	0,8 %	3,5 %

Toimintatuottojen ja -kulujen sekä poistojen poikkeamat

	TA 2023	TP 2022
Toimintatuotot	1 000 euroa	1 000 euroa
TA2022 /Edellinen vuosi	Poikkeama-%	Muutos-%
Jäsenmaksuosuus erikoissairaanhoidon osalta	0,0 %	1,6 %
Terveyskeskustoimintatuotot jäseniltä	0,0 %	-0,1 %
Sairaanhoidolliset palvelutuotot muilta maksajilta	-0,3 %	1,6 %
Tulosalueiden, tulosyksiköiden ja ydinpalveluiden väliset toimintatuotot	1,3 %	0,9 %
Asiakasmaksut	-0,1 %	0,1 %
Tuet ja avustukset mm. ETUKE-hanke, Lanun SERI-toiminnan aikaisempina vuosina tulouttamatta jääneet erät, tuloutus tilintarkastuksen ohjeiden mukaan	0,4 %	0,3 %
Valtion tutkimus- ja koulutusmääräraha	0,0 %	0,1 %
Muut toimintatuotot	0,0 %	0,0 %
TP 2023	439 095	439 095

TP 2023 – TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Toimintakulut ja poistot	TA 2023		TP 2022	
	1 000 euroa	Poikkeama-%	1 000 euroa	Muutos-%
TA2022 /Edellinen vuosi	433 414		422 041	
Tulosalueen johto	-319	-0,1 %	717	0,2 %
Palkkatarkkailun vaikutus	4 409	1,0 %	12 276	2,9 %
M8010KORKE sote sopimuksen mukainen kertakorvaus	2 417	0,6 %	2 417	0,6 %
Työvoiman vuokraus	-369	-0,1 %	-1 521	-0,4 %
Ulkoiset sairaanhoidolliset palvelujen ostot	2 361	0,5 %	1 030	0,2 %
Lanun ja Pää- ja kaulakeskuksen välisen kaupan muutos (yleisanestesiahammashoito)		0,0 %	-1 044	-0,2 %
Diagnostiikkakeskuksen ostot	1 530	0,4 %	2 253	0,5 %
Konsernihallinnon laskutus	-102	0,0 %	-2 117	-0,5 %
Runkopalveluiden palveluiden ostot	-697	-0,2 %	1 746	0,4 %
Tarvike- ja lääkeliikkeen Runkopalveluista ja Apteekista	-1 697	-0,4 %	-943	-0,2 %
LeTien ostot	-406	-0,1 %	1 662	0,4 %
Koulutus ja terveyspalvelut	-1 321	-0,3 %	-402	-0,1 %
Asiakaspalautukset	-2 199	-0,5 %	2 553	0,6 %
Toimitilojen vuokrat	-244		-1 262	
Koneiden ja laitteiden vuokrat	249	0,1 %	-273	-0,1 %
Luottotappiot	126	0,0 %	415	0,1 %
Poistot	-60	0,0 %	-387	-0,1 %
Muut muutokset toimintakuluissa	-339	-0,1 %	-2 408	-0,6 %
TP 2023	436 754	0,8 %	436 754	3,5 %

Kone- ja laiteinvestoinnit

Investoinnit (1 000 euroa)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Erotus	Erotus
				TP 2023 - TA 2023	TP 2023 - TP 2022
Pienet laitehankkeet	1 797	1 400	1 598	198	-199
YHTEENSÄ	1 797	1 400	1 598	198	-199

HENKILÖSTÖ

Henkilöstö	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-%	Muutos-%
				TP 2023/ TA 2023	TP 2023/ TP 2022
Henkilöstömäärä 31.12.	3 279	3 334	3 367	1,0 %	2,7 %
Henkilötyövuodet	2 428	2 515	2 531	0,7 %	4,3 %
Henkilötyövuoden hinta (koko henkilöstö)	77 067		79 942		3,7 %
Vuokratyövoiman käyttö (1000 €)	3 795	2 644	2 275	-14,0 %	-40,1 %
Henkilöstökulujen hinta-määräero					
Määräero, %				0,7 %	4,3 %
Hintaero, %				2,8 %	3,9 %

TP 2023 – TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Henkilötyövuodet	TA 2023		TP 2022	
	hiv	poikkeama %	hiv	muutos %
TA/Edellinen vuosi	2 514,9		2 427,7	
Tulosalueen johto		0,0 %	3,6	0,1 %
NaiS-yksikön hoitohenkilökunnan tilanne parantunut edellisvuodesta : sairauspoissaolojen vähentyminen, rekrytoinnit		0,0 %	20,9	0,9 %
NaiS-yksikön oitohenkilökunnassa optimitasoon nähden vielä puutteita ja täyttämättömiä vakansseja	-40,3	-1,6 %		0,0 %
Heikentynyt erikoislääkäreiden resurssi NaiS poliliinjalla	-6,1		-2,3	
Muutokset NaiS-yksikön lähisairaaloiden lääkäriresurssissa		0,0 %	-2,7	-0,1 %
Muutokset NaiS-yksikön lähisairaaloiden johtamisessa	-0,6	0,0 %	-0,5	0,0 %
Opiskelijoita ollut aikaisempaa enemmän sijaisina NaiS-yksikössä	9,6	0,4 %	9,1	0,4 %
NaiS-yksikön erityistyöntekijät	-3,9		1,6	
ETUKE-hanke		0,0 %	2,9	0,1 %
Erikoislääkäreiden resurssivaje erityisesti lastenpsykiatrian ja lastenneurologian linjoissa	-11,8	-0,5 %	7,4	0,3 %
Lanun leikkaustoiminnan hoitajaresurssin parantuminen	6,9	0,3 %	8,1	0,3 %
Lasten teho-osaston ja tehovalvontaosaston hoitajaresurssin väheneminen, huomiotava intensiivialueen sissiyksikön muutos	-8,8	-0,3 %	-8,1	-0,3 %
Intensiivialueen sissiyksikön perustaminen (hoitotyö)	18,5	0,7 %	18,5	0,8 %
Lastenpsykiatrian hoitajaresurssin paraneminen	17,1	0,7 %	13,9	0,6 %
Lastenpsykiatrian ja lastenneurologian erityistyöntekijäresurssin paraneminen	3,4	0,1 %	14,8	0,6 %
Muut henkilötyövuosimuutokset (koko LaNussa sairauspoissaolopäivät työntekijää kohden pienentyneet 14,5 %)	37,7	1,5 %	11,8	0,5 %
Muut henkilötyövuosimuutokset	-5,2	-0,2 %	4,6	0,2 %
TP 2023	2 531,4	0,7 %	2 531,4	4,3 %

16.2.1.3 Konservatiiviset palvelut

Sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet (1 000 euroa / %)	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Jäsenlaskutuksen kehys	381 542	356 027	356 027
Tilikauden tulos *)	-51 933	0	1 415
Tuottavuustavoite-% **)		-1,0 %	-8,9 %

*) Tulos ennen saatuja ja annettuja sisäisiä asiakaspalautuksia

**) Mitataan kustannus per potilas - tunnusluvulla, jossa -= paraneva tuottavuus ja + = heikkenevä tuottavuus

Talouden tunnusluvut

Talous (1 000 euroa / %)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Jäsenmaksuosuus	381 542	356 027	356 027	0,0 %	-6,7 %
Toimintatuotot	512 267	506 928	503 777	-0,6 %	-1,7 %
Toimintakulut	504 364	503 867	496 812	-1,4 %	-1,5 %
Poistot	3 439	3 061	3 336	9,0 %	-3,0 %
Tilikauden tulos	4 451	0	3 627		
Saadut ja annetut HUSin sisäiset asiakaspalautukset netto	6 979		2 212		-68,3 %

PALVELUIDEN TOTEUTUMINEN

Hoitopalvelut kaikille maksajille

Tuotteet (kaikki maksajat, lkm)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Hoitopäivätuotteet	12 192	12 396	11 438	-7,7 %	-6,2 %
NordDRG-tuotteet	101 835	80 295	76 079	-5,3 %	-25,3 %
DRG-ryhmät	30 776	36 304	28 986	-20,2 %	-5,8 %
DRG-O-ryhmät	29 641	13 445	13 111	-2,5 %	-55,8 %
Tähystykset	4 531	1 086	882	-18,8 %	-80,5 %
Pientoimenpiteet	11 432	8 453	10 610	25,5 %	-7,2 %
900-ryhmä	23 064	20 447	20 391	-0,3 %	-11,6 %
Kustannusperusteinen jakso	2 391	560	2 099	274,9 %	-12,2 %
Käynnit käyntityypin mukaan	373 346	336 187	350 753	4,3 %	-6,1 %
eKäynnit	12 091	13 910	17 187	23,6 %	42,1 %
Potilashotelliavopalvelut				0,0 %	0,0 %
Palvelupaketit				0,0 %	0,0 %
Siirtoviivehoitopäivät	6 210		3 505	0,0 %	-43,6 %
Seulonnot (TK)				0,0 %	0,0 %
Terveyskeskushoitopäivä	75	79		0,0 %	0,0 %
Terveyskeskuspäivystys, käynnit	480		507	0,0 %	5,6 %
Klininen hammashoito (TK)				0,0 %	0,0 %
Muu suoritemyynti				0,0 %	0,0 %
Vertailukelpoinen volyymi				0,3 %	-14,6 %

TP 2023 – TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Tuotteet (kaikki maksajat, 1 000 euroa)					
PALVELUTUOTANTO YHTEENSÄ	417 666	397 751	363 529	-8,6 %	-13,0 %
Oma palvelutuotanto	344 846	369 753	339 207	-8,3 %	-1,6 %
Hoitopäivät tuotteet	15 024	14 877	13 370	-10,1 %	-11,0 %
NordDRG-tuotteet	247 837	278 487	237 848	-14,6 %	-4,0 %
DRG-ryhmät	196 351	240 616	195 849	-18,6 %	-0,3 %
DRG-O-ryhmät	17 748	14 816	16 218	9,5 %	-8,6 %
Tähystykset	2 645	621	704	13,3 %	-73,4 %
Pientoimenpiteet	5 895	4 201	5 533	31,7 %	-6,1 %
900-ryhmä	17 380	15 598	16 158	3,6 %	-7,0 %
Kustannusperusteinen jakso	7 818	2 636	3 386	28,4 %	-56,7 %
Käynnit käyntiä myyväin mukaan	75 539	73 400	79 732	8,6 %	5,6 %
eKäynnit	2 328	2 961	3 658	23,5 %	57,1 %
Potilashotellipalvelut				0,0 %	0,0 %
Palvelupaketit		28		0,0 %	0,0 %
Siirtoviivahoitopäivät	4 047		4 555	0,0 %	12,5 %
Terveyskeskushoitopäivä	35			0,0 %	0,0 %
Terveyskeskuspäivystys, käynnit	36	0	45	15060679901,6 %	25,5 %
Seulonnot (TK)				0,0 %	0,0 %
Klininen hammashoito (TK)				0,0 %	0,0 %
Muu suoritemyynti				0,0 %	0,0 %
Muu palvelutuotanto	24 908	27 998	23 607	-15,7 %	-5,2 %
Ostopalvelut	15 776	20 104	15 737	-21,7 %	-0,2 %
Hoitopalvelut muista sairaaloista	7 147	5 847	6 134	4,9 %	-14,2 %
Palveluseteli	791	963	451	-53,2 %	-42,9 %
Potilashotelli	1 149	1 071	1 243	16,1 %	8,2 %
Projektituotteet	45	12	41	231,3 %	-7,7 %
Tartuntatatautilääkkeet				0,0 %	0,0 %
Kapitaalioperusteisesti laskutettavat erät				0,0 %	0,0 %
Päivystysapu				0,0 %	0,0 %
Ensihoito				0,0 %	0,0 %
Myrkytystietokeskus				0,0 %	0,0 %
Lääkärihelikopteritoiminta				0,0 %	0,0 %
Potilasvakuutus				0,0 %	0,0 %
Hammaslääkäreiden erikoistumis- ja perusopetus				0,0 %	0,0 %
Korjaukset ja tilikauden tasaukset*	47 913	0	715	0,0 %	-98,5 %
PALVELUTUOTANNON LASKUTUS MAKSAJITTAIN	417 666	397 751	363 529	-8,6 %	-13,0 %
UUDENMAAN HYVINVOINTIALUEET	385 683	358 737	329 130	-8,3 %	-14,7 %
Jäsenmaksuosuus yhteensä	381 540	356 027	324 162	-9,0 %	-15,0 %
Ensihoito				0,0 %	0,0 %
Myrkytystietokeskus				0,0 %	0,0 %
Lääkärihelikopteritoiminta				0,0 %	0,0 %
Hammaslääkäreiden erikoistumis- ja perusopetus				0,0 %	0,0 %
Terveyskeskuspäivystys	35		1	0,0 %	-97,7 %
Terveyskeskushoitopäivä	35			0,0 %	0,0 %
JÄSEN LASKUTUKSEN KEHYS	381 641	356 027	324 163	-8,9 %	-15,1 %
Klininen hammashoito (TK)				0,0 %	0,0 %
Muu myynti jäsenille yhteensä	4 042	2 710	4 967	83,3 %	22,9 %
YHTEISTYÖALUEET	14 267	18 044	14 955	-17,1 %	4,8 %
Päijät-Hämeen hyvinvointialue	5 438	6 281	4 864	-22,6 %	-10,6 %
Kymenlaakson hyvinvointialue	4 883	6 733	6 071	-9,8 %	24,3 %
Etelä-Karjalan hyvinvointialue	3 946	5 030	4 020	-20,1 %	1,9 %
MUUT HYVINVOINTIALUEET	13 437	16 160	14 255	-11,8 %	6,1 %
MUUT**	4 280	4 810	5 189	7,9 %	21,3 %

Hoidon saatavuus, hoitoonpääsy ja siirtoviiveet

Konservatiivisten pal

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Sairaanhoidollinen palvelutuotanto					
Hoidon saatavuus ja hoitoonpääsy					
- Läheteiden määrä (elektiiviset)	53 081		57 673		8,7 %
- Läheteiden käsittelyaika > 21 vrk, lkm	476		852		79,0 %
- Hoidon tarpeen arviointi odottavat potilaat	4 140		4 302		3,9 %
- Hoitoonpääsyä osastolle odottavat potilaat 3)					
> 6 kk	160		277		73,1 %
kaikki	1 340		1 418		5,8 %
- Polikliiniseen hoitoon odottavat potilaat 3)					
> 6 kk	123		59		-52,0 %
kaikki	1 993		1 325		-33,5 %

TALouden TOTEUTUMINEN JA INVESTOINNIT

	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	ENN 2023 *)	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Tuloslaskelma (1 000 euroa)									
Toimintatuotot yhteensä	472 031	472 782	501 353	512 267	506 928	504 330	503 777	-0,6 %	-1,7 %
Myyntituotot	451 420	432 384	450 638	495 160	486 882	486 903	486 024	-0,2 %	-1,8 %
Jäsenmaksuosuus	334 450	328 047	335 695	381 542	356 027	356 027	356 027	0,0 %	-6,7 %
Myyntituotot sh toiminta	105 241	95 276	105 181	102 884	114 943	114 360	112 546	-2,1 %	9,4 %
Muut myyntituotot	8 202	5 494	5 752	6 989	12 512	13 287	14 084	12,6 %	101,5 %
Valtion koulutus- ja tutkimusmääräraha	3 527	3 567	4 010	3 745	3 400	3 229	3 368	-0,9 %	-10,1 %
Maksutuotot	20 339	15 980	16 945	16 141	19 076	16 446	16 409	-14,0 %	1,7 %
Tuet ja avustukset	219	24 347	33 680	883	935	889	1 150	23,0 %	30,3 %
Muut toimintatuotot	52	70	90	83	35	92	193	451,9 %	132,7 %
Toimintakulut yhteensä	480 153	485 884	501 677	504 364	503 867	494 646	496 812	-1,4 %	-1,5 %
Henkilöstökulut	163 879	169 013	166 869	162 814	167 756	168 698	169 603	1,1 %	4,2 %
Palveluiden ostot yhteensä	195 139	200 383	213 408	221 468	217 327	207 900	207 711	-4,4 %	-6,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat yht.	88 988	82 537	88 128	85 102	85 280	83 136	83 897	-1,6 %	-1,4 %
Avustukset	1 306	1 694	787	758	816	823	835	2,3 %	10,1 %
Muut toimintakulut yhteensä	30 841	32 256	32 486	34 222	32 689	34 089	34 766	6,4 %	1,6 %
Toimintakate	-8 122	-13 102	-324	7 903	3 061	9 684	6 964		
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-152	-242	-10	-13		-2	-2	0,0 %	-85,4 %
Vuosikate	-8 275	-13 344	-335	7 890	3 061	9 682	6 963		
Poistot ja arvonalentumiset	3 345	3 494	3 609	3 439	3 061	3 281	3 336	9,0 %	-3,0 %
Tilikauden tulos	-11 620	-16 838	-3 943	4 451	0	6 402	3 627		
Toimintakulut ja poistot yhteensä	483 498	489 377	505 286	507 803	506 928	497 926	500 148	-1,3 %	-1,5 %

*) Sitovien tavoitteiden muutokset perustuvat 9+3/2022 ennusteeseen.

Toimintatuottojen ja -kulujen sekä poistojen poikkeamat

	TA 2023		TP 2022	
	1 000 euroa	Poikkeama-%	1 000 euroa	Muutos-%
Toimintatuotot				
TA2022 /Edellinen vuosi	506 928		512 267	
Jäsenmaksuosuus	0	0,0 %	-25 515	-5,0 %
Siirtoviivemaksut jäseniltä	2 801	0,6 %	682	0,1 %
Myyntituotot sairaanhoidollisesta toiminnasta muilta maksajilta	-4 483	-0,9 %	2 590	0,5 %
Myyntituotot Aivokeskukselta	398	0,1 %	2 331	0,5 %
Myyntituotot Operatiivisilta palveluilta	1 452	0,3 %	10 799	2,1 %
Maksutuotot	-2 667	-0,5 %	268	0,1 %
Valtion opetus ja tutkimuskorvaus	-32	0,0 %	-378	-0,1 %
Muut muutokset	-620	-0,1 %	732	0,1 %
TP 2023	503 777	-0,6 %	503 777	-1,7 %

TP 2023 – TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Toimintakulut ja poistot	TA 2023		TP 2022	
	1 000 euroa	Poikkeama-%	1 000 euroa	Muutos-%
TA2022 /Edellinen vuosi	506 928		507 803	
Lääkäreiden säännöllisen työajan palkat	-1 230	-0,2 %	197	0,0 %
Hoitajien säännöllisen työajan palkat	-1 726	-0,3 %	3 587	0,7 %
Lisä- ja ylityöt	1 452	0,3 %	80	0,0 %
Jaksotetut lomapalkkavaraukset	1 147	0,2 %	1 645	0,3 %
Sote-sopimuksen mukainen kertakorvaus (M8010KORKE)	2 078	0,4 %	2 078	0,4 %
Muut henkilöstömuutokset	126	0,0 %	-799	-0,2 %
Palveluiden ostot Operatiivisilta palveluilta	-834	-0,2 %	-6 295	-1,2 %
Palveluiden ostot Leikkaussalit ja tehohoidolta	-3 605	-0,7 %	-1 015	-0,2 %
Palveluiden ostot Diagnostiikkakeskuksesta	-1 288	-0,3 %	-1 078	-0,2 %
Palveluiden ostot Konsernihallinnolta	-946	-0,2 %	-4 072	-0,8 %
Palveluiden ostot Tietohallinnolta	-2 113	-0,4 %	-1 117	-0,2 %
Palveluiden ostot Runkopalveluilta	67	0,0 %	2 669	0,5 %
Ulkoiset sairaanhoidolliset palvelut	-1 420	-0,3 %	-1 691	-0,3 %
Vuokratyövoiman käyttö	1 321	0,3 %	-613	-0,1 %
Aine- ja tarvikeostot Leikkaussalit ja tehohoidolta	-1 916	-0,4 %	-91	0,0 %
Aine- ja tarvikeostot Apteekilta	-2 248	-0,4 %	-3 520	-0,7 %
Lääkkeet ja hoitotarvikkeet Runkopalveluilta	-1 864	-0,4 %	908	0,2 %
Kuntoutuksen apuvälineet	2 394	0,5 %	743	0,1 %
Toimitilojen vuokrat	1 244	0,2 %	1 597	0,3 %
Liiketoiminnan muut kulut (pakollinen varaus Helsingin sydänsairaala)	1 258	0,2 %	1 507	0,3 %
Muut muutokset	1 323	0,3 %	-2 377	-0,5 %
TP 2023	500 148	-1,3 %	500 148	-1,5 %

Kone- ja laiteinvestoinnit

Investoinnit (1 000 euroa)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Erotus	Erotus
				TP 2023 - TA 2023	TP 2023 - TP 2022
Angiografialaitteistot 3 ja 4	1 698			0	-1 698
Jorvin angiografialaitteistot 1 ja 2		1 230	1 223	-7	1 223
Jorvin K-osan laite- ja kalustevastustelu			425	425	425
Pienet laite- ja kalustohankinnat	1 655	1 600	1 670	70	15
YHTEENSÄ	3 353	2 830	3 318	488	-35

HENKILÖSTÖ

Henkilöstö	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-%	Muutos-%
				TP 2023/ TA 2023	TP 2023/ TP 2022
Henkilöstömäärä 31.12.	2 954	2 964	2 948	-0,5 %	-0,2 %
Henkilöstövuodet	2 283	2 336	2 301	-1,5 %	0,8 %
Henkilöstövuoden hinta (koko henkilöstö)	71 318		73 651		3,3 %
Vuokratyövoiman käyttö (1000 €)	7 701	5 767	7 088	22,9 %	-8,0 %
Henkilöstökulujen hinta-määräero					
Määräero, %				-1,5 %	0,8 %
Hintaero, %				2,6 %	3,4 %

TP 2023 – TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Henkilötyövuodet	TA 2023		TP 2022	
	hiv	poikkeama %	hiv	muutos %
TA/Edellinen vuosi	2 335,5		2 283,0	
Hoitohenkilökunta	-29,5	-1,3 %	37,3	1,6 %
Lääkärit	-44,9	-1,9 %	-19,0	-0,8 %
Muu henkilökunta	40,1	1,7 %	-12,0	-0,5 %
Erityistyöntekijät	-0,7	0,0 %	11,1	0,5 %
Muut henkilötyövuosimuutokset	0,8	0,0 %	0,8	0,0 %
TP 2023	2 301,3	-1,5 %	2 301,3	0,8 %

16.2.1.4 Operatiiviset palvelut

Sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet (1 000 euroa / %)	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Jäsenlaskutuksen kehys	735 742	765 630	765 630
Tilikauden tulos *)	-47 829	0	-61 669
Tuottavuustavoite-% **)		-1,0 %	-1,8 %

*) Tulos ennen saatuja ja annettuja sisäisiä asiakaspalautuksia

**) Mitataan kustannus per potilas - tunnusluvulla, jossa -= paraneva tuottavuus ja += heikkenevä tuottavuus

Talouden tunnusluvut

Talous (1 000 euroa / %)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Jäsenmaksuosuus	733 262	763 036	763 036	0,0 %	4,1 %
Toimintatuotot	898 844	935 022	945 747	1,1 %	5,2 %
Toimintakulut	896 031	926 220	994 079	7,3 %	10,9 %
Poistot	8 014	8 803	10 113	14,9 %	26,2 %
Tilikauden tulos	-5 217	0	-58 454		
Saadut ja annetut HUSin sisäiset asiakaspalautukset netto	7 536		3 216		-57,3 %

PALVELUIDEN TOTEUTUMINEN

Hoitopalvelut kaikille maksajille

Tuotteet (kaikki maksajat, lkm)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Hoitopäivät				0,0 %	0,0 %
NordDRG-tuotteet	410 352	455 891	455 944	0,0 %	11,1 %
DRG-ryhmät	58 257	67 929	60 583	-10,8 %	4,0 %
DRG-O-ryhmät	125 069	136 743	147 816	8,1 %	18,2 %
Tähystykset	21 732	25 397	26 374	3,8 %	21,4 %
Pientoimenpiteet	42 966	41 379	49 234	19,0 %	14,6 %
900-ryhmä	158 763	184 140	167 763	-8,9 %	5,7 %
Kustannusperusteinen jakso	3 565	303	4 174	1278,3 %	17,1 %
Käynnit käyntiyyppin mukaan	527 697	533 389	585 222	9,7 %	10,9 %
eKäynnit	33 379	32 049	32 769	2,2 %	-1,8 %
Potilashotelliavopalvelut				0,0 %	0,0 %
Palvelupaketit				0,0 %	0,0 %
Siirtoviivahoitopäivät	5 983		4 084	0,0 %	-31,7 %
Seulonnat (TK)	583		2 589	0,0 %	344,1 %
Terveyskeskushoitopäivä				0,0 %	0,0 %
Terveyskeskuspäivystys, käynnit	10 064	11 172	9 269	-17,0 %	-7,9 %
Kliininen hammashoito (TK)	12 124	11 230	11 066	-1,5 %	-8,7 %
Muu suoritemyynti				0,0 %	0,0 %
Vertailukelpoinen volyymi				2,1 %	11,0 %

TP 2023 – TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

				Poikkeama-%	Muutos-%
Tuotteet (kaikki maksajat, 1 000 euroa)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TP 2023/ TA 2023	TP 2023/ TP 2022
PALVELUTUOTANTO YHTEENSÄ	827 054	861 991	917 247	6,4 %	10,9 %
Oma palvelutuotanto	734 793	802 832	838 182	4,4 %	14,1 %
Hoitopäivätuotteet				0,0 %	0,0 %
NordDRG-tuotteet	587 998	648 292	659 671	1,8 %	12,2 %
DRG-ryhmät	354 445	404 928	385 272	-4,9 %	8,7 %
DRG-O-ryhmät	107 648	109 253	124 974	14,4 %	16,1 %
Tähystykset	10 666	11 732	15 302	30,4 %	43,5 %
Pientoimenpiteet	20 368	21 997	27 248	23,9 %	33,8 %
900-ryhmä	83 807	97 339	101 925	4,7 %	21,6 %
Kustannuserusteinen jakso	11 064	3 043	4 950	62,7 %	-55,3 %
Käynnit käyntityypin mukaan	131 075	140 647	158 227	12,5 %	20,7 %
eKäynnit	8 553	10 089	9 217	-8,6 %	7,8 %
Potilashotelliavopalvelut				0,0 %	0,0 %
Palvelupaketit				0,0 %	0,0 %
Siirtoviivehoitopäivät	3 883	5	5 173	103357,5 %	33,2 %
Terveyskeskushoitopäivä		0		0,0 %	0,0 %
Terveyskeskuspäivystys, käynnit	1 993	2 749	3 683	34,0 %	84,8 %
Seulonnot (TK)	268		1 233	0,0 %	359,6 %
Kliininen hammashoito (TK)	1 022	1 050	978	-6,9 %	-4,3 %
Muu suoritemyynti				0,0 %	0,0 %
Muu palvelutuotanto	62 991	59 159	76 853	29,9 %	22,0 %
Ostopalvelut	32 411	30 713	37 188	21,1 %	14,7 %
Hoitopalvelut muista sairaaloista	18 547	17 980	23 593	31,2 %	27,2 %
Palveluseteli	11 859	10 267	15 799	53,9 %	33,2 %
Potilashotelli			3	0,0 %	0,0 %
Projektituotteet	175	200	270	35,2 %	54,9 %
Tartuntatatautilääkkeit				0,0 %	0,0 %
Kapitaatioperusteisesti laskutettavat erät				0,0 %	0,0 %
Päivystysapu				0,0 %	0,0 %
Ensihoito				0,0 %	0,0 %
Myrkytystietokeskus				0,0 %	0,0 %
Lääkärihelikopteritoiminta				0,0 %	0,0 %
Potilasvakuutus				0,0 %	0,0 %
Hammaslääkäreiden erikoistumis- ja perusopetus				0,0 %	0,0 %
Korjaukset ja tilikauden tasaukset*	29 270	0	2 212	0,0 %	-92,4 %
PALVELUTUOTANNON LASKUTUS MAKSAJITTAIN	827 054	861 991	917 247	6,4 %	10,9 %
UUDENMAAN HYVINVOINTIALUEET	740 899	767 256	815 842	6,3 %	10,1 %
Jäsenmaksuosuus yhteensä	733 304	763 036	804 218	5,4 %	9,7 %
Ensihoito				0,0 %	0,0 %
Myrkytystietokeskus				0,0 %	0,0 %
Lääkärihelikopteritoiminta				0,0 %	0,0 %
Hammaslääkäreiden erikoistumis- ja perusopetus				0,0 %	0,0 %
Terveyskeskuspäivystys	1 919	2 594	3 554	37,0 %	85,2 %
Terveyskeskushoitopäivä				0,0 %	0,0 %
JÄSEN LASKUTUKSEN KEHYS	735 786	765 630	807 772	5,5 %	9,8 %
Kliininen hammashoito (TK)	1 015	1 050	977	-7,0 %	-3,8 %
Muu myynti jäsenille yhteensä	4 660	576	7 094	1130,7 %	52,2 %
YHTEISTYÖALUEET	33 816	37 675	38 674	2,7 %	14,4 %
Päijät-Hämeen hyvinvointialue	14 104	16 074	16 469	2,5 %	16,8 %
Kymenlaakson hyvinvointialue	12 186	12 772	13 792	8,0 %	13,2 %
Etelä-Karjalan hyvinvointialue	7 525	8 829	8 412	-4,7 %	11,8 %
MUUT HYVINVOINTIALUEET	35 321	42 019	41 248	-1,8 %	16,8 %
MUUT**	17 018	15 040	21 483	42,8 %	26,2 %

Hoidon saatavuus, hoitoonpääsy ja siirtoviiveet

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Sairaanhoidollinen palvelutuotanto					
Hoidon saatavuus ja hoitoonpääsy					
- Läheteiden määrä (elektiiviset)	170 171		181 006		6,4 %
- Läheteiden käsittelyaika > 21 vrk, lkm	12 306		6 296		-48,8 %
- Hoidon tarpeen arviointi odottavat potilaat	17 762		21 216		19,4 %
- Hoitoonpääsyä osastolle odottavat potilaat 3)					
> 6 kk	2 935		5 369		82,9 %
kaikki	15 074		19 782		31,2 %
- Polikliiniseen hoitoon odottavat potilaat 3)					0,0 %
> 6 kk	1 008		1 070		6,2 %
kaikki	7 232		6 262		-13,4 %

TALouden TOTEUTUMINEN JA INVESTOINNIT

	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	ENN 2023 *)	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Tuloslaskelma (1 000 euroa)									
Toimintatuotot yhteensä	813 332	783 682	847 495	898 844	935 022	940 148	945 747	1,1 %	5,2 %
Myyntituotot	780 565	744 380	801 172	869 542	900 986	908 934	913 528	1,4 %	5,1 %
Jäsenmaksuosuus	646 805	621 934	665 357	733 262	763 036	763 036	763 036	0,0 %	4,1 %
Myyntituotot sh toiminta	119 844	108 762	119 265	118 658	107 071	117 209	120 600	12,6 %	1,6 %
Muut myyntitulot	8 412	8 071	9 918	11 181	24 184	22 010	22 943	-5,1 %	105,2 %
Valtion koulutus- ja tutkimusmääräraha	5 504	5 613	6 632	6 441	6 694	6 679	6 949	3,8 %	7,9 %
Maksutuotot	32 019	26 463	29 527	28 450	33 177	30 100	30 439	-8,3 %	7,0 %
Tuet ja avustukset	717	12 791	16 755	788	816	1 062	1 702	108,6 %	115,9 %
Muut toimintatuotot	31	48	42	63	44	51	78	76,5 %	23,0 %
Toimintakulut yhteensä	805 902	783 205	832 172	896 031	926 220	969 268	994 079	7,3 %	10,9 %
Henkilöstökulut	209 458	207 897	215 917	219 972	233 698	243 881	246 532	5,5 %	12,1 %
Palveluiden ostot yhteensä	410 784	391 417	425 794	485 635	491 801	508 480	525 256	6,8 %	8,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat yht.	140 160	135 270	148 499	145 549	149 080	164 439	171 653	15,1 %	17,9 %
Avustukset	4 089	5 444						0,0 %	0,0 %
Muut toimintakulut yhteensä	41 412	43 177	41 962	44 874	51 642	52 466	50 638	-1,9 %	12,8 %
Toimintakate	7 431	477	15 324	2 813	8 803	-29 120	-48 332		
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-116	-5	-14	-16		-8	-9	0,0 %	-46,4 %
Vuosikate	7 315	473	15 310	2 797	8 803	-29 128	-48 341		
Poistot ja arvonalentumiset	7 284	7 983	7 695	8 014	8 803	9 661	10 113	14,9 %	26,2 %
Tilikauden tulos	30	-7 510	7 615	-5 217	0	-38 788	-58 454		
Toimintakulut ja poistot yhteensä	813 186	791 187	839 867	904 045	935 022	978 928	1 004 192	7,4 %	11,1 %

Toimintatuottojen ja -kulujen sekä poistojen poikkeamat

Toimintatuotot	TA 2023		TP 2022	
	1 000 euroa	Poikkeama-%	1 000 euroa	Muutos-%
TA2022 / Edellinen vuosi	935 022		898 844	
Jäsenmaksuosuus	0	0,0 %	29 774	3,3 %
Siirtoviivemaksut jäseniltä	5 104	0,5 %	1 288	0,1 %
Tuoto yhteistyöalueelta (Päijät-Hämeen, Kymenlaakson ja Etelä-Karjalan hyvinvointialue)	999	0,1 %	4 840	0,5 %
Tuotot muilta hyvinvointialueilta	-771	-0,1 %	5 901	0,7 %
Tuotot muilta kunnilta	1 453	0,2 %	1 503	0,2 %
Tuoto valtiolta ja sen laitoksilta	1 059	0,1 %	867	0,1 %
Tuotot Ortonilta	120	0,0 %	144	0,0 %
Tuotot Luona Oy:ltä	2 616	0,3 %	696	0,1 %
Tuotot vakuutusyhtiöiltä	-266	0,0 %	6	0,0 %
Tuotot muilta maksajilta	1 460	0,2 %	1 249	0,1 %
Valtion opetus ja tutkimuskorvaus	255	0,0 %	509	0,1 %
Maksutuotot	-2 738	-0,3 %	1 989	0,2 %
Tuet ja avustukset	857	0,1 %	914	0,1 %
Muut muutokset toimintatuotoissa	576	0,1 %	-2776	-0,3 %
TP 2023	945 747	1,1 %	945 747	5,2 %

Toimintakulut ja poistot	TA 2023		TP 2022	
	1 000 euroa	Poikkeama-%	1 000 euroa	Muutos-%
TA2022 / Edellinen vuosi	935 022		904 045	
Vakinainen ja määräaikaisen henkilökunnan palkat	5 797	0,6 %	16 620	1,8 %
Epämukavan työajan korvaukset	264	0,0 %	698	0,1 %
Lisä- ja ylityöt	1 930	0,2 %	1 482	0,2 %
Päivystyskorvaukset	1 034	0,1 %	1 112	0,1 %
Muut muutokset palkoissa ja palkkioissa	543	0,1 %	691	0,1 %
Muutokset henkilösivukuluissa	1 208	0,1 %	3 930	0,4 %
Sairaanhoidolliset palvelut muilta hyvinvointialueilta	6 709	0,7 %	5 237	0,6 %
Palvelusetelien ostot	5 666	0,6 %	3 743	0,4 %
Vuokratyövoiman käyttö	-276	0,0 %	-921	-0,1 %
Pesulapalvelut Puro tekstiilihuoltopalvelu Oy	-120	0,0 %	521	0,1 %
Sairaanhoidolliset palvelut Lasten ja nuorten sairauksilta	4 667	0,5 %	4 063	0,4 %
Sairaanhoidolliset palvelut Sisätaudeilta ja kuntoutukselta	391	0,0 %	1 208	0,1 %
Lääkkeet ja apuvälineet Sisätaudeilta ja kuntoutukselta	971	0,1 %	612	0,1 %
Lääkkeet Tulehduskeskukselta	-1 651	-0,2 %	-967	-0,1 %
Ostot Lähisairaaloitten medisiinisiltä palveluilta	1 666	0,2 %	9 528	1,1 %
Ostot Akuuttilta	786	0,1 %	-8 796	-1,0 %
Vuodeosastohoito Leikkaus- ja tehohoitokeskukselta	-6 003	-0,6 %	-4 613	-0,5 %
Toimenpidepalvelut Leikkaus- ja tehohoitokeskukselta	13 968	1,5 %	12 396	1,4 %
Muut palvelujen ostot, Leikkaus- ja tehohoitokeskus	3 194	0,3 %	3 393	0,4 %
Lääkkeet ja tarvikkeet Leikkaus- ja tehohoitokeskukselta	2 136	0,2 %	3 758	0,4 %
Ostot Diagnostiikkakeskukselta	-774	-0,1 %	9 010	1,0 %
Lääkkeet Apteekilta	17 880	1,9 %	17 434	1,9 %
Ostot Ortonilta	405	0,0 %	1 894	0,2 %
Ostot Tietohallinnolta	-2 502	-0,3 %	1 610	0,2 %
Logistiikkapalvelut, Runkopalvelut	1 808	0,2 %	1 461	0,2 %
Osastosihteeripalvelut, Runkopalvelut	603	0,1 %	1 334	0,1 %
Laitoshuollon palvelut, Runkopalvelut	2 000	0,2 %	2 295	0,3 %
Konsernihallinto	-1 357	-0,1 %	-7 525	-0,8 %
Tilavuokrat, Tilakeskus	-1 064	-0,1 %	8 011	0,9 %
Ulkoiset lääkkeet ja hoitotarvikkeet	995	0,1 %	1 491	0,2 %
Muut muutokset ulkoisissa kuluissa	7 787	0,8 %	5 912	0,7 %
Muutokset poistoissa	1 310	0,1 %	2 099	0,2 %
Muut muutokset toimintakuluissa	-801	-0,1 %	1 427	0,2 %
TP 2023	1 004 192	7,4 %	1 004 192	11,1 %

Kone- ja laiteinvestoinnit

Investoinnit (1 000 euroa)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Erotus TP 2023 - TA 2023	Erotus TP 2023 - TP 2022
Pienet laitehankkeet	3 435	2 500	2 511	10,8	-924,2
SYÖP Lineaarikiikhyttimet 7-9	6 501	5 300	4 856	-444,0	-1 645,0
SYÖP PET-TT-laitteisto	0	200	0	-200,0	0,0
Siltasairaala/ Raptor	1 243			0,0	-1 243,0
YHTEENSÄ	11 179	8 000	7 367	-633,2	-3 812,2

HENKILÖSTÖ

Henkilöstö	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Henkilöstömäärä 31.12.	3 729	3 759	3 909	4,0 %	4,8 %
Henkilötyövuodet	2 759	3 025	2 953	-2,4 %	7,0 %
Henkilötyövuden hinta (koko henkilöstö)	79 720		83 449		4,7 %
Vuokratyövoiman käyttö (1000 €)	4 364	3 719	3 443	-7,4 %	-21,1 %
Henkilöstökulujen hinta-määräero					
Määräero, %				-2,4 %	7,0 %
Hintaero, %				7,8 %	5,0 %

Henkilötyövuodet	TA 2023		TP 2022	
	hiv	poikkeama %	hiv	muutos %
TA/Edellinen vuosi	3 024,6		2 759,3	
Organisaatiomuutoksen lääkäreiden lukumäärän täsmäytys	-67,9	-2,2 %	19,7	0,7 %
Lisäykset hoitohenkilökunnassa ja muussa henkilökunnassa	2,8	0,1 %	165,2	6,0 %
Erityistyöntekijöiden määrän muutos	-8,2	-0,3 %	7,1	0,3 %
Muut henkilötyövuosimuutokset	0,8	0,0 %	0,8	0,0 %
TP 2023	2 952,1	-2,4 %	2 952,1	7,0 %

16.2.1.5 Akuutti, leikkaus- ja tehohoitokeskus

Sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet (1 000 euroa / %)	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Jäsenlaskutuksen kehys	251 826	259 240	259 240
Tilikauden tulos *)	-29 937	0	-28 852
Tuottavuustavoite-% **)		-1,0 %	3,5 %

*) Tulos ennen saatuja ja annettuja sisäisiä asiakaspalautuksia

**) Mitataan kustannus per potilas - tunnusluvulla, jossa -= paraneva tuottavuus ja + = heikkenevä tuottavuus

Talouden tunnusluvut

Talous (1 000 euroa / %)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Jäsenmaksuosuus	161 551	169 214	169 214	0,0 %	4,7 %
Toimintatuotot	617 251	640 581	644 244	0,6 %	4,4 %
Toimintakulut	615 902	631 540	658 715	4,3 %	7,0 %
Poistot	8 807	9 041	11 760	30,1 %	33,5 %
Tilikauden tulos	-7 465	0	-26 236		
Saadut ja annetut HUSin sisäiset asiakaspalautukset netto	5 748		2 616		-54,5 %

PALVELUIDEN TOTEUTUMINEN

Hoitopalvelut kaikille maksajille

Tuotteet (kaikki maksajat, lkm)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Hoitopäivätuotteet				0,0 %	0,0 %
NordDRG-tuotteet	63 503	60 464	74 432	23,1 %	17,2 %
DRG-ryhmät	7 549	8 718	8 318	-4,6 %	10,2 %
DRG-O-ryhmät	2 271	3 408	2 882	-15,4 %	26,9 %
Tähystykset	591	470	550	17,0 %	-6,9 %
Pientoimenpiteet	10 359	10 119	11 013	8,8 %	6,3 %
900-ryhmä	35 509	37 748	43 418	15,0 %	22,3 %
Kustannusperusteinen jakso	7 224		8 251	0,0 %	14,2 %
Käynnit käyntityypin mukaan	125 378	147 739	126 583	-14,3 %	1,0 %
eKäynnit		1	2 339	211134,5 %	0,0 %
Potilashotelliavopalvelut				0,0 %	0,0 %
Palvelupaketit				0,0 %	0,0 %
Siirtoviivehoitopäivät	265		161	0,0 %	-39,2 %
Seulonnat (TK)				0,0 %	0,0 %
Terveyskeskuhoitopäivä	774	923	448	-51,5 %	-42,1 %
Terveyskeskuspäivystys, käynnit	182 116	178 157	181 868	2,1 %	-0,1 %
Kliininen hammashoito (TK)				0,0 %	0,0 %
Muu suoritemyynti				0,0 %	0,0 %
Vertailukelpoinen volyymi				-0,2 %	4,6 %

TP 2023 – TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

				Poikkeama-%	Muutos-%
Tuotteet (kaikki maksajat, 1 000 euroa)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TP 2023/ TA 2023	TP 2023/ TP 2022
PALVELUTUOTANTO YHTEENSÄ	264 194	272 555	292 629	7,4 %	10,8 %
Oma palvelutuotanto	188 807	211 326	231 559	9,6 %	22,6 %
Hoitopäivät tuotteet				0,0 %	0,0 %
NordDRG-tuotteet	79 445	88 527	100 951	14,0 %	27,1 %
DRG-ryhmät	30 224	34 869	36 205	3,8 %	19,8 %
DRG-O-ryhmät	4 422	6 669	5 431	-18,6 %	22,8 %
Tähystykset	796	660	837	26,9 %	5,1 %
Pientoimenpiteet	9 777	11 042	11 761	6,5 %	20,3 %
900-ryhmä	31 840	35 287	44 963	27,4 %	41,2 %
Kustannusperusteinen jakso	2 386		1 756	0,0 %	-26,4 %
Käynnit käyntityypin mukaan	66 209	80 860	78 603	-2,8 %	18,7 %
eKäynnit		5	369	6708,5 %	0,0 %
Potilashotellivapalvelut				0,0 %	0,0 %
Palvelupaketit				0,0 %	0,0 %
Siirtovivehoitopäivät	166		202	0,0 %	21,7 %
Terveyskeskushoitopäivä	449	510	295	-42,2 %	-34,4 %
Terveyskeskuspäivystys, käynnit	42 538	41 423	51 138	23,5 %	20,2 %
Seulonnot (TK)				0,0 %	0,0 %
Kliininen hammashoito (TK)				0,0 %	0,0 %
Muu suoritemyynti				0,0 %	0,0 %
Muu palvelutuotanto	4 630	4 855	4 915	1,2 %	6,2 %
Ostopalvelut	135	153	129	-15,5 %	-4,6 %
Hoitopalvelut muista sairaaloista	4 492	4 700	4 786	1,8 %	6,5 %
Palveluseteli	2	3	0	-94,0 %	-93,9 %
Potilashotelli				0,0 %	0,0 %
Projektituotteet				0,0 %	0,0 %
Tartuntatatautiilääkkeit				0,0 %	0,0 %
Kapitaatioperusteisesti laskutettavat erät	54 141	56 375	56 089	-0,5 %	3,6 %
Päivystysapu	2 681	2 983	2 958	-0,8 %	10,3 %
Ensihoito	48 281	50 284	49 981	-0,6 %	3,5 %
Myrkytystietokeskus	1 752	1 733	1 825	5,3 %	4,2 %
Lääkärihelikopteritoiminta	1 427	1 375	1 325	-3,6 %	-7,1 %
Potilasvakuutus				0,0 %	0,0 %
Hammaslääkäreiden erikoistumis- ja perusopetus				0,0 %	0,0 %
Korjaukset ja tilikauden tasaukset*	16 616	0	66	0,0 %	-99,6 %
PALVELUTUOTANNON LASKUTUS MAKSAJITTAIN	264 194	272 555	292 629	7,4 %	10,8 %
UUDENMAAN HYVINVOINTIALUEET	251 993	259 479	277 099	6,8 %	10,0 %
Jäsenmaksuosuus yhteensä	161 551	169 214	176 676	4,4 %	9,4 %
Ensihoito	48 281	50 284	49 981	-0,6 %	3,5 %
Myrkytystietokeskus	538	536	628	17,2 %	16,7 %
Lääkärihelikopteritoiminta	1 335	1 291	1 325	2,6 %	-0,8 %
Hammaslääkäreiden erikoistumis- ja perusopetus				0,0 %	0,0 %
Terveyskeskuspäivystys	39 619	37 405	47 139	26,0 %	19,0 %
Terveyskeskushoitopäivä	447	510	293	-42,6 %	-34,4 %
JÄSEN LASKUTUKSEN KEHYS	251 826	259 240	276 043	6,5 %	9,6 %
Kliininen hammashoito (TK)				0,0 %	0,0 %
Muu myynti jäsenille yhteensä	222	238	1 057	343,4 %	375,6 %
YHTEISTYÖALUEET	1 717	2 128	2 343	10,1 %	36,5 %
Päijät-Hämeen hyvinvointialue	716	870	976	12,2 %	36,4 %
Kymenlaakson hyvinvointialue	726	859	907	5,6 %	24,9 %
Etelä-Karjalan hyvinvointialue	275	399	460	15,1 %	67,4 %
MUUT HYVINVOINTIALUEET	3 791	3 533	4 313	22,1 %	13,8 %
MUUT**	6 694	7 415	8 874	19,7 %	32,6 %

TALouden TOTEUTUMINEN JA INVESTOINNIT

Tuloslaskelma (1 000 euroa)	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	ENN 2023 *)	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Toimintatuotot yhteensä	578 109	569 913	601 369	617 251	640 581	630 617	644 244	0,6 %	4,4 %
Myyntituotot	561 003	539 139	575 500	602 935	625 151	616 217	629 439	0,7 %	4,4 %
Jäsenmaksuosuus	157 573	147 579	140 877	161 551	169 214	169 214	169 214	0,0 %	4,7 %
Myyntituotot sh toiminta	373 676	363 468	404 795	411 089	396 106	395 792	407 033	2,8 %	-1,0 %
Muut myyntitulot	27 313	26 003	27 696	28 354	57 888	49 306	51 109	-11,7 %	80,3 %
Valtion koulutus- ja tutkimusmääräraha	2 441	2 089	2 132	1 942	1 943	1 905	2 083	7,2 %	7,3 %
Maksut tuotot	16 657	14 072	12 743	13 498	15 180	14 081	14 106	-7,1 %	4,5 %
Tuet ja avustukset	360	16 575	12 988	641	220	290	649	195,1 %	1,3 %
Muut toimintatuotot	90	127	137	177	30	29	51	68,7 %	-71,4 %
Toimintakulut yhteensä	560 612	581 670	585 363	615 902	631 540	652 213	658 715	4,3 %	7,0 %
Henkilöstökulut	234 395	245 912	249 223	257 689	252 726	268 110	272 295	7,7 %	5,7 %
Palveluiden ostot yhteensä	184 915	198 559	192 485	223 155	232 346	242 663	243 617	4,9 %	9,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat yht.	105 137	99 585	106 200	95 304	102 086	97 030	99 773	-2,3 %	4,7 %
Avustukset	9	10	0					0,0 %	0,0 %
Muut toimintakulut yhteensä	36 157	37 604	37 455	39 753	44 382	44 410	43 030	-3,0 %	8,2 %
Toimintakate	17 497	-11 758	16 006	1 349	9 041	-21 596	-14 470		
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-157	-2	-1	-7		-3	-5	0,0 %	-29,7 %
Vuosikate	17 340	-11 760	16 004	1 342	9 041	-21 599	-14 475		
Poistot ja arvonalentumiset	9 098	9 094	8 041	8 807	9 041	11 594	11 760	30,1 %	33,5 %
Tilikauden tulos	8 242	-20 854	7 963	-7 465	0	-33 193	-26 236		
Toimintakulut ja poistot yhteensä	569 710	590 764	593 404	624 709	640 581	663 807	670 475	4,7 %	7,3 %

Toimintatuottojen ja -kulujen sekä poistojen poikkeamat

Toimintatuotot	TA 2023		TP 2022	
	1 000 euroa	Poikkeama-%	1 000 euroa	Muutos-%
TA2023 /Edellinen vuosi	640 581		617 251	
Ulkoiset tuotot	2 318		13 825	
Hyvinvointialueiden tkn tueksi myytyjen erillispalvelujen varovainen budjetti	435	0,1 %	545	0,1 %
Hyvinkään kiirev astaanoton aloitus kesken vuoden	826	0,1 %	-339	-0,1 %
Sh-palvelu muille kuin jäsenille kasvaneet Töölön integraation ja koronan hiljenemisen myötä	1 709	0,3 %	2 507	0,4 %
Ulkoisten potilaskuljetusmyyntien suunniteltua kasvua ei saavutettu	-212	0,0 %	753	0,1 %
Maksutuottojen odotettua pienempi kasvu suoritettujen laskun myötä	-1 074	-0,2 %	608	0,1 %
Tukien ja avustusten varovainen budjetti ei-yliopistollisen opetuksen osalta	429	0,1 %	8	0,0 %
Sisäiset erät	1 346		13 168	
Päivystyksen myynti Tuplaan Töölön muutoksen myötä	742	0,1 %	-9 174	-1,5 %
Leikkaussalien sh-palvelujen kasvanut käyttö ja hinta suhteessa ostosuunnitelmiin	8 265	1,3 %	5 419	0,9 %
Välinehuollon palvelut kasvoivat suunniteltua vähemmän	-1 314	-0,2 %	560	0,1 %
Konsernihallinnon suunnitellut tulotukset toteutuivat vajaina kiinteistömyyntien osalta	-6 486	-1,0 %	-424	-0,1 %
		0,0 %		0,0 %
Muut erät	344	0,1 %	26 529	4,3 %
TP 2023	644 244	0,6 %	644 244	4,4 %

TP 2023 – TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Toimintakulut ja poistot	TA 2023		TP 2022	
	1 000 euroa	Poikkeama-%	1 000 euroa	Muutos-%
TA2023 /Edellinen vuosi	640 581		624 709	
Ulkoiset kulut	23 634		19 016	
Toteutumatta jääneet sairaalaverkoston lakkautuksen säästöt	7 620	1,2 %	0	0,0 %
Lomapalkkaväen merkittävä kasvu työssälön, palkkojen ja henkilöstömäärän kasvettua	2 156	0,3 %	1 939	0,3 %
Määräaikaisen henkilöstön kuten harjoittelijoiden palkkalisäys henkilöstölisäysten myötä	2 442	0,4 %	1 810	0,3 %
Lisä- ja ylityöt kasvaneet samalla kun henkilöstölisäykset on rakennettu karsinnan varaan	3 462	0,5 %	1 403	0,2 %
Sivukulusuunnitelman epätarkkuus muiden palkkoerien epätarkkuuden myötä	2 425	0,4 %	1 740	0,3 %
Työvoiman vuokrauksen lisäykset ja hinnannousu	1 249	0,2 %	703	0,1 %
Hyvinvointialueiden palveluoston niukka budjetti historiaan nähden	1 188	0,2 %	200	0,0 %
Laitekannan huoltojen kasvu muuttojen ja laiteusintojen myötä	504	0,1 %	481	0,1 %
Sairaankuljetuksen hintojen nousu	438	0,1 %	397	0,1 %
Ulkoisten aine- ja tarvikekuluja ennakoitua maltillisempi kasvu	-392	-0,1 %	41	0,0 %
Sisäiset kulut	3 540		23 796	
Psykiatrian hinnoittelu ei vastaa kustannustasoa	1 337	0,2 %	1 190	0,2 %
Diagnostiikan yksikkökustannusten nousu erityisesti radiologiassa	7 143	1,1 %	7 297	1,2 %
Runkopalvelujen kulukasvu ennakoitua pienempi etenkin sihteeripalveluissa	-1 434	-0,2 %	7 542	1,2 %
Tuloksen tasaus, Tietohallinto ja Yhtymä	-2 616	-0,4 %	3 132	0,5 %
Poistot	2 720	0,4 %	2 954	0,5 %
	1 653	0,3 %		0,0 %
TP 2023	670 475	4,7 %	670 475	7,3 %

Kone- ja laiteinvestoinnit

Investoinnit (1 000 euroa)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Erotus	Erotus
				TP 2023 - TA 2023	TP 2023 - TP 2022
115000 Kuljetusvälineet	537	503	523	20	-14
115010 Lääkintälaitteet	9 990	4 547	10 443	5 896	453
115040 Muut koneet ja kalusto	407		1 359	1 359	952
YHTEENSÄ	10 935	5 050	12 325	7 275	1 391

HENKILÖSTÖ

Henkilöstö	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-%	Muutos-%
				TP 2023/ TA 2023	TP 2023/ TP 2022
Henkilöstömäärä 31.12.	3 980	4 111	4 089	-0,5 %	2,7 %
Henkilöttyövuodet	3 204	3 349	3 293	-1,7 %	2,8 %
Henkilöttyövuoden hinta (koko henkilöstö)	80 440		82 671		2,8 %
Vuokratyövoiman käyttö (1000 €)	8 444	7 898	9 147	15,8 %	8,3 %
Henkilöstökulujen hinta-määräero					
Määräero, %				-1,70 %	2,80 %
Hintaero, %				9,40 %	2,90 %

TP 2023 – TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Henkilötyövuodet	TA 2023		TP 2022	
	hiv	poikkeama %	hiv	muutos %
TA/Edellinen vuosi	3 333,4		3 184,6	
		0,0 %		0,0 %
Erityistyö				
Välinehuollon erityistyön suunniteltua pienempi kasvu	-11,7	-0,4 %	11,5	0,4 %
Hoitajat				
Hoitajien merkittävät, mutta tavoitteen alittaneet rekrytoinnit	-62,0	-1,9 %	26,7	0,8 %
Lääkärit				
Epäonnistunut pyrkimys erikoislääkärien lisäykseen	-15,0	-0,5 %	-2,1	-0,1 %
Onnistunut pyrkimys erikoistuvien lääkärin lisäykseen	-3,9	-0,1 %	14,3	0,4 %
Muu henkilökunta				
Harjoittelijoiden suunnitteleman lisäys päivistyslinjassa	34,0	1,0 %	32,6	1,0 %
Muut henkilötyövuosimuutokset	2,5	0,1 %	9,7	0,3 %
TP 2023	3 277,2	-1,7 %	3 277,2	2,9 %

16.2.1.6 Diagnostiikkakeskus

Sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet (1 000 euroa / %)	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Jäsenlaskutuksen kehys	3 742	4 437	4 437
Tilikauden tulos *)	3 297	0	-15 769
Tuottavuustavoite-%	1,0 %	1,0 %	1,0 %

*) Tulos ennen saatuja ja annettuja sisäisiä asiakaspalautuksia

Talouden tunnusluvut

Talous (1 000 euroa / %)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
HUS-yhtymän sisäiset toimintatuotot	241 096	253 881	259 765	2,3 %	7,7 %
HUS-yhtymän ulkoiset toimintatuotot	238 840	238 500	177 973	-25,4 %	-25,5 %
Toimintatuotot yhteensä	479 935	492 382	437 737	-11,1 %	-8,8 %
Toimintakulut	474 928	488 193	447 153	-8,4 %	-5,8 %
Poistot	6 358	4 189	4 433	5,8 %	-30,3 %
Tilikauden tulos ennen saatuja ja annettuja asiakashyvityksiä	3 297	0	-15 769		-578,3 %
Asiakashyvitykset netto	-4 654		1 917	0,0 %	-141,2 %
Tilikauden tulos	-1 357	0	-13 852		921,2 %
Saadut ja annetut HUSin sisäiset asiakaspalautukset netto	-4 654		1 917	0,0 %	-141,2 %

Toimintatuottojen analysointi (1 000 euroa)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
HUS-yhtymän sisäinen myynti	241 096	253 881	259 765	2,3 %	7,7 %
Myynti hyvinvointialueille, tytäryhtiöille ja muille maksajille	238 840	238 500	177 973	-25,4 %	-25,5 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	479 935	492 382	437 737	-11,1 %	-8,8 %

Toiminnan tunnusluvut

Tunnusluvut	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Sitovat tavoitteet					
Tilikauden tulos (1 000 euroa), ennen saatuja ja annettuja as.palautuksia	3 256	0	-15 769	0,0 %	-584,4 %
Tilikauden tulos (1 000 euroa)	-1 357	0	-13 852	0,0 %	921,2 %
Sisäinen myynti (1 000 euroa), ennen annettuja as. palautuksia	248 950	253 881	259 765	2,3 %	4,3 %
Sisäinen myynti (1 000 euroa)	241 079	253 881	177 973	-29,9 %	-26,2 %
Talouden hallinta					
Ulkoiset toimintakulut (1000 euroa)	332 783	329 847	303 652	-7,9 %	-8,8 %
Henkilöstökulut (1000 euroa)	207 328	217 632	217 547	0,0 %	4,9 %
Palvelutuotanto (lkm)					
Radiologiset tutkimukset ja toimenpiteet	1 140 310	1 216 705	1 159 775	-4,7 %	1,7 %
Patologia	382 940	410 050	428 948	4,6 %	12,0 %
Näytteenotto	4 067 648	3 562 353	3 448 535	-3,2 %	-15,2 %
Kliinisen fysiologian tutkimukset ja isotoopit	602 959	641 221	644 581	0,5 %	6,9 %
Kliinisen neurofysiologian tutkimukset	27 381	28 406	29 150	2,6 %	6,5 %
Genetiikka	48 146	52 511	51 865	-1,2 %	7,7 %
Kemia ja hematologia	18 507 360	19 295 303	18 998 797	-1,5 %	2,7 %
Verit tuotteet	83 286	85 825	80 455	-6,3 %	-3,4 %
Mikrobiologia	2 568 001	2 127 228	1 804 229	-15,2 %	-29,7 %
Kliinisen genetiikan käynnit	6 092	6 276	6 749	7,5 %	10,8 %
Palveluiden saatavuus (vuoden keskiarvo)					
Päivystyspoliklinikoiden päivystyskireellisten IT-tutkimusten saatavuus: viive lähettestä lausuntoon max. 2 tuntia.	70 %	75 %	72 %	-4,0 %	2,2 %
Kliinis-patologisten meeting-tapausten valmistuminen	95 %	95 %	95 %	0,1 %	0,1 %
Jonotusaika pkl näytteenottoon alle 30 min	90 %	90 %	94 %	4,0 %	4,0 %
PET-tutkimusten saatavuus, vrk	9	10	9	-15,0 %	-4,4 %
Genetiikan laboratorio: Tutkimusten vastausviive ≤20 arkipäivää näytteen saapumisesta	-	95 %	94 %	-1,1 %	-
ENMG-tutkimusten saatavuus (3. vapaa aika), vrk	24,9	25	11	-56,0 %	-55,8 %
Aamukiertojen kiirenäytteet vastattu klo 9 mennessä	-	75 %	75 %	-0,7 %	-
Mikrobiologian 10 indeksitutkimuksen saatavuus	-	85 %	93 %	9,4 %	-

PALVELUIDEN TOTEUTUMINEN

Palveluiden laskutus asiakkaittain

				Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Laskutus asiakkaittain (1 000 euroa)	TP 2022	TA 2023	TP 2023		
Ydinpalvelut yhteensä	238 450	250 260	257 177	2,8 %	7,9 %
Aivokeskus	21 628	23 109	22 926	-0,8 %	6,0 %
Naisten, lasten ja nuorten palvelut	30 461	31 185	32 714	4,9 %	7,4 %
Konservatiiviset palvelut	42 315	41 983	41 185	-1,9 %	-2,7 %
Operatiiviset palvelut	89 166	98 950	98 176	-0,8 %	10,1 %
Akuutti, leikkaus- ja tehohoitokeskus	54 879	55 033	62 176	13,0 %	13,3 %
Diagnostiikkakeskus				0,0 %	0,0 %
Konsernipalveluyksiköt	2 645	3 621	2 587	-28,5 %	-2,2 %
H72 Ulkoinen tarkastus tulosalue				0,0 %	0,0 %
H80 Konsernipalvelut	2 645	3 621	2 587	-28,5 %	-2,2 %
H800 Tilakeskus				0,0 %	0,0 %
H801 Konsernihallinto	1 552	1 474	1 691	14,7 %	9,0 %
H803 Työterveys	833	747	795	6,4 %	-4,5 %
H804 Tietohallinto			0	0,0 %	0,0 %
H805 Apteekki	0		2	0,0 %	956,5 %
H806 Runkopalvelut	260	1 400	98	-93,0 %	-62,2 %
Tytäryhtiöt	381		385	0,0 %	1,0 %
Osakkuus- ja yhteisyyhteisöt				0,0 %	0,0 %
Jäsenhyvinvointialueet			86 925	0,0 %	-36,6 %
Muut asiakkaat	101 361	238 500	90 663	-62,0 %	-10,6 %
PALVELUIDEN LASKUTUS YHTEENSÄ	479 935	492 382	437 737	-11,1 %	-8,8 %

Tuotteet ja palvelut kaikille maksajille

				Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Tuotteet ja palvelut (lkm)	TP 2022	TA 2023	TP 2023		
Radiologiset tutkimukset ja toimenpiteet	1 140 310	1 216 705	1 159 775	-4,7 %	1,7 %
Patologia	382 940	410 050	428 948	4,6 %	12,0 %
Näytteenotto	4 067 648	3 562 353	3 448 535	-3,2 %	-15,2 %
Kliinisen fysiologian tutkimukset ja isotoopit	602 959	641 221	644 581	0,5 %	6,9 %
Kliinisen neurofysiologian tutkimukset	27 381	28 406	29 150	2,6 %	6,5 %
Genetiikka	48 146	52 511	51 865	-1,2 %	7,7 %
Kemia ja hematologia	18 507 360	19 295 303	18 998 797	-1,5 %	2,7 %
Verituotteet	83 286	85 825	80 455	-6,3 %	-3,4 %
Mikrobiologia	2 568 001	2 127 228	1 804 229	-15,2 %	-29,7 %
Kliinisen genetiikan käynnit	6 092	6 276	6 749	7,5 %	10,8 %
YHTEENSÄ	27 434 123	27 425 878	26 653 084	-2,8 %	-2,8 %

				Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Tuotteet ja palvelut (1 000 euroa)	TP 2022	TA 2023	TP 2023		
Radiologiset tutkimukset ja toimenpiteet	141 130	152 032	151 445	-0,4 %	7,3 %
Patologia	26 275	28 731	29 607	3,0 %	12,7 %
Näytteenotto	65 344	60 850	43 164	-29,1 %	-33,9 %
Kliinisen fysiologian tutkimukset ja isotoopit	22 523	27 274	27 630	1,3 %	22,7 %
Kliinisen neurofysiologian tutkimukset	8 680	9 485	9 721	2,5 %	12,0 %
Genetiikka	12 412	13 045	13 278	1,8 %	7,0 %
Kemia ja hematologia	75 333	79 462	78 533	-1,2 %	4,2 %
Verituotteet	13 867	15 319	14 162	-7,6 %	2,1 %
Mikrobiologia	98 592	87 224	50 898	-41,6 %	-48,4 %
Kliinisen genetiikan käynnit	4 482	4 598	4 590	-0,2 %	2,4 %
YHTEENSÄ	468 640	478 021	423 028	-11,5 %	-9,7 %

TALouden TOTEUTUMINEN JA INVESTOINNIT

	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	ENN 2023 *)	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Tuloslaskelma (1 000 euroa / %)									
Toimintatuotot yhteensä	345 743	432 250	571 295	479 935	492 382	460 000	437 737	-11,1 %	-8,8 %
Myyntituotot	344 663	431 111	569 908	475 217	492 382	457 651	434 422	-11,8 %	-8,6 %
Maksutuotot	216	134	499	1 680		1 848	1 929	0,0 %	14,8 %
Tuet ja avustukset	227	293	441	436		329	703	0,0 %	61,3 %
Muut toimintatuotot	637	712	446	2 603		172	684	0,0 %	-73,7 %
Toimintakulut yhteensä	337 117	422 670	557 158	474 928	488 193	462 586	447 153	-8,4 %	-5,8 %
Henkilöstökulut	158 857	181 393	200 435	207 328	217 632	221 347	217 547	0,0 %	4,9 %
Palveluiden ostot yhteensä	81 396	126 046	238 303	148 372	132 341	116 679	108 752	-17,8 %	-26,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat yht.	61 561	80 050	80 150	75 072	87 830	74 702	73 232	-16,6 %	-2,5 %
Avustukset		0			0	0		0,0 %	0,0 %
Muut toimintakulut yhteensä	35 303	35 182	38 270	44 156	50 389	49 859	47 623	-5,5 %	7,9 %
Toimintakate	8 626	9 579	14 137	5 007	4 189	-2 586	-9 416		
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-187	-5	-2	-5		-2	-3	0,0 %	-43,7 %
Vuosikate	8 438	9 574	14 134	5 002	4 189	-2 588	-9 419		
Poistot ja arvonalentumiset	9 369	12 352	12 334	6 358	4 189	4 412	4 433	5,8 %	-30,3 %
Satunnaiset erät		0					0	0,0 %	0,0 %
Tilikauden tulos	-931	-2 778	1 800	-1 357	0	-7 000	-13 852		
Toimintakulut ja poistot yhteensä	346 486	435 022	569 492	481 287	492 382	466 998	451 587	-8,3 %	-6,2 %
Sisäiset toimintatuotot %	65,3 %	42,7 %	28,6 %	50,2 %	51,6 %	55,6 %	59,3 %		
Ulkoiset toimintatuotot %	34,7 %	57,3 %	71,4 %	49,8 %	48,4 %	44,4 %	40,7 %		

*) Sitovien tavoitteiden muutokset perustuvat 9+3/2023 ennusteeseen.

Toimintatuottojen ja -kulujen sekä poistojen poikkeamat

Toimintatuotot	TA 2023		TP 2022	
	1 000 euroa	Poikkeama-%	1 000 euroa	Muutos-%
TA2023 /Edellinen vuosi	492 382		479 935	
Korona-analytiikka ja -näytteenotto	-55 295	-11,2 %	-79 425	-16,5 %
Myynti sisäisille asiakkaille, pl. korona	4 982	1,0 %	14 734	3,1 %
Jäsenmaksuosuus	0	0,0 %	695	0,1 %
Myynti jäsenille, pl. korona	-6 958	-1,4 %	11 980	2,5 %
Myynti sairaanhoitopiireille ja muille ulk. asiakkaille, pl. korona	-1 919	-0,4 %	3 066	0,6 %
Valtion opetus- ja tutkimuskorvaus	-304	-0,1 %	553	0,1 %
Muut muutokset toimintatuotoissa	4 849	1,0 %	6 199	1,3 %
TP 2023	437 737	-11,1 %	437 737	-8,8 %

Toimintakulut ja poistot	TA 2023		TP 2022	
	1 000 euroa	Poikkeama-%	1 000 euroa	Muutos-%
TA2023 /Edellinen vuosi	492 382		481 287	
M7100KORON Koronatestaukseen liittyvät kulut	-36 446	-7,4 %	-46 234	-9,6 %
Henkilöstökulujen muutos	1 081	0,2 %	13 598	2,8 %
Työvoiman vuokraus	-643	-0,1 %	657	0,1 %
Volyymisidonnaiset laboratoriotarvikkeet	282	0,1 %	277	0,1 %
Kuvantamisostopalvelut	-63	0,0 %	-23	0,0 %
Käyttökorvaussopimusten muutos	141	0,0 %	1 238	0,3 %
Volyymisidonnaiset laboratoriotarvikkeet	838	0,2 %	-2 494	-0,5 %
Tutkimus- ja hoitotarvikkeet	-1 290	-0,3 %	605	0,1 %
Lääkkeet ja apteekkitarvikkeet	1 910	0,4 %	250	0,1 %
Veri ja verivalmisteet	-539	-0,1 %	79	0,0 %
Laiterikot ja -huollot	-653	-0,1 %	-431	-0,1 %
Ulkoiset ICT-palvelut	221	0,0 %	-500	-0,1 %
Apotti-järjestelmäveloitus	0	0,0 %	-1 625	-0,3 %
HUS Tietohallinnon veloitus ilman Apotti-järjestelmäveloitusta	-929	-0,2 %	-389	-0,1 %
Leasingvuokrat ja poistot	-1 925	-0,4 %	-865	-0,2 %
Tilavuokrat	1 008	0,2 %	3 181	0,7 %
Muut muutokset toimintakuluissa	-3 788	-0,8 %	2 977	0,6 %
TP 2023	451 587	-8,3 %	451 587	-6,2 %

Kone- ja laiteinvestoinnit

Investoinnit (1 000 euroa)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Erotus TP 2023 - TA 2023	Erotus TP 2023 - TP 2022
Pienet, alle 500 t€ hankkeet yhteensä	1 708	2 500	2 352	-148	644
Siltasairaalan laite- ja kalustevarustelu	522	1 942	2 086	144	1 564
YHTEENSÄ	2 230	4 442	4 438	-4	2 208
Leasingrahoitteiset laitehankinnat	6 430	9 260	8 879	-381	2 449
Siltasairaalan leasingrahoitteiset laitehankinnat	5 273	4 480	4 474	-6	-799
KAIKKI YHTEENSÄ	13 933	18 182	17 791	-391	3 858

HENKILÖSTÖ

Henkilöstö	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Henkilöstömäärä 31.12.	3 419	3 488	3 419	-2,0 %	0,0 %
Henkilötyövuodet	2 629	2 880	2 707	-6,0 %	3,0 %
Henkilötyövuo den hinta (koko henkilöstö)	78 852		80 331		1,9 %
Vuokratyövoiman käyttö (1000 €)	4 440	5 740	5 097	-11,2 %	14,8 %
Henkilöstökulujen hinta-määräero					
Määräero, %				-6,0 %	3,0 %
Hintaero, %				6,0 %	2,0 %

Henkilötyövuodet	TA 2023		TP 2022	
	Htv	muutos %	Htv	muutos %
TA/Edellinen vuosi	2 880,4		2 629,3	
Koronavakanssit	-8,4	-0,3 %	-41,8	-1,6 %
Radiologian hoitajaresurssin muutos	-50,8	-1,8 %	9,0	0,3 %
Radiologien resurssi muutos	-12,8	-0,4 %	1,6	0,1 %
Kl. Kemian hoitajaresurssin muutos	-24,5	-0,9 %	41,3	1,6 %
Preanalytiikan hoitajaresurssin muutos	-51,6	-1,8 %	8,0	0,3 %
Muun henkilökunnan henkilötyövuosimuutokset	38,6	1,3 %	5,3	0,2 %
Muuthenkilötyövuosimuutokset	-63,4	-2,2 %	54,5	2,1 %
TP2023	2 707,3	-6,0 %	2 707,3	3,0 %

16.2.1.7 Tilakeskus

Sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet (1 000 euroa / %)	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Tilikauden tulos *)	3 426	0	1 607
Tuottavuustavoite- **)	-	-1,0 %	0,6 %
Sisäisen laskutuksen enimmäismäärä (per tulosalue / -yksikkö)			
Ydinpalvelut	192 735	210 518	207 507
Aivokeskus	27 047	29 585	29 377
Aivokeskuksen johto	0	80	11
Psykiatria	20 841	23 144	22 769
Neurokeskus	6 206	6 362	6 598
Naisten, lasten ja nuorten palvelut	30 906	30 401	29 935
Naisten, lasten ja nuorten palvelujen johto	0	80	13
Naistentaudit ja synnytykset	13 680	12 350	12 270
Lasten ja nuorten sairaudet	17 227	17 971	17 652
Konservatiiviset palvelut	28 941	29 215	29 372
Konservatiivisten palvelujen johto	0	80	13
Sisätaudit ja kuntoutus	10 184	10 032	9 906
Sydän- ja keuhkokeskus	8 072	8 007	8 415
Tulehduskeskus	5 758	5 962	5 977
Lähisairaaloiden medisiiniset palvelut	4 926	5 134	5 061
Operatiiviset palvelut	38 718	46 656	45 591
Operatiivisten palvelujen johto	0	80	14
Pää- ja kaulakeskus	11 179	10 997	10 841
Tukielin- ja plastiikkakirurgia	5 536	7 501	7 228
Syöpäkeskus	7 275	12 838	12 343
Vatsakeskus	12 191	11 599	12 172
Lähisairaaloiden operatiiviset palvelut	2 537	3 641	2 993
Akuutti, leikkaus- ja tehohoitokeskus	34 106	39 156	37 785
Akuutti-, leikkaus- ja tehohoitokeskuksen johto	0	80	14
Akuutti	11 968	13 292	12 487
Leikkaus- ja tehohoitokeskus	22 139	25 784	25 284
Diagnostiikkakeskus	33 017	35 505	35 447
Konsernipalvelut	21 710	22 008	21 275
Ulkoisen tarkastus	14	0	10
Konsernipalvelut	21 696	22 008	21 265
Tilakeskus			
Konsernihallinto	4 524	4 414	4 035
Työterveys	1 074	1 195	1 176
Tietohallinto	2 269	2 112	1 958
Apteekki	2 358	2 353	2 176
Runkopalvelut	11 471	11 934	11 919

*) Tulos ennen saatuja ja annettuja sisäisiä asiakaspalautuksia

**) Ulkoisten vuokratulujen muutos vuosina 2023-2022. Laskenta HUSin tuottavuusohjelman mukaisesti, huomioiden tuottavuuslaskennassa käytetty 1,063 deflaatiokerroin. (Julkisten menojen hintaindeksi StatFin 11mj)

Talouden tunnusluvut

Talous (1 000 euroa / %)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
HUS-yhtymän sisäiset toimintatuotot	214 445	232 538	228 781	-1,6 %	6,7 %
HUS-yhtymän ulkoiset toimintatuotot	12 545	11 605	12 957	11,7 %	3,3 %
Toimintatuotot yhteensä	226 990	244 143	241 739	-1,0 %	6,5 %
Toimintakulut	167 670	174 893	176 535	0,9 %	5,3 %
Poistot	47 557	63 772	59 726	-6,3 %	25,6 %
Tilikauden tulos ennen saatuja ja annettuja asiakashyvityksiä	3 426	0	1 607	320321651,2 %	-53,1 %
Asiakashyvitykset netto	-3 425		-1 607	0,0 %	-53,1 %
Tilikauden tulos	1	0	0	-0,3 %	-100,0 %
Saadut ja annetut HUSin sisäiset asiakaspalautukset netto	-3 425		-1 607	0,0 %	-53,1 %

TP 2023 – TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

				Poikkeama-%	Muutos-%
	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TP 2023/ TA 2023	TP 2023/ TP 2022
Toimintatuottojen analysointi (1 000 euroa)					
HUS-yhtymän sisäinen myynti	214 445	232 538	228 781	-1,6 %	6,7 %
Myynti hyvinvointialueille, tytäryhtiöille ja muille maksajille	12 545	11 605	12 957	11,7 %	3,3 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	226 990	244 143	241 739	-1,0 %	6,5 %

Toiminnan tunnusluvut

				Poikkeama-%	Muutos-%
	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TP 2023/ TA 2023	TP 2023/ TP 2022
Tunnusluvut					
Tilamäärät hum²					
Omat rakennukset	605 644	630 000	632 873	0,5 %	4,5 %
Vuokrakohteet***	304 261	296 000	295 536	-0,2 %	-2,9 %
Yhteensä	909 905	926 000	928 409	0,3 %	2,0 %
Tyhjät, käyttökiellossa ja peruskorjattavat tilat hum²					
Tyhjät ja käytettävissä olevat tilat	2 187	2 000	3 608	80,4 %	65,0 %
Raaseporin sairaalan tyhjät ja käytettävissä olevat tilat	1 610	1 600	1 657	3,6 %	2,9 %
Lastenlinnan tyhjät ja käyttökiellossa olevat tilat	14 421	14 400	14 319	-0,6 %	-0,7 %
Kellokosken tyhjät ja käyttökiellossa olevat tilat	13 574	13 700	15 879	15,9 %	17,0 %
Töölön sairaala**	1 274	25 500	25 577	0,3 %	1908,2 %
Käytöstä poistetut ja käyttökiellossa olevat tilat	13 616	14 500	13 376	-7,8 %	-1,8 %
Peruskorjattavat tilat	26 688	17 000	20 532	20,8 %	-23,1 %
Talous					
Toimintakulut, poistot ja rahoituskulut €/hum²	20,8	22,0	21,7	-1,3 %	4,4 %
Tilavuokrat €/hum², omat rakennukset*	33,2	35,4	36,7	3,6 %	10,4 %
Tilavuokrat €/hum², vuokrakohteet*	32,7	33,9	33,3	-1,7 %	1,9 %
Tilavuokrat €/hum², kaikki rakennukset*	33,0	34,8	35,4	1,6 %	7,2 %

*HUSin sisäiset asiakkaat

**Töölön sairaalan vuokrasopimus päättyi 30.6.2023

***TA 2023 Neliömäärä päivitetty HUS-yhtymän vuoden 2023 tulosityksikkökohtaisen käyttösuunnitelmien muutoksen yhteydessä. Huomioitu Psykiatrian Kehitysvamma lääketieteen yksikön käyttöön vuokratut tilat. HUS Yhtymähallituksen kokous 27.11.2023 § 156.

PALVELUIDEN TOTEUTUMINEN

Palveluiden laskutus asiakkaittain

				Poikkeama-%	Muutos-%
	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TP 2023/ TA 2023	TP 2023/ TP 2022
Laskutus asiakkaittain (1 000 euroa)					
Ydinpalvelut yhteensä	192 735	210 518	207 507	-1,4 %	7,7 %
Aivokeskus	27 047	29 585	29 377	-0,7 %	8,6 %
Naisten, lasten ja nuorten palvelut	30 906	30 401	29 935	-1,5 %	-3,1 %
Konservatiiviset palvelut	28 941	29 215	29 372	0,5 %	1,5 %
Operatiiviset palvelut	38 718	46 656	45 591	-2,3 %	17,8 %
Akuutti, leikkaus- ja tehohoitokeskus	34 106	39 156	37 785	-3,5 %	10,8 %
Diagnostiikkakeskus	33 017	35 505	35 447	-0,2 %	7,4 %
Konsernipalveluyksiköt	21 710	22 020	21 275	-3,4 %	-2,0 %
Tytärtyhtiöt	4 675	4 736	5 492	16,0 %	17,5 %
Osakkuus- ja yhteisyyhteisöt	919	1 001	1 012	1,1 %	10,2 %
Jäsenhyvinvointialueet	4 078		1 637	0,0 %	-59,8 %
Muut asiakkaat	2 873	5 868	4 816	-17,9 %	67,6 %
PALVELUIDEN LASKUTUS YHTEENSÄ	226 990	244 143	241 739	-1,0 %	6,5 %

Tuotteet ja palvelut kaikille maksajille

Tuotteet ja palvelut (1 000 euroa)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Pääomavuokrat	58 943	62 519	63 429	1,5 %	7,6 %
Ylläpito vuokrat	159 000	170 019	167 018	-1,8 %	5,0 %
Asiakashyvitykset	-3 498	0	-1 666	0,0 %	-52,4 %
Sisäiset asiakkaat yhteensä	214 445	232 538	228 781	-1,6 %	6,7 %
Ulkoisten kumppanien kuukausivuokrat ja muut palvelut	12 545	11 605	12 957	11,7 %	3,3 %
YHTEENSÄ	226 990	244 143	241 739	-1,0 %	6,5 %

TALouden TOTEUTUMINEN JA INVESTOINNIT

Tuloslaskelma (1 000 euroa / %)	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	ENN 2023 *)	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Toimintatuotot yhteensä	211 145	220 980	220 016	226 990	244 143	242 555	241 739	-1,0 %	6,5 %
Myyntituotot	866	662	600	705	400	376	358	-10,6 %	-49,3 %
Maksutuotot	0	0		1				0,0 %	0,0 %
Tuet ja avustukset	71	19	14	1		11	13	0,0 %	1018,7 %
Muut toimintatuotot	210 208	220 299	219 402	226 283	243 743	242 169	241 368	-1,0 %	6,7 %
Toimintakulut yhteensä	148 665	156 909	161 799	167 670	174 893	177 267	176 535	0,9 %	5,3 %
Henkilöstökulut	2 004	2 135	2 242	2 386	2 455	2 525	2 532	3,1 %	6,1 %
Palveluiden ostot yhteensä	44 745	45 553	45 464	44 300	47 787	48 180	47 536	-0,5 %	7,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat yht.	23 117	22 753	26 218	32 945	35 830	32 199	32 146	-10,3 %	-2,4 %
Avustukset								0,0 %	0,0 %
Muut toimintakulut yhteensä	78 799	86 468	87 874	88 038	88 822	94 362	94 321	6,2 %	7,1 %
Toimintakate	62 480	64 071	58 217	59 320	69 250	65 288	65 204		
Rahautustuotot ja -kulut yht.	-11 589	-11 638	-12 039	-11 762	-5 478	-5 478	-5 478	0,0 %	-53,4 %
Vuosikate	50 891	52 433	46 178	47 558	63 772	59 810	59 726		
Poistot ja arvonalentumiset	50 889	52 438	46 108	47 557	63 772	59 385	59 726	-6,3 %	25,6 %
Satunnaiset erät				0				0,0 %	0,0 %
Tilikauden tulos	2	-5	70	1	0	425	0		
Toimintakulut ja poistot yhteensä	199 554	209 346	207 906	215 227	238 665	236 652	236 261	-1,0 %	9,8 %
Sisäiset toimintatuotot %	97,2 %	96,9 %	97,7 %	94,5 %	95,2 %	96,9 %	94,6 %		
Ulkoiset toimintatuotot-%	2,8 %	3,1 %	2,3 %	5,5 %	4,8 %	3,1 %	5,4 %		

*)Sivovien tavoitteiden muutokset perustuvat 9+3/2022 ennusteeseen.

Toimintatuottojen ja -kulujen sekä poistojen poikkeamat

Toimintatuotot	TA 2023		TP 2022	
	1 000 euroa	Poikkeama-%	1 000 euroa	Muutos-%
TA2023 / Edellinen vuosi	244 143		226 990	
Siltasairaalan käyttäjiltä perityt tilavuokrat	-177	-0,1 %	20 783	9,2 %
Etevä-liikkeenluovutuksen myötä vuokratettujen tilojen vuokratuotot				
Psykiatrialta	-100	0,0 %	883	0,4 %
Meilahden tornisairaala, peruspääoman koron maksamisen päättyminen	3	0,0 %	-2 669	-1,2 %
Naistenklinikka, pääomavuokrien muutos	-48	0,0 %	-2 069	-0,9 %
Töölön sairaala, vuokrasopimuksen päättyminen 6/2023	399	0,2 %	-6 405	-2,8 %
Kirurgisen sairaalan tilavuokrat, mm. Käsikirurgian hankkeen keskeytyminen	-618	-0,3 %	-376	-0,2 %
Hyvinkään H-sairaalan käyttäjiltä perityt tilavuokrat (ulkoisten vuokrien ja vastikkeiden muutokset)	-45	0,0 %	447	0,2 %
Hyvinkään sairaala, Os 3 ja 4 peruskorjaus ja A-osan julkisivutyö valmistuminen	-408	-0,2 %	696	0,3 %
Porvoo sairaala, Päivystysalueen tilamuutokset sekä salaajitus ja sokkelin korjaus	-5	0,0 %	612	0,3 %
Jorvin sairaala, K-leikkausosaston ja sen alapuolisten tilojen peruskorjauksen valmistuminen	497	0,2 %	1 271	0,6 %
HUS-Apteekin uudet tilat Kymenlaakson keskussairaalassa (Uuden vuokrasopimuksen mukaisten vuokrien perintä käynnistyy vasta vuonna 2024)	-250	-0,1 %	0	0,0 %
Orton Oy hoitovuokran tasaus edelliseltä vuodelta	151	0,1 %	32	0,0 %
Orton Oy hoitovuokran takauvuta veloitus v. 2018-2020	438	0,2 %	438	0,2 %
HUSin sisäiset asiakashyvitykset tilinpäätöksen yhteydessä	-1 666	-0,7 %	1 833	0,8 %
Muut muutokset	-577	-0,2 %	-727	-0,3 %
TP 2023	241 739	-1,0 %	241 739	6,5 %

TP 2023 – TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Toimintakulut ja poistot	TA 2023		TP 2022	
	1 000 euroa	Poikkeama-%	1 000 euroa	Muutos-%
TA2023 /Edellinen vuosi	238 665		215 227	
Henkilöstömäärässä ja henkilöstökuluissa tapahtuneet muutokset	77	0,0 %	145	0,1 %
Modulo-tilahallintajärjestelmän palvelusopimuksen mukainen perusmaksu	760	0,3 %	860	0,4 %
Kiinteistöjen ylläpito- ja turvallisuuskulut, HUSin ja HUS Kiinteistöt Oy:n välinen puitesopimus	346	0,1 %	433	0,2 %
Kiinteistökorjaukset, syksyllä asetettiin 0,550 milj. euron säästö tavoite	-1 237	-0,5 %	691	0,3 %
HUS Kiinteistöt Oy:n vuosihyvityksen muutos TP2023-TP2022	0	0,0 %	900	0,4 %
Kiinteistöjen lämmitys- ja jäähdytyskulut. Lämpöenergian kulutus kasvoi 9,9 % ja jäähdytyksen kulutus 75,4 % vuoteen 2022 verrattuna. Sääkorjatun lämpöenergian ominaiskulutus kasvoi 4,1 % vuodesta 2022.	-382	-0,2 %	1 489	0,7 %
Kiinteistöjen sähkökulut. Sähköenergian kulutus laski -0,1 % ja ominaiskulutus -4,3 %. Euromääräistä talousarvioalitusta selittää erityisesti se, että sähköhin hintaennusteet olivat poikkeuksellisen suuret syksyllä 2022 vuoden 2023 osalta	-4 316	-1,8 %	-2 594	-1,2 %
Kiinteistöjen muut energiakulut (vesi, kaasut, kevyt polttoöljy)	973	0,4 %	371	0,2 %
Eteväliikkeenluovutuksen myötä vuokrattujen tilojen vuokratulot	-125	-0,1 %	858	0,4 %
Meilahden väliaikaisten pukuhuoneparakkien vuokraus 4/2023 alkaen	-142	-0,1 %	426	0,2 %
Töölön sairaala, vuokrasopimuksen päättyminen 6/2023	143	0,1 %	-2 071	-1,0 %
Muut vuokraoikeuksissa tapahtuneet muutokset ja vuokrasopimusten indeksitarkistukset. Elinkustannusindeksin vuosimuutos oli 8,3 % lokakuussa 2022.	2 895	1,2 %	4 732	2,2 %
Kiinteistöveroissa tapahtuneet muutokset. Rakennuskustannusindeksin vuosimuutos oli 9,4 %, joka nosti rakennusten jälleenhankinta-arvoja, joihin kiinteistövero perustuu.	783	0,3 %	756	0,4 %
Käsitöiden tilahankkeen keskeytyminen Kirurgisessa sairaalassa	690	0,3 %	690	0,3 %
Psykiatrian tilamuutoshankkeen keskeyttäminen Peijaksen sairaalassa	156	0,1 %	156	0,1 %
Palvelukeskuksen peruskorjaushankkeen keskeyttäminen	207	0,1 %	207	0,1 %
Muut toimintakuluissa tapahtuneet muutokset	814	0,3 %	815	0,4 %
Siltasairaalan poistot	328	0,1 %	9 457	4,4 %
Jorvin sairaalan poistojen muutos, K-leikkausosaston ja sen alapuolisten tilojen peruskorjauksen valmistuminen	-352	-0,1 %	1 040	0,5 %
Hyvinkään sairaalan poistojen muutos, Os 3 ja 4 peruskorjaus ja A-osan julkisivu työt valmistuminen	29	0,0 %	754	0,4 %
Voimakkeuden uuden väärälämmitysjärjestelmän valmistuksen viivästyminen alkuperäisestä aikataulusta	-403	-0,2 %	0	0,0 %
HUSin poistotason kasvattaminen vuoden 2023 talousarvioon VM:lle annetun 119,8 MEUR sitovan poistojen ennakotiedon saavuttamiseksi	-3 049	-1,3 %	0	0,0 %
Muut poistoissa tapahtuneet muutokset	-599	-0,3 %	919	0,4 %
TP 2023	236 261	-1,0 %	236 261	9,8 %

HENKILÖSTÖ

				Poikkeama-%	Muutos-%
Henkilöstö	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TP 2023/ TA 2023	TP 2023/ TP 2022
Henkilöstömäärä 31.12.	29	30	31	3,3 %	6,9 %
Henkilötyövuodet	26	27	26	-3,4 %	0,8 %
Henkilötyövuoden hinta (koko henkilöstö)	93 525	92 245	97 520	5,7 %	4,3 %
Vuokratyövoiman käyttö (1000 €)	0	0	0	0,0 %	0,0 %
Henkilöstökulujen hinta-määräero					
Määräero, %				-3,4 %	0,8 %
Hintaero, %				6,5 %	5,3 %

Henkilötyövuodet	TA 2023		TP 2022	
	hvt	poikkeama %	hvt	muutos %
TA/Edellinen vuosi	26,6		25,5	
Kehittämispäällikkö	0,8	3,0 %	0,8	3,1 %
Muut henkilötyövuosimuutokset	-1,7	-6,4 %	-0,6	-2,3 %
TP 2023	25,7	-3,4 %	25,7	0,8 %

16.2.1.8 Konsernihallinto

Sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet (1 000 euroa / %)	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Tilikauden tulos *)	12 016	0	5 903
Tuottavuustavoite-%	1,0 %	1,0 %	1,0 %
Sisäisen laskutuksen enimmäismäärä (per tulosalue / -yksikkö)			
Ydinpalvelut	87 607	77 093	71 318
Aivokeskus	12 911	10 652	9 846
Aivokeskuksen johto	0	0	1
Psykiatria	9 627	8 421	7 779
Neurokeskus	3 284	2 232	2 067
Naisten, lasten ja nuorten palvelut	14 095	12 124	11 216
Naisten, lasten ja nuorten palvelujen johto	0	0	1
Naistentaudit ja synnytukset	5 371	4 714	4 357
Lasten ja nuorten sairaudet	8 724	7 410	6 858
Konservatiiviset palvelut	15 274	12 148	11 203
Konservatiivisten palvelujen johto	0	0	2
Sisätaudit ja kuntoutus	4 929	4 502	4 147
Sydän- ja keuhkokeskus	4 515	3 493	3 229
Tulehduskeskus	2 161	1 929	1 775
Lähsairaaloiden medisiiniset palvelut	3 670	2 225	2 049
Operatiiviset palvelut	24 013	17 845	16 488
Operatiivisten palvelujen johto	0	0	1
Pää- ja kaulakeskus	6 060	4 803	4 435
Tukielin- ja plastiikkakirurgia	5 294	3 561	3 280
Syöpäkeskus	4 344	2 955	2 743
Vatsakeskus	7 444	5 558	5 135
Lähsairaaloiden operatiiviset palvelut	871	969	894
Akuutti-, leikkaus- ja tehohoitokeskus	14 108	14 093	13 066
Akuutti-, leikkaus- ja tehohoitokeskuksen johto	0	0	0
Akuutti	8 313	7 223	6 717
Leikkaus- ja tehohoitokeskus	5 796	6 871	6 349
Diagnostiikkakeskus	7 205	10 230	9 499
Konsernipalvelut	23 648	14 210	12 535
Ulkoinen tarkastus	3	20	19
Konsernipalvelut	23 645	14 190	12 516
Tilakeskus	367	377	356
Konsernihallinto	13 015	652	868
Työterveys	61	200	189
Tietohallinto	1 241	1 486	1 386
Apteekki	868	1 677	1 572
Runkopalvelut	8 092	9 798	8 145

*) Tulos ennen saatuja ja annettuja sisäisiä asiakaspalautuksia

Talouden tunnusluvut

Talous (1 000 euroa / %)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
HUS-yhtymän sisäiset toimintatuotot	98 239	90 651	82 985	-8,5 %	-15,5 %
HUS-yhtymän ulkoiset toimintatuotot	63 936	70 268	52 164	-25,8 %	-18,4 %
Toimintatuotot yhteensä	162 176	160 919	135 149	-16,0 %	-16,7 %
Toimintakulut	147 093	160 172	135 690	-15,3 %	-7,8 %
Poistot	1 082	85	96	11,8 %	-91,2 %
Tilikauden tulos ennen saatuja ja annettuja asiakasvyytyksiä	12 016	0	5 903	15342689,5 %	-50,9 %
Asiakasvyytykset netto	1 478		-5 903	0,0 %	-499,5 %
Tilikauden tulos	13 494	0	0	0,0 %	-100,0 %
Saadut ja annetut HUSin sisäiset asiakaspalautukset netto	836		-5 903	0,0 %	-806,3 %

Toimintatuottojen analysointi (1 000 euroa)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
HUS-yhtymän sisäinen myynti	98 239	90 651	82 985	-8,5 %	-15,5 %
Myynti hyvinvointialueille, tytäryhtiöille ja muille maksajille	63 936	70 268	52 164	-25,8 %	-18,4 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	162 176	160 919	135 149	-16,0 %	-16,7 %

PALVELUIDEN TOTEUTUMINEN

Palveluiden laskutus asiakkaittain

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Laskutus asiakkaittain (1 000 euroa)					
Ydinpalvelut yhteensä	87 607	77 093	71 318	-7,5 %	-18,6 %
Aivokeskus	12 911	10 652	9 846	-7,6 %	-23,7 %
Naisten, lasten ja nuorten palvelut	14 095	12 124	11 216	-7,5 %	-20,4 %
Konservatiiviset palvelut	15 274	12 148	11 203	-7,8 %	-26,7 %
Operatiiviset palvelut	24 013	17 845	16 488	-7,6 %	-31,3 %
Akuutti, leikkaus- ja tehohoitokeskus	14 108	14 093	13 066	-7,3 %	-7,4 %
Diagnostiikkakeskus	7 205	10 230	9 499	-7,1 %	31,8 %
Konsernipalveluyksiköt	10 633	13 558	11 667	-13,9 %	9,7 %
H72 Ulkoinen tarkastus tulosalue	3	20	19	-6,4 %	456,7 %
H80 Konsernipalvelut	10 629	13 538	11 648	-14,0 %	9,6 %
H800 Tilakeskus	367	377	356	-5,6 %	-3,0 %
H803 Työterveys	61	200	189	-5,8 %	208,6 %
H804 Tietohallinto	1 241	1 486	1 386	-6,7 %	11,7 %
H805 Apteekki	868	1 677	1 572	-6,2 %	81,1 %
H806 Runkopalvelut	8 092	9 798	8 145	-16,9 %	0,6 %
Tytärtyhtiöt	194		196	0,0 %	0,9 %
Osakkuus- ja yhteisyyhteisöt	0		1	0,0 %	150,0 %
Jäsenhyvinvointialueet	42 107		38 102	0,0 %	-9,5 %
Muut asiakkaat	21 634	70 268	13 864	-80,3 %	-35,9 %
PALVELUIDEN LASKUTUS YHTEENSÄ	162 176	160 919	135 149	-16,0 %	-16,7 %

Tuotteet ja palvelut kaikille maksajille

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Tuotteet ja palvelut (1 000 euroa)					
Tartuntatautiiläkkeet	17 661	18 700	18 190	-2,7 %	3,0 %
Potilasvakuutus	20 575	17 300	9 786	-43,4 %	-52,4 %
Hammaslääkäreiden erikoistumis- ja perusopetus	1 100	1 134	1 134	0,0 %	3,1 %
Jäsenkuntien lisäveloitus	642			0,0 %	-100,0 %
YHTEENSÄ	39 977	37 134	29 110	-21,6 %	-27,2 %

TALouden TOTEUTUMINEN JA INVESTOINNIT

	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	ENN 2023 *)	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Tuloslaskelma (1 000 euroa / %)									
Toimintatuotot yhteensä	120 230	193 650	134 506	162 176	160 919	142 680	135 149	-16,0 %	-16,7 %
Myyntituotot	102 093	189 133	131 776	150 927	139 788	138 364	130 240	-6,8 %	-13,7 %
Maksutuotot	364	364	348	230	150	166	306	104,0 %	33,2 %
Tuet ja avustukset	1 712	149	1 841	3 028	9 181	3 686	3 908	-57,4 %	29,1 %
Muut toimintatuotot	16 060	4 004	541	7 991	11 800	463	694	-94,1 %	-91,3 %
Toimintakulut yhteensä	119 260	120 360	135 344	147 093	160 172	144 707	135 690	-15,3 %	-7,8 %
Henkilöstökulut	32 593	39 948	42 753	46 885	51 420	50 951	50 619	-1,6 %	8,0 %
Palveluiden ostot yhteensä	54 419	54 965	66 817	73 971	81 563	67 927	59 204	-27,4 %	-20,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat yht.	27 159	19 696	19 698	20 076	20 414	19 913	20 093	-1,6 %	0,1 %
Avustukset	75	110	100	110	108	101	96	-10,2 %	-12,6 %
Muut toimintakulut yhteensä	5 013	5 642	5 977	6 050	6 666	5 815	5 678	-14,8 %	-6,1 %
Toimintakate	970	73 289	-838	15 083	747	-2 027	-542		
Rahoitusuotot ja -kulut yht.	-280	-55	1 888	-507	-662	-265	637	-196,3 %	-225,8 %
Vuosikate	690	73 234	1 049	14 576	85	-2 292	96		
Poistot ja arvonalentumiset	59	64	66	1 082	85	100	96	11,8 %	-91,2 %
Satunnaiset erät								0,0 %	0,0 %
Tilikauden tulos	631	73 170	983	13 494	0	-2 391	0		
Toimintakulut ja poistot yhteensä	119 319	120 424	135 411	148 175	160 257	144 806	135 786	-15,3 %	-8,4 %
Sisäiset toimintatuotot %	43,8 %	36,8 %	62,9 %	60,6 %	56,3 %	60,1 %	61,4 %		
Ulkoiset toimintatuotot-%	56,2 %	63,2 %	37,1 %	39,4 %	43,7 %	39,9 %	38,6 %		

*)Sitovien tavoitteiden muutokset perustuvat 9+3/2022 ennusteeseen.

Toimintatuottojen ja –kulujen sekä poistojen poikkeamat

Toimintatuotot	TA 2023		TP 2022	
	1 000 euroa	Poikkeama-%	1 000 euroa	Muutos-%
TA2023 /Edellinen vuosi	160 919		162 176	
Vuodelle 2023 suunnitellut käyttöomaisuusmyynnit	-11 800	-7,3 %	-7 702	-4,7 %
Valtionavustus Valmiuskeskusten nopeaan käynnistämiseen	497	0,3 %	-352	-0,2 %
HUSin tutkimusmäärärahaosuuden nosto	-7 000	-4,4 %		0,0 %
Biopankin ja FinnGenin hankkeiden tuotot	114	0,1 %	136	0,1 %
Tartuntatautitiläkkeetuotot	104	0,1 %	1 144	0,7 %
Potilasvakuutusmaksutuotot	0	0,0 %	-3 916	-2,4 %
Valtion tutkimus- ja koulutusmääräraha	-1 097	-0,7 %	-1 450	-0,9 %
Ulkoisten tuet ja avustukset	-1 792	-1,1 %	191	0,1 %
Pth koulutustoiminnan ja Pk-seudun sos.alan osasaamiskeskus Soccan tuotot sopimuskumppaneilta	-222	-0,1 %	656	0,4 %
HUS yksiköiden asiakaspalautus	-5 080	-3,2 %	-4 799	-3,0 %
Konsernihallinnon veloituksen muutos		0,0 %	-11 126	-6,9 %
Suunnittelematommat HUSin ulosottomaksutuotot	512	0,3 %		0,0 %
Muu sekalaiset toimintatuotot	-6	0,0 %	190	0,1 %
TP 2023	135 149	-16,0 %	135 149	-16,7 %

Toimintakulut ja poistot	TA 2023		TP 2022	
	1 000 euroa	Poikkeama-%	1 000 euroa	Muutos-%
TA2023 /Edellinen vuosi	160 257		148 175	
Henkilöstöresurssien muutos	-802	-0,5 %	3 733	2,5 %
Vakuutusmaksujen muutos (mm. potilasvakuutukset)	-8 025	-5,0 %	-10 807	-7,3 %
Käyttöomaisuusmyyntien kohdistus Ydinpalveluysiköille palveluostoina (myynti ei toteutunut)	-11 800	-7,4 %		0,0 %
Strategisten kehittämissuhteiden rahoitus valtiontuesta	-653	-0,4 %	-879	-0,6 %
Asiantuntija- ja konsulttipalvelut (ulkoiset, tutkimus- ja opetusyksiköt)	-505	-0,3 %	-683	-0,5 %
Muiden palveluostojen muutos (mm. yhteistoimintaosuudet ja jäsenmaksut)	259	0,2 %	314	0,2 %
Posti- ja kuriiripalveluiden hankinta (ulkoiset)	244	0,2 %	126	0,1 %
Työvoiman vuokraus (ulkoiset)	-136	-0,1 %	-76	-0,1 %
Koulutus-, matkustus ja majoituspalveluiden ostot (ulkoiset)	-296	-0,2 %	-78	-0,1 %
Ulkoiset tarvikeostot (mm. kalusto)	8	0,0 %	-230	-0,2 %
Tilavuokrien muutos	-379	-0,2 %	-489	-0,3 %
Työterveys palveluiden käyttö	-98	-0,1 %	25	0,0 %
Tietohallintopalveluiden käyttö	-410	-0,3 %	-218	-0,1 %
Runkopalvelut -yksiköiden käyttö (mm. Logistiikkaostot)	45	0,0 %	-634	-0,4 %
Lääke- ja apteekkitarvikkeiden hankinta (mm. tartuntatautitiläkkeet)	-486	-0,3 %	550	0,4 %
Tutkimus- ja opetusyksiköiden ulkoiset palvelu- ja tarvikehankinnat	-2 142	-1,3 %	8	0,0 %
HUSin tutkimusmäärärahan hankeohdistukset	1 723	1,1 %	-1 280	-0,9 %
FinnGen ja Biopankki -yksiköiden ulkoiset palvelu- ja tarvikehankinnat (mm. laboratorio- ja asiantuntijapalveluhankinnat)	-309	-0,2 %	-1 032	-0,7 %
Liiketoiminnan muut kulut (mm. luottotapio)	-665	-0,4 %	233	0,2 %
Poistojen muutos	10	0,0 %	-987	-0,7 %
muiden toimintakulujen muutos	-56	0,0 %	13	0,0 %
TP 2023	135 786	-15,3 %	135 786	-8,4 %

Kone- ja laiteinvestoinnit

Investoinnit (1 000 euroa)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Ero	
				TP 2023 - TA 2023	TP 2023 - TP 2022
Pysyvien vastaavien sijoitukset (osakkeet)	7 585	4 000	4 020	20	-3 565
Osakkeiden ja osuuksien hankinta	7 585	4 000	4 020	20	-3 565
Pienet laiteinvestoinnit yhteensä	199	400	214	-186	15
Biopankki, pienet laitehankkeet	49	250	92	-158	43
Tutkimustoiminnan pienet laitehankkeet	150	150	122	-28	-28
YHTEENSÄ	7 784	4 400	4 234	-166	-3 550

HENKILÖSTÖ

Henkilöstö	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Henkilöstömäärä 31.12.	712	758	759	0,1 %	6,6 %
Henkilötyövuodet	597,8	613,9	611,0	-0,5 %	2,2 %
Henkilötyövuoden hinta (koko henkilöstö)	78 423		82 850		5,6 %
Vuokratyövoiman käyttö (1000 €)	167	226	91	-59,9 %	-45,6 %
Henkilöstökulujen hinta-määräero					
Määräero, %				-0,5 %	2,2 %
Hintaero, %				-1,1 %	5,8 %

Henkilötyövuodet	TA 2023 htv	poikkeama %	TP 2022 htv	muutos %
TA/Edellinen vuosi	613,9		597,8	
Sairauspoissaolopäivien htv:t	-2,5	-0,4 %	0,0	0,0 %
Kesken vuoden 2023 Konsernihallintoon siirrettyjen toimintojen vakanssien htv:t Runkopalveluista		0,0 %	13,2	2,2 %
Muut henkilötyövuosimuutokset	-0,4	-0,1 %	0,0	0,0 %
TP 2023	611,0	0,0 %	611,0	0,0 %

16.2.1.9 Työterveys

Sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet (1 000 euroa / %)	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Tilikauden tulos *)	-737	0	29
Tuottavuustavoite-% **)	1,0 %	1,0 %	1,0 %
Sisäisen laskutuksen enimmäismäärä (per tulosalue / -yksikkö)			
Ydinpalvelut	3 316	5 840	3 606
Aivokeskus	420	852	477
Aivokeskuksen johto	0	0	0
Psykiatria	345	686	388
Neurokeskus	76	167	88
Naisten, lasten ja nuorten palvelut	537	941	596
Naisten, lasten ja nuorten palvelujen johto	0	0	2
Naistentaudit ja synnytykset	197	339	204
Lasten ja nuorten sairaudet	340	602	390
Konservatiiviset palvelut	509	843	502
Konservatiivisten palvelujen johto	0	0	1
Sisätaudit ja kuntoutus	190	351	190
Sydän- ja keuhkokeskus	141	212	129
Tulehduskeskus	66	125	70
Lähisairaaloiden medisiiniset palvelut	113	156	111
Operatiiviset palvelut	479	1 056	577
Operatiivisten palvelujen johto	0	0	1
Pää- ja kaulakeskus	142	305	165
Tukielin- ja plastiikkakirurgia	83	180	84
Syöpäkeskus	74	167	99
Vatsakeskus	149	337	180
Lähisairaaloiden operatiiviset palvelut	32	67	47
Akuutti, leikkaus- ja tehohoitokeskus	686	1 165	690
Akuutti-, leikkaus- ja tehohoitokeskuksen johto	0	0	0
Akuutti	242	445	237
Leikkaus- ja tehohoitokeskus	444	720	453
Diagnostiikkakeskus	684	983	765
Konsernipalvelut	1 101	1 815	1 239
Ulkoisen tarkastus	1	2	0
Konsernipalvelut	1 101	1 813	1 239
Tilakeskus	3	9	4
Konsernihallinto	85	208	110
Työterveys	4	0	3
Tietohallinto	57	135	66
Apteekki	91	143	107
Runkopalvelut	861	1 318	949

*) Tulos ennen saatuja ja annettuja sisäisiä asiakaspalautuksia

**) Vuokratyövoiman käytön vähentäminen, työasemien ja mobiililaitteiden vuokrakustannuksien pienentäminen

Talouden tunnusluvut

Talous (1 000 euroa / %)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
HUS-yhtymän sisäiset toimintatuotot	4 413	7 655	4 842	-36,7 %	9,7 %
HUS-yhtymän ulkoiset toimintatuotot	5 376	4 250	6 103	43,6 %	13,5 %
Toimintatuotot yhteensä	9 789	11 905	10 945	-8,1 %	11,8 %
Toimintakulut	10 425	11 905	10 945	-8,1 %	5,0 %
Poistot				0,0 %	0,0 %
Tilikauden tulos ennen saatuja ja annettuja asiakashyvityksiä	-737	0	29	79869,3 %	-103,9 %
Asiakashyvitykset netto	100		-29	0,0 %	-128,7 %
Tilikauden tulos	-637	0	0	0,0 %	-100,0 %
Saadut ja annetut HUSin sisäiset asiakaspalautukset netto	100		-29	0,0 %	-128,7 %

TP 2023 – TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Toimintatuottojen analysointi (1 000 euroa)					
HUS-yhtymän sisäinen myynti	4 413	7 655	4 842	-36,7 %	9,7 %
Myynti hyvinvointialueille, tytäryhtiöille ja muille maksajille	5 376	4 250	6 103	43,6 %	13,5 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	9 789	11 905	10 945	-8,1 %	11,8 %

PALVELUIDEN TOTEUTUMINEN

Palveluiden laskutus asiakkaittain

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Laskutus asiakkaittain (1 000 euroa)					
Ydinpalvelut yhteensä	3 316	5 840	3 606	-38,3 %	8,8 %
Aivokeskus	420	852	477	-44,1 %	13,4 %
Naisten, lasten ja nuorten palvelut	537	941	596	-36,7 %	11,0 %
Konservatiiviset palvelut	509	843	502	-40,5 %	-1,4 %
Operatiiviset palvelut	479	1 056	577	-45,3 %	20,4 %
Akuutti, leikkaus- ja tehohoitokeskus	686	1 165	690	-40,8 %	0,5 %
Diagnostiikkakeskus	684	983	765	-22,2 %	11,8 %
Konsernipalveluyksiköt	1 097	1 815	1 236	-31,9 %	12,6 %
Tytäryhtiöt	102		106	0,0 %	3,5 %
Osakkuus- ja yhteisyehtisöt				0,0 %	0,0 %
Jäsenhyvinvointialueet				0,0 %	0,0 %
Muut asiakkaat	5 274	4 250	5 997	41,1 %	13,7 %
PALVELUIDEN LASKUTUS YHTEENSÄ	9 789	11 905	10 945	-8,1 %	11,8 %

Tuotteet ja palvelut kaikille maksajille

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Tuotteet ja palvelut (lkm)					
Työpaikkaan kohdistuva toiminta, h	8 293	9 928	6 453	-35,0 %	-22,2 %
Yksilökäynnit, yhteensä	39 932	40 431	46 312	14,5 %	16,0 %
Yksilökäynnit, Kela Ik I	27 868	26 365	31 632	20,0 %	13,5 %
Yksilökäynnit, Kela Ik II	12 064	14 066	14 680	4,4 %	21,7 %
YHTEENSÄ	48 225	50 359	52 765	4,8 %	9,4 %

TALouden TOTEUTUMINEN JA INVESTOINNIT

	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	ENN 2023 *)	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Tuloslaskelma (1 000 euroa / %)									
Toimintatuotot yhteensä	8 311	11 112	9 396	9 789	11 905	10 056	10 945	-8,1 %	11,8 %
Myyntituotot	3 964	6 447	3 381	4 522	7 655	5 305	4 960	-35,2 %	9,7 %
Maksutuotot	0	0		1				0,0 %	0,0 %
Tuet ja avustukset	4 347	4 665	6 015	5 266	4 250	4 750	5 984	40,8 %	13,6 %
Muut toimintatuotot	0	0	0	0		0	0	0,0 %	867,6 %
Toimintakulut yhteensä	8 603	11 112	9 396	10 425	11 905	10 758	10 945	-8,1 %	5,0 %
Henkilöstökulut	4 087	3 830	3 689	3 792	5 523	4 161	4 296	-22,2 %	13,3 %
Palveluiden ostot yhteensä	3 496	6 245	4 564	5 419	5 048	5 273	5 362	6,2 %	-1,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat yht.	119	119	134	70	86	55	55	-36,5 %	-21,5 %
Avustukset								0,0 %	0,0 %
Muut toimintakulut yhteensä	901	917	1 010	1 144	1 247	1 269	1 232	-1,2 %	7,7 %
Toimintakate	-292	0	0	-637	0	-702	0		
Rahoitustuotot ja -kulut yht.		0				0	0	0,0 %	0,0 %
Vuosikate	-292	0	0	-637	0	-702	0		
Poistot ja arvonalentumiset								0,0 %	0,0 %
Satunnaiset erät								0,0 %	0,0 %
Tilikauden tulos	-292	0	0	-637	0	-702	0		
Toimintakulut ja poistot yhteensä	8 603	11 112	9 396	10 425	11 905	10 758	10 945	-8,1 %	5,0 %
Sisäiset toimintatuotot %	43,4 %	53,4 %	31,1 %	45,1 %	64,3 %	47,0 %	44,2 %		
Ulkoiset toimintatuotot-%	56,6 %	46,6 %	68,9 %	54,9 %	35,7 %	53,0 %	55,8 %		

*) Sitovien tavoitteiden muutokset perustuvat 9+3/2023 ennusteeseen.

Toimintatuottojen ja –kulujen sekä poistojen poikkeamat

Toimintatuotot	TA 2023		TP 2022	
	1 000 euroa	Poikkeama-%	1 000 euroa	Muutos-%
TA2023 /Edellinen vuosi	11 905		9 789	
Työterveyspalveluiden myynti	-2 695	-22,6 %	438	4,5 %
Kelakorvauksen muutos	1 731	14,5 %	716	7,3 %
Muut korvaukset (Työllisyysrahaston koulutuskorvaus)	4	0,0 %	2	0,0 %
TP 2023	10 945	-8,1 %	10 945	11,8 %

Toimintakulut ja poistot	TA 2023		TP 2022	
	1 000 euroa	Poikkeama-%	1 000 euroa	Muutos-%
TA2023 /Edellinen vuosi	11 905		10 425	
Resurssivaje (henkilökunta)	-1 227	-10,3 %	504	4,8 %
Työterveyden oman työterveyden järjestämisen kustannusten muutos	187	1,6 %	156	1,5 %
Laboratorio- ja radiologiapalveluiden käytön muutos	83	0,7 %	-10	-0,1 %
Toimitilavuokrakustannusten muutos		0,0 %	89	0,9 %
Työvoiman vuokraus (työterveyslääkärit)		0,0 %	-449	-4,3 %
Konsernihallinnon ja tietohallinnon sis. veloituksen muutos		0,0 %	193	1,9 %
Ostot psykiatrialta (psykiatripalvelut, tuntilaskutus)		0,0 %	41	0,4 %
Muu muutos	-3	0,0 %	-5	0,0 %
		0,0 %		0,0 %
TP 2023	10 945	-8,1 %	10 945	5,0 %

HENKILÖSTÖ

Henkilöstö			TP 2023	Poikkeama-%	Muutos-%
	TP 2022	TA 2023		TP 2023/ TA 2023	TP 2023/ TP 2022
Henkilöstömäärä 31.12.	81	109	76	-30,3 %	-6,2 %
Henkilötyövuodet	55	69	57	-17,1 %	4,3 %
Henkilötyövuoden hinta (koko henkilöstö)	68 952		74 910		8,6 %
Vuokratyövoiman käyttö (1000 €)	2 624	2 171	2 175	0,2 %	-17,1 %
Henkilöstökulujen hinta-määräero					
Määräero, %				-17,1 %	4,3 %
Hintaero, %				-5,1 %	9,0 %

Henkilötyövuodet	TA 2023		TP 2022	
	hiv	poikkeama %	hiv	muutos %
TA/Edellinen vuosi	69,2		55,0	
Työterveyslääkärien resurssivaje	-16,7	-24,1 %	-1,2	-2,1 %
Muun henkilökunnan tehostunut työaika (mm. sairauspoissaolojen väheneminen)	4,8	7,0 %	3,5	6,4 %
		0,0 %		0,0 %
TP 2023	57,4	0,0 %	57,4	0,0 %

16.2.1.10 Tietohallinto

Sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet (1 000 euroa / %)	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Tilikauden tulos *)	17 139	0	7 994
Tuottavuustavoite-% **)	1,6 %	1,0 %	1,1 %
Sisäisen laskutuksen enimmäismäärä (per tulosalue / -yksikkö)			
Ydinpalvelut	195 669	207 317	194 854
Aivokeskus	28 067	30 999	28 842
Aivokeskuksen johto	0	125	10
Psykiatria	21 420	23 592	22 254
Neurokeskus	6 648	7 282	6 578
Naisten, lasten ja nuorten palvelut	32 253	34 531	32 186
Naisten, lasten ja nuorten palvelujen johto	0	125	15
Naistentaudit ja synnytykset	11 115	11 962	11 208
Lasten ja nuorten sairaudet	21 138	22 444	20 962
Konservatiiviset palvelut	32 866	33 286	30 892
Konservatiivisten palvelujen johto	0	125	16
Sisätaudit ja kuntoutus	11 412	12 288	11 488
Sydän- ja keuhkokeskus	8 822	9 413	8 772
Tulehduskeskus	5 465	5 679	5 308
Lähisairaaloiden medisiiniset palvelut	7 168	5 781	5 308
Operatiiviset palvelut	42 975	47 087	44 585
Operatiivisten palvelujen johto	0	125	14
Pää- ja kaulakeskus	12 403	13 617	12 778
Tukielin- ja plastiikkakirurgia	6 904	7 940	7 382
Syöpäkeskus	6 946	7 627	7 828
Vatsakeskus	13 475	15 113	14 140
Lähisairaaloiden operatiiviset palvelut	3 247	2 665	2 444
Akuutti, leikkaus- ja tehohoitokeskus	34 164	37 155	35 019
Akuutti-, leikkaus- ja tehohoitokeskuksen johto	0	125	7
Akuutti	15 016	17 299	16 346
Leikkaus- ja tehohoitokeskus	19 148	19 732	18 666
Diagnostiikkakeskus	25 344	24 259	23 330
Konsemipalvelut	45 619	42 180	46 567
Ulkoinen tarkastus	21	21	49
Konsemipalvelut	45 598	42 159	46 518
Tilakeskus	742	1 309	1 043
Konsemihallinto	22 543	22 735	22 325
Työterveys	667	755	732
Tietohallinto	4 551	22	4 456
Apteekki	2 774	3 011	3 147
Runkopalvelut	14 321	14 327	14 815

*) Tulos ennen saatuja ja annettuja sisäisiä asiakaspalautuksia

**) v. 2023 asiantuntija- ja konsulttipalvelujen ja ICT-palvelujen vähentäminen pl. ICT muutoshankkeen, palvelut hyvinvointialueille ja tietotekniset lisenssit

Talouden tunnusluvut

Talous (1 000 euroa / %)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
HUS-yhtymän sisäiset toimintatuotot	236 738	249 476	236 965	-5,0 %	0,1 %
HUS-yhtymän ulkoiset toimintatuotot	34 987	16 847	30 448	80,7 %	-13,0 %
Toimintatuotot yhteensä	271 724	266 323	267 413	0,4 %	-1,6 %
Toimintakulut	245 320	241 621	243 044	0,6 %	-0,9 %
Poistot	26 456	24 701	24 367	-1,4 %	-7,9 %
Tilikauden tulos ennen saatuja ja annettuja asiakashyvityksiä	17 139	0	7 994	-265610615,4 %	-53,4 %
Asiakashyvitykset netto	-17 196		-7 994	0,0 %	-53,5 %
Tilikauden tulos	-56	0	0	0,0 %	-100,0 %
Saadut ja annetut HUSin sisäiset asiakaspalautukset netto	-17 196		-7 994	0,0 %	-53,5 %

TP 2023 – TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Toimintatuottojen analysointi (1 000 euroa)					
Tuotot HUS-yhtymän sisäisiltä kumppaneilta	236 738	249 476	236 965	-5,0 %	0,1 %
Tuotot hyvinvointialueilta, tytäryhtiöltä ja muilta maksajilta	34 987	16 847	30 448	80,7 %	-13,0 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	271 724	266 323	267 413	0,4 %	-1,6 %

PALVELUIDEN TOTEUTUMINEN

Palveluiden laskutus asiakkaittain

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Laskutus asiakkaittain (1 000 euroa)					
Ydinpalvelut yhteensä	195 669	207 317	194 854	-6,0 %	-0,4 %
Aivokeskus	28 067	30 999	28 842	-7,0 %	2,8 %
Naisten, lasten ja nuorten palvelut	32 253	34 531	32 186	-6,8 %	-0,2 %
Konservatiiviset palvelut	32 866	33 286	30 892	-7,2 %	-6,0 %
Operatiiviset palvelut	42 975	47 087	44 585	-5,3 %	3,7 %
Akuutti, leikkaus- ja tehohoitokeskus	34 164	37 155	35 019	-5,7 %	2,5 %
Diagnostiikkakeskus	25 344	24 259	23 330	-3,8 %	-7,9 %
Konsernipalveluyksiköt	41 068	42 158	42 111	-0,1 %	2,5 %
Tytäryhtiöt	1 113	1 039	1 228	18,2 %	10,4 %
Osakkuus- ja yhteisyhteisöt	2 591	1 832	2 234	21,9 %	-13,8 %
Jäsenhyvinvointialueet	12 942		9 530	0,0 %	-26,4 %
Muut asiakkaat	18 341	13 975	17 456	24,9 %	-4,8 %
PALVELUIDEN LASKUTUS YHTEENSÄ	271 724	266 323	267 413	0,4 %	-1,6 %

Tuotteet ja palvelut kaikille maksajille

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Tuotteet ja palvelut (1 000 euroa)					
Avustukset, asiantuntija-, koulutus ja muut palvelut	14 700	5 486	16 250	196,2 %	10,5 %
Ohjelmistopalvelut	188 434	175 396	178 092	1,5 %	-5,5 %
Työasema- ja perustietotekniikkapalvelut	53 710	57 023	56 651	-0,7 %	5,5 %
Viestintätekniikkapalvelut	13 477	14 255	13 599	-4,6 %	0,9 %
Muut palvelut ja seuranta	494	0	700	0,0 %	41,8 %
Asiakashyväksytyllä oleviin palveluihin Ydinpalveluille	0	0	-8 932	0,0 %	0,0 %
Laittevuokrat	18 171	13 765	19 161	39,2 %	5,4 %
Asiakaspalautus, laitevuokrat	0	0	-6 000	0,0 %	0,0 %
Asiakaspalautus, muut toimintatuotot	-17 261	0	-2 108	0,0 %	-87,8 %
YHTEENSÄ	271 724	265 924	267 413	0,6 %	-1,6 %

TALouden TOTEUTUMINEN JA INVESTOINNIT

	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	ENN 2023 *)	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Tuloslaskelma (1 000 euroa / %)									
Toimintatuotot yhteensä	186 375	226 404	255 187	271 724	266 323	279 587	267 413	0,4 %	-1,6 %
Myyntituotot	162 592	209 394	234 513	246 882	251 608	251 174	242 464	-3,6 %	-1,8 %
Maksutuotot								0,0 %	0,0 %
Tuet ja avustukset	11 541	1 976	3 709	6 117	967	9 532	11 901	1130,6 %	94,6 %
Muut toimintatuotot	12 242	15 034	16 966	18 726	13 747	18 881	13 048	-5,1 %	-30,3 %
Toimintakulut yhteensä	179 990	208 400	230 890	245 320	241 621	244 199	243 044	0,6 %	-0,9 %
Henkilöstökulut	23 996	26 038	26 648	28 294	33 510	32 985	32 851	-2,0 %	16,1 %
Palveluiden ostot yhteensä	139 539	161 698	184 278	198 462	190 106	194 334	193 863	2,0 %	-2,3 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat yht.	2 578	2 048	1 727	2 095	2 074	2 026	1 619	-21,9 %	-22,7 %
Avustukset								0,0 %	0,0 %
Muut toimintakulut yhteensä	13 877	18 617	18 237	16 469	15 931	14 854	14 712	-7,7 %	-10,7 %
Toimintakate	6 385	18 004	24 298	26 404	24 701	35 387	24 368		
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-6	-1	-10	-4		-1	-2	0,0 %	-65,0 %
Vuosikate	6 379	18 003	24 287	26 400	24 701	35 386	24 367		
Poistot ja arvonalentumiset	16 928	19 595	24 217	26 456	24 701	24 701	24 367	-1,4 %	-7,9 %
Satunnaiset erät								0,0 %	0,0 %
Tilikauden tulos	-10 549	-1 592	70	-56	0	10 685	0		
Toimintakulut ja poistot yhteensä	196 918	227 995	255 107	271 776	266 323	268 901	267 411	0,4 %	-1,6 %
Sisäiset toimintatuotot %	87,2 %	93,9 %	89,9 %	87,1 %	93,7 %	90,6 %	88,6 %		
Ulkoiset toimintatuotot-%	12,8 %	6,1 %	10,1 %	12,9 %	6,3 %	9,4 %	11,4 %		

*)Siltojen tavoitteiden muutokset perustuvat 9+3/2022 ennusteeseen.

Toimintatuottojen ja -kulujen sekä poistojen poikkeamat

Toimintatuotot	TA 2023		TP 2022	
	1 000 euroa	Poikkeama-%	1 000 euroa	Muutos-%
TA2023 /Edellinen vuosi	266 323		271 724	
Asiantuntija, koulutus ja muut palvelut	407	0,2 %	-715	-0,3 %
Potilastietojärjestelmäpalvelu	154	0,1 %	-2 299	-0,8 %
Asiakkaan asiointipalvelut	-802	-0,3 %	-1 573	-0,6 %
Hallinnolliset järjestelmäpalvelut	-326	-0,1 %	-5 620	-2,1 %
Toimintatiedon hallinta, analysointi ja raportointi	486	0,2 %	818	0,3 %
Perusinfrastruktuuripalvelut	-578	-0,2 %	2 348	0,9 %
Päätelaite- ja neuvotteluyhteyspalvelut	955	0,4 %	359	0,1 %
Erillisjärjestelmät ja esitystekniikka	-1 539	-0,6 %	250	0,1 %
Integraatiopalvelut	15	0,0 %	-2 623	-1,0 %
Innovaatio- ja tuotekehityspalvelut	-365	-0,1 %	592	0,2 %
Erillispalvelut	2 788	1,0 %	2 775	1,0 %
Muut muutokset, TA-jaksotuserot sekalaiset tuotot	773	0,3 %	469	0,2 %
Asiakashyötyä ylläpitäviin palveluihin Ydinpalveluille	-8 932	-3,4 %	-8 932	-3,3 %
Laittevuokrat	5 402	2,0 %	990	0,4 %
Muut palvelut ja seuranta	700	0,3 %	211	0,1 %
Sote ICT-muutoshanke	1 127	0,4 %	-9 445	-3,5 %
VM4 avustus toiminnan vakinnuttamiseen ja kehittämiseen	8 932	3,4 %	8 932	3,3 %
Asiakaspalautukset, laitevuokrat	-6 000	-2,3 %	0	0,0 %
Asiakaspalautukset, muut palvelut	-2 108	-0,8 %	9 153	3,4 %
TP 2023	267 413	0,4 %	267 413	-1,6 %

TP 2023 – TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Toimintakulut ja poistot	TA 2023		TP 2022	
	1 000 euroa	Poikkeama-%	1 000 euroa	Muutos-%
TA2023 /Edellinen vuosi	266 323		271 776	
Palkkojen muutos	-723	-0,3 %	4 873	1,8 %
Palkkojen muutos (Apotti-resurssit)	64	0,0 %	-317	-0,1 %
Asiantuntija, koulutus ja muut palvelut	-144	-0,1 %	-38	0,0 %
Potilastietojärjestelmäpalvelu	2 123	0,8 %	3 784	1,4 %
Asiakkaan asiointipalvelut	-2 559	-1,0 %	-1 016	-0,4 %
Hallinnolliset järjestelmäpalvelut	602	0,2 %	783	0,3 %
Toimintatiedon hallinta, analysointi ja raportointi	-2 639	-1,0 %	-5 865	-2,2 %
Perusinfrastrukturipalvelut	958	0,4 %	-500	-0,2 %
Päätelaite- ja neuvotteluyhteyspalvelut	-333	-0,1 %	226	0,1 %
Integraatiopalvelut	-2 114	-0,8 %	-3 806	-1,4 %
Innovaatio- ja tuotekehityspalvelut	-58	0,0 %	-581	-0,2 %
Tietohallinnon palveluiden tuki ja hallinnointi	-4 870	-1,8 %	-610	-0,2 %
Erillispalvelut	1 961	0,7 %	2 187	0,8 %
Muut palvelut ja seuranta	742	0,3 %	-10 876	-4,0 %
Laitevuokrat	-1 165	-0,4 %	-1 476	-0,5 %
Sote-ICT Muutoshanke	1 103	0,4 %	1 766	0,6 %
VM4 avustushanke	8 932	3,4 %	8 932	3,3 %
Poistotason muutos	-334	-0,1 %	-2 089	-0,8 %
Muut muutokset toimintakuluissa	-457	-0,2 %	260	0,1 %
TP 2023	267 411	0,4 %	267 411	-1,6 %

Investoinnit

Investoinnit (1 000 euroa)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Erotus	
				TP 2023 - TA 2023	TP 2023 - TP 2022
Suuret hankkeet					
Tietojärjestelmät	12 612	12 290	9 826	-2 464	-2 786
Tietoliikenne- ja tekniset hankkeet	4 401	4 620	4 312	-308	-90
Rakennusten tietotekniset hankkeet	7 204	1 980	2 914	934	-4 290
Pienet hankkeet					
Tietojärjestelmät	1 355	1 070	373	-697	-981
Tietotekniset ja rakennusten hankkeet	1 036	2 040	1 226	-814	190
YHTEENSÄ	26 608	22 000	18 651	-3 349	-7 957

HENKILÖSTÖ

Henkilöstö				Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
	TP 2022	TA 2023	TP 2023		
Henkilöstömäärä 31.12.	484	536	499	-6,9 %	3,1 %
Henkilöstövuodet	386	429	410	-4,4 %	6,3 %
Henkilöstövuoden hinta (koko henkilöstö)	73 321		80 051		9,2 %
Vuokratyövoiman käyttö (1000 €)				0,0 %	0,0 %
Henkilöstökulujen hinta-määräero					
Määräero, %				-4,4 %	6,3 %
Hintaero, %				2,4 %	9,9 %

Henkilöstövuodet	TA 2023		TP 2022	
	hiv	poikkeama %	hiv	muutos %
TA/Edellinen vuosi	428,7		385,9	
Uudet vakanssit 2023 vs. 2022	-7,5	-1,7 %	5,4	1,4 %
Materiaalihallinto	-0,8	-0,2 %	4,0	1,0 %
Investointihankkeiden ma. henkilöt	-7,0	-1,6 %	-13,3	-3,5 %
Muut henkilöstövuosimuutokset	-3,3	-0,8 %	28,1	7,3 %
TP 2023	410,1	-4,3 %	410,1	6,3 %

16.2.1.11 Apteekki

Sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet (1 000 euroa / %)	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Tilikauden tulos *)	-441	0	-525
Tuottavuustavoite-% **)	-1,0 %	-1,0 %	-0,6 %
Sisäisen laskutuksen enimmäismäärä (per tulosalue / -yksikkö)			
Ydinpalvelut	145 736	145 225	160 069
Aivokeskus	6 057	6 035	5 673
Aivokeskuksen johto	0	1	0
Psykiatria	1 868	1 884	2 169
Neurokeskus	4 189	4 150	3 504
Naisten, lasten ja nuorten palvelut	18 671	19 026	17 764
Naisten, lasten ja nuorten palvelujen johto	0	1	0
Naistentaudit ja synnytykset	2 747	2 774	2 951
Lasten ja nuorten sairaudet	15 924	16 251	14 813
Konservatiiviset palvelut	33 175	32 298	29 920
Konservatiivisten palvelujen johto	0	1	0
Sisätaudit ja kuntoutus	7 296	5 656	6 451
Sydän- ja keuhkokeskus	4 397	4 514	3 635
Tulehduskeskus	14 082	14 140	12 871
Lähisairaaloiden medisiiniset palvelut	7 399	7 986	6 962
Operatiiviset palvelut	66 930	67 161	84 834
Operatiivisten palvelujen johto	0	1	0
Pää- ja kaulakeskus	14 972	14 310	18 309
Tukielin- ja plastiikkakirurgia	1 161	1 271	1 383
Syöpäkeskus	41 181	41 785	55 466
Vatsakeskus	8 618	8 734	8 654
Lähisairaaloiden operatiiviset palvelut	998	1 059	1 022
Akuutti, leikkaus- ja tehohoitokeskus	16 125	15 854	16 928
Akuutti-, leikkaus- ja tehohoitokeskuksen johto	0	1	0
Akuutti	5 011	5 247	5 143
Leikkaus- ja tehohoitokeskus	11 114	10 606	11 784
Diagnostiikkakeskus	4 778	4 851	4 951
Konsernipalvelut	17 862	18 853	18 424
Ulkoinen tarkastus	0	0	0
Konsernipalvelut	17 862	18 853	18 424
Tilakeskus	6	0	0
Konsernihallinto	17 764	18 800	18 316
Työterveys	29	25	29
Tietohallinto	0	0	7
Apteekki	37	0	34
Runkopalvelut	26	28	38

*) Tulos ennen saatuja ja annettuja sisäisiä asiakaspalautuksia

**) Tuottavuushankkeet toteuma / ulk. toimintakulut ilman välitettäviä lääkkeitä. Tuottavuuden mittari muuttunut vuodesta 2022, 2022 sarakkeessa uutta mittaria vastaava vertailukelpoinen toteuma.

Talouden tunnusluvut

Talous (1 000 euroa / %)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
HUS-yhtymän sisäiset toimintatuotot	163 561	164 078	178 459	8,8 %	9,1 %
HUS-yhtymän ulkoiset toimintatuotot	58 098	47 435	50 350	6,1 %	-13,3 %
Toimintatuotot yhteensä	221 659	211 513	228 809	8,2 %	3,2 %
Toimintakulut	221 144	210 704	228 241	8,3 %	3,2 %
Poistot	678	809	845	4,5 %	24,7 %
Tilikauden tulos ennen saatuja ja annettuja asiakashyvityksiä	-441	0	-525		19,0 %
Asiakashyvitykset netto	279		247	0,0 %	-11,3 %
Tilikauden tulos	-162	0	-278		71,1 %
Saadut ja annetut HUSin sisäiset asiakaspalautukset netto	279		247	0,0 %	-11,3 %

TP 2023 – TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Toimintatuottojen analysointi (1 000 euroa)					
HUS-yhtymän sisäinen myynti	163 561	164 078	178 459	8,8 %	9,1 %
Myynti hyvinvointialueille, tytäryhtiöille ja muille maksajille	58 098	47 435	50 350	6,1 %	-13,3 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	221 659	211 513	228 809	8,2 %	3,2 %

Toiminnan tunnusluvut

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Tunnusluvut					
Palvelutuotanto (lkm)					
Toimitusrivit kpl	1 175 597	1 177 000	1 197 845	1,8 %	1,9 %
Lääkevalmistus kpl	212 189	208 300	210 040	0,8 %	-1,0 %
Solunsalpaajat kpl	81 763	81 000	87 907	8,5 %	7,5 %
Annosjakelupalvelut (annospussi lkm)	2 315 154	2 330 940	2 202 114	-5,5 %	-4,9 %
Osastofarmasia kpl/ kk	2 492	2 710	2 722	0,4 %	9,2 %
Täyttöpalvelu kpl	6 493	9 000	9 003	0,0 %	38,7 %
Laatu-/asiakaslaus					
Läkehoitosuunnitelman päivitys	165	200	289	44,5 %	75,2 %
Lääkityksen ajantasaistaminen	77 388	75000	79 062	5,4 %	2,2 %
HaiProjen käsittelyyn osallistuminen	449	470	404	-14,0 %	-10,0 %
Potilaan lääketoisuus	3 688	3500	4 610	31,7 %	25,0 %
Lääkityksen turvatarvikepalvelu kpl	576	1 000	803	-19,7 %	39,4 %
Lääkitysturvallisuusauditointi	40	55	64	16,4 %	60,0 %
Osastokäynnit	779	1 000	929	-7,1 %	19,3 %
Palveluiden saatavuus					
Osastofarmasian toimitusvarmuus	99,9 %	98,0 %	99,3 %	1,4 %	-0,6 %
Lääkkeiden toimitusaste	99,6 %	98,0 %	99,7 %	1,8 %	0,2 %

PALVELUIDEN TOTEUTUMINEN

Palveluiden laskutus asiakkaittain

	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Laskutus asiakkaittain (1 000 euroa)					
Ydinpalvelut yhteensä	145 736	145 225	160 069	10,2 %	9,8 %
Aivokeskus	6 057	6 035	5 673	-6,0 %	-6,3 %
Naisten, lasten ja nuorten palvelut	18 671	19 026	17 764	-6,6 %	-4,9 %
Konservatiiviset palvelut	33 175	32 298	29 920	-7,4 %	-9,8 %
Operatiiviset palvelut	66 930	67 161	84 834	26,3 %	26,7 %
Akuutti, leikkaus- ja tehohoitokeskus	16 125	15 854	16 928	6,8 %	5,0 %
Diagnostiikkakeskus	4 778	4 851	4 951	2,0 %	3,6 %
Konsernipalveluyksiköt	17 825	18 853	18 390	-2,5 %	3,2 %
Tytäryhtiöt	528	700	344	-50,8 %	-34,8 %
Osakkuus- ja yhteisyhteisöt	251	255	258	1,3 %	3,0 %
Jäsenhyvinvointialueet	17 486		21 104	0,0 %	20,7 %
Muut asiakkaat	39 834	46 480	28 643	-38,4 %	-28,1 %
PALVELUIDEN LASKUTUS YHTEENSÄ	221 659	211 513	228 809	8,2 %	3,2 %

Tuotteet ja palvelut kaikille maksajille

Tuotteet ja palvelut (1 000 euroa)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-%	Muutos-%
				TP 2023/ TA 2023	TP 2023/ TP 2022
Lääketoimitus	143 433	146 612	152 351	3,9 %	6,2 %
Lääkevalmistus	7 842	6 200	7 478	20,6 %	-4,6 %
Solunsalpaajavalmistus	42 592	40 970	51 293	25,2 %	20,4 %
Annosjakelupalvelu	1 206	1 250	1 343	7,4 %	11,4 %
Osastofarmasiapalvelut	12 359	14 276	14 440	1,1 %	16,8 %
Äilylääkekaapit	994	1 391	1 400	0,7 %	40,9 %
E-resepti jäsenkunnat (Kela läpilaskutus)	814	814	0	-100,0 %	-100,0 %
STM ja HVK - avustus	12 419	0	503	0,0 %	-95,9 %
YHTEENSÄ	221 659	211 513	228 809	8,2 %	3,2 %

TALouden TOTEUTUMINEN JA INVESTOINNIT

Tuloslaskelma (1 000 euroa / %)	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	ENN 2023 *)	TP 2023	Poikkeama-%	Muutos-%
								TP 2023/ TA 2023	TP 2023/ TP 2022
Toimintatuotot yhteensä	203 229	191 741	203 579	221 659	211 513	222 719	228 809	8,2 %	3,2 %
Myyntituotot	202 719	190 540	203 101	208 823	211 203	221 819	227 832	7,9 %	9,1 %
Maksutuotot				1				0,0 %	0,0 %
Tuet ja avustukset	11	923	164	12 453	10	500	526	5160,4 %	-95,8 %
Muut toimintatuotot	500	277	314	383	300	400	450	50,1 %	17,6 %
Toimintakulut yhteensä	203 966	192 798	202 865	221 144	210 704	223 445	228 241	8,3 %	3,2 %
Henkilöstökulut	16 143	17 689	19 971	22 909	24 798	26 815	26 734	7,8 %	16,7 %
Palveluiden ostot yhteensä	6 268	7 409	8 250	9 305	10 527	10 184	10 068	-4,4 %	8,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat yht.	179 035	164 873	171 649	185 740	172 250	183 351	188 469	9,4 %	1,5 %
Avustukset			0					0,0 %	0,0 %
Muut toimintakulut yhteensä	2 520	2 828	2 994	3 189	3 130	3 095	2 970	-5,1 %	-6,9 %
Toimintakate	-737	-1 058	714	516	809	-726	567		
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-1	0	0	0		0	0	0,0 %	-65,1 %
Vuosikate	-738	-1 058	714	515	809	-726	567		
Poistot ja arvonalentumiset	478	578	644	678	809	740	845	4,5 %	24,7 %
Satunnaiset erät								0,0 %	0,0 %
Tilikauden tulos	-1 216	-1 636	70	-162	0	-1 466	-278		
Toimintakulut ja poistot yhteensä	204 444	193 377	203 508	221 822	211 513	224 185	229 087	8,3 %	3,3 %
Sisäiset toimintatuotot %	80,6 %	78,9 %	78,6 %	73,8 %	77,6 %	77,6 %	78,0 %		
Ulkoiset toimintatuotot-%	19,4 %	21,1 %	21,4 %	26,2 %	22,4 %	22,4 %	22,0 %		

Toimintatuottojen ja -kulujen sekä poistojen poikkeamat

Toimintatuotot	TA 2023		TP 2022	
	1 000 euroa	Poikkeama-%	1 000 euroa	Muutos-%
TA2023 / Edellinen vuosi	211 513		221 659	
Sisäinen lääkemyynti	15 119	7,1 %	12 864	5,8 %
Jäsenkuntien lääkemyynti	1 263	0,6 %	1 109	0,5 %
Muu ulkoinen lääkemyynti	1 442	0,7 %	3 081	1,4 %
Jäsenien tartuntatautiiläkkeet	-486	-0,2 %	550	0,2 %
STM avustus (Covid -iläkkeet ja varautuminen)	503	0,2 %	-11 916	-5,4 %
Äilylääkekaappipalvelu	9	0,0 %	406	0,2 %
Osastofarmasiapalvelu HUS	-227	-0,1 %	1 126	0,5 %
Osastofarmasiapalvelut jäsenkunnat	210	0,1 %	448	0,2 %
Osastofarmasiapalvelut Kymenlaakso	-26	0,0 %	237	0,1 %
Lääkkeiden sopimustoimittajien sakkomaksut	132	0,1 %	49	0,0 %
E- resepti (Kela jäsenet)	-814	-0,4 %	-814	-0,4 %
Muut muutokset	171	0,1 %	9	0,0 %
TP 2023	228 809	8,2 %	228 809	3,2 %

TP 2023 – TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Toimintakulut ja poistot	TA 2023		TP 2022	
	1 000 euroa	Poikkeama-%	1 000 euroa	Muutos-%
TA2023 / Edellinen vuosi	211 513		221 822	
Välitettävät lääkkeet	16 135	7,6 %	14 747	6,6 %
STM Covid lääkkeet	0	0,0 %	-12 026	-5,4 %
Sote kertakorvaus	369	0,2 %	369	0,2 %
Osastofarmasian henkilöstökulut	924	0,4 %	1 889	0,9 %
Muut henkilöstökulut	643	0,3 %	1 567	0,7 %
Sisäiset palvelujen ostot	136	0,1 %	1 406	0,6 %
Sisäiset aine- ja tarvikeostot	130	0,1 %	118	0,1 %
Lääkehävikki	-10	0,0 %	-160	-0,1 %
E - resepti (Kela jäsenet)	-814	-0,4 %	-814	-0,4 %
Ulkoiset kuljetuskustannukset	233	0,1 %	102	0,0 %
Tilavuokrat	-177	-0,1 %	-118	-0,1 %
Poistot	36	0,0 %	167	0,1 %
Muut muutokset	-31	0,0 %	18	0,0 %
TP 2023	229 087	8,3 %	229 087	3,3 %

Kone- ja laiteinvestoinnit

				Erotus	Erotus
				TP 2023 -	TP 2023 -
Investoinnit (1 000 euroa)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TA 2023	TP 2022
Pienet hankkeet (alle 500 000)	494	1200	1223	22,7	729
Suuret investoinnit (yli 500 000)	0	0	0	0	0
YHTEENSÄ	494	1200	1222,7	22,7	729

HENKILÖSTÖ

				Poikkeama-%	Muutos-%
Henkilöstö	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TP 2023/ TA 2023	TP 2023/ TP 2022
Henkilöstömäärä 31.12.	540	546	554	1,5 %	2,6 %
Henkilötyövuodet	399	433	439,0	1,5 %	9,9 %
Henkilötyövuoden hinta (koko henkilöstö)	57 367		60 860		6,1 %
Vuokratyövoiman käyttö (1000 €)					
Henkilöstökulujen hinta-määräero					
Määräero, %				1,5 %	9,9 %
Hintaero, %				6,3 %	6,8 %

Henkilötyövuodet	TA 2023		TP 2022	
	hiv	poikkeama %	hiv	muutos %
TA/Edellinen vuosi	432,6		399,3	
Kliinisen farmasian yksikkö	1,4	0,3 %	1,2	0,3 %
Osastofarmasiapalvelut HUS	2,1	0,5 %	13,4	3,4 %
Osastofarmasiapalvelut Jäsenkunnat	1,1	0,3 %	3,6	0,9 %
Osastofarmasiapalvelut Kymenlaakso	-0,4	-0,1 %	2,3	0,6 %
Lääkelogistiset palvelut	3,2	0,7 %	4,0	1,0 %
Lääketoimitus	-1,2	-0,3 %	3,9	1,0 %
Lääkevalmistus	-1,3	-0,3 %	4,8	1,2 %
Muut henkilötyövuosimuutokset	1,5	0,3 %	6,4	1,6 %
TP 2023	439,0	0,0 %	439,0	0,0 %

16.2.1.12 Runkopalvelut

Sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet (1 000 euroa/%)	TP 2022	TA 2023	TP2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Tilikauden tulos *	-1 972	0	-2 909		
Tuottavuustavoite-% **		-1,0 %			
Sisäisen laskutuksen enimmäismäärä (per tulosalue/-yksikkö)					
Ydinpalvelut	390 779	424 085	410 383	-3,2 %	5,0 %
Aivokeskus	25 929	27 428	27 145	-1,0 %	4,7 %
Aivokeskuksen johto	0	41	2	-95,0 %	0,0 %
Psykiaatria	18 090	19 028	18 773	-1,3 %	3,8 %
Neurokeskus	7 839	8 359	8 370	0,1 %	6,8 %
Naisten, lasten ja nuorten palvelut	53 282	56 479	55 089	-2,5 %	3,4 %
Naisten, lasten ja nuorten palvelujen johto	0	41	6	-86,0 %	0,0 %
Naistentaudit ja synnytykset	21 704	23 052	22 790	-1,1 %	5,0 %
Lasten ja nuorten sairaudet	31 578	33 386	32 294	-3,3 %	2,3 %
Konservatiiviset palvelut	57 641	61 503	61 834	0,5 %	7,3 %
Konservatiivisten palvelujen johto	0	41	45	10,7 %	0,0 %
Sisätaudit ja kuntoutus	14 163	14 553	15 070	3,5 %	6,4 %
Sydän- ja keuhkokeskus	25 800	28 019	27 579	-1,6 %	6,9 %
Tulehduskeskus	6 714	7 162	6 997	-2,3 %	4,2 %
Lähsairaaloiden medisiiniset palvelut	10 964	11 727	12 143	3,5 %	10,8 %
Operatiiviset palvelut	75 142	79 589	81 860	2,9 %	8,9 %
Operatiivisten palvelujen johto	0	41	27	-34,8 %	0,0 %
Pää- ja kaulakeskus	22 539	23 304	23 993	3,0 %	6,5 %
Tukielin- ja plastiikkakirurgia	9 876	10 787	10 530	-2,4 %	6,6 %
Syöpäkeskus	11 979	13 249	13 668	3,2 %	14,1 %
Vatsakeskus	25 639	26 687	28 169	5,6 %	9,9 %
Lähsairaaloiden operatiiviset palvelut	5 108	5 522	5 473	-0,9 %	7,1 %
Akuutti, leikkaus- ja tehohoitokeskus	109 489	118 467	116 910	-1,3 %	6,8 %
Akuutti, leikkaus- ja tehohoitokeskuksen johto	0	41	2	-95,7 %	0,0 %
Akuutti	23 854	25 638	24 732	-3,5 %	3,7 %
Leikkaussalit, teho- ja kivunhoito	85 636	92 788	92 176	-0,7 %	7,6 %
HUS Diagnostiikkakeskus	69 295	80 619	67 534	-16,2 %	-2,5 %
Konsernipalvelut yhteensä	20 637	16 593	18 252	10,0 %	-11,6 %
Ulkoinen tarkastus tulosalue	15	21	12	-42,6 %	-20,8 %
Konsernipalvelut	20 622	16 572	18 240	10,1 %	-11,5 %
Tilakeskus	1 899	1 945	1 992	2,4 %	4,9 %
Konsernin hallinto	2 291	1 613	1 658	2,8 %	-27,7 %
Työterveys	181	195	151	-22,3 %	-16,2 %
Tietohallinto	420	343	372	8,5 %	-11,5 %
Apteekki	1 476	1 579	1 832	16,0 %	24,2 %
Runkopalvelut	14 355	10 898	12 235	12,3 %	-14,8 %

* Tilikauden tulos ennen annettuja ja saatuja sisäisiä asiakaspalautuksia

**Fuusion takia tuottavuusluvut eivät ole vertailukelpoisia

Talouden tunnusluvut

Talous (1 000 euroa / %)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
HUS-yhtymän sisäiset toimintatuotot	397 061	429 780	416 388	-3,1 %	4,9 %
HUS-yhtymän ulkoiset toimintatuotot	123 590	120 874	117 421	-2,9 %	-5,0 %
Toimintatuotot yhteensä	520 651	550 654	533 809	-3,1 %	2,5 %
Toimintakulut	520 397	548 120	534 070	-2,6 %	2,6 %
Poistot	2 222	2 534	2 646	4,4 %	19,0 %
Tilikauden tulos ennen saatuja ja annettuja asiakashyvityksiä	2 750	0	-4 096	2665838,3 %	-248,9 %
Asiakashyvitykset netto	-4 722		1 187	0,0 %	-125,1 %
Tilikauden tulos	-1 972	0	-2 909	1893297,7 %	47,5 %
Saadut ja annetut HUSin sisäiset asiakaspalautukset netto	-4 722		1 187	0,0 %	-125,1 %

Toimintatuottojen analysointi (1 000 euroa)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
HUS-yhtymän sisäinen myynti	397 061	429 780	416 388	-3,1 %	4,9 %
Myynti hyvinvointialueille, tytäryhtiöille ja muille maksajille	123 590	120 874	117 421	-2,9 %	-5,0 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	520 651	550 654	533 809	-3,1 %	2,5 %

PALVELUIDEN TOTEUTUMINEN

Palveluiden laskutus asiakkaittain

Laskutus asiakkaittain (1 000 euroa)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Ydinpalvelut yhteensä	390 779	424 085	410 371	-3,2 %	5,0 %
Aivokeskus	25 619	26 990	27 145	0,6 %	6,0 %
Naisten, lasten ja nuorten palvelut	53 282	56 479	55 089	-2,5 %	3,4 %
Konservatiiviset palvelut	57 951	61 942	61 834	-0,2 %	6,7 %
Operatiiviset palvelut	75 264	79 713	81 860	2,7 %	8,8 %
Akuutti, leikkaus- ja tehohoitokeskus	109 368	118 344	116 910	-1,2 %	6,9 %
Diagnostiikkakeskus	69 295	80 619	67 534	-16,2 %	-2,5 %
Konsernipalveluyksiköt	6 282	5 695	6 017	5,7 %	-4,2 %
Tytäryhtiöt	1 841	1 353	1 839	36,0 %	-0,1 %
Osakkuus- ja yhteisyyhteisöt	171	135	175	29,9 %	2,4 %
Jäsenhyvintointialueet	84 933		84 841	0,0 %	-0,1 %
Muut asiakkaat	36 644	119 386	30 565	-74,4 %	-16,6 %
PALVELUIDEN LASKUTUS YHTEENSÄ	520 651	550 654	533 809	-3,1 %	2,5 %

Tuotteet ja palvelut kaikille maksajille

Tuotteet (kaikki maksajat) 1 000 euroa	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Osastonsihteeripalvelut	57 386	58 667	59 660	1,7 %	4,0 %
Lääkintätekniikka	28 352	28 159	29 847	6,0 %	5,3 %
Logistiikkapalvelut	276 843	295 436	275 292	-6,8 %	-0,6 %
Monialapalvelut	158 070	168 392	169 010	0,4 %	6,9 %
Yhteensä	520 651	550 654	533 809	-3,1 %	2,5 %

TALouden TOTEUTUMINEN JA INVESTOINNIT

Tuloslaskelma (1 000 euroa / %)	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	ENN 2023 *)	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Toimintatuotot yhteensä	440 337	500 557	535 960	520 651	550 654	527 896	533 809	-3,1 %	2,5 %
Myyntituotot	437 798	489 820	526 543	513 607	549 510	526 011	531 886	-3,2 %	3,6 %
Maksutuotot	5			11				0,0 %	0,0 %
Tuet ja avustukset	540	8 193	7 080	4 869	75	406	451	502,0 %	-90,7 %
Muut toimintatuotot	1 995	2 544	2 338	2 164	1 069	1 479	1 472	37,7 %	-32,0 %
Toimintakulut yhteensä	442 980	507 048	538 361	520 397	548 120	531 557	534 070	-2,6 %	2,6 %
Henkilöstökulut	152 466	171 168	174 622	178 836	184 421	189 922	190 824	3,5 %	6,7 %
Palveluiden ostot yhteensä	43 530	56 798	62 630	64 289	67 396	66 771	67 311	-0,1 %	4,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat yht.	233 765	265 486	287 724	264 238	283 044	261 217	262 504	-7,3 %	-0,7 %
Avustukset								0,0 %	0,0 %
Muut toimintakulut yhteensä	13 219	13 597	13 385	13 034	13 259	13 648	13 431	1,3 %	3,0 %
Toimintakate	-2 642	-6 491	-2 401	253	2 534	-3 661	-261		
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	-51	-6	-2	-3		-2	-3	0,0 %	-13,2 %
Vuosikate	-2 694	-6 497	-2 403	250	2 534	-3 663	-263		
Poistot ja arvonalentumiset	1 647	1 626	2 020	2 222	2 534	2 613	2 646	4,4 %	19,0 %
Satunnaiset erät	0	0						0,0 %	0,0 %
Tilikauden tulos	-4 341	-8 124	-4 423	-1 972	0	-6 276	-2 909		
Toimintakulut ja poistot yhteensä	444 627	508 675	540 382	522 620	550 654	534 170	536 716	-2,5 %	2,7 %
Sisäiset toimintatuotot %	80,1 %	77,1 %	76,2 %	72,6 %	74,3 %	78,1 %	74,8 %		
Ulkoiset toimintatuotot %	19,9 %	22,9 %	23,8 %	27,4 %	25,7 %	21,9 %	25,2 %		

*) Sitovien tavoitteiden muutokset perustuvat 9+3/2022 ennusteeseen.

Toimintatuottojen ja -kulujen sekä poistojen poikkeamat

Toimintatuotot	TA 2023		TP 2022	
	1 000 euroa	Poikkeama-%	1 000 euroa	Muutos-%
TA2023 /Edellinen vuosi	550 654		520 651	
8060 Runkopalveluiden hallinto	-284	-0,1 %	-177	0,0 %
8061 Asiakkuudet	-65	0,0 %	-92	0,0 %
8062 Logistiikkapalvelut: Synlab PCR-testejä ei kotiutettu kuten TA-vaiheessa suunniteltiin. Koronapandemian hiljentymisen.Edv toimintatuotot sisältävät valtion avustuksen (3,725 milj. euroa).	-20 144	-3,7 %	-3 539	-0,7 %
8063 Materiaalinhallinta	15	0,0 %	129	0,0 %
8064 Lääkintäteknikka	1 688	0,3 %	1 496	0,3 %
806500 Aulapalvelut ja potilaskuljetus: Meilahden potilaskuljetusten määrät ja kestot kasvoivat, luentosalipalvelut siirtyivät Tilakeskukseen.	873	0,2 %	-585	-0,1 %
806501 Varmennekorit	-4	0,0 %	2	0,0 %
806502 Arkistopalvelut ja keskuskirjaamo	217	0,0 %	69	0,0 %
806503 Puhelupalvelut: Call Center -palvelukysyntä kasvoi edellisvuodesta.	12	0,0 %	342	0,1 %
806504 Tekstinkäsittely: laskutusvolymit laskivat puheentunnistusjärjestelmän käyttöönoton myötä.	-361	-0,1 %	-508	-0,1 %
806505 Ulkoiset alihankintapalvelut ja kehitys: Peijaksen kahvila siirtyi Kanresta Oy:lle, liikevaihtoperusteinen lisävuokralaskutus kasvoi.	196	0,0 %	154	0,0 %
8066 Osastonsihteeripalvelut: Hyvinkään ja Raaseporin osastonsihteeritoiminnot siirtyivät Runkopalveluihin 1/2023, tehtäväsirtoja hoitohenkilökunnalta, hinnanmuutos (n. 2,5 %).	993	0,2 %	2 275	0,4 %
8067 Monipalvelualue 2: laskutusta lisäsi Siltasairaalan käyttöönotto; asiointi-, laitoshuolto- ja ruokapalvelut, laitoshuollon kasvaneet alihankintapalvelut Helsingille, laitoshuollon hinnanmuutos (n. 2 %).	1 285	0,2 %	4 034	0,8 %
8068 Monipalvelualue 3: laskutusta lisäsi laitoshuollon palveluiden kasvanut kysyntä (Jorvin ja Hyvinkään sairaala) sekä hinnanmuutos (n. 2 %), potilaskuljetusmäärien kasvu (Jorvin ja Porvoon sairaala) sekä ruokapalveluiden hinnanmuutos (n. 5,5 %).	-911	-0,2 %	1 502	0,3 %
8069 Monipalvelualue 4: laskutusta lisäsivät kasvaneet alihankintapalvelut Helsingille, laitoshuollon hinnanmuutos (n. 2 %) sekä alihankintana tuotetut aulapalvelut (Malmi sairaala).	-506	-0,1 %	824	0,2 %
8070 Monipalvelualue 5: laskutusta lisäsivät laitoshuollon palvelukysynnän ja potilaskuljetusmäärien kasvu (Peijaksen ja Lohjan sairaala), laitoshuollon hinnanmuutos (n. 2 %) sekä ruokapalveluiden hinnanmuutos (n. 5,5 %).	149	0,0 %	1 215	0,2 %
Maksetut asiakasvyytykset 2022	0	0,0 %	6 018	1,2 %
TP 2023	533 809	-3,1 %	533 809	2,5 %

TP 2023 – TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Toimintakulut ja poistot	TA 2023		TP 2022	
	1 000 euroa	Poikkeama-%	1 000 euroa	Muutos-%
TA2023 / Edellinen vuosi	550 654		522 620	
8060 Runkopalveluiden hallinto: henkilöstösiirrot toiseen HUSin yksikköön 5/2023.	-1 069	-0,2 %	-1 821	-0,3 %
8061 Asiakkuudet: henkilöstösiirrot toiseen HUSin yksikköön 5/2023.	-880	-0,2 %	-1 046	-0,2 %
8062 Logistikkapalvelut: Diagnostiikkakeskus ei kofioitunut Synlabin PCR-testausta kuten TA-vaiheessa suunniteltiin, koronapandemian hiljentyminen vähensi tarvikkeita, varaston alaskirjaukset 4,5 milj. euroa 2023.	-18 499	-3,4 %	734	0,1 %
8063 Materiaalinhallinta	91	0,0 %	99	0,0 %
8064 Lääkintäteknikka	1 403	0,3 %	1 561	0,3 %
806500 Aulapalvelut ja potilaskuljetus: luentosalivuokrat poistuivat palveluiden siirtyä tilakeskuksen toiminnaksi, henkilöstömäärä sopeutettu palvelukysyntää vastaavaksi.	109	0,0 %	-1 129	-0,2 %
806501 Varmennekorit	-75	0,0 %	-23	0,0 %
806502 Arkistopalvelut ja keskuskirjaamo: toimintakuluja nostivat HTV-hinnan nousu (n. 5 %) sekä toimittavuuskorotukset.	87	0,0 %	190	0,0 %
806503 Puhelinpalvelut: toimintakuluja nostivat palvelukysynnän kasvusta johtunut henkilöstömäärän lisäys sekä HTV-hinnan nousu (n. 5 %).	246	0,0 %	656	0,1 %
806504 Tekstinkäsittely: henkilöstömäärää vähennetty puheentunnistuksen käytön kasvun myötä, ICT-palveluiden kulut laskeneet.	-107	0,0 %	-254	0,0 %
806505 Ulkoiset alihankintapalvelut ja kehitys	9	0,0 %	-84	0,0 %
8066 Osastonsihteeripalvelut: henkilöstökuluja nostivat Hyvinkään ja Raaseporin osastonsihteerien (yht. 85 + 19 henkilöä) siirto Runkopalveluihin 1/2023 sekä HTV-hinnan nousu (n. 5 %). Työvoiman vuokraus jäi selvästi alle viime vuoden tason ja budjetin.	2 469	0,4 %	4 414	0,8 %
8067 Monipalvelualue 2: toimintakuluja nostivat Siltasairaalan käyttöönotto, HTV-hinnan nousu (n. 5 %) sekä kokonaisvalyymiä ja alihankintapalveluiden käyttöä kasvattanut lisääntynyt palvelukysyntä.	2 738	0,5 %	5 593	1,1 %
8068 Monipalvelualue 3: toimintakuluja nostivat HTV-hinnan nousu (n. 5 %) sekä elintarvikkeiden hinnannousu.	-99	0,0 %	2 201	0,4 %
8069 Monipalvelualue 4: toimintakuluja nostivat HTV-hinnan nousu (n. 5 %) sekä laitoshuoltopalveluiden lisääntyneet ostot, kun omaa toimintaa siirrettiin alihankintaan.	218	0,0 %	1 687	0,3 %
8070 Monipalvelualue 5: toimintakuluja nostivat HTV-hinnan nousu (n. 5 %) sekä elintarvikkeiden hinnannousu.	605	0,1 %	1 208	0,2 %
Saadut asiakashyvitykset 2023	-1 187	-0,2 %	-1 187	-0,2 %
Saadut asiakashyvitykset 2022	0	0,0 %	1 296	0,2 %
TP 2023	536 716	-2,5 %	536 716	2,7 %

Kone- ja laiteinvestoinnit

Investoinnit (1 000 euroa)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Erotpus	
				TP 2023 - TA 2023	TP 2023 - TP 2022
Laitoshuolto	1242	120	26	-94	-1216
Ruokahuolto	557	380	381	1	-176
Lääkintäteknikka	354	200	129	-71	-225
Logistiikka	74	100	76	-24	2
YHTEENSÄ	2227	800	611	-189	-1615

HENKILÖSTÖ

Henkilöstö				Poikkeama-%	
	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TP 2023 / TA 2023	Muutos-% TP 2023 / TP 2022
Henkilöstömäärä 31.12.	4 658	4 520	4 589	1,5 %	-1,5 %
Henkilötyövuodet	3 891	4 100	3 955	-3,5 %	1,6 %
Henkilötyövuoden hinta (koko henkilöstö)	45 959		48 245		5,0 %
Vuokratyövoiman käyttö (1000 €)	3 222	3 180	4 142		
Henkilöstökulujen hinta-määräero					
Määräero, %				-3,5 %	1,6 %
Hintaero, %				7,0 %	5,1 %

TP 2023 – TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

Henkilötyövuodet	TA 2023		TP 2022	
	hiv	oikeama %	hiv	muutos %
TA/Edellinen vuosi	4 100,4		3 891,2	
8060 Runkopalveluiden hallinto, YT-neuvottelut & siirrot	1,0	0,0 %	-6,2	-0,2 %
8061 Asiakkuudet, YT-neuvottelut & siirrot	-4,2	-0,1 %	-13,3	-0,3 %
8062 Logistiikkapalvelut, Yt-neuvottelut & siirrot	-11,5	-0,3 %	9,0	0,2 %
8063 Materiaalinhallinta	10,8	0,3 %	5,9	0,2 %
8064 Lääkintätekniikka	-3,4	-0,1 %	4,8	0,1 %
8065 Monipalvelualue 1, tekstinkäsittelyn ja arkiston tehostaminen	-10,7	-0,3 %	-9,6	-0,2 %
8066 Osastonsihteeripalvelut Osastonsihteerien siirrot Hyvinkäältä ja Raaseporista. Talousarvioon nähden toimintaa on tehostettu siirtojen yhteydessä	-58,4	-1,4 %	34,3	0,9 %
8067 Monipalvelualue 2, lisätilaukset	8,4	0,2 %	45,7	1,2 %
8068 Monipalvelualue 3, lisätilaukset	-22,6	-0,6 %	13,8	0,4 %
8069 Monipalvelualue 4, toimintojen siirto alihankintaan	-46,5	-1,1 %	-17,2	-0,4 %
8070 Monipalvelualue 5, toiminnan tehostaminen	-8,5	-0,2 %	-3,6	-0,1 %
Muut henkilötyövuosimuutokset		0,0 %		0,0 %
TP 2023	3 954,9	-3,5 %	3 954,9	1,6 %

16.2.1.13 Ulkoinen tarkastus

Sitovat tavoitteet

Sitovat tavoitteet (1 000 euroa / %)	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Tilikauden tulos *)	134	0	21
Tuottavuustavoite-% **)	1,0 %	1,0 %	1,0 %
Sisäisen laskutuksen enimmäismäärä (per tulosalue / -yksikkö)			
Ydinpalvelut	416	489	473
Aivokeskus	44	54	52
Aivokeskuksen johto	0	0	0
Psykiatria	29	34	33
Neurokeskus	15	20	19
Naisten, lasten ja nuorten palvelut	49	58	56
Naisten, lasten ja nuorten palvelujen johto	0	0	0
Naistentaudit ja synnytykset	18	22	21
Lasten ja nuorten sairaudet	31	36	35
Konservatiiviset palvelut	69	79	77
Konservatiivisten palvelujen johto	0	0	0
Sisätaudit ja kuntoutus	20	29	28
Sydän- ja keuhkokeskus	24	30	29
Tulehduskeskus	11	11	10
Lähisairaaloiden medisiiniset palvelut	14	10	9
Operatiiviset palvelut	102	127	123
Operatiivisten palvelujen johto	0	0	0
Pää- ja kaulakeskus	21	25	25
Tukielin- ja plastiikkakirurgia	25	32	31
Syöpäkeskus	18	22	22
Vatsakeskus	35	44	43
Lähisairaaloiden operatiiviset palvelut	3	2	2
Akuutti-, leikkaus- ja tehohoitokeskus	64	92	89
Akuutti-, leikkaus- ja tehohoitokeskuksen johto	0	0	0
Akuutti	32	44	43
Leikkaus- ja tehohoitokeskus	32	48	46
Diagnostiikkakeskus	89	79	76
Konsernipalvelut	155	215	208
Ulkoinen tarkastus	0	0	0
Konsernipalvelut	155	215	208
Tilakeskus	28	35	34
Konsernihallinto	2	25	25
Työterveys	0	1	1
Tietohallinto	32	43	41
Apteekki	25	32	31
Runkopalvelut	68	79	77

*) Tulos ennen saatuja ja annettuja asiakaspalautuksia sekä HUS yhteiset - tulosalueen ylijäämän palautusta ja jäsenkuntapalautuksia

**) Kehittämishankkeiden toteutuminen, TA 2023 toimintakuluraamissa pysyminen / alittuminen

Talouden tunnusluvut

Talous (1 000 euroa / %)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
HUS-yhtymän sisäiset toimintatuotot	571	703	681	-3,1 %	19,3 %
HUS-yhtymän ulkoiset toimintatuotot	7	0	1	0,0 %	-92,6 %
Toimintatuotot yhteensä	579	703	682	-3,0 %	17,9 %
Toimintakulut	579	703	682	-3,0 %	17,8 %
Poistot				0,0 %	0,0 %
Tilikauden tulos ennen saatuja ja annettuja asiakashyvytyksiä	134	0	21	5546,0 %	-84,6 %
Asiakashyvytykset netto	-134		-21	0,0 %	-84,7 %
Tilikauden tulos	-1	0	0	0,0 %	-106,8 %
Saadut ja annetut HUSin sisäiset asiakaspalautukset netto	-134		-21	0,0 %	-84,7 %

Toimintatuottojen analysointi (1 000 euroa)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
HUS-yhtymän sisäinen myynti	571	703	681	-3,1 %	19,3 %
Myynti hyvinvointialueille, tytäryhtiöille ja muille maksajille	7	0	1	0,0 %	-92,6 %
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	579	703	682	-3,0 %	17,9 %

TALouden TOTEUTUMINEN

Tuloslaskelma (1 000 euroa / %)	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	ENN 2023 *)	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Toimintatuotot yhteensä	534	651	531	579	703	703	682	-3,0 %	17,9 %
Myyntituotot	533	651	531	578	703	703	681	-3,1 %	17,9 %
Tuet ja avustukset	0	0	0	0			1	0,0 %	23,8 %
Muut toimintatuotot	0							0,0 %	0,0 %
Toimintakulut yhteensä	534	651	531	579	703	674	682	-3,0 %	17,8 %
Henkilöstökulut	334	366	377	416	426	445	468	9,8 %	12,4 %
Palveluiden ostot yhteensä	178	260	130	142	258	210	196	-24,0 %	38,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat yht.	2	4	2	1	3	3	2	-45,6 %	36,5 %
Muut toimintakulut yhteensä	19	22	23	19	16	16	16	3,1 %	-16,3 %
Toimintakate	0	0	0	-1	0	29	0		
Rahoitustuotot ja -kulut yht.	0							0,0 %	0,0 %
Vuosikate	0	0	0	-1	0	29	0		
Tilikauden tulos	0	0	0	-1	0	29	0		
Toimintakulut ja poistot yhteensä	534	651	531	579	703	674	682	-3,0 %	17,8 %
Sisäiset toimintatuotot %	99,9 %	100,0 %	99,9 %	98,7 %	100,0 %	100,0 %	99,9 %		
Ulkoiset toimintatuotot-%	0,1 %	0,0 %	0,1 %	1,3 %	0,0 %	0,0 %	0,1 %		

*) Sitovien tavoitteiden muutokset perustuvat 9+3/2022 ennusteeseen.

Toimintatuottojen ja -kulujen sekä poistojen poikkeamat

Toimintatuotot	TA 2023		TP 2022	
	1 000 euroa	Poikkeama-%	1 000 euroa	Muutos-%
TA2023 / Edellinen vuosi	703		579	
Toiminnan rahoituksen muutos HUS -yksiköiltä		0,0 %	103	17,9 %
Sisäinen asiakaspalautus HUS -yksiköille	-21	-2,9 %		0,0 %
Muu muutos	-1	-0,1 %		0,0 %
TP 2023	682	-3,0 %	682	17,9 %

Toimintakulut ja poistot	TA 2023		TP 2022	
	1 000 euroa	Poikkeama-%	1 000 euroa	Muutos-%
TA2023 / Edellinen vuosi	703		579	
Henkilöstöresurssien muutos	42	5,9 %	51	8,9 %
Tilintarkastuksen yhteisön muutos / suorittaminen	-71	-10,0 %	19	3,3 %
Ict palveluiden hankinnat (Sidonnaisuusrekisterin tietoturvatästä)	28	4,0 %	25	4,4 %
Koulutus- matkustus- ja majoituspalveluiden käyttö	-8	-1,1 %	-9	-1,5 %
Toimittilavuokrien muutos	-2	-0,3 %	-5	-0,8 %
Koneiden ja laitteiden vuokrien muutos	3	0,4 %	2	0,3 %
Muiden palveluiden ostojen muutokset	-13	-1,9 %	19	3,2 %
TP 2023	682	-3,0 %	682	17,8 %

HENKILÖSTÖ

				Poikkeama-%	Muutos-%
Henkilöstö	TP 2022	TA 2023	TP 2023	TP 2023/ TA 2023	TP 2023/ TP 2022
Henkilöstömäärä 31.12.	5	5	6	20,0 %	20,0 %
Henkilötyövuodet	4,1	4,2	3,9	-6,7 %	-3,9 %
Henkilötyövuoden hinta (koko henkilöstö)	102 111		119 361		16,9 %
Vuokratyövoiman käyttö (1000 €)			0	0,0 %	0,0 %
Henkilöstökulujen hinta-määräero					
Määräero, %				-6,7 %	-3,9 %
Hintaero, %				16,5 %	16,2 %

Henkilötyövuodet	TA 2023		TP 2022	
	h/v	poikkeama %	h/v	muutos %
TA/Edellinen vuosi	4,2		4,1	
henkilöstöresurssin muutos	-0,3	-6,7 %	-0,2	-3,9 %
TP 2023	3,9	0,0 %	3,9	0,0 %

16.2.2 HUS-yhtymän tuloslaskelmaosan toteutuminen

	TP 2022 (sisältöön lisäkannon)	TP 2022 (ilman lisäkantoa)	Ennuste 2023*	TA 2023	Poikkeama TA 2023 / Ennuste 2023*	TP 2023	Poikkeama TP 2023 / TP2022 sisältöön lisäkannon	Poikkeama TP 2023 / TP2022 ilman lisäkantoa
Toimintatulot	2 912 885	2 793 786	2 909 242	2 957 961	48 719	2 906 511	-6 373	112 725
Myyntitulot	2 773 803	2 654 705	2 791 378	2 826 532	35 153	2 775 107	1 303	120 402
Maksutulot	75 891	75 891	78 542	84 857	6 315	78 884	2 994	2 994
Tuet ja avustukset	38 823	38 823	25 665	21 979	-3 686	37 149	-1 674	-1 674
Muut toimintatulot	24 368	24 368	13 656	24 593	10 936	15 372	-8 996	-8 996
Valmistus omaan käyttöön		0		0	0		0	0
Toimintamenot	2 792 757	2 792 757	2 881 322	2 831 985	-49 337	2 892 565	99 808	99 808
Henkilöstömenot	1 482 986	1 482 986	1 596 777	1 550 764	-46 013	1 604 752	121 766	121 766
Palvelujen ostot	653 007	653 007	621 218	610 731	-10 487	619 582	-33 425	-33 425
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	533 254	533 254	531 216	541 666	10 450	536 063	2 809	2 809
Tuet ja avustukset muille	905	905	952	948	-4	971	66	66
Tuet ja avustukset liikelaitoksille		0		0	0		0	0
Muut toimintamenot	122 605	122 605	131 158	127 876	-3 282	131 197	8 592	8 592
Toimintakate	120 128	0	27 920	125 976	98 056	13 947	-106 181	13 947
Rahoitustulot ja -menot	12 339	-12 339	5 783	6 143	360	4 888	-7 451	17 227
Korkotulot muilta	256	256	5 400	400	-5 000	5 962	5 706	5 706
Muut rahoitustulot muilta	727	727	380	120	-260	596	-131	-131
Korkomenot	1 505	1 505	11 500	6 600	-4 900	11 385	9 880	9 880
Muut rahoitusmenot	11 818	11 818	63	63	0	62	-11 757	-11 757
Vuosikate	107 789	-11 310	22 137	119 833	97 696	9 059	-98 730	20 369
Poistot ja arvonalentumiset	107 789	107 789	119 328	119 833	504	120 208	12 420	12 420
Suunnitelman mukaiset poistot	101 945	101 945	119 016	119 833	817	118 452	16 507	16 507
Kertaluonteiset poistot	4 843	4 843	313	0	-313	1 756	-3 087	-3 087
Arvonalentumiset	1 000	1 000	0	0	0	0	-1 000	-1 000
Tilikauden tulos	0	-119 099	-97 191	0	97 191	-111 150	-111 150	7 949
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	0	-119 099	-97 191	0	97 191	-111 150	-111 150	7 949

*) Perustuu 9+3/2021 ennusteeseen

	TP 2022 (sisältöön lisäkannon)	TP 2022 (ilman lisäkantoa)	Ennuste 2023*	TA 2023	Poikkeama TA 2023 / Ennuste 2023*	TP 2023	Poikkeama TP 2023 / TP2022 sisältöön lisäkannon	Poikkeama TP 2023 / TP2022 ilman lisäkantoa
Myyntituotot	2 773 803	2 654 705	2 791 378	2 826 532	35 153	2 775 107	1 303	120 402
jäsenkuntien maksuosuus	1 977 709	1 858 611	2 003 007	2 003 007	0	2 003 007	25 298	144 396
Myyntituotot sh toiminta, jäsenet	268 996	268 996	251 466	277 871	26 406	233 825	-35 171	-35 171
Myyntituotot sh toiminta, muut maksajat	327 446	327 446	351 795	356 370	4 574	350 103	22 658	22 658
Muut myyntituotot	174 005	174 005	159 700	162 541	2 841	162 656	-11 350	-11 350
Valtion koulutus- ja tutkimusmääräraha	25 647	25 647	25 410	26 742	1 332	25 515	-132	-132

*) Perustuu 9+3/2021 ennusteeseen

Sytä toteuman ja talousarvion eroihin on esitetty tiliryhmäkohtaisissa toimintatuotto- ja kuluanalyysseissa.

Talouden pidemmän aikavälin kehitys on esitetty alla olevassa taulukossa:

	TP 2021	TP 2022	TA 2023	Ennuste*	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Toimintatuotot yhteensä	2 945 136	2 912 885	2 957 961	2 909 242	2 906 511	-1,7 %	-0,2 %
Myyntituotot	2 754 758	2 773 803	2 826 532	2 791 378	2 775 107	-1,8 %	0,0 %
Jäsenmaksuosuus	1 800 522	1 977 709	2 003 007	2 003 007	2 003 007	0,0 %	1,3 %
Myyntituotot sh toiminta, jäsenet	406 540	268 996	277 871	251 466	233 825	-15,9 %	-13,1 %
Myyntituotot sh toiminta, muut maksajat	351 572	327 446	356 370	351 795	350 103	-1,8 %	6,9 %
Muut palvelutulot	758 111	596 442	634 241	603 261	583 929	-7,9 %	-2,1 %
Muut myyntituotot	168 990	174 005	162 541	159 700	162 656	0,1 %	-6,5 %
Valtion opetus- ja tutkimuskarvaus	27 136	25 647	26 742	25 410	25 515	-4,6 %	-0,5 %
Maksutulot	78 373	75 891	84 857	78 542	78 884	-7,0 %	3,9 %
Tuet ja avustukset	98 394	38 823	21 979	25 665	37 149	69,0 %	-4,3 %
Muut toimintatuotot	13 611	24 368	24 593	13 656	15 372	-37,5 %	-36,9 %
Toimintakulut yhteensä	2 809 741	2 792 757	2 831 985	2 881 322	2 892 565	2,1 %	3,6 %
Henkilöstökulut	1 447 149	1 482 986	1 550 764	1 596 777	1 604 752	3,5 %	8,2 %
Palvelujen ostot	705 131	653 007	610 731	621 218	619 582	1,4 %	-5,1 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	536 615	533 254	541 666	531 216	536 063	-1,0 %	0,5 %
Avustukset yhteensä	921	905	948	952	971	2,4 %	7,3 %
Muut toimintakulut	119 924	122 605	127 876	131 158	131 197	2,6 %	7,0 %
Toimintakate	135 394	120 128	125 976	27 920	13 947		
Rahoitustuotot ja -kulut	10 206	12 339	6 143	5 783	4 888	-20,4 %	-60,4 %
Vuosikate	125 188	107 789	119 833	22 137	9 059		
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	110 166	107 789	119 833	119 328	120 208	0,3 %	11,5 %
Tilikauden tulos	15 022	0	0	-97 191	-111 150		
TOIMINTAKULUT JA POISTOT YHTEENSÄ	2 919 907	2 900 545	2 951 818	3 000 650	3 012 773	2,1 %	3,9 %
VUOSIKATE	125 188	107 789	119 833	22 137	9 059		

*) Perustuu 9+3/2021 ennusteeseen

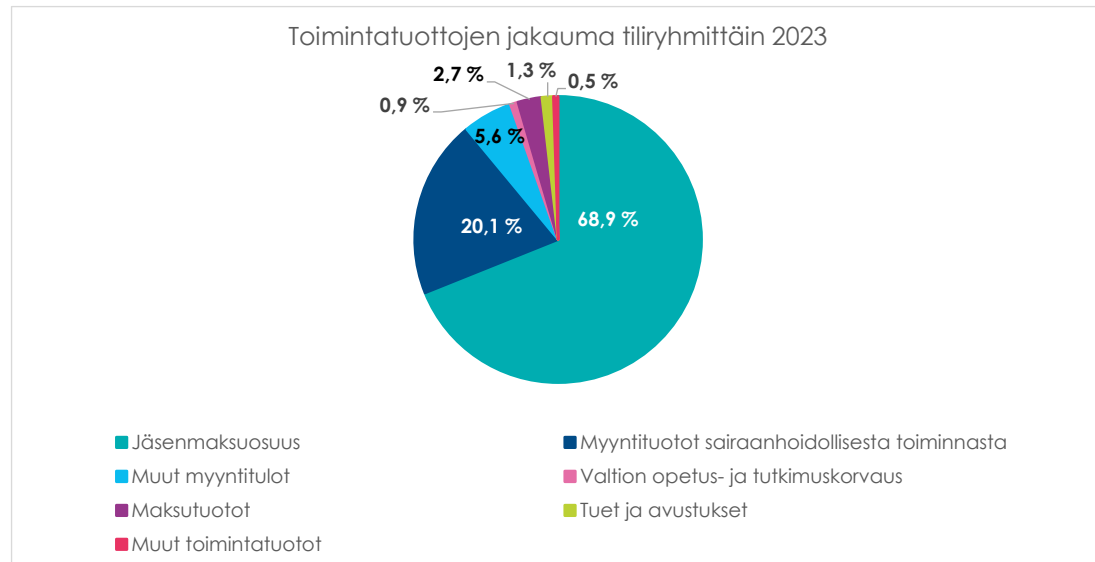
Toimintatuotot

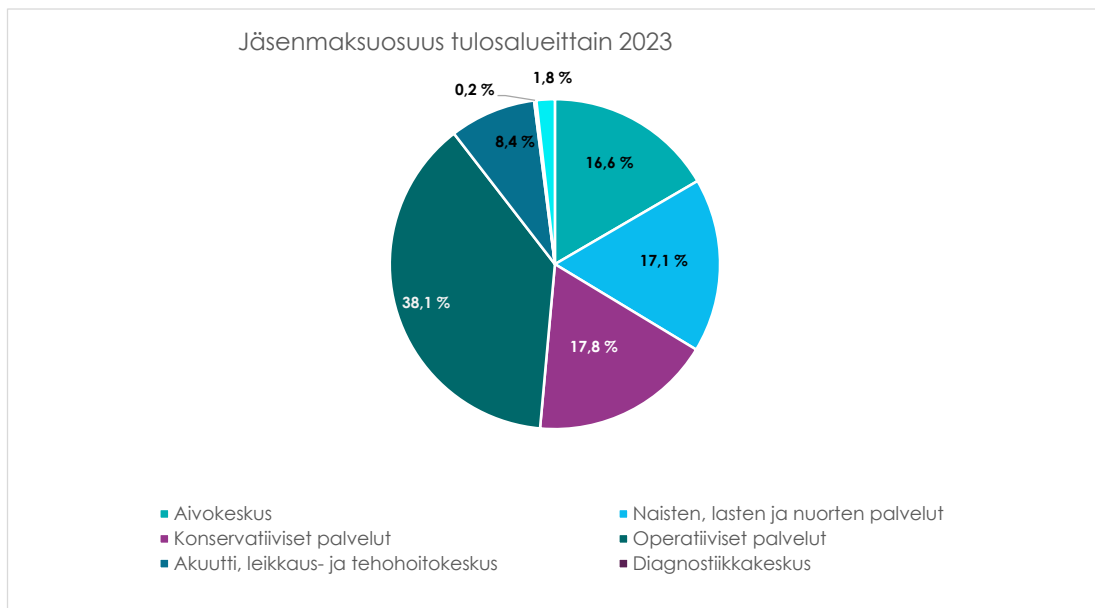
HUS-yhtymän toimintatuotot (2 906,5 milj. euroa) alittivat talousarvion 1,7 %:lla, 51,4 milj. euroa ja laskivat edeltävän vuoden tasosta 6,4 milj. euroa (0,2 %). Vuosien 2023 ja 2022 toteutuneet toimintatuotot eivät ole täysin vertailukelpoisia sotemuutoksen kiinteän jäsenlaskutuksen (kehyksen) myötä. Rahoitusmallin muutoksesta on kerrottu tarkemmin kappaleessa 13. Tuottoja on analysoitu tarkemmin tiliryhmäkohtaisesti alla.

Myyntituotot (2 775,1 milj. euroa) sisälsi kiinteän jäsenmaksuosuuden 2 003,0 milj. euroa. Myyntituotot kokonaisuudessaan alittivat talousarvion 1,8 % 51,4 milj. euroa ja pysyivät lähes edeltävän vuoden tasolla (kasvua 1,3 milj. euroa).

Toimintatuottojen erittely maksajittain (1 000 euroa)	TP 2022	TA 2023	TP 2023	Poikkeama-% TP 2023/ TA 2023	Muutos-% TP 2023/ TP 2022
Myyntituotot jäseniltä/jäsenkunnilta	2 305 191	2 182 496	2 246 157	2,9 %	-2,6 %
jäsenmaksuosuus	1 977 709	2 003 007	2 003 007	0,0 %	1,3 %
muu myynti jäsenille	327 481	179 489	243 150	35,5 %	-25,8 %
Myyntituotot muilta	329 038	356 370	349 946	-1,8 %	6,4 %
muut hyvinvointialueet	283 277	306 808	291 621	-5,0 %	2,9 %
valtio	11 974	12 969	14 625	12,8 %	22,1 %
yksityissektori	33 786	36 593	43 700	19,4 %	29,3 %
Jäsenien erityisvelvoitemaksut	50 714	98 382	98 380	0,0 %	94,0 %
Valtion opetus- ja tutkimuskorvaus	25 647	26 742	25 515	-4,6 %	-0,5 %
Muut myyntituotot	63 215	162 541	55 109	-66,1 %	-12,8 %
Myyntituotot yhteensä	2 773 803	2 826 532	2 775 107	-1,8 %	0,0 %
Maksutuotot	75 891	84 857	78 884	-7,0 %	3,9 %
Tuet ja avustukset	38 823	21 979	37 149	69,0 %	-4,3 %
Muut toimintatuotot	24 368	24 593	15 372	-37,5 %	-36,9 %
Toimintatuotot yhteensä	2 912 885	2 957 961	2 906 511	-1,7 %	-0,2 %

Alla olevissa kuvissa on esitetty toimintatuottojen jakauma tiliryhmittäin sekä jäsenkuntien maksuosuus tulosalueittain:

Jäsenmaksuosuus (2 003,0 milj. euroa) kiinteänä vuosikohtaisena kehyksenä toteutui talousarvion mukaisesti. Jäsenmaksuosuus kasvoi edeltävän vuoden jäsenkuntien maksuosuuteen nähden 1,3 % 25,3 milj. euroa. Kasvu edeltävään vuoteen nähden ilman vuoden 2022 alijäämän veloitus oli 7,8 % 144,4 milj. euroa. Jäsenmaksuosuus ei ole täysin vertailukelpoinen aikaisempien vuosien jäsenkuntien maksuosuuden kanssa, koska sisältö on eri (jäsenmaksuosuus sisältää varsinaisen erikoissairaanhoidon palvelulaskutuksen lisäksi kapitaatioperusteiset potilasvakuutus ja päivitysapu -erät) eikä jäsenmaksuosuutta laskuteta suoriteperusteisesti jäseniltä. Jäsenmaksuosuus on keskeisin osa jäsenlaskutuksen kehystä, mutta kehykseen 2 101,4 milj. euroa sisältyy myös muita kapitaatioperusteisia eriä sekä yhteispäivystysten terveyskeskuspäivystyskäynnit ja -hoitopäivät. Nämä on avattu tarkemmin kappaleessa 13.

Muut palvelutuotot (583,9 milj. euroa) sisältävät myyntituottoja sairaanhoidollisesta toiminnasta sekä jäseniltä (kehykseen kuulumattoman laskutus) että muilta maksajilta. Tuotot alittivat talousarvion 7,9 % 50,3 milj. euroa ja laskivat edeltävän vuoden tasosta 12,5 milj. euroa. Talousarvioalitus syntyi pääosin Diagnostiikkakeskuksessa, jossa koronatestauksen ja -analytiikan myynnin tuotot oli arvioitu merkittävästi toteutunutta korkeammaksi. Koronanäytteenotto vuonna 2023 kohdentui lähes yksinomaan sairaalahoitoa tarvitseviin potilaisiin.

Muut myyntituotot (162,7 milj. euroa) poikkesi talousarviosta vain 0,1 % (ylitys 0,1 milj. euroa) ja laski edeltävän vuoden tasoon nähden 11,3 milj. euroa. Muut myyntituotot koostuvat pääosin Konsernipalvelujen huolto- hoito- ja yleistarvikelaskutuksesta sekä erilaisesta palvelulaskutuksesta liittyen esim. huoltoon, logistiikkaan asiantuntijapalveluihin tai ravitsemispalveluihin. Tiliryhmän sisällä merkittävin talousarviopoikkeama syntyi Runkopalveluissa, jossa muut myyntituotot toteutuivat 3,9 milj. euroa talousarviota alhaisempina. Pääsyy alitukselle oli liian korkea arvio koronatestaukseen ja analytiikkaan liittyvän logistiikkapalveluiden laskutukselle, joka pienentyi pandemian väistyessä. Muilla alueilla laskutus ylitti talousarvion, merkittävin ylitys oli Tietohallinnossa (2,6 milj. euroa yli talousarvion), jossa oli taustalla mm. tietoaallas- ja tietojohdamisen palveluiden laskutus hyvinvointialueilta. Laskua edeltävään vuoteen selittää Tietohallinnon 2022 vuoden poikkeavat myyntituotot Sote ICT hankkeisiin sekä hyvinvointialueiden kanavointisopimuksiin liittyen, sekä mm. koronarokotusohjelmiston laskutuksen vähentyminen.

Valtion opetus- ja tutkimusmääräraha (25,5 milj. euroa) alitti talousarvion 4,6 % 1,2 milj. euroa ja edeltävän vuoden 0,1 milj. euroa. Lopulliset korvaussummat eivät ole talousarviovaiheessa tiedossa, arviot laaditaan edeltävän vuoden toteutumien pohjalta.

Poikkeamaa selittää myös valtion myöntämän tutkimusrahan monivuotisuus. Tutkimushankkeiden tarkkaa etenemistä ja vuosien välistä jaksotusta on talousarvion valmistelun yhteydessä haastavaa ennakoida.

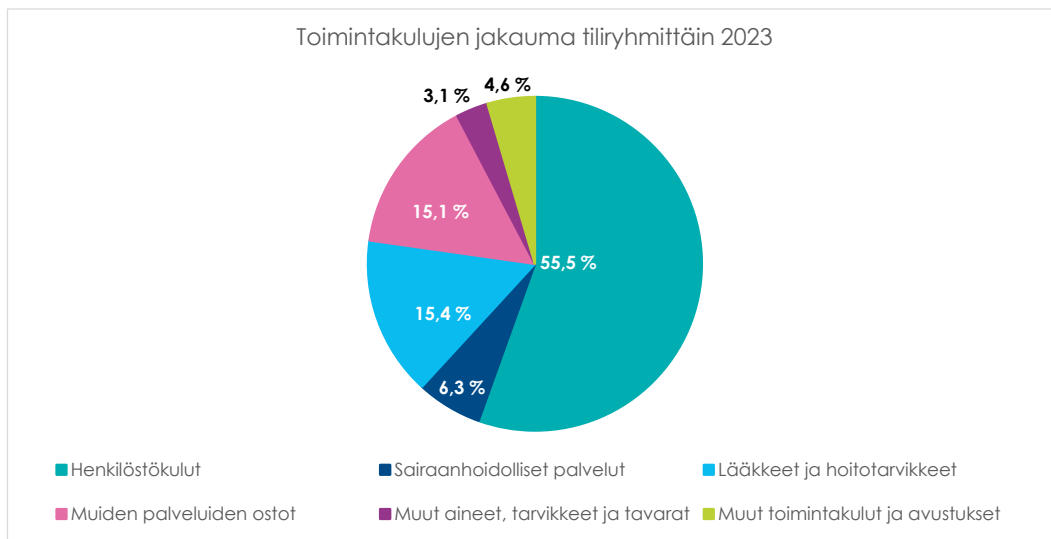
Maksutuotot (78,9 milj. euroa) alittivat talousarvion 7,0 % 6,0 milj. euroa ja kasvoivat 3,0 milj. euroa edeltävän vuoden tasosta. Maksutuotot koostuvat potilasmaksutuotoista, jotka toteutuivat matalammalla tasolla vuosina 2020-2022 koronapandemian ja palveluvolyymin alhaisuuden vuoksi. Pandemian väistyessä potilasmäärät nousivat tuoden kasvua edeltävään vuoteen nähden. Kasvuun vaikutti myös asiakasmaksujen hinnankorotukset lain sallimaan maksimiin vuoden 2023 alusta. Maksutuottojen taso oli kuitenkin talousarviossa arvioitu liian optimistisesti vuodelle 2023. Maksutuottoarvio alittui kaikilla kliinisillä tulosalueilla (pl. Diagnostiikkakeskus).

Tuet ja avustukset (37,1 milj. euroa) ylittivät talousarvion 69,0 % 15,2 milj. euroa toteutuen 1,7 milj. euroa edellisvuotta matalampana. Talousarviolityksen taustalla oli hyvinvointialueen, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen vuosille 2023-2025 saatu valtionavustus, josta ei talousarviovaiheessa ollut vielä tietoa. Vuoden 2023 aikana tukea tuloutettiin 10,0 milj. euroa kohdistaen sitä mm. tiedolla johtamisen sekä asiakas- ja potilastietojärjestelmien ja digitaalisten palveluiden kehittämiseen sekä infektio-/monitoimiambulanssien hankintaan. Lisäksi sote ICT-muutoksiin liittyvää valtionapua käytettiin ja tuloutettiin 1,1 milj. euroa enemmän kuin talousarviossa oli suunniteltu (yhteensä 1,8 milj. euroa). Myös työterveyshuollon kela-korvauksen toteuma ylitti arvioidun 1,7 milj. eurolla.

Muut toimintatuotot (15,4 milj. euroa) toteutuivat 37,5 % (9,2 milj. euroa) arvioitua pienempänä ja laskivat edeltävän vuoden tasosta 9,0 milj. euroa. Muut toimintatuotot muodostuvat pääosin vuokratuotoista ulkopuolisilta vuokralaisilta ja henkilökunnan työsuhdeasunnoista, sekä mahdollisista satunnaisista vakuutuskorvauksista tai omaisuuden myyntivoitoista. Talousarvioon muihin toimintatuottoihin oli sisällytetty 11,8 milj. euron tuotto-odotus omaisuuden myynnistä, joka ei toteutunut odotetusti. Laskuun edeltävästä vuodesta vaikutti se, että vuonna 2022 toteumissa oli poikkeuksellisia eriä myyntivoitto- (mm. Kiinteistö Oy Keravan Isokiventie 8:n osakkeiden myyntivoitto 7,7 milj. euroa) ja vahingonkorvauseriä.

Toimintakulut

Toimintakulut (2 892,6 milj. euroa) ylittivät talousarvion 2,1 % 61,0 milj. euroa ja kasvoivat edeltävään vuoteen nähden 3,6 % (99,8 milj. euroa). Yksi keskeisimmistä kuluihin vaikuttaneista tekijöistä oli sote-sektorin palkkaratkaisu, joka aiheutti n. 48,5 milj. euron ylimääräisen, talousarvioon huomioimattoman kustannusrasitteen.

Henkilöstökulut (1 604,8 milj. euroa) ylittivät talousarvion 3,5 % 54,0 milj. eurolla ja kasvoivat edeltävään vuoteen nähden 121,8 milj. eurolla. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan mittavat palkankorotukset vuodelle 2023 eivät olleet talousarviovaiheessa vielä tiedossa, ja talousarviossa oli varauduttu noin puolet pienempiin korotuksiin. Erityistä haastetta myös loppuvuoden ennusteiden osalta aiheutti lääkäreiden urapolkumallin kehitykseen liittyvät palkankorotukset, joista takautuvat päätökset tulivat vasta loppuvuonna toimeenpantavaksi. Henkilöstökuluihin vaikutti myös henkilöstömäärän kasvu 594 henkilöllä edeltävään vuoteen verrattuna. Liikkeenluovutusten osuus tästä oli 173. Henkilöstöstä on kerrottu tarkemmin kappaleessa 8.

Palveluiden ostot (619,6 milj. euroa) ylitti talousarvion 1,4 % (8,6 milj. euroa), mutta laski edeltävän vuoden toteumasta 5,1 % (33,4 milj. euroa). Merkittävimmät ylitykset muodostuivat sairaanhoidollisten palvelujen ostoissa 9,2 % (15,4 milj. euroa); palveluseteliostoissa 43,9 % (7,1 milj. euroa) ja avohoito- sekä vuodeosastohoitopalvelujen ostoissa muilta hyvinvointialueilta 33,4 % (12,0 milj. euroa). Palvelusetelien käyttö lisääntyi haastavan jonotilanteen vuoksi. Suurimmat palveluseteliylitykset syntyivät Operatiivisissa palveluissa Pää- ja kaulakeskuksessa sekä Tukielin- ja plastiikkakirurgiassa, ja Aivokeskuksessa Psykiatriassa. Operatiivisissa palveluissa palveluseteliä käytettiin eniten kaihin hoitoon sekä enenevässä määrin tekonivelkirurgiaan. Avohoito- ja vuodeosastopalvelujen ostoissa muilta hyvinvointialueilta oli ylitystä suurimmassa osassa sairaanhoidollisia yksiköitä, eniten kuitenkin Operatiivisissa palveluissa ja siellä Tukielin- ja plastiikkakirurgiassa. Talousarviota laadittaessa palvelujen ostot arvioitiin liian optimistisesti tiukan talousraamin myötä, joka ei palveluvolyymin palatessa koronavuosien jälkeen normaalimmalle tasolle hintojen samalla noustessa toteutunut odotetusti. Toisaalta laboratoriopalvelujen ostoissa Diagnostiikkakeskuksessa oli merkittävä 45,2 % alitus (13,6 milj. euroa) talousarvioon nähden koronatestauksen ja -näytteenoton toteuduttua ennakoitua alhaisemmalla tasolla.

Muissa, ei sairaanhoidollisissa palvelujen ostoissa keskeisimmät poikkeamat syntyivät koulutuksen ja virkistyskuluissa, jossa oli alitusta talousarvioon nähden yhteensä 45,0 % (9,6 milj. euroa). Säästöä talousarvioon nähden syntyi kaikissa yksiköissä läpi organisaation. Vuokratyövoiman käytölle asetettiin talousarviossa säästötavoite, joka ei hinnankorotusten ja palveluvolyymin nousun myötä toteutunut. Kulut 40,5 milj. euroa ylittivät talousarvion 14,4 % 5,1 milj. euroa. Ylitys oli merkittävintä Psykiatriassa, jossa liikkeenluovutuksella HUSille vuoden alusta siirtyneessä Etevan kehitysvammalääketieteen toiminnossa oli henkilöstövajetta.

Aineet, tarvikkeet ja tavarat (536,1 milj. euroa) alittivat talousarvion 1,0 % 5,6 milj. euroa, mutta nousivat 2,8 milj. euroa edellisvuoteen nähden. Alitus talousarvioon nähden syntyi pääasiassa tutkimus- ja hoitotarvikkeista, jossa toteuma alitti 19,0 milj. talousarviossa arvioidun, sekä laboratoriotarvikkeista (alitus 7,6 milj. euroa). Alitus johtui Runkopalveluiden Logistiikkayksikön tarvikemyynnin arvioitua matalammasta toteumasta, jonka keskeisin syy

oli Diagnostiikkakeskuksen koronatestauksen ja -näytteenoton hiipuminen ennakoidusta. Apteekki-tulosityksikön sisäinen lääkemyynti erityisesti silmäinjektioiden ja syöpälääkkeiden osalta ylitti arvioitua merkittävästi, joka aiheutti myös lääkekustannuksissa 15,4 milj. euron talousarviolityksen.

Avustukset (1,0 milj. euroa) toteutuivat lähes talousarvion mukaisesti (ylitys 23 tuhatta euroa). Avustusten taso nousi hieman (0,1 milj. euroa) edeltävään vuoteen nähden.

Muut toimintakulut (131,2 milj. euroa) ylittivät talousarvion 3,3 milj. euroa (2,6 %) ja nousivat 8,6 milj. eurolla (7,0 %) edeltävän vuoden tasosta. Toimitilavuokriin vaikuttanut poikkeuksellinen inflaatiokehitys johti 2,7 milj. euroa arvioitua korkeampiin toimitilakustannuksiin. Toisaalta koneiden ja laitteiden vuokrissa syntyi alitusta vastaavasti 2,7 milj. euroa. Alitus syntyi pääasiassa Diagnostiikkakeskuksessa sekä Tietohallinnossa, jossa laitehankintoja viivästytettiin säästösyistä. Säästöohjelmasta on kerrottu tarkemmin kappaleessa 15. Luottotappiota realisoitiin tilinpäätösvuodelle 1,5 milj. euroa enemmän kuin mitä oli talousarviossa arvioitu. Lisäksi tilakeskukseen syntyi 0,9 milj. euron edestä ennakoimatonta kulua käsikirurgian tilahankkeen keskeytyessä urakoitsijan konkurssin vuoksi.

Rahoitustuotot ja –kulut yhteensä (4,9 milj. euroa) toteutuivat 1,3 milj. euroa (20,4 %) alhaisemmalla nettokulutasolla kuin talousarviossa oli arvioitu, ja 7,5 milj. euroa (60,4 %) alle edeltävän vuoden kulutason. Yhtymän jäsenille ei maksettu peruspääoman korkoa, mutta vuonna 2022 sitä maksettiin jäsenkunnille. Korkotuotot toteutuivat talousarviota suurempina, mihin vaikutti kassavarojen määrä ja vaihtuvien korkojen nousu vuoden 2023 aikana. Myös lainojen korkokulut toteutuivat talousarviota suurempina, koska vaihtuvat korot nousivat vuoden 2023 aikana enemmän kuin talousarviossa ennakoitiin.

Poistot ja arvonalentumiset (120,2 milj. euroa) ylittivät talousarvion 0,3 % (0,4 milj. euroa) ja nousivat 12,4 milj. euroa (11,5 %) edeltävään vuoteen nähden. Suunnitelman mukaiset poistot alittivat talousarviossa arvioitua 1,2 milj. eurolla, mutta käyttöomaisuuden myyntitappioiden 1,6 milj. euroa arvioitua suurempi toteuma vuoksi tiliryhmä päätyi ylitykseen. Nousu edeltävään vuoteen nähden syntyi suunnitelman mukaisten poistojen kasvusta.

16.2.3 Lainanottovaltuus ja investointiosan toteutuminen

Investointien tavoitteet ja sitovuus

HUS-yhtymän investointivuotta ohjasi merkittävästi sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus, joka muutti investointien suunnittelun aikataulua ja rahoitusta. Investointeja rajoitti valtioneuvoston vahvistama lainanottovaltuus, joka vaikutti investointien kokonaismäärään. Hyvinvointialueiden omistajaohjaus kohdistui myös vahvasti HUSin investointitasoon, mikä perustui tavoitteeseen ohjata erikoissairaanhoidon kustannuskehitystä. Tuotantokapasiteettia ja kustannuksia lisäävät investointiesitykset arvioitiin tarkasti investointitason hallitsemiseksi. Erityistä huomiota kiinnitettiin investointien toteuman seurantaan. Tavoitteena oli pitää HUSin investointitaso rahoituksellisesti kestäväällä pohjalla. Tuottavuuden parantaminen sekä talouden tasapainottaminen vaatii investointien osalta erityistä tarkastelua.

Investointisuunnitelma vuosille 2023–2026 perustui HUS-yhtymän nykyisiin ja tiedossa oleviin strategiaa edistäviin investointeihin, nykyiseen väestöpohjaan, sen muutosennusteisiin sekä toiminnan, rakennus- ja laitekannan sekä tietojärjestelmien kehittämistarpeisiin. Vuoden 2023 alkuperäinen talousarvion yhteydessä hyväksytty investointiohjelma oli suuruudeltaan 259,9 milj. euroa, josta taseeseen tulevien investointien osuus oli yhteensä 246,1 milj. euroa. Investointiohjelmaa tarkennettiin yhtymähallituksen päätöksellä kahdesti, 8.5.2023 sekä 6.11.2023. Lopullinen investointiohjelmataso oli 254,2 milj. euroa, josta omaan taseeseen tulevien investointien osuus 240,4 milj. euroa. Investointien raamitasoa pienennettiin vuoden aikana noin 5,7 milj. euroa, jolloin taso oli noin 13 prosenttia pienempi edellisen vuoden raamitasoon verrattuna.

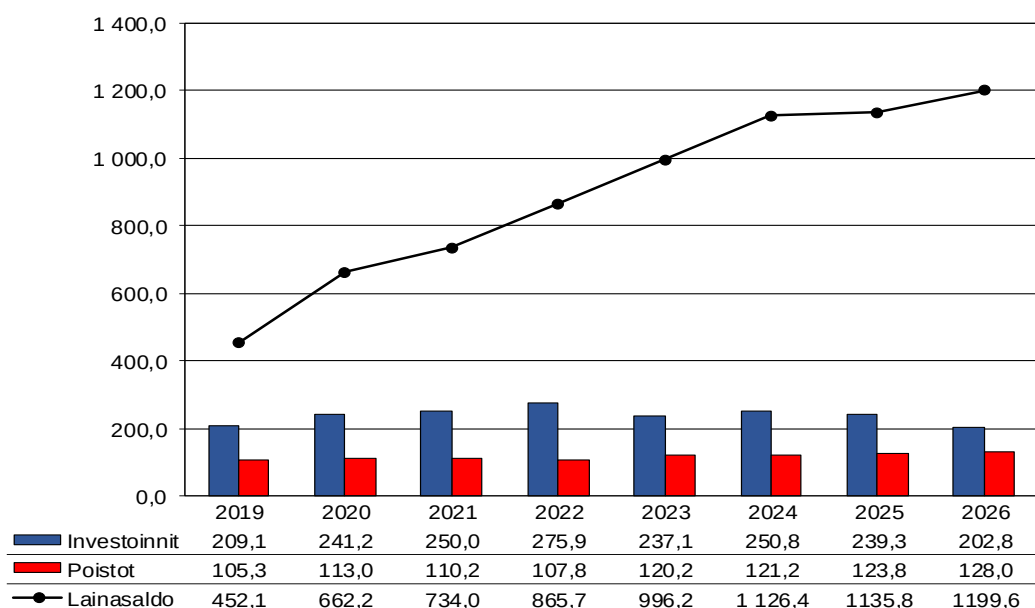
Rakennusinvestointien osuus vuoden 2023 investointiohjelmassa oli 178,2 milj. euroa. Rakennusinvestointien toteuma oli marraskuuhun asti jäljessä tavoitteellisesta toteuma-aikataulusta, mutta tarkka hankeseuranta loppuvuoden osalta mahdollisti rakennushankkeiden toteuman pääsemisen tavoitteeseen. Hanketasolla investointiohjelman toteumassa oli yksittäisiä poikkeamia, kun joidenkin investointien vuositason varaus alittui ja vastaavasti toisten ylittyi. Suunnittelu- tai toteutusvaiheessa oli 13 suurta yli 10 miljoonan euron rakennushanketta. Omien rakennusinvestointien lisäksi HUS osallistui laajalla panoksella strategisesti tärkeän Laakson sairaala-alueen uuden yhteissairaalan suunnitteluun yhdessä Helsingin kaupungin kanssa.

Tulosalueiden tutkimus- ja hoitolaitteisiin oli varattuna 50,3 milj. euroa, josta taseinvestointien osuus oli 36,6 milj. euroa. Laitteinvestointien kokonaismäärärahavarausta pienennettiin investointivuoden aikana 4,7 milj. euroa. Investoinnit toteutettiin suunnitelman mukaisesti ja kokonaistoteuma alitti hieman investoinneille varatun määrärahavarausten. Suurin yksittäinen laitteinvestointihanke oli kahdelle vuodelle ajoittuva Siltasairaalan rakennushankkeeseen liittyvä laite- ja kalustevarustelu. Kokonaisvarustelua pystyttiin pienentämään vuoden aikana priorisoinnilla sekä tarkalla tarveharkinnalla. Suurten tutkimus- ja hoitolaitteiden ohjelma koostui pääasiassa korvausinvestoinneista.

Tietohallinnon investointien osuus investoinneista oli 21 milj. euroa. Investointiohjelmaa muutettiin investointivuoden aikana ja investointiohjelman muutoksen yhteydessä tietohallintoinvestointien määrärahavaraus pienennettiin 1 milj. eurolla. ICT-investointien aikataululliseen ja taloudelliseen seurantaan sekä toteumatarkkuuteen tulee jatkossa edelleen kiinnittää enemmän huomiota.

Uudet ja vuoden 2023 alkaessa kesken olleet hankkeet esitettiin talousarvion investointiosassa hankelajikohtaisesti. Investointisuunnitelma ei kuitenkaan ole yhtymäkokoukseen nähden sitova tällä jaotellulla vaan vuositason yhteissummasta ja vähintään 10 milj. euron investointien osalta hankekohtaisesti. Tilinpäätöksessä investointien toteumat esitetään sekä yhtymäkokouksen sitovuustasolla, että hankelajeittain.

Erikoissairaanhoidon kysynnän kasvu, palvelujen keskittäminen ja siirrot HUSin tehtäväksi sekä kiinteistöjen huono kunto ovat nostaneet erikoissairaanhoidon ja sen tukifunktioiden investointitarvetta. Seuraavassa kuvassa on esitetty taseinvestointien, poistojen ja pitkäaikaisten lainojen määrä vuosina 2019–2023 sekä arvio vuosille 2024–2026.

Investointiohjelman toteutuminen

Vuonna 2023 HUSin investoinnit olivat yhteensä 250,4 milj. euroa. HUSin omaan taseeseen kirjattavien investointien kokonaistoteuma oli 237,1 milj. euroa, jolloin investointien toteutumisaste oli 98,6 %. Yhtymähallitus tarkisti toimintavuoden kuluessa hankeohjelmien sisältöä kahdesti yhtymäkokouksen hyväksymän kokonaisraamin sisällä. Taseinvestointien lisäksi laiteinvestointeja toteutettiin sekä leasing-rahoitteisesti että laitehankintayhtiön kautta. Leasing-rahoitteisiin laiteinvestointeihin oli varattuna ja niihin käytettiin yhteensä 8,3 milj. euroa. Laitehankintayhtiön rahoittamiin laiteinvestointeihin oli varattuna ja niihin käytettiin yhteensä 5,1 milj. euroa.

Suurten useita vuosia kestävien rakennus- ja ICT-projektien investointitoteumien arviointi vuositason tasolla on haasteellista. Teknisesti monipuolisten ja vaativien hankkeiden kustannusten ennakkoinnissa ja hallinnassa ilmenee ajoittain ongelmia, kun projektit eivät etene aikataulutavoitteiden, kustannusarvioiden ja maksujen jaksotussuunnitelmien mukaisesti. Usein hankkeita lykkäävät erilaiset lisäselvitykset ja vaatimusmäärittelyt sekä vaikeudet sovittaa suunnittelu- ja työvaiheita yhteen teknisesti ja aikataulujen osalta. Toisinaan suunnitelmamuutokset aiheuttavat viiveitä ja lisäävät kustannuksia. Eniten rakennusinvestointien kustannusnousuun ja vuosijaksotusmuutoksiin vaikuttavat kustannusten yleinen hintojen nousu sekä inflaatio, jotka ovat vaikuttaneet hankkeiden kustannusarvioiden kasvamiseen. Lisäksi kustannuksia ovat kasvattaneet hankkeiden edetessä ilmenneet ennakoimattomat muutokset alkuperäisiin suunnitelmiin nähden. Joitain rakennushankkeita on ollut tarkoituksenmukaista keskeyttää, jonka vuoksi hankekohtaista investointiohjelmia on jouduttu tarkentamaan. Tietohallintoinvestointien muutostarpeet liittyvät hankkeiden aikataulutukseen ja maksuohjelmassa tehtäviin muutoksiin sekä kustannusarvioihin tehtävistä tarkennuksista. Laitteiden saatavuus on vaikuttanut tietohallintoinvestointien toteutusmahdollisuuksiin.

Talousarvion investointiosan toteutuminen vuonna 2023 sekä neljän edellisen vuoden tiedot on sitovuustasolla HUS-yhtymän yhtymäkokoukseen nähden esitetty seuraavassa taulukossa rivillä HUS yhteensä. Vertailu hankelajeittain on tehty sekä alkuperäiseen talousarvioon että yhtymähallituksen vahvistamaan investointiohjelman muutokseen verrattuna.

Investoinnit (1 000 euroa)	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	TA 2023	TA 2023 ¹	TP 2023	Poikkeama TP 2023 / TA 2023	Poikkeama TP 2023 / TA 2023 ¹
HUS-yhtymä									
Osakkeet ja osuudet	3 695	15 110	4 514	4 004	4 000	4 000	4 020	20	20
Maankäyttömaksu				733	700	700	743	43	43
Potilasvakuutuksen pääomasijoitus				2 853					
Laiteinvestoinnit			265	49					
Tilakeskus									
Rakennusinvestoinnit	137 469	159 052	184 078	196 513	178 150	178 150	179 077	927	927
Tulosalueiden laiteinvestoinnit, yhteensä²	44 008	39 997	35 306	45 140	41 280	36 580	34 584	-6 696	-1 996
Rakennushankkeiden laite- ja kalusteväestö					18 200	13 300	12 908	-5 292	-392
TuA1, Aivokeskus					350	350	433	83	83
TuA2, Naisten, lasten ja nuorten palvelut					1 400	1 400	1 542	142	142
TuA3, Konservatiiviset palvelut					2 830	2 830	2 976	146	146
TuA4, Operatiiviset palvelut					8 000	8 000	7 373	-627	-627
TuA5, Akuutti, leikkausosasto- ja tehohoitokeskus					5 600	5 800	5 060	-540	-740
TuA6, Diagnostiikkakeskus									
taseinvestoinnit					2 500	2 500	2 355	-145	-145
Konsernipalvelut									
Konsernihallinto					400	400	92	-308	-308
Apteekki					1 200	1 200	1 223	23	23
Runkopalvelut					800	800	622	-178	-178
Tietohallinto	23 894	27 064	25 801	26 608	22 000	21 000	18 651	-3 349	-2 349
HUS yhteensä	209 066	241 222	249 963	275 899	246 130	240 430	237 075	-9 055	-3 355
TuA6, Diagnostiikkakeskus									
vaihtoehtoiset rahoitusuodot (leasing ja laiteyhtiö)					13 740	13 740	13 353	-387	-387

¹ investointiohjelman viimeisimmän tarkennuksen mukaisesti, yhtymähallitus 6.11.2023 §136

² taseinvestoinnit

Rakennusinvestointeihin oli varattu 178,2 milj. euroa, joka pysyi muuttumattomana alkuperäiseen talousarvioon ja investointiohjelman varaukseen nähden. Rakennusinvestointien kokonaistoteuma ylitti hieman niille varatun kokonaismäärärahan., jolloin kokonaistoteuma vuoden aikana oli 179,1 milj. euroa.

Hanketasolla toteumassa oli poikkeamia, kun joidenkin investointien vuosittaisen varaus alittui ja vastaavasti toisten ylittyi. Poikkeamat liittyivät suurimmalta osin vaikeuksiin ennakoita maksujen kohdentumista talousarviovuodelle sekä suurten että pienten investointien ohjelmassa. Myös nopeasti kohonnut inflaatio, materiaaalipula ja energiahintojen jyrkkä nousu sekä Ukrainassa meneillään oleva sota vaikuttivat merkittävästi rakennushankkeiden kustannuksiin.

Sairaalarakennusten taidehankintoihin käytettiin investointiohjelmasta 308 tuhatta euroa. Tulosalueiden hoito- ja tutkimuslaitteinvestoinnit toteutettiin toimintavuoden aikana pitkälti suunnitelmien mukaisesti. Muita investointien raamitason alitukseen johtavia syitä olivat onnistuneet kilpailutukset ja sitä kautta saadut kustannushyödyt ja säästöt. Tietohallinnon tulosalueen investoinneille oli investointiohjelmassa varattu 21 milj. euroa. Painopiste oli muun muassa e-terveyspalveluiden kehittämisessä, johdon raportointia tukevien järjestelmien kehittämisessä sekä rakennushankkeisiin liittyvissä tietoteknisissä hankkeissa. ICT-investointien kokonaistoteuma oli 18,7 milj. euroa.

Pysyvien vastaavien sijoitukset olivat yhteensä 4,8 milj. euroa, josta Kiinteistöosakeyhtiö Laakson yhteissairaalan pääomittamisen kustannukset muodostavat suurimman osan, yhteensä 4 milj. euroa. Jorvin sairaala-alueen rakennusoikeuden kasvattamisesta aiheutuva maankäyttömaksusta aiheutui 0,7 milj. euron kustannus (HUS hallitus 9.5.2022 § 74). Lisäksi yhtymähallitus päätti 6.3.2023 § 31 Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy:n osakkeiden merkitsemisestä 20 tuhannella eurolla.

Hankekohtaisesti sitovien suurten, vähintään 10 milj. euron hankkeiden toteumat esitetään seuraavassa taulukossa.

VUODEN / PROJEKTIN ALUSTA ALKAEN						2023	
Sitovuustasosta päättävä toimielin (1 000 euroa)	Kustannusarvio ja sen muutokset ¹	Ed. vuosien käyttö	Alkuperäinen talousarvio	Investointiohjelman viosta käytetty muutos ¹	Kustannusarvion viosta käytetty 31.12.	Toteuma	Poikkeama
YHTYMÄKOKOUS							
Tulosalueiden investointien yhteismäärä			246 130	240 430		237 075	-3 355
YHTYMÄKOKOUS							
> 10 milj. euron investoinnit hankekohtaisesti							
Meilahden toimenpidesiiven peruskorjaus	103 500	0	100	100	153	153	53
Siltasairaala	309 000	305 817	1 050	3 200	307 250	1 433	-1 767
Apteekin, keskuskeittiön ja pysäköinnin uudisrakennushanke	210 000	991	5 500	5 000	5 289	4 298	-702
Tammisairaala	149 100	56 299	62 500	60 620	118 991	62 692	2 072
Pukuhuoneiden peruskorjaus, Meilahden vs 1, vaihe 2	14 000	0	400	150	114	114	-36
Syöpätautien klinikan matalan osan peruskorjaus, vaihe 1	14 150	14 330	50	50	14 453	123	73
Syöpätautien klinikan matalan osan peruskorjaus, vaihe 2	12 200	272	1 400	400	675	403	3
Jorvin sairaala, K-leikkausosaston ja alapuolisten tilojen peruskorjaus	56 800	49 426	5 300	7 800	56 959	7 533	-267
Jorvin sairaalan uusi osastorakennus	259 000	20 782	35 500	38 440	64 548	43 766	5 326
Peljaksen sairaalan leikkausosaston laajennus ja peruskorjaus	73 000	0	1 000	1 000	759	759	-241
Naistenklinikan A-osan peruskorjaus	37 500	10 661	16 000	17 000	27 371	16 710	-290
Hyvinkään sairaalan os. 3 ja 4 ja A-osan julkisivun peruskorjaus	34 200	28 266	5 700	5 900	33 912	5 646	-254
Syöpätautien klinikan lineaarikiihdyttimet 7-9 hanke	18 900	13 732	5 300	5 300	18 588	4 856	-444

¹ Investointiohjelman viimeisimmän tarkennuksen mukaisesti, yhtymähallitus 6.11.2023 §136

Suurten rakennushankkeiden toteutuminen

Vuonna 2023 suunnittelu- tai toteutusvaiheessa oli yli 40 suurta yli 0,5 milj. euron rakennushanketta. Kulunut vuosi oli erityisen haastava rakennusinvestointien toteuman osalta, koska rakennusalan markkinahäiriöt hidastivat hankkeiden toteutusaikatauluja ja kasvattivat kokonaiskustannuksia materiaalihintojen sekä rakennuskustannusten nousun takia.

Siltasairaalan käyttöönotto toteutettiin vaiheittain tammi-helmikuun vaihteessa 2023. Siltasairaalassa on tehty koko vuoden 2023 takuuaikaisia korjauksia ja työt jatkuvat 2024 puolelle. Hankkeen investointivaraus oli 3,2 milj. euroa ja hankkeen toteuma 1,4 milj. euroa.

Meilahden Apteekin, keskuskeittiön ja pysäköinnin uudisrakennuksen toteutussuunnittelu jatkui koko vuoden 2023. Hankkeessa on tutkittu lisäpysäköintikerroksen rakentamismahdollisuutta sekä Laakson sairaalan logistiikkatunnelin liitosmahdollisuutta rakennukseen.

Tammissairaalahankkeen toteutus jatkui vuonna 2023. Tammissairaala valmistuu tarkistetun arvion mukaan loppuvuonna 2024 käyttöönoton ajoittuessa keväälle 2025. Hankkeen kokonaiskustannusarviota on jouduttu tarkentamaan hankkeen edetessä.

Meilahden keskusväestösuojan vaiheen 2 peruskorjauksen hankesuunnitelma kohonneine kustannuksineen hyväksyttiin joulukuussa yhtymäkokouksessa. Hankkeen toteutussuunnittelua jatketaan vuonna 2024. Hankkeen kustannusarviota jouduttiin korottamaan johtuen siitä, että hankkeen aikaisemmasta kustannusarviosta oli jäänyt laskematta väestösuojan rakenteita. Vaiheen 1. kallionvahvistustyöt valmistuivat kesällä 2023, hankkeen kustannusarvio alittui hieman.

Syöpätautien klinikan ns. matalan osan peruskorjauksen vaihe 1 valmistui ja vaiheen 2 toteutussuunnittelua jatkettiin vuonna 2023. Hanke ajoittuu vuosille 2022–2026.

Jorvin sairaalan leikkausosasto K ja alapuolelle rakennettavat laboratorion ja sydäntutkimuksen tilat saatiin käyttöön vuonna 2023. Hankkeen budjettia jouduttiin kasvattamaan loppuvuodesta. Muutokset johtuivat palveluntuottajien loppuvuoden laskutuksesta, jotka tapahtuvat todellisen toteuman mukaisesti ja joiden ennustaminen on vaikeaa. Jorvin sairaalan uuden osastorakennushankkeen rakentaminen alkoi vuonna 2023. Hanke toteutetaan vuosina 2021–2026.

Naistenklinikalla A-osan peruskorjaus jatkui aikataulussa ja jatkuu 2024 loppuun. Hanke ajoittuu vuosille 2022–2025.

Hyvinkään sairaalassa valmistui kantasairaalan keskiosan laaja peruskorjaus ja julkisivujen kunnostustyö. Hankkeessa peruskorjattiin vuodeosastokerrokset 3. ja 4. osastokäyttöön ja samalla toteutettiin muita korjaustöitä. Hankkeen kustannusnousu johtui muun muassa vesikatkon lisääntyneistä haitta-ainetöistä sekä ennakoitua suuremmasta julkisivun korjaustarpeesta.

Syöpätaudeille rakennettiin tilat ja investoitiin lineaarikiihdyttimet 7–9. Hanke valmistui vuonna 2023.

Meilahden toimenpidesiiven peruskorjauksen hankeselvityksen jälkeen suunnittelua jatkettiin ja hankesuunnitelma on tarkoitus valmistua vuonna 2024. Peijaksen sairaalan leikkausosaston laajennus ja peruskorjaus -hankkeen hankesuunnittelu keskeytettiin vuonna 2023 ja suunnittelua jatketaan vuonna 2024.

Lainanottovaltuuksien käyttö investointien rahoittamiseen

Investointeja rajoittaa valtioneuvoston vahvistama lainanottovaltuus. Lainanottovaltuutta koskeva päätös tehdään joka vuosi ja sen määrään vaikuttaa vuosikatteen ja investointimenojen lisäksi pitkäaikaiset sitoumukset, ja investointeja vastaavat sopimukset rahoitustavasta riippumatta. HUS-yhtymän lainanottovaltuus on HUSin laskennalliseen lainanhoitokatteeseen perustuvan enimmäismäärän ja tilikauden alun ennakoidun lainamäärän erotus. HUS-yhtymän lainanottovaltuus oli vuodelle 2023 yhteensä 1 284,8 milj. euroa. Lainanottovaltuus ei määritä yhden vuoden investointien määrää, vaan kertoo vuonna 2023 alkavien tai päättyvien sidottujen investointien kokonaismäärän investoinnin koko toteutusajalta. Tällöin esimerkiksi koko rakennushankkeen määrärahavaraus katsotaan sidotuksi hankkeeksi ja lasketaan mukaan vuoden 2023 lainanottovaltuuteen. Selvitys vuosikohtaisen lainanottovaltuuden käytöstä.

Lainanottovaltuudet vuosi	Lainanottovaltuus (1 000 €)	Valtuudella käynnistettävät investoinnit	Valtuutta käytetty aiemmilla tilikausilla	Valtuutta käytetty tilikaudella	Valtuutta käyttämättä
Vuosi 2023	1 284 829	1 284 829	-	181 850	1 102 979

16.2.4 Rahoitusosan toteutuminen

Rahoituslaskelman toiminnan ja investointien alijäämäinen rahavirta kertoo, kuinka suuri osa investoinneista on katettava rahoituksen rahavirralla. Vuoden 2023 alkuperäisessä talousarviossa toiminnan ja investointien rahavirta oli 126,1 milj. euroa alijäämäinen. Vuoden 2023 tilinpäätöksessä toiminnan ja investointien rahavirta toteutui 230,5 milj. euroa alijäämäisenä, kun rahoituslaskelman toiminnan rahavirta alitti alkuperäisen talousarvion 113,9 milj. euroa, ja investointien rahavirta -236,5 milj. euroa pieneni 9,4 milj. euroa alkuperäisestä talousarviosta. Tulorahoituksen korjauseriä -3,1 milj. euroa ei esitetty talousarviossa.

Antolainasaamisten vähennykset 1,2 milj. euroa toteutuivat alkuperäisen talousarvion mukaisina.

Rahoitusosan sitovaksi tavoitteeksi asetettiin pitkäaikaisen lainakannan enimmäismäärä 1036,2 milj. euroa vuoden 2023 lopussa. Lainakanta vuoden 2023 lopussa oli 996,2 milj. euroa. Pitkäaikaista lainaa nostettiin 160 milj. euroa ja lyhennettiin 29,6 milj. euroa talousarvion mukaisesti. Ero alkuperäisen sitovan tavoitteen enimmäismäärän ja toteutuneen lainakannan välillä (40 milj. euroa) johtui siitä, että vuoden 2022 lainan nostot toteutuivat 40 milj. euroa pienempinä kuin vuoden 2023 talousarviota valmisteltaessa ennakoitiin. Vuoden 2024 lopussa lainakannan arvioidaan olevan enintään 1126,4 milj. euroa.

Lyhytaikaista rahoitusta ei tarvittu kuluneen vuoden aikana. Talousarviossa oman pääoman muutoksiin ennakoitiin soteuudistuksen toimeenpanoon liittyen Myrskylän ja Pukkilan kuntien nettovarallisuusosuuden kohdentaminen Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymästä HUS-yhtymän peruspääoman korotukseksi ja peruspääomassa Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen osuuteen 1.1.2023 alkaen. Peruspääoman korotuksen toteumakirjausten lisäksi oman pääoman muutoksissa korjattiin HUS-yhtymän edellisen tilikauden voittovaroja vuoden 2022 tilinpäätöksen alijäämään liittyen. Muut maksuvalmiuden muutokset -erään sisältyviä muutoksia ei esitetty talousarviossa.

Rahavarat 31.12.2023 olivat 130,8 milj. euroa. Rahavarojen määrä kasvoi edellisvuoden tilinpäätöksestä 7,0 milj. euroa. Kassan riittävyys oli 15,1 päivää.

TP 2023 – TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

1 000 euroa	Alkup. TA 2023	TA 2023 muutokset *)	TA 2023 *)	TP 2023	Poikkeama TP2023/TA2023	Poikkeama TP2023/TA2023*)
Toiminta ja investoinnit						
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	119 833		119 833	9 059	-110 774	-110 774
Tulorahoituksen korjaukset				-3 079	-3 079	-3 079
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-246 130	5 700	-240 430	-237 075	9 055	3 355
Rahoitusosuudet investointimenoihin	230	0	230	529	299	299
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot				83	83	83
Toiminta ja investoinnit, netto	-126 067	5 700	-120 367	-230 484	-104 417	-110 117
Rahoitusuiminta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset muille						
Antolainasaamisten vähennykset muilta	1 172		1 172	1 172	0	0
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisen lainojen lisäys	160 000		160 000	160 000	0	0
Pitkäaikaisen lainojen vähennys	-29 554		-29 554	-29 554	0	0
Lyhytaikaisen lainojen muutos						
Oman pääoman muutokset	1 224		1 224	1 151	-73	-73
Muut maksuvalmiuden muutokset				104 675	104 675	104 675
RAHAVAROJEN MUUTOS	6 775	5 700	12 475	6 960	185	-5 515

*) Investointiohjelman muutos: viimeisimmän tarkennuksen mukaisesti, yhtiömääräily 6.11.2024 § 136

16.2.5 Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

(1 000 euroa)	Sitovuus ¹	MÄÄRÄRAHA		
				Poikkeama (Toteuma - TA)
	B/N	Talousarvio	Toteuma	
TULOSLASKELMAOSA				
HUS-yhtymän tulos	B	0	-111 150	-111 150
Jäsenlaskutuksen kehys ²	B	2 101 389	2 101 389	0
INVESTOINTIOSA				
HUSin tulosalueet, kaikki rahoitusmuodot	B	259 870	250 428	-9 442

¹ N = sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio; B = bruttomääräraha/-tuloarvio

² Jäsenlaskutuksen kehys = jäsenmaksuosuus (sis. erikoissairaanhoidon ja kapitaatioperusteista potilasvakuutus ja päivystysapu) sekä muut kapitaatioperusteiset erät ja yhteispäivystysten terveyskeskuspäivystyskäynnit ja -hoitopäivät. (Ks. Tarkemmin kpl 13)

(1 000 euroa)	Sitovuus ¹	TULOARVIOT		
				Poikkeama (Toteuma - TA)
	B/N	Talousarvio ³	Toteuma	
RAHOITUSOSA				
Pitkäaikainen lainakanta vuoden lopussa enintään		1 036 188	996 187	-40 001
Lainakannan muutokset	N	130 446	130 446	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys				
Pitkäaikaisten lainojen vähennys				
YHTEENSÄ		130 446	130 446	0

¹ N = sitovuus nettomääräraha/-tuloarvio; B = bruttomääräraha/-tuloarvio

³ TA2023 pitkäaikainen lainakanta enintään sisältää 40 milj. euroa suuremman arvion TP2022 lainakannasta kuin lopulta toteutui.

17 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

17.1 HUS-yhtymän laskelmat

HUS-yhtymän tuloslaskelma

	1.1.-31.12.2023		1.1.-31.12.2022	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	2 775 106 553,43		2 773 803 311,60	
Maksutuotot	78 884 187,81		75 890 659,68	
Tuet ja avustukset	37 148 790,77		38 822 993,95	
Muut toimintatuotot yhteensä	15 371 818,87	2 906 511 350,88	24 367 607,27	2 912 884 572,50
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-1 331 199 060,67		-1 225 907 942,39	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-223 015 150,30		-214 855 380,32	
Muut henkilösivukulut	-50 537 541,81		-42 222 838,61	
Palvelujen ostot	-619 581 840,08		-653 006 624,06	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-536 062 924,63		-533 253 616,18	
Avustukset	-971 118,26		-905 356,82	
Muut toimintakulut	-131 196 942,22	-2 892 564 577,97	-122 604 961,41	-2 792 756 719,79
Toimintakate		13 946 772,91		120 127 852,71
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	5 962 485,93		256 397,88	
Muut rahoitustuotot	596 068,03		727 230,34	
Korkokulut	-11 385 018,64		-1 504 564,63	
Muut rahoituskulut	-61 643,09	-4 888 107,77	-11 818 356,60	-12 339 293,01
Vuosikate		9 058 665,14		107 788 559,70
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-120 208 442,08		-106 788 559,70	
Arvonalentumiset	0,00	-120 208 442,08	-1 000 000,00	-107 788 559,70
Tilikauden tulos		-111 149 776,94		0,00
Tilikauden +yli/-alijäämä		-111 149 776,94		0,00
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2023		2022	
Toimintatuotot/Toimintakulut %	100,5		104,3	
Vuosikate/Poistot %	7,5		100,0	

HUS-yhtymän rahoituslaskelma

	2023	2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	9 058 665,14	107 788 559,70
Tulorahoituksen korjauserät	-3 079 308,87	-6 362 553,98
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-237 075 277,15	-275 899 449,83
Rahoitusosuudet investointimenoihin	528 953,80	1 681 313,52
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	83 004,81	12 409 080,93
Toiminnan ja investointien rahavirta	-230 483 962,27	-160 383 049,66
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennys	1 172 000,00	1 172 000,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	160 000 000,00	150 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-29 554 440,19	-18 238 213,39
Oman pääoman muutokset	1 151 256,95	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	3 583 464,56	4 800 645,76
Saamisten muutos	120 752 034,50	-128 213 713,81
Korottomien velkojen muutos muilta	-19 660 363,25	91 662 514,03
Rahoituksen rahavirta	237 443 952,57	101 183 232,59
Rahavarojen muutos	6 959 990,30	-59 199 817,07
Rahavarat 31.12.	130 837 777,68	123 877 787,38
Rahavarat 1.1.	123 877 787,38	183 077 604,45
	6 959 990,30	-59 199 817,07
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Investointien tulorahoitus, %	3,8	39,3
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta (milj. euroa)	-742,6	-562,3
Laskennallinen lainanhoitokate	0,2	1,0
Lainanhoitokate	0,5	5,5
Kassasta maksut (milj. euroa)	3 170,6	3 100,2
Kassan riittävyys (pv)	15,1	14,6

HUS-yhtymän tase

	31.12.2023	31.12.2022
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	1 569 821 712,89	1 455 491 895,00
Aineettomat hyödykkeet	67 661 712,69	69 805 003,06
Tietokoneohjelmistot	36 635 324,24	36 463 977,56
Muut pitkävaikutteiset menot	31 026 388,45	33 341 025,50
Aineelliset hyödykkeet	1 413 751 573,83	1 300 126 465,57
Maa- ja vesialueet	14 074 291,65	12 807 027,45
Rakennukset	967 064 759,44	581 419 401,66
Kiinteät rakenteet ja laitteet	31 487 087,99	32 037 564,97
Koneet ja kalusto	138 473 694,77	106 693 297,19
Muut aineelliset hyödykkeet	2 163 818,05	1 867 151,31
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	260 487 921,93	565 302 022,99
Sijoitukset	88 408 426,37	85 560 426,37
Osakkeet ja osuudet	64 233 572,03	60 213 572,03
Muut lainasaamiset	24 089 397,34	25 261 397,34
Muut saamiset	85 457,00	85 457,00
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	8 206 585,51	7 036 130,64
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	8 206 585,51	7 036 130,64
VAIHTUVAT VASTAAVAT	339 011 714,62	456 387 223,38
Vaihto-omaisuus	39 963 610,06	43 547 074,62
Aineet ja tarvikkeet	39 963 610,06	43 547 074,62
Saamiset	168 210 326,88	288 962 361,38
Lyhytaikaiset saamiset	168 210 326,88	288 962 361,38
Myyntisaamiset	104 785 849,67	197 340 586,97
Muut saamiset	30 445 610,83	48 542 037,53
Siirtosaamiset	32 978 866,38	43 079 736,88
Rahat ja pankkisaamiset	130 837 777,68	123 877 787,38
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 917 040 013,02	1 918 915 249,02

TP 2023 – TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

	31.12.2023	31.12.2022
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA	281 254 604,57	391 253 124,56
Peruspääoma	392 497 463,62	391 253 124,56
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-93 082,11	0,00
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-111 149 776,94	0,00
PAKOLLISET VARAUKSET	39 160 250,39	42 992 617,83
Eläkevaraukset	514 300,00	580 500,00
Muut pakolliset varaukset	38 645 950,39	42 412 117,83
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	8 206 585,51	7 036 130,64
Lahjoitusrahastojen pääomat	8 206 585,51	7 036 130,64
VIERAS PÄÄOMA	1 588 418 572,55	1 477 633 375,99
Pitkäaikainen vieras pääoma	964 222 004,29	839 040 016,48
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	961 369 482,95	836 187 495,14
Pitkäaikaiset muut velat	2 852 521,34	2 852 521,34
Lyhytaikainen	624 196 568,26	638 593 359,51
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	34 818 012,19	29 554 440,19
Saadut ennakot	34 586 183,13	33 232 603,97
Ostovelat	198 828 789,20	250 597 703,13
Muut velat	45 687 457,76	37 780 814,92
Siirtovelat	310 276 125,98	287 427 797,30
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 917 040 013,02	1 918 915 249,02

TASEEN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Omavaraisuusaste, %	14,9	20,7
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	53,5	49,6
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 euroa	-111 243	0
Lainakanta 31.12., 1000 euroa	996 187	865 742
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1 000 euroa	1 486 191	1 368 173
Lainasaamiset 31.12., 1000 euroa	24 089	25 261

17.2 Konsernilaskelmat

Konsernituloslaskelma

	2023	2022
Toimintatuotot	2 963 279 141,71	2 960 843 726,16
Toimintakulut	-2 939 415 983,09	-2 837 459 258,48
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	-22 290,52	-4 213 629,72
Toimintakate	23 840 868,10	119 170 837,96
Rahoitustuotot ja -kulut	-6 297 491,79	-12 825 999,14
Korkotuotot	5 281 166,79	81 747,92
Muut rahoitustuotot	574 835,41	691 441,59
Korkokulut	-11 900 552,78	-1 738 486,79
Muut rahoituskulut	-252 941,21	-11 860 701,86
Vuosikate	17 543 376,31	106 344 838,82
Poistot ja arvonalentumiset	-125 176 526,69	-111 632 672,93
Suunnitelman mukaiset poistot	-123 564 572,64	-106 655 830,63
Kertaluonteiset poistot	-1 756 008,36	-4 843 086,99
Omistuksen eliminointierot	0,00	-223,99
Arvonalentumiset	144 054,31	-133 531,32
Tilikauden tulos	-107 633 150,38	-5 287 834,11
Tilikauden verot	-97 225,78	-116 661,84
Laskennalliset verot	-161 932,97	-201 656,91
Vähemmistöosuus	-447 247,59	362 642,33
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-108 339 556,72	-5 243 510,54
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Toimintatuotot/Toimintakulut %	100,8	104,3
Vuosikate/Poistot %	14,0	95,3

Konsernin rahoituslaskelma

	2023	2022
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	17 543 376,31	106 344 838,82
Tilikauden verot	-97 225,78	-116 661,84
Tulorahoituksen korjauserät	-3 978 819,89	1 227 187,29
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-242 576 384,36	-277 686 289,56
Rahoitusosuudet investointimenoihin	528 953,80	1 681 313,52
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	2 780 842,61	12 345 436,56
Toiminnan ja investointien rahavirta	-225 799 257,31	-156 204 175,21
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten vähennys	0,00	13 455,01
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	160 000 000,00	150 000 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-38 148 466,07	-20 883 513,23
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	0,00
Oman pääoman muutokset	-987 456,95	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos	3 547 962,72	4 745 512,19
Saamisten muutos	112 849 207,58	-120 948 506,82
Korottomien velkojen muutos muilta	-2 365 520,51	84 253 671,85
Rahoituksen rahavirta	234 895 726,77	97 180 619,00
Rahavarojen muutos	9 096 469,46	-59 023 556,21
Rahavarat 31.12.	139 937 068,92	130 840 599,46
Rahavarat 1.1.	130 840 599,46	189 864 155,67
	9 096 469,46	-59 023 556,21
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Investointien tulorahoitus, %	7,2	38,5
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä viideltä vuodelta, milj. euroa	-742,4	-566,3
Laskennallinen lainanhoitokate	0,2	0,9
Lainanhoitokate	0,6	4,8
Kassasta maksut (milj. euroa)	3 232,4	3 149,7
Kassan riittävyys (pv)	15,8	15,2

Konsernin tase

	31.12.2023	31.12.2022
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	9 520,80	9 520,80
Tietokoneohjelmistot	36 635 324,24	36 463 977,56
Muut pitkävaikutteiset menot	31 391 958,35	34 247 370,14
Aineettomat hyödykkeet	68 036 803,39	70 720 868,50
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	15 048 154,46	13 806 478,24
Rakennukset	1 023 414 721,59	640 409 946,67
Kiinteät rakenteet ja laitteet	31 487 087,99	32 037 564,97
Koneet ja kalusto	144 779 791,08	111 571 510,16
Muut aineelliset hyödykkeet	5 007 544,41	4 300 822,82
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	260 505 646,18	565 366 784,50
Aineelliset hyödykkeet	1 480 242 945,71	1 367 493 107,36
Sijoitukset		
Osakkuusyhtiöosakkeet ja -osuudet	49 828 962,01	45 851 252,52
Muut osakkeet ja osuudet sekä osakkeiden arvonkorotukset	16 627 728,98	16 434 697,99
Muut lainasaamiset	0,00	0,00
Muut saamiset	85 457,00	85 457,00
Sijoitukset	66 542 147,99	62 371 407,51
PYSYVÄT VASTAAVAT	1 614 821 897,09	1 500 585 383,37
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	8 206 585,51	7 036 130,64
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	40 547 490,63	44 095 453,35
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset	174 260 711,36	287 109 918,94
Saamiset	174 260 711,36	287 109 918,94
Rahat ja pankkisaamiset	139 937 068,92	130 840 599,46
VAIHTUVAT VASTAAVAT	354 745 270,91	462 045 971,75
VASTAAVAA YHTEENSÄ	1 977 773 753,51	1 969 667 485,76

	31.12.2023	31.12.2022
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	392 497 463,62	391 253 124,56
Muut omat rahastot	897 603,25	897 603,25
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	-6 148 155,89	1 327 150,66
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-108 339 556,72	-5 243 510,54
OMA PÄÄOMA	278 907 354,26	388 234 367,93
VÄHEMMISTÖOSUUKSET	769 626,54	322 378,95
PAKOLLISET VARAUKSET		
Eläkevaraukset	514 300,00	580 500,00
Muut pakolliset varaukset	38 645 950,39	42 412 117,83
PAKOLLISET VARAUKSET	39 160 250,39	42 992 617,83
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	8 206 585,51	7 036 130,64
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	987 347 172,29	872 505 408,25
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	4 662 343,61	1 647 889,30
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	36 239 047,95	32 081 799,40
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	622 481 372,95	624 846 893,46
VIERAS PÄÄOMA	1 650 729 936,80	1 531 081 990,41
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	1 977 773 753,51	1 969 667 485,76

TASEEN TUNNUSLUVUT	2023	2022
Omavaraisuusaste, %	14,6	20,3
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	53,9	50,0
Kertynyt ylijäämä (alijäämä), 1000 euroa	-114 488	-3 916
Lainakanta 31.12., 1000 euroa	1 023 586	904 587
Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1 000 euroa	1 551 275	1 443 581
Lainasaamiset 31.12., 1000 euroa	0	0

18 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

Liitteiden numeroinnissa on käytetty Kirjanpitolausautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston suosituksen mukaista numerointia. Puuttuvista numeroista ei ole ilmoitettavaa. Luettelot kirjanpitokirjoista ja tositelajeista sekä niiden säilytystavasta sisältyvät sidottuun tase-erittelyt -kirjaan.

18.1 Tilinpäätöksen laatimista ja esittämistapaa koskevat liitetiedot

Liite 1

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja –menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja –menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteen mukaisesti. Olennaiset maksuperusteiset kirjaukset on oikaistu ja täydennetty suoriteperusteiseksi. Myyntitulot on kirjattu suoriteperusteisesti päätyneiden hoitojaksojen osalta. Vuodenvaihteessa olleita keskeneräisiä hoitojaksoja ei ole jaksotettu.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelma on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa. Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoa.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on arvostettu varastopistekohtaisesti joko varaston keskimääräiseen hankintahintaan tai fifo-periaatteen mukaan välittömään hankintamenoa tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuus

Saamiset on arvostettu taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoa määräisinä tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimusten käsittely

Johdannaiset sisältävät sähköjohdannaissopimuksia. Kaikki sähköjohdannaissopimukset on tehty suojaamistarkoituksessa. Johdannaisista aiheutuneet kassavirrat on kirjattu tilikauden aikana kulujen oikaisuksi. Johdannaisten käypää arvoa ei ole kirjattu tilinpäätöksessä kuluksi. Käypä arvo on esitetty liitetietojen muissa taseen ulkopuolisissa järjestelyissä.

KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAADINTAPERIAATTEET

Konsernitilinpäätöksen laajuus

HUS-yhtymä laatii täydellisen konsernitilinpäätöksen sisältäen konsernituloslaskelman, konsernitaseen, konsernirahoituslaskelman sekä liitetiedot. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhtiöt.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Yhtymän ja sen tytäryhteisöjen omistuksen eliminointi on tehty Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaoston konsernitilinpäätöksen laatimista koskevan yleisohjeen mukaisesti.

Osakkuusyhteisöt

Kaikki osakkuusyhteisöt on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuus -menetelmällä.

Sisäiset liiketapahtumat ja katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on eliminoitu konsernitilinpäätöksessä. Olennaisia sisäisiä katteita ei ole.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Olennaiset kiinteistöyhtiöiden pysyvien vastaavien poistot on oikaistu konsernin suunnitelman mukaisten poistojen määräisiksi.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Tytäryhteisöjen taseessa olevat poistoerot ja vapaaehtoiset varaukset on merkitty konsernitaseeseen jaettuna omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan, ja niiden muutos on merkitty konsernituloslaskelmaan jaettuna laskennallisen verovelan muutokseen ja tilikauden tulokseen.

Muutokset konsernin rakenteessa

Ei muutoksia konsernin rakenteessa.

Liite 4

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Sosiaali- terveys ja pelastuspalveluiden uudistuksen myötä aikaisemmasta suoriteperusteisesta laskutuksesta siirryttiin merkittävimmit osin raamipohjaiseen rahoitukseen. Kehyksen ollessa kiinteä käytön ylitys kumuloi HUSille alijäämää.

HUS-kuntayhtymän lakkaamisen vuoksi keskeneräiset hoitojaksot katkaistiin vuoden 2022 lopussa ja tuottoja jaksotettiin 17,7 milj. euroa. Vuoden 2023 lopussa vastaavaa jaksotusta ei tehty.

Tuet ja avustukset sisältää tilinpäätöksessä 2023 toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen vuosille 2023-2025 myönnettyä valtionavustusta 9 965 109,48 euroa. Vuosille 2024-2025 tuesta siirtyy 15 034 890,52 euroa.

Vuoden 2023 alussa HUS-yhtymälle siirtyi Eteva Erityispalvelut -yksikkö liikkeenluovutuksella. Siirtyviä henkilöitä oli 168. Myös Sosiaalitalo Oy:n ja Verson Itä-Uttamaata koskeva sosiaalialan osaamiskeskustoiminta luovutettiin HUS-Yhtymälle 1.1.2023 alkaen. Siirtyviä henkilöitä oli 5.

HUS-yhtymän henkilöstömäärää korjattiin takautuvasti vertailuvuodelle 2022. Korjaus kasvatti henkilöstömäärää 287 henkilöä.

Varastosta poistettiin vuoden 2023 aikana epäkurantteja, pääosin koronapandemian alkuvaiheessa hankittuja suojatarvikkeita 4 728 706,58 euron arvosta.

Tulosalueiden ja -tulosyksiköiden vertailuvuoden 2022 tiedot on esitetty vuoden 2023 organisaation mukaiseksi konvertoituna.

18.2 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Liite 6

Toimintatuotot

	Konserni		HUS-yhtymä	
	Vuosi 2023	Vuosi 2022	Vuosi 2023	Vuosi 2022
Myyntituotot jäseniltä/jäsenkunnilta	2 246 157 041,51	2 305 190 642,43	2 246 157 041,51	2 305 190 642,43
jäsentien/jäsenkuntien maksuosuus	2 003 007 198,44	1 977 709 184,16	2 003 007 198,44	1 977 709 184,16
muu myynti jäsenille/jäsenkunnille	243 149 843,07	327 481 458,27	243 149 843,07	327 481 458,27
Myyntituotot muilta	347 700 900,82	329 037 576,29	349 945 762,66	329 037 576,29
muut hyvinvointialueet/kunnat ja kuntayhtymät	291 620 559,94	283 276 841,19	291 620 559,94	283 276 841,19
valtio	14 625 288,57	11 974 442,68	14 625 288,57	11 974 442,68
yksityissektori	41 455 052,31	33 786 292,42	43 699 914,15	33 786 292,42
Jäsentien/jäsenkuntien erityisvelvoitemaksut	98 379 666,44	50 713 505,34	98 379 666,44	50 713 505,34
Valtion opetus- ja tutkimuskorvaus	25 514 857,07	25 646 818,68	25 514 857,07	25 646 818,68
Muut myyntituotot	113 166 866,09	113 315 764,30	55 109 225,75	63 214 768,86
Myyntituotot yhteensä	2 830 919 331,93	2 823 904 307,04	2 775 106 553,43	2 773 803 311,60
Maksutuotot	78 864 427,61	75 885 020,28	78 884 187,81	75 890 659,68
Tuet ja avustukset	37 484 842,36	39 191 412,72	37 148 790,77	38 822 993,95
Muut toimintatuotot	16 010 539,81	21 862 986,12	15 371 818,87	24 367 607,27
Toimintatuotot yhteensä	2 963 279 141,71	2 960 843 726,16	2 906 511 350,88	2 912 884 572,50

Liite 8

Palvelujen ostojen erittely

	Konserni		HUS-yhtymä	
	Vuosi 2023	Vuosi 2022	Vuosi 2023	Vuosi 2022
Asiakaspalveluiden ostot	176 812 451,31	198 902 312,85	183 441 783,38	203 790 887,37
Muiden palveluiden ostot	411 643 121,89	410 011 626,11	436 140 056,70	449 215 736,69
Palvelujen ostot yhteensä	588 455 573,20	608 913 938,96	619 581 840,08	653 006 624,06

Liite 10

Pysyvien vastaavien poistosuunnitelma

Poistonalaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

Liikearvo ja konserniliikearvo	2 - 5 vuotta	Tasapoisto	
Muut pitkävaikutteiset menot			
Tietojärjestelmien ohjelmat ja oikeudet	2 - 7 vuotta	Tasapoisto	
Osake- ja vuokrahuoneistojen peruserämenot	5 - 10 vuotta tai enintään vuokrasopimuksen loppuun	Tasapoisto	
Muut pitkävaikutteiset menot	2 vuotta	Tasapoisto	

Muut pitkävaikutteiset menot (kiinteistöt, joiden rahoittamiseen HUS osallistuu lahjoitusvaroin)	20 v Toisen yksikön taseeseen kirjatut rakennukset, jotka edelleen vuokrataan HUSille	Tasapoisto	
Rakennukset (sairaala-, toimisto-, huolto-, asuin- ja vapaa-ajanrakennukset)	30 vuotta	Tasapoisto	
Rakennusten perusparannukset	5 – 30 vuotta	Tasapoisto	
Muut rakennukset ja rakennelmat	10 - 20 vuotta	Tasapoisto	
Rakennusten koneet ja laitteet	10 - 30 vuotta	Tasapoisto	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	15 - 30 vuotta	Tasapoisto	
Kuljetusvälineet	5 vuotta	Menojäännös-poisto	40 %
Lääkintälaitteet	3 - 10 vuotta	Tasapoisto	
ICT-laitteet	3 vuotta	Tasapoisto	
Muut koneet, laitteet ja kalusto	3 vuotta	Tasapoisto	
Luonnonvarat	Käytön mukainen poisto		

Seuraavista hyödykkeistä ei tehdä poistoja: Maa- ja vesiomaisuus, kiinteistöjen liittymismaksut (siirtokelpoiset), arvo- ja taide-esineet, ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat, osakkeet ja osuudet.

Liite 11

Pakollisten varausten muutos

	Konserni		HUS-yhtymä	
	Vuosi 2023	Vuosi 2022	Vuosi 2023	Vuosi 2022
Eläkevastuu 1.1.	580 500,00	580 500,00	580 500,00	580 500,00
Lisäykset tilikaudella, eläkevastuu	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella, eläkevastuu	66 200,00	0,00	66 200,00	0,00
Eläkevastuu 31.12.	514 300,00	580 500,00	514 300,00	580 500,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1.	41 077 809,00	38 533 400,00	41 077 809,00	38 533 400,00
Lisäykset tilikaudella, potilasvahinkomaksu	0,00	2 544 409,00	0,00	2 544 409,00
Vähennykset tilikaudella, potilasvahinkomaksu	4 562 096,00	0,00	4 562 096,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	36 515 713,00	41 077 809,00	36 515 713,00	41 077 809,00
Muut varaukset 1.1.	1 334 308,83	2 633 887,78	1 334 308,83	2 633 887,78
Lisäykset tilikaudella, muut varaukset	795 928,56	284 100,00	795 928,56	284 100,00
Vähennykset tilikaudella, muut varaukset	0,00	1 583 678,95	0,00	1 583 678,95
Muut varaukset 31.12.	2 130 237,39	1 334 308,83	2 130 237,39	1 334 308,83

Liite 12

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot

	Konserni		HUS-yhtymä	
	Vuosi 2023	Vuosi 2022	Vuosi 2023	Vuosi 2022
Muut toimintatuotot				
Rakennusten myyntivoitot	697 843,75	0,00	0,00	0,00
Muut myyntivoitot	304 587,61	4 940 752,22	80 629,82	7 821 460,22
Myyntivoitot yhteensä	1 002 431,36	4 940 752,22	80 629,82	7 821 460,22
Muut toimintakulut				
Kiinteistön luovutustappiot	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut myyntitappiot	0,00	495 403,55	0,00	0,00
Myyntitappiot yhteensä	0,00	495 403,55	0,00	0,00

Liite 13

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely

	Konserni		HUS-yhtymä	
	Vuosi 2023	Vuosi 2022	Vuosi 2023	Vuosi 2022
Osinkotuotot muista yhteisöistä	280,00	234 568,70	280,00	234 568,70
Yhteensä	280,00	234 568,70	280,00	234 568,70

18.3 Tasetta koskevat liitetiedot

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Liite 16

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

	Konserni		HUS-yhtymä	
	Vuosi 2023	Vuosi 2022	Vuosi 2023	Vuosi 2022
PYSYVÄT VASTAAVAT				
Aineettomat oikeudet				
Poistamaton hankintameno 01.01.	9 520,80	9 520,80	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	9 520,80	9 520,80	0,00	0,00
Muut pitkävaikutteiset menot				
Poistamaton hankintameno 01.01.	70 711 347,70	82 983 050,14	69 805 003,06	81 451 711,34
Lisäykset tilikauden aikana	80 790,18	35 371,48	-455,70	14 464,94
Rahoitusosuudet tilikaudella	-326 612,06	-643 604,09	-326 612,06	-643 604,09
Vähennykset tilikauden aikana	-617 671,37	-3 780 814,42	-617 671,37	-3 780 814,42
Keh aktivoinnit	15 495 669,41	11 044 332,93	15 495 669,41	11 044 332,93
Tilikauden poisto	-17 316 241,27	-18 926 988,34	-16 694 220,65	-18 281 087,64
Kirjanpitoarvo 31.12.	68 027 282,59	70 711 347,70	67 661 712,69	69 805 003,06
Aineettomat oikeudet yhteensä	68 036 803,39	70 720 868,50	67 661 712,69	69 805 003,06
Maa- ja vesialueet				
Poistamaton hankintameno 01.01.	13 806 478,24	13 925 526,33	12 807 027,45	12 021 340,25
Lisäykset tilikauden aikana	1 158 264,20	785 687,20	1 158 264,20	785 687,20
Vähennykset tilikauden aikana	-25 587,98	-904 735,29	0,00	0,00
Keh aktivoinnit	109 000,00	0,00	109 000,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	15 048 154,46	13 806 478,24	14 074 291,65	12 807 027,45
Rakennukset				
Poistamaton hankintameno 01.01.	640 409 946,67	640 065 715,58	581 419 401,66	573 981 393,26
Alkusaldojen korjaukset	8 883,55	0,00	8 883,55	0,00
Lisäykset tilikauden aikana	5 059 623,12	3 813 376,51	5 059 623,12	3 813 376,51
Rahoitusosuudet tilikaudella	-48 473,00	-14 750,00	-48 473,00	-14 750,00
Vähennykset tilikauden aikana	-850 202,88	-5 133 687,78	-591 777,16	-539 158,82
Keh aktivoinnit	433 882 974,03	45 311 356,16	433 882 974,03	45 311 356,16
Uudelleen luokitukset tilikauden aikana	105 985,40	0,00	105 985,40	0,00
Tilikauden poisto	-55 154 015,30	-43 632 063,80	-52 771 858,16	-41 132 815,45
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 023 414 721,59	640 409 946,67	967 064 759,44	581 419 401,66
Kiinteät rakenteet ja laitteet				
Poistamaton hankintameno 01.01.	32 037 564,97	33 326 579,83	32 037 564,97	33 326 579,83
Lisäykset tilikauden aikana	8 456,71	4 580,36	8 456,71	4 580,36
Rahoitusosuudet tilikaudella	-17 368,74	0,00	-17 368,74	0,00
Keh aktivoinnit	1 663 046,97	1 069 410,75	1 663 046,97	1 069 410,75
Uudelleen luokitukset tilikauden aikana	-57 727,37	0,00	-57 727,37	0,00
Tilikauden poisto	-2 146 884,55	-2 363 005,97	-2 146 884,55	-2 363 005,97
Kirjanpitoarvo 31.12.	31 487 087,99	32 037 564,97	31 487 087,99	32 037 564,97
Koneet ja kalusto				
Poistamaton hankintameno 01.01.	111 571 510,16	120 811 228,73	106 693 297,19	115 875 861,07
Alkusaldojen korjaukset	0,00	60 000,00	0,00	60 000,00
Lisäykset tilikauden aikana	28 527 088,60	24 524 066,13	25 513 435,77	23 302 818,07
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	-1 022 959,43	0,00	-1 022 959,43
Vähennykset tilikauden aikana	-537 562,55	-3 547 779,80	-537 420,00	-3 547 779,80
Keh aktivoinnit	53 756 871,71	12 193 920,93	53 692 110,20	12 193 920,93
Uudelleen luokitukset tilikauden aikana	-48 258,03	0,00	-48 258,03	0,00
Tilikauden poisto	-48 489 858,81	-41 446 966,40	-46 839 470,36	-40 168 563,65
Kirjanpitoarvo 31.12.	144 779 791,08	111 571 510,16	138 473 694,77	106 693 297,19

	Konserni		HUS-yhtymä	
	Vuosi 2023	Vuosi 2022	Vuosi 2023	Vuosi 2022
Muut aineelliset hyödykkeet				
Poistamaton hankintameno 01.01.	4 300 822,82	3 919 768,99	1 867 151,31	1 563 206,08
Lisäykset tilikauden aikana	1 180 589,49	675 049,75	308 181,56	303 945,23
Vähennykset tilikauden aikana	-16 295,19	-7 189,80	-11 514,82	0,00
Tilikauden poisto	-457 572,71	-286 806,12	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	5 007 544,41	4 300 822,82	2 163 818,05	1 867 151,31
Keskeneräiset hankinnat				
Poistamaton hankintameno 01.01.	565 366 784,50	394 791 603,14	565 302 022,99	394 791 603,14
Alkusaldojen korjaukset	-842 571,94	-274 076,19	-842 571,94	-274 076,19
Lisäykset tilikauden aikana	201 025 495,74	240 882 778,32	201 007 771,49	240 818 016,81
Rahoitusosuudet tilikaudella	-136 500,00	0,00	-136 500,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	-414 500,00	0,00	-414 500,00
Keh aktivoinnit	-504 907 562,12	-69 619 020,77	-504 842 800,61	-69 619 020,77
Hankintameno siirrot yhteensä	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	260 505 646,18	565 366 784,50	260 487 921,93	565 302 022,99
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	1 480 242 945,71	1 367 493 107,36	1 413 751 573,83	1 300 126 465,57
Osakkeet ja osuudet				
Poistamaton hankintameno 01.01.	62 285 950,51	59 753 242,53	60 213 572,03	55 505 465,98
Lisäykset tilikauden aikana	5 536 076,32	6 965 379,81	4 020 000,00	6 856 560,71
Rahoitusosuudet tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	-1 487 099,64	-85 510,78	0,00	-1 148 454,66
Tilikauden arvomuutokset	144 054,31	-133 531,32	0,00	-1 000 000,00
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	-22 290,52	-4 213 629,72	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	66 456 690,99	62 285 950,51	64 233 572,03	60 213 572,03
Muut lainasaamiset				
Poistamaton hankintameno 01.01.	0,00	13 455,01	25 261 397,34	26 433 397,34
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	-13 455,01	-1 172 000,00	-1 172 000,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	0,00	0,00	24 089 397,34	25 261 397,34
Muut saamiset				
Poistamaton hankintameno 01.01.	85 457,00	85 457,00	85 457,00	85 457,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	85 457,00	85 457,00	85 457,00	85 457,00
Sijoitukset yhteensä	66 542 147,99	62 371 407,51	88 408 426,37	85 560 426,37
Pysyvät vastaavat yhteensä	1 614 821 897,09	1 500 585 383,37	1 569 821 712,89	1 455 491 895,00
Yhteensä				
Poistamaton hankintameno 01.01.	1 500 585 383,37	1 349 685 148,08	1 455 491 895,00	1 295 036 015,29
Alkusaldojen korjaukset	-833 688,39	-214 076,19	-833 688,39	-214 076,19
Lisäykset tilikauden aikana	242 576 384,36	277 686 289,56	237 075 277,15	275 899 449,83
Rahoitusosuudet tilikaudella	-528 953,80	-1 681 313,52	-528 953,80	-1 681 313,52
Vähennykset tilikauden aikana	-3 534 419,61	-13 887 672,88	-2 930 383,35	-10 602 707,70
Tilikauden poisto	-123 564 572,64	-106 655 830,63	-118 452 433,72	-101 945 472,71
Tilikauden arvomuutokset	144 054,31	-133 531,32	0,00	-1 000 000,00
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta/tappiosta	-22 290,52	-4 213 629,72	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 614 821 897,09	1 500 585 383,37	1 569 821 712,89	1 455 491 895,00

Liite 17

HUS-konserniin kuuluvat tytäryhteisöt

Konsernitaseeseen yhdistellyt tytäryhteisöt	Y-tunnus	HUS- omistusosuus	Konsernin omistusosuus	omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/tappiosta
		%	%			
HUS Kiinteistöt Oy	0821653-5	100,00	100,00	2 188 632,23	65 061 259,86	12 319,19
Kiinteistö Oy HUS-Asunnot	0946130-5	94,85	100,00	2 979 262,67	23 616 466,69	835,70
Asunto Oy Pilvenmäki	0126150-1	100,00	100,00	254 834,30	15 467,00	0,00
Asunto Oy Porvoon Joukahaisentie 5	0220345-0	70,00	70,00	219 308,09	8 013,21	18,49
HYKS-instituutti Oy	0872967-2	100,00	100,00	1 901 031,42	21 815 381,39	557 469,18
Orton Oy	2280979-1	100,00	100,00	693 704,81	5 506 275,48	848 570,73
Puro Tekstiilihuoltopalvelut Oy	3172148-4	50,333	50,333	1 095 153,77	4 932 611,51	370 999,36
Tytäryhteisöt yhteensä				9 331 927,29	120 955 475,14	1 790 212,65

Liite 19

HUS-konserniin kuuluvat yhteis- ja osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt	Y-tunnus	HUS- omistusosuus %	Konsernin omistusosuus %	Kuntakonsernin osuus		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/tappiosta
Kiinteistö Oy Hyvinkään Sairaalanmäki	1608696-1	34,35	34,35	1 088 610,04	19 186 402,37	5,96
Kiinteistö Oy Biomedicum Helsinki	1076730-1	24,85	24,85	16 855 220,47	8 252 835,97	-24 144,17
Asunto Oy Paciuksenkatu 4	0805856-5	21,60	21,60	404 877,84	24 505,54	0,00
Hyvinkään Ravitsemispalvelut Oy	2546735-2	40,00	40,00	359 396,99	218 694,70	-8 472,02
Apotti Oy Ab	2699989-5	43,23	43,23	11 972 697,67	103 052 617,87	0,00
Suomen Keskinäinen Potilasvakuutusyhtiö	3146137-9	33,50	33,50	11 026 275,96	35 174 322,44	1 451 881,08
Kiinteistöosakeyhtiö Laakson yhteissairaala	3202258-9	50,00	50,00	8 395 999,02	50 389 268,96	-1 422 379,97
Suomen Sairaalalaitepalvelu Oy	3220361-1	40,00	40,00	1 371 085,69	2 607 957,30	-14 569,62
Osakkuusyhteisöt yhteensä				51 474 163,68	218 906 605,15	-17 678,75

Liite 21

Pitkä- ja lyhytaikaiset saamiset tytäryhteisöiltä ja osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä

	HUS-yhtymä	
	Vuosi 2023	Vuosi 2022
Saamiset tytäryhteisöiltä		
Myyntisaamiset	2 596 034,12	1 730 010,49
Siirtosaamiset	102 220,77	318 734,15
Yhteensä	2 698 254,89	2 048 744,64
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisöiltä		
Myyntisaamiset omistusyhteisöiltä, lyhytaikaiset	1 016 530,15	1 339 834,98
Siirtosaamiset	1 731 294,98	0,00
Yhteensä	2 747 825,13	1 339 834,98
Saamiset yhteensä	5 446 080,02	3 388 579,62

Liite 22

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät

	Konserni		HUS-yhtymä	
	Vuosi 2023	Vuosi 2022	Vuosi 2023	Vuosi 2022
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Kelan korvaus työterveydenhuollosta	5 167 742,97	4 644 824,20	5 000 000,00	4 500 000,00
EU-tuet ja avustukset	286 925,89	189 142,38	286 925,89	189 142,38
Muut tulojäämät	29 422 527,24	39 802 162,59	27 691 940,49	38 390 594,50
Tulojäämät yhteensä	34 877 196,10	44 636 129,17	32 978 866,38	43 079 736,88
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	34 877 196,10	44 636 129,17	32 978 866,38	43 079 736,88

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Liite 23

Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä

	Konserni		HUS-yhtymä	
	Vuosi 2023	Vuosi 2022	Vuosi 2023	Vuosi 2022
Peruspääoma 1.1.	391 253 124,56	391 253 124,56	391 253 124,56	391 253 124,56
Lisäykset	1 244 339,06	0,00	1 244 339,06	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	392 497 463,62	391 253 124,56	392 497 463,62	391 253 124,56
Muut omat rahastot 1.1.	897 603,25	897 603,25	0,00	0,00
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	897 603,25	897 603,25	0,00	0,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	-3 916 359,88	1 327 150,66	0,00	0,00
Edellisten tilikausien oikaisut	-2 231 796,01	0,00	-93 082,11	0,00
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	-6 148 155,89	1 327 150,66	-93 082,11	0,00
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-108 339 556,72	-5 243 510,54	-111 149 776,94	0,00
Oma pääoma	278 907 354,26	388 234 367,93	281 254 604,57	391 253 124,56

Peruspääoman jakautuminen hyvinvointialueittain

Hyvinvointialue	Peruspääoma euroina 1.1.2023		Peruspääoma euroina 1.1.2022	
		%		%
Helsinki	141 633 856,74	36,085 %	141 633 856,74	36,200 %
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue	25 476 498,81	6,491 %	24 232 159,75	6,193 %
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue	48 390 850,07	12,329 %	48 390 850,07	12,368 %
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue	122 644 591,85	31,247 %	122 644 591,85	31,347 %
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue	54 351 666,16	13,848 %	54 351 666,16	13,892 %
Hyvinvointialueet yhteensä	392 497 463,62	100,000 %	391 253 124,56	100,000 %

Liite 25

Pitkäaikaiset velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

	Konserni		HUS-yhtymä	
	Vuosi 2023	Vuosi 2022	Vuosi 2023	Vuosi 2022
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	794 571 002,52	691 570 414,61	772 213 093,87	666 588 932,40
Pitkäaikaiset velat yhteensä	794 571 002,52	691 570 414,61	772 213 093,87	666 588 932,40

HUS-yhtymän pitkäaikaisiin lainoihin summaltaan 996 187 495,14 euroa 31.12.2023 sisältyy nk. kovenanttiehtoja, joilla seurataan sopimuksissa määriteltyjen erien suhdetta toimintatuottoihin. Tilinpäätöshetkellä 31.12.2023 kovenanttiehdot täyttyvät. Kts. Liite 38.

Liite 27**Erittely olennaisista pakollisiin varauksiin merkityistä eristä**

	Konserni		HUS-yhtymä	
	Vuosi 2023	Vuosi 2022	Vuosi 2023	Vuosi 2022
Muut pakolliset varaukset				
Eläkevastuu 31.12.	514 300,00	580 500,00	514 300,00	580 500,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12.	36 515 713,00	41 077 809,00	36 515 713,00	41 077 809,00
Muut varaukset 31.12.	2 130 237,39	1 334 308,83	2 130 237,39	1 334 308,83
Muut pakolliset varaukset yhteensä	39 160 250,39	42 992 617,83	39 160 250,39	42 992 617,83

Liite 28**Pitkä- ja lyhytaikaiset velat tytäryhteisöille ja osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille**

	HUS-yhtymä	
	Vuosi 2023	Vuosi 2022
Velat tytäryhteisöille		
Ostovelat	31 071 310,01	62 367 188,52
Muut velat	9 796 032,52	10 039 160,46
Yhteensä	40 867 342,53	72 406 348,98
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille		
Ostovelat	18 309 184,01	9 133 063,17
Yhteensä	18 309 184,01	9 133 063,17
Vieras pääoma yhteensä	59 176 526,54	81 539 412,15

Liite 30**Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät**

	Konserni		HUS-yhtymä	
	Vuosi 2023	Vuosi 2022	Vuosi 2023	Vuosi 2022
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	235 367 308,57	219 552 565,14	228 311 333,17	212 004 041,78
Muut palkkojen ja henkilösivukulujen jaksotukset	45 415 367,12	37 276 153,78	44 507 854,31	37 034 005,23
Korkojaksotukset	2 803 706,43	984 697,41	2 660 090,62	884 219,28
Muut menojäämät	36 100 777,60	39 285 117,74	34 796 847,88	37 505 531,01
Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä	319 687 159,72	297 098 534,07	310 276 125,98	287 427 797,30
Yhteensä	319 687 159,72	297 098 534,07	310 276 125,98	287 427 797,30

18.4 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot**Liite 31****Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin**

	Konserni	
	Vuosi 2023	Vuosi 2022
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	21 859 163,37	28 922 184,05
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	31 047 738,87	31 047 738,87
Vakuudeksi annetut kiinnitykset yhteensä	31 047 738,87	31 047 738,87

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin

	Vakuus	Lainan määrä
Kiinteistö Oy HUS-Asunnot	30 456 827,87	21 859 163,37
Asunto Oy Pilvenmäki	290 000,00	0,00
Kiinteistö Oy Joukahaisentie 5	300 911,00	0,00
Yhteensä	31 047 738,87	21 859 163,37

Liite 34**Vakuudet**

	HUS-yhtymä	
	Vuosi 2023	Vuosi 2022
Omasta puolesta annetut vakuudet		
Sitoumusten vakuudeksi annetut kiinnitykset	74 661,00	74 661,00
Vakuudet yhteensä	74 661,00	74 661,00

Liite 35**Vuokravastuut**

	Konserni		HUS-yhtymä	
	Vuosi 2023	Vuosi 2022	Vuosi 2023	Vuosi 2022
Vuokravastuut				
Vuokravastuut yhteensä	447 968 304,82	480 484 497,64	411 497 393,25	444 209 235,12
Vuokravastuut seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	71 105 109,66	78 882 936,95	68 635 765,90	76 225 893,79
Leasingvastuut yhteensä	79 720 855,34	58 509 349,58	78 505 719,99	58 221 818,02
Seuraavalla tilikaudella maksettavat leasingvastuut	24 785 590,51	22 970 584,98	24 234 788,94	22 831 002,72
Yhteensä	527 689 160,16	538 993 847,22	490 003 113,24	502 431 053,14

Liite 36**Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta**

	HUS-yhtymä	
	Vuosi 2023	Vuosi 2022
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
Alkuperäinen pääoma	236 919 052,00	201 047 872,00
Jäljellä oleva pääoma	176 014 719,16	158 400 099,21

HUS-yhtymä on antanut Apotti Oy:lle omistussuuttaan vastaavan enintään 25 938 000 euron omavelkaisen takauksen yhtiön Kuntarahoitus Oy:n kanssa perustamalle 60 milj. euron kuntayritystodistusohjelmalle, josta 31.12.2023 oli käytössä 12 579 930,00 euroa. Käytössä oleva määrä sisältyy taulukossa esitettyihin pääomiin.

HUS-yhtymä on antanut KOy Laakson yhteissairaalalle omistussuuttaan vastaavan enintään 60 000 000 euron omavelkaisen takauksen yhtiön Kuntarahoitus Oy:n kanssa perustamalle 120 milj. euron kuntayritystodistusohjelmalle, josta 31.12.2023 oli käytössä 43 500 000,00 euroa. Käytössä oleva määrä sisältyy taulukossa esitettyihin pääomiin.

HUS-yhtymä on päättänyt myöntää KOy Laakson yhteissairaalalle omistussuuttaan vastaavan enintään 150 000 000 euron omavelkaisen takauksen osana yhtiön enintään 300 milj. euron rahoitusjärjestelyjä hankesuunnitelmassa vuosille 2021-2024 ajoittuviksi arvioitujen investointimenojen rahoittamiseksi nostettavien pitkäaikaisten lainojen ja niiden korkojen, viivästyskorkojen sekä mahdollisten perimiskulujen kattamiseksi. Laina-aika enintään 30 vuotta. Laina- ja takaussitoumukset olivat tekemättä 31.12.2023.

HUS-yhtymä on sitoutunut omavelkaiseen takaukseen maksuosuutensa osalta (38,29%) Kiinteistö Oy Hyvinkään Sairaalanmäen Kuntarahoituksen johdannaisyleissopimuksesta johtuvista maksuvelvoitteista myönnettyyn 23 739 800,00 euron lainatakaukseen liittyen. Kuntarahoituksen johdannaisyleissopimuksesta johtuvia maksuvelvoitteita ei ollut 31.12.2023.

Hyvinvointialuelain §134 mukaista takausten riskienarviointia on käsitelty liitteessä 43.

Liite 37**Vastuusitoumukset muiden puolesta**

	HUS-yhtymä	
	Vuosi 2023	Vuosi 2022
Takaukset muiden puolesta		
Alkuperäinen pääoma	0,00	510 255,00
Jäljellä oleva pääoma	0,00	58 271,00

Liite 38

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt

	Konserni		HUS-yhtymä	
	Vuosi 2023	Vuosi 2022	Vuosi 2023	Vuosi 2022
Sopimusvastuut				
Muu sopimusvastuu	1 124 995,36	3 895 332,15	1 124 995,36	3 895 332,15
Sähköjohdannaiset				
Osa sähkönkulutuksesta suojataan: sähköjohdannaiset hankitaan suojaamistarkoituksessa ja vaihdetaan fyysiseen tuotteeseen. Sähköjohdannaisilla suojaudutaan fyysisen sähkönhankinnan hintavaihteluita vastaan. Sopimuksia 34 kpl, jotka tehty kalenterivuosi 2024, 2025, 2026, 2027 ja 2028.				
Ostettu, MWh	353 404,80	352 874,00	353 404,80	352 874,00
Käypä arvo	1 918 909,92	17 656 199,07	1 918 909,92	17 656 199,07
Arvonlisäveron palautusvastuu (ALV luku 11); ao. vastuu on lineaarisesti aleneva 10 v. tarkistuskautella. Palautusvastuu on laskettu Töölön sairaalasta ja Lastenlinnasta. Töölö on myyty vuonna 2018. Tiloista on tehty vuokrasopimus. Arvonlisäveron palautusvastuu säilyy 24 kuukautta vuokrasopimuksen päättymisen jälkeen. Lastenlinnasta luopumista pidetään todennäköisenä 10 v. aikajaksolla.	587 861,54	794 425,51	587 861,54	794 425,51
Pitkäaikaisin vaihtuvakorkoisin lainoin liittyvä korkorksi 31.12.2023: vaihtuvakorkoisia lainoja 455,2 milj. euroa, 45,7 % lainakannasta. (31.12.2022 311,1 milj., 35,9 %)				
Pitkäaikaiset lainasopimukset				
Lainakanta 996187495,14 euroa 31.12.2023: 3 lainantantajaa, 20 lainaa, nostettu vuosina 2005–2023. Laina-aka 20–25 vuotta, lyhennysvapaan jälkeen tasalyhennykset laina-ajan loppuun asti. Lainat ovat vakuudettomia.				
Keskeisiä ehtoja: lainojen nostaja, takaisinmaksua ja korkojen määrittelyä ja maksua koskevat ehdot, rahoitettavia hankkeita koskeva tarkastelu ja ehdot sisältäen kilpailuttamisvelvoitteen ja vastuullisen toiminnan, raportointi investointiohjelman etenemisestä ja tilinpäätöksistä, sekä lainantajaa koskevaan muutokseen, etuoikeuteen muiden vakuudettomien velvoitteiden kanssa, vakuuden antamiseen, omistajin ja lainojen irtisanomiseen liittyviä ehtoja. Merkittävistä rahoittajan lainoitaman omaisuuden luovutuksesta saatava rahoittajan suostumus etukäteen. Sopimuksiin sisältyy nk. kovenanttiehtoja, joilla seurataan sopimuksissa määriteltyjen erien suhdetta toimintatuottoihin. Tilinpäätöshetkellä 31.12.2023 kovenanttiehdot täyttyvät. Toiminnallisesti ja taloudellisesti merkittävimmät vireillä olevat asiat ovat seuraavat:				
Kolme Kätilöopiston kättilöä on vaatinut haastehakemuksissaan HUS:ta vahingonkorvauksia Kätilöopiston sairaalan sisäilmaongelmien aiheuttamien terveyshaittojen vuoksi. Helsingin kärjäoikeus hyväksyi 25.4.2023 antamassaan tuomiossa työntekijöiden kanteet ja velvoitti HUS:n korvaamaan työntekijöille tilapäisestä ja pysyvästä haitasta aiheutuneita korvauksia sekä korvaamaan heidän oikeudenkäyntikulunsa. HUS on valittanut päätöksistä Helsingin hovioikeuteen. Lisäksi vireillä on yksi Herttoniemen sairaalan sisäilmaongelmin liittyvä työntekijän vahingonkorvauskanne.				

18.5 Ympäristöasioiden harkinnanvarainen esittäminen

HUS-kuntayhtymä laatii vuosittain erillisen ympäristökertomuksen.

18.6 Henkilöstöä, tilintarkastajien palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

Liite 39

Henkilöstön lukumäärä 31.12. yksiköittäin

	HUS-konserni 2023	HUS-konserni 2022
HUS-yhtymä		
Aivokeskus	3 162	2 945
Naisten, lasten ja nuorten palvelut	3 367	3 279
Konservatiiviset palvelut	2 948	2 954
Operatiiviset palvelut	3 909	3 729
Akuutti, leikkaus- ja tehohoitokeskus	4 089	3 980
Ulkoinen tarkastus tulosalue	6	5
Diagnostiikkakeskus	3 419	3 419
Konsernipalvelut	6 509	6 504
HUS-yhtymä yhteensä *)	27 409	26 815
Tytäryhtiöt		
HUS Kiinteistöt Oy	383	392
HYKS-instituutti Oy	30	24
Orton Oy **)	217	207
Puro Tekstiilihuoltopalvelut Oy	376	384
Tytäryhtiöt yhteensä	1 006	1 007
Konserni yhteensä	28 415	27 822

*) HUS-yhtymän henkilöstömäärää tilinpäätös 31.12.2022 on korjattu takautuvasti.

**) Orton Oy: keskimääräinen henkilöstömäärä. Tilinpäätöksen 31.12.2023 vertailutietoihin 31.12.2022 on tehty esittämistapamuutoksia henkilöstön keskimääräisen lukumäärän osalta, jolloin vertailuvuoden tiedot vastaavat tilinpäätösvuoden lukuja uuden esittämistavan mukaisesti.

LIITE 40

Henkilöstökulut

	Konserni		HUS-yhtymä	
	Vuosi 2023	Vuosi 2022	Vuosi 2023	Vuosi 2022
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan	1 654 945 879,56	1 530 277 544,88	1 604 751 752,78	1 482 986 161,32
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	279 202,88	1 053 039,61	279 202,88	1 053 039,61
Henkilöstökulut yhteensä	1 655 225 082,44	1 531 330 584,49	1 605 030 955,66	1 484 039 200,93

Liite 41

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitettyt luottamushenkilömaksut

	HUS-yhtymä	
	Vuosi 2023	Vuosi 2022
Kansallinen Kokoomus r.p.	15 127,06	34 715,19
Liike Nyt r.p.	0,00	640,00
Perussuomalaiset r.p.	168,00	5 044,75
Suomen keskusta r.p.	0,00	1 660,50
Suomen Kristillisdemokraatit r.p.	0,00	960,00
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue	14 413,26	36 141,13
Svenska folkpartiet i Finland	4 845,84	6 723,50
Vasemmistoliitto r.p.	2 783,33	8 165,00
Vihreä liitto r.p.	6 343,59	19 126,75
Yhteensä	43 681,08	113 176,82

Liite 42**Tilintarkastajan palkkiot**

	HUS-yhtymä	
	Vuosi 2023	Vuosi 2022
BDO OY		
Tilintarkastuspalkkiot	48 444,09	-
Muut palkkiot	26 475,50	-
Yhteensä	74 919,59	
KPMG OY AB		
Tilintarkastuspalkkiot	45 440,40	73 792,20
Muut palkkiot	9 718,28	203 033,63
Yhteensä	55 158,68	276 825,83
Yhteensä	130 078,27	276 825,83

Liite 43**Intressitahoihin kuuluvien väliset liiketoimet**

HUSin lähipiiriin kuuluvat HUSin yhtymähallituksen jäsenet ja yhtymähallituksen varajäsenet, toimielinten puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat, toimitusjohtaja, johtavat viranhaltijat, tytäryhtiöt, osakkuusyhtiöt ja jäsenet. HUSilla ei tilikauden aikana ole ollut tavanomaisista kaupallisista ehdoista poikkeavia liiketoimia lähipiirin kanssa. Asiaa todennettiin tarkistamalla, että osto- ja myyntireskontra eivät sisällä merkittäviä liiketoimia yhtymähallituksen jäsenten, varajäsenten, toimielinten puheenjohtajien eikä johtavien viranhaltijoiden kanssa. Samalla todennettiin, ettei HUSilla ole lähipiirin HUSin sidonnaisuusrekisterissä ilmoittamien yritysten ja yhteisöjen kanssa sellaisia liiketoimia, joilla voisi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa.

Jäsenien rahoitus HUSin menoihin 2023 oli 2 347 738 355,11 euroa, joista myyntituottoja oli 2 344 536 707,95 euroa. Myyntituotot on eritelty liitteessä 6 jäsenien maksuosuuteen, muuhun myyntiin jäsenille ja jäsenien erityisvelvoitemaksuihin. Jäsenten kehukseen kuuluva palvelukäyttö tuotteittain löytyy toimintakertomuksen luvusta 5. Muut liiketoimet jäsenien kanssa on toteutettu tavanomaisin kaupallisista ehdoista ja tutkimus- ja kehittämisrahoitus tavanomaisin hakumenettelyin.

Tytäryhtiöille myönnetyt antolainat, joilla ei ole turvaavaa vakuutta, saldo (euroa) 31.12.2023. Lainat on myönnetty ennen kuntalain 1.5.2015 voimaantuloa. HUS-yhtymän arvion mukaan lainoihin ei sisälly merkittävää taloudellista riskiä.

HUS Kiinteistöt Oy 20 139 000,00

Tytäryhtiöille myönnetty pääomalainat, saldo (euroa) 31.12.2023.

Orton Oy 2 200 000,00
Puro Tekstiilihuoltopalvelut Oy 1 000 000,00

Tytäryhtiölle myönnetty rakennusaikainen tertiäärilaina, saldo (euroa) 31.12.2023.

Kiinteistö Oy HUS-Asunnot 750 397,34

Konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut omavelkaiset takaukset, jäljellä oleva pääoma (euroa) 31.12.2023 (kts. Liite 36). Muilla annetuilla omavelkaisilla takauksilla ei ole vastavakuutta kuin Apotti Oy Ab:llä. Apotti Oy Ab:n vastavakuuskiinnityksen pääoma on 100,9 milj. euroa. Takauseroita peritään Kiinteistö Oy HUS-Asunnot kohdella Niemenmäki koskevista lainoista (omavelkainen takaus, jäljellä oleva pääoma 7 279 999,99 euroa) sekä Kiinteistö Oy Hyvinkään Sairaalanmäen v.2023 nostamasta lainasta

(omavelkainen takaus, jäljellä oleva pääoma 1 406 632,50 euroa). HUS-yhtymän arvion mukaan annetut omavelkaiset takaukset eivät vaaranna yhtymän kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Takauksiin ei myöskään sisälly hyvinvointialueilla tarkoitettua merkittävää taloudellista riskiä.

HUS Kiinteistöt Oy	2 332 972,00
Kiinteistö Oy HUS-Asunnot	19 901 921,99
Kiinteistö Oy Hyvinkään Sairaalanmäki	19 856 471,42
Apotti Oy Ab	90 423 353,74
Kiinteistö Oy Laakson yhteissairaala	43 500 000,00

HUS-yhtymän pääpankin tuottamaan **konsernitilipalveluun** kuuluivat 31.12.2023 HUS Kiinteistöt Oy, Kiinteistö Oy HUS-Asunnot, Orton Oy ja Puro Tekstiilihuoltopalvelut Oy. Liitteessä 17. on esitetty HUS-konserniin kuuluvat tytäryhteisöt ja liitteessä 19. HUS-konserniin kuuluvat yhteis- ja osakkuusyhteisöt.

Luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden sidonnaisuudet

Hyvinvointialueiden ja hyvinvointiyhtymien keskeisten luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden on ilmoitettava sidonnaisuutensa (Hyvinvointialuelaki 611/2021 § 89).

Tarkastuslautakunta vastaa sidonnaisuuksien seurannasta ja ylläpitää siihen liittyvää rekisteriä. Rekisteriin sovelletaan henkilötietolakia.

Sidonnaisuuksien ilmoittamisella pyritään lisäämään päätöksenteon avoimuutta ja läpinäkyvyyttä.

Ilmoitusvelvolliset HUSissa

Ilmoitusvelvollisuus koskee HUSin yhtymähallituksen jäseniä ja varajäseniä, lautakuntien puheenjohtajia ja varapuheenjohtajia sekä yhtymähallituksen ja lautakuntien esittelijöitä. Myös konsernijaoston jäsenten ja varajäsenten tulee ilmoittaa sidonnaisuutensa. Ilmoitus on tehtävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun henkilö on valittu luottamustoimeensa tai tehtävänsä.

Mitä sidonnaisuuksia on ilmoitettava?

Ilmoitettavia tietoja ovat johtotehtävät ja luottamustoimet elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, esim. toimitusjohtajan ja varatoimitusjohtajan tehtävät sekä yrityksen hallituksen jäsenyys. Myös muut sidonnaisuudet, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa on ilmoitettava (esim. merkittävät kiinteistöjen tai asunto-osakeyhtiöiden omistukset).

HUSin sidonnaisuusrekisteri perustuu henkilön omaan ilmoitukseen. Rekisteritiedot ovat nähtävissä osoitteessa <https://hus.sidonnaisuusrekisteri.fi/browse>.

19 MUUT ERIYTETYT LASKELMAT

19.1 Kirjanpidon eriyttäminen

Kilpailulain (948/2011) kilpailun tasapuolisuuden turvaamisesta julkisen ja yksityisen elinkeinotoiminnan välillä eli ns. kilpailuneutraliteettia koskevan 4a luvun 30d § astui voimaan 1.1.2020 alkaen. Säännöksen mukaan julkisyhteisön on eriytettävä kilpailutilanteessa markkinoilla harjoittamansa taloudellinen toiminta kirjanpidossaan.

HUS on julkisen erikoissairaanhoidon toimija, jonka toiminta perustuu julkista terveydenhuoltoa ja erikoissairaanhoidoa koskevaan lainsäädäntöön sekä HUSin perussopimukseen. HUS tuottaa myös julkisen terveydenhuollon palveluja jäsenhyvinvointialueidensa sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköille ja Etelä-Suomen yhteistyöalueelle hyvinvointialuelain, terveydenhuoltolain ja erikoissairaanhoidolain perusteella. HUSilla on lisäksi yhteistyötä terveydenhuoltolain perusteella muiden hyvinvointialueiden kanssa. HUS tuottaa myös palveluja viranomaisille, kuten puolustusvoimille sekä Terveyden- ja hyvinvoinnin laitokselle (THL). Pääosa HUSin toiminnasta on joko viranomaistoimintaa tai sellaista toimintaa, jota ei katsota harjoitettavan kilpailutilanteessa markkinoilla. Eriytettävä toiminta on HUSin kokoon nähden vähäistä ja poikkeuksellista esimerkiksi markkinapuutetilanteessa.

HUSissa kirjanpidon eriyttäminen on toteutettu toimintokohtaisilla eriytettävän toiminnan vastuuyksiköillä sekä seurantaan varten perustetulla toimintokoodilla. Eriyttämislaskelmat on laadittu sekä ydinpalvelujen että konsernipalvelujen osalta tulosityksiköittäin. Yksiköt ovat kuvanneet markkinaehtoisen toiminnan liiketoimintakokonaisuuksittain sekä esittäneet toiminnan kannattavuuden tuloslaskelmamuodossa. Eriyttämiseen liittyvät kirjaukset on viety HUSin kirjanpitoon.

Oheisessa taulukossa on esitetty eriytettävä myynti ja siihen kohdistuvat kustannukset HUSin ydinpalveluiden sekä konsernipalveluiden osalta tuloslaskelmamuodossa.

Tiliryhmä (1 000 euroa)	HUS yhteensä	Ydinpalvelut	Konsernipalvelut
Toimintatuotot	13 249	7 141	6 108
Myyntituotot	5 942	5 514	428
Maksutuotot	1 623	1 623	0
Tuet ja avustukset	0	0	0
Muut toimintatuotot	5 685	4	5 680
Toimintakulut	12 592	6 839	5 753
Henkilöstökulut	3 551	2 471	1 080
Palkat ja palkkiot	2 863	1 967	896
Henkilösivukulut	688	504	184
Palveluiden ostot	3 478	2 568	911
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	2 575	1 357	1 218
Muut toimintakulut	2 987	443	2 544
Toimintakate	657	302	355
Rahoitustuotot ja -kulut	20	0	20
Vuosikate	637	302	335
Poistot ja arvonalentumiset	459	34	426
Tilikauden tulos	178	268	-91

Kirjanpidossa on eriytetty myynti HUSin tytäryhtiölle Orton Oy:lle, joka toimii kilpailutilanteessa markkinoilla. Konsernipalveluiden osalta on eriytetty vähäinen vuokraustoiminta yksittäisille yksityisille toimijoille mm. tutkimusyhteistyöhön liittyen, tietohallintopalvelujen myynti yksittäisille yksityisille toimijoille, vähäinen tarvikelogiikan palvelujen myynti yksittäisille yhtiömuotoisille toimijoille mm. HUSin jäsenien tytäryhtiöille, laboratorio- ja kuvantamispalvelut itse maksaville potilaille sekä laboratorio- ja

kuvantamispalvelut yksittäisille terveydenhuollon yrityksille markkinapuutetilanteessa. Myös Meilahden kampusalueen catering-toiminta on päätetty eriyttää.

Alla olevissa taulukoissa on esitetty eriytettävä myynti ja siihen kohdistuvat kustannukset Ydinpalvelujen osalta tulosalueittain ja Konsernipalvelujen osalta tulosityksiköittäin.

Tuloslaskelma, eriytettävä toiminta Ydinpalvelut

Tiliryhmä (1 000 euroa)	Yhteensä ydinpalvelut	23 Naisten, lasten ja nuorten palvelut	24 Konservatiiviset palvelut	25 Operatiiviset palvelut	26 Akuutti, leikkaus- ja tehohoitokeskus	78 Diagnostiikka- keskus
Toimintatuotot	7 141,3	-0,7	499,1	389,2	132,3	6 121,3
Myyntituotot	5 514,4	-0,8	496,6	387,5	132,3	4 498,7
Maksutuotot	1 622,6					1 622,6
Tuet ja avustukset						
Muut toimintatuotot	4,3		2,6	1,7		
Toimintakulut	6 839,0	0,0	495,3	400,0	147,8	5 795,9
Henkilöstökulut	2 470,9			117,5	116,8	2 236,6
Palkat ja palkkiot	1 966,7			97,2	96,7	1 772,8
Henkilösivukulut	504,2			20,2	20,1	463,9
Palveluiden ostot	2 567,9		447,3	256,8		1 863,8
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 357,3		45,2	24,4	31,0	1 256,7
Muut toimintakulut	443,0		2,8	1,4		438,8
Toimintakate	302,3	-0,7	3,9	-10,9	-15,4	325,4
Rahoitustuotot ja -kulut						
Vuosikate	302,3	-0,7	3,9	-10,9	-15,4	325,4
Poistot ja arvonalentumiset	33,9					33,9
Tilikauden tulos	268,4	-0,7	3,9	-10,9	-15,4	291,5

Tuloslaskelma, eriytettävä toiminta Konsernipalvelut

Tiliryhmä (1 000 euroa)	Yhteensä	800 Tilakeskus	801 Konserni- hallinto	804 Tietohallinto	806 Runko- palvelut
Toimintatuotot	6 108	3 074	63	172	2 800
Myyntituotot *)	428		63		365
Maksutuotot					
Tuet ja avustukset					
Muut toimintatuotot	5 680	3 074		172	2 435
Toimintakulut	5 753	2 665	61	161	2 865
Henkilöstökulut	1 080		35	35	1 010
Palkat ja palkkiot	896		30	29	838
Henkilösivukulut	184		6	6	172
Palveluiden ostot	911	363	18	71	459
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 218	184	2		1 032
Muut toimintakulut	2 544	2 118	5	55	365
Toimintakate	355	408	1	11	-65
Rahoitustuotot ja -kulut	20				20
Vuosikate	335	408	1	11	-85
Poistot ja arvonalentumiset	426	385	1	9	30
Tilikauden tulos	-91	23	0	1	-115

19.2 Eriytettävän toiminnan kustannusten kohdentaminen

Sairaanhoidollinen toiminta

Kilpailuilla markkinoilla toimivat palvelut laskutetaan suoriteperusteisin hinnoin ja niihin lisätään sopimuksen mukainen kate. HUSin sairaanhoitotoiminnasta on kerrottu tarkemmin tilinpäätöksen luvussa 5 HUSin sairaanhoitotoiminta. Suoriteperusteiset hinnat perustuvat kustannuslaskennan tuloksiin ja ovat HUSin ohjeistuksen mukaan omakustannusperusteisia. Hinnat sisältävät yksiköille kohdennetun Konsernihallinnon tulosityksikön veloituslaskutuksen kautta myös hallinnon veloitukset, suunnitelman mukaiset poistot sekä jäsenkunnille maksettavan 3 %:n peruspääoman koron (niiltä vuosilta, joilta sitä on maksettu) sekä lyhyt- ja pitkäaikaisen rahoituksen kustannukset.

Muille hyvinvointialueille, viranomaisille ja vakuutusyhtiöille laskutus on tehtävä Terveydenhuoltolain 58 §:n perusteella omakustannusperusteisesti. Sairaanhoidollisiin palveluihin kohdistuvat konsernipalveluiden kustannukset laskutetaan käytön perusteella ja ne kohdistetaan kustannuslaskennan yhteydessä välisuoritteille ja niiden kautta laskutettaville

tuotteille. Hinnat pitävät sisällään myös konsernipalveluiden kustannukset, jotka laskutetaan HUSin sisällä omakustannusperusteisesti.

Konsernipalvelut ja sisäinen siirtohinnoittelu

HUSin konsernipalvelut hinnoittelevat palvelut sisäisesti siten, että hinnat ovat omakustannusperusteisia. Hintaan sisältyy välittömät kustannukset ja palvelumaksu, joka kattaa kiinteät kustannukset ml. suunnitelman mukaiset poistot sekä rahoituskulut. Konsernihallinnon tulosityksikön veloitusten kautta hinnat sisältävät myös peruspääoman koron ja hallinnon kustannukset. Mikäli palveluita myydään kilpailutilanteessa markkinoilla toimiville yrityksille, hintaan lisätään asiakaskohtaisen hinnaston mukainen kate, joka määrittyy liiketoimintakohtaisesti. Hinnoittelu perustuu konsernipalveluyksikkökohtaiseen kustannuslaskentaan.

20 ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

20.1 Tilinpäätöksen allekirjoitus

HUS-yhtymän yhtymähallitus on hyväksynyt vuoden 2023 tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen, konsernitilinpäätöksen sekä varmentanut tilinpäätöksen HUS-yhtymän yhtymäkokoukselle esittämistä varten. Tilinpäätös allekirjoitettiin sähköisesti. Allekirjoitukset löytyvät liitteestä 6.

Helsingissä 25. päivänä maaliskuuta 2024

Risto Rautava

Yhtymähallituksen puheenjohtaja

Markku Sistonen

Varapuheenjohtaja

Seija Muurinen

Sanna Vesikansa

Anna Vuorjoki

Mikko Piirtola

Heli Hakala

Annika Kokko

Elin Blomqvist-Valtonen

Kari Reijula

Ilkka Taipale

Osmo Soininvaara

Marika Räf

Karin Cederlöf

Pirkko Letto

Ulla-Mari Karhu

Anne Portaankorva

Matti Bergendahl

Toimitusjohtaja

20.2 Tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Helsingissä 4.4.2024

BDO Oy

Tilintarkastusyhteisö

Minna Ainasvuori

JHT, HT

21 LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

Kirjanpitokirjat

Päiväkirjat
Pääkirja
Myyntireskontra
Ostoreskontra
Matkalaskut
Tasekirja
Tase-erittelyt

Säilytystapa

digitaalinen tallenne
digitaalinen tallenne
digitaalinen tallenne
digitaalinen tallenne
digitaalinen tallenne
erikseen sidottuna
digitaalinen tallenne/paperitositteina

Tositelajit ja säilyttämistapa

Jaksotukset
Liitetietotosite
Matka- ja kululaskut
Muistiotositteet
Myyntilaskut
Myyntisuoritukset
Ostolaskut
Ostomaksut
Palkkatositteet
Varastotapahtumat
Verotositteet

digitaalinen tallenne
paperitositteina
digitaalinen tallenne
digitaalinen tallenne
digitaalinen tallenne
digitaalinen tallenne
digitaalinen tallenne
digitaalinen tallenne
digitaalinen tallenne
digitaalinen tallenne
digitaalinen tallenne

Digitaaliset tallenteet säilytetään ulkoisen yhteistyökumppanin palvelimella.

Pääkirjanpidon lähteet ja tositelajit (Oracle Fusion Cloud)

ATLAS
ATLAS
ATLAS
Automaattinen kopiointi
Extension
Kassanhallinta
Kirjausten oikaisu
Kohdistukset
Kustannuslaskenta
Kustannuslaskenta
Kustannuslaskenta
Kustannuslaskenta
Kustannuslaskenta
Kustannuslaskenta
Kustannuslaskenta
Käyttöomaisuus
Käyttöomaisuus
Käyttöomaisuus
Käyttöomaisuus

SISLA
TULOKOR
ATLASJAKSOTUS
Manuaalinen
Reallocation Journal
Muut
Manuaalinen
Kohdistukset
Hankintakustannus
Kustannusten oikaisu
Luov. myyntilaukselle
Muut tapahtumat
OT-toimitus
Siirto organisaatiossa
Yleinen hankinta
Aktivointi
KEH - yksikön oikaisu
KEH-laskun siirto
KEH-lisäys

Käyttöomaisuus	KEH-luokan muutos
Käyttöomaisuus	KEH-oikaisu
Käyttöomaisuus	KEH-siirto
Käyttöomaisuus	KOM KO Adjustments
Käyttöomaisuus	Käytöstäpoisto
Käyttöomaisuus	Laskun siirto
Käyttöomaisuus	Lisäys
Käyttöomaisuus	Luokan muutos
Käyttöomaisuus	Poisto
Käyttöomaisuus	Siirto
Käyttöomaisuus	Suunnittelematon poisto
Laskentataulukko	GL KOR
Laskentataulukko	GL PALTOS
Laskentataulukko	Manuaalinen
MAKSULIIKENNE	XKO
Manuaalinen	Manuaalinen
MARELA	MARELA
Myyntireskontra	Hyvityslaskut
Myyntireskontra	Myyntilaskut
Myyntireskontra	Oikaisu
Myyntireskontra	Suoritukset
Ostoreskontra	Maksut
Ostoreskontra	Ostolaskut
Ostoreskontra	Täsmäytetyt maksut
PPGULS	PPGULS
PRIMA	PRIMA
Projektit	Muut kustannukset
Projektit	Toimittajan kustannukset
Projektit	Ulkoinen myynti
Saatujen laskenta	Laskun hinnanoikaisu
Saatujen laskenta	Looginen vastaanotto
Saatujen laskenta	Takautuva hinnan oikaisu
Saatujen laskenta	Toimitus
Saatujen laskenta	Vastaanotto
Vero	Verolliset ostotapahtumat
Vero	Veroll. Myyntitapahtumat

TILINPÄÄTÖKSEN JA TOIMINTAKERTOMUKSEN 2023 LIITEET

Liite 1A: Yhtymäkokouksen jäsenet

Uudenmaan hyvinvointialueet ja Helsingin kaupunki nimeävät edustajansa kokouskohtaisesti. Kutakin jäsentä edustaa yksi edustaja. Yhtymäkokous kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa.

Liite 1B: Yhtymähallituksen jäsenet

Varsinaiset jäsenet	Varajäsenet
Risto Rautava (Kok), pj, Helsinki	Maritta Hyvärinen (Kok), Helsinki
Markku Sistonen (SDP), 1. vpj, Länsi-Uudenmaan hva	Aino Laine (SDP), Länsi-Uudenmaan hva
Elin Blomqvist-Valtonen (RKP), Itä-Uudenmaan hva	Micaela Röman (RKP), Itä-Uudenmaan hva
Karin Cederlöf (RKP), Länsi-Uudenmaan hva	Peter Braskén (RKP), Länsi-Uudenmaan hva
Mika Kasonen (Kok), Vantaan ja Keravan hva 28.8.2023 saakka	Sirpa Peura (Kok), Vantaan ja Keravan hva
Heli Hakala (Kok), Vantaan ja Keravan hva 28.8.2023 alkaen	Sirpa Peura (Kok), Vantaan ja Keravan hva
Ulla-Mari Karhu (SDP), Keski-Uudenmaan hva	Harri Virtanen (SDP), Keski-Uudenmaan hva
Annika Kokko (Kok), Keski-Uudenmaan hva	Sari Silventoinen (Kok), Keski-Uudenmaan hva
Pirkko Letto (SDP), Vantaan ja Keravan hva	Juha Hako (SDP), Vantaan ja Keravan hva
Seija Muurinen (Kok), Helsinki	Timo Saranpää (Kok), Helsinki
Mikko Piirtola (Kok), Länsi-Uudenmaan hva	Tiina Noro (Kok), Länsi-Uudenmaan hva
Marika Räf (Kok), Länsi-Uudenmaan hva	Tomi Leivo (Kok), Länsi-Uudenmaan hva
Osmo Soininvaara (Vihr), Helsinki	Maarit Leinonen (Vihr), Helsinki, 28.9.2023 saakka Oona Tchitcherin (Vihr), Helsinki, 28.9.2023 alkaen
Ilkka Taipale (SDP), Helsinki	Mimi Rantanen (SDP), Helsinki
Sanna Vesikansa (Vihr), Helsinki	Oula Silvennoinen (Vihr), Helsinki
Anna Vuorjoki (Vas), Helsinki	Antti Kaajakari (Vas), Helsinki
Kari Reijula, Helsingin yliopisto	Kirsi Rauhala, Helsingin yliopisto
Tom Böhling, Helsingin yliopisto 21.6.2023 saakka	Esa Hämäläinen, Helsingin yliopisto
Anne Remes, Helsingin yliopisto 21.6.2023 alkaen	Esa Hämäläinen, Helsingin yliopisto

Liite 1C: Konsernijaosto

Varsinainen jäsen	Varajäsen
Risto Rautava (Kok), pj, Helsinki	Seija Muurinen (Kok), Helsinki
Pirkko Letto (SDP), 1 vpj, Vantaan ja Keravan hva	Markku Sistonen (SDP), Länsi-Uudenmaan hva
Elin Blomqvist-Valtonen (RKP), Itä-Uudenmaan hva	Karin Cederlöf (RKP), Länsi-Uudenmaan hva
Mikko Piirtola (Kok), Länsi-Uudenmaan hva	Annika Kokko (Kok), Keski-Uudenmaan hva
Tom Böhling, Helsingin yliopisto 21.6.2023 saakka	Esa Hämäläinen, Helsingin yliopisto
Kari Reijula, Helsingin yliopisto 21.6.2023 alkaen	Esa Hämäläinen, Helsingin yliopisto
Sanna Vesikansa (Vihr), Helsinki	Osmo Soininvaara (Vihr), Helsinki

Liite 1D: Lautakuntien jäsenet

Kansalliskielilautakunta

Varsinainen jäsen	Varajäsen
Harry Bogomoloff (Kok), pj, Helsinki	Silva Mertsola (Kok), Helsinki, 17.8.2023 saakka Ted Apter (Kok), Helsinki 17.8.2023 lähtien
Birgitta Gran (Vas), 1. vpj, Länsi-Uudenmaan hva	Mikael Söderström (Vas), Itä-Uudenmaan hva
Nora Grotenfelt (RKP), Helsinki	Björn Månsson (RKP), Helsinki
Kjell Grönqvist (SDP), Länsi-Uudenmaan hva	Viveca Lahti (SDP), Länsi-Uudenmaan hva
Veera Hellman (Kok), Helsinki	Raine Luomanen (Kok), Helsinki
Roger Nordman (Vihr), Itä-Uudenmaan hva	Bicca Olin (Vihr), Helsinki
Markku Partinen (Kok), Länsi-Uudenmaan hva 21.9.2023 saakka	Emilia Knaapi (Kok), Länsi-Uudenmaan hva
Stefan Törnqvist (Kok), Länsi-Uudenmaan hva 21.9.2023 alkaen	Emilia Knaapi (Kok), Länsi-Uudenmaan hva
Pamela Weckman (Kok), Itä-Uudenmaan hva	Antti Skogster (Kok), Länsi-Uudenmaan hva
Karin Cederlöf (RKP), hallituksen edustaja, Länsi-Uudenmaan hva	

Lähipalvelu- ja integraatiolautakunta

Varsinainen jäsen	Varajäsen
Soile Eriksson (SDP), pj, Vantaan ja Keravan hva	Marko Piirainen (SDP), Itä-Uudenmaan hva
Laura Skaffari (Vihr), 1. vpj, Länsi-Uudenmaan hva	Tuuli Nykänen (Vihr), Helsinki
Ralf Backman (RKP), Länsi-Uudenmaan hva	Tom Liljestränd (RKP), Itä-Uudenmaan hva
Sami Heistaro (Kok), Helsinki	Janne Koivunen (Kok), Helsinki
Riku Honkasalo (Kok), Itä-Uudenmaan hva	Tero Suominen (Kok), Itä-Uudenmaan hva
Riikka Slunga-Poutsalo (PS), Länsi-Uudenmaan hva, 3.8.2023 saakka	Jenni Lastuvuori (PS), Itä-Uudenmaan hva 3.8.2023 saakka
Jenni Lastuvuori (PS), Itä-Uudenmaan hva 3.8.2023 alkaen	Uutta varajäsentä ei valittu vuoden 2023 loppuun mennessä.
Inka Utriainen (Kok), Keski-Uudenmaan hva	Virpi Rätty (Kok), Keski-Uudenmaan hva
Tero Oinonen (SDP), Helsinki 14.7.2023 saakka	Janne Toppar (SDP), Helsinki
Reijo Vuorento (SDP), Helsinki 14.7.2023 alkaen	Janne Toppar (SDP), Helsinki
Katja Ylisiurua (Vas), Länsi-Uudenmaan hva	Katri Kangas (Vas), Helsinki
Annika Kokko (Kok), hallituksen edustaja, Keski-Uudenmaan hva	Mikko Piirtola (Kok), hallituksen edustaja, Länsi- Uudenmaan hva
Risto Rautava (Kok), hallituksen edustaja, Helsinki	
Markku Sistonen (SDP), hallituksen edustaja, Länsi-Uudenmaan hva	

Tutkimus-, koulutus- kehittämis- ja innovaatiolautakunta

Varsinainen jäsen	Varajäsen
Markku Markkula (Kok), pj, Länsi-Uudenmaan hva	Kaisa Alaviiri (Kok), Länsi-Uudenmaan hva
Maritta Hyvärinen (Kok), 1 vpj, Helsinki	Aira Samulin-Suvio (Kok), Helsinki, 23.10.2023 saakka Seija Muurinen (Kok), Helsinki, 4.12.2023 lähtien
Christoffer Hällfors (RKP), Itä-Uudenmaan hva	Jan-Peter Sjöroos (RKP), Vantaan ja Keravan hva
Ville Karinen (Vas), Vantaan ja Keravan hva	Pekka Heikkinen (Vas), Keski-Uudenmaan hva
Maarit Kuusisaari-Bergström, (Vihr), Vantaan ja Keravan hva	Emmi Ahonen (Vihr), Länsi-Uudenmaan hva
Jouni Majjala (PS), Keski-Uudenmaan hva	Hannu Järvinen (PS), Länsi-Uudenmaan hva
Ulla Palomäki (SDP), Keski-Uudenmaan hva	Minna Tirkkonen (SDP), Itä-Uudenmaan hva
Markku Partinen (Kok), Länsi-Uudenmaan hva	Urho Blom (Kok), Länsi-Uudenmaan hva
Anne Pauna (Vihr), Helsinki	Riina Bhatia (Vihr), Helsinki
Eero Mervaala, Helsingin yliopisto	Jari Koistinaho, Helsingin yliopisto
Risto Rautava (Kok), hallituksen edustaja, Helsinki	
Markku Sistonen (SDP), hallituksen edustaja, Länsi-Uudenmaan hva	
Anna Vuorjoki (Vas), hallituksen edustaja, Helsinki	Antti Kaajakari (Vas), Helsinki

Liite 1E: Tarkastuslautakunta

Varsinainen jäsen	Varajäsen
Carita Orlando (Kok), pj, Vantaan ja Keravan hva	Eero Ahola (Kok), Vantaan ja Keravan hva
Tuula Mohamud (Vihr), vpj, Helsinki	Risto Nevanlinna (Vihr), Länsi-Uudenmaan hva
Hanna-Leena Hemming (Kok), Helsinki	Janne Koivunen (Kok), Helsinki
Jonne Juntura (SDP), Helsinki	Hanna Varis (SDP), Helsinki
Hannele Kerola (SDP), Länsi-Uudenmaan hva	Ville Hoikkala (SDP), Vantaan ja Keravan hva
Jari Oksanen (Vihr), Itä-Uudenmaan hva	Marika Paavilainen (Vihr), Länsi-Uudenmaan hva
Tuukka Saimen (PS), Vantaan ja Keravan hva, 14.12.2023 saakka	Johanna Järvinen (PS), Länsi-Uudenmaan hva
Markku Weckman (PS), Vantaan ja Keravan hva, 14.12.2023 alkaen	Johanna Järvinen (PS), Länsi-Uudenmaan hva

Liite 1F: HUSin tytäryhtiöiden hallitusten jäsenet

HUSin 100 % omistamien tytäryhtiöiden hallitusten jäsenet

HUS Kiinteistöt Oy
Mikko Piirtola, pj
Ulla-Mari Karhu, varapj
Jukka Louhija, jäsen
Mauri Niemi, jäsen
Ulla Salomaa, jäsen

Asunto Oy Pilvenmäki
Henri Uusitalo, pj.
Anna-Maija Tapper, jäsen
Petri Moisio, jäsen

HYKS-instituutti Oy
Seppo Heinonen, pj
Teppo Heikkilä, jäsen
Antti Lauerma, jäsen
Pirkko Lepola, jäsen
Anne Remes, jäsen

HUSin liiketoimintaa harjoittavien tytäryhtiöiden hallitusten jäsenet

Puro Tekstiilihuoltopalvelut Oy
Matti Metso, pj
Reetta Ahlfors, jäsen
Anna Alarautalahti-Heurlin, jäsen
Raija Kontio, jäsen
Juha Rantasaari, jäsen

Orton Oy
Anne Karikumpu, pj
Taina Ala-Nikkola, jäsen
Eero Hirvensalo, jäsen
Henry Oksanen, jäsen
Jyrki Salmenkivi, jäsen

LIITE 2: JÄSENTEN KEHYSTÄ VASTAAVIEN PALVELUIDEN TOTEUTUMINEN VUOSINA 2019-2023

Vuoden 2023 talousarviosta käytetään termiä kehys, johon kuuluu aiemmin käytettyä maksuosuutta laajemman palvelujen käyttöön. Kehykseen kuuluvat erikoissairaanhoidon palveluiden lisäksi terveyskeskuspäivystys, terveyskeskushoitopäivät ja kaikki kapitaatiopohjaiset palvelut jäsenille. Aiempaan maksuosuuteen kuuluivat päivystysapu ja potilasvakuutus. Vuoden 2023 TA-kehykseen kuuluvat myös ensihoito, myrkytystietokeskus, lääkintähelikopteri ja hammaslääketieteen erikoistumis- ja perusopinnot.

Taulukossa esitetään vuoden 2023 kehystä vastaava palvelujen käyttö siten, että kalliin hoidon tasaus ja alijäämän veloitus vuodelta 2020 ja 2022 sekä ylijäämän palautus vuodelta 2021 on eliminoitu.

Deflatoimattomat luvut, 1000 euroina

Hyvinvointialue	2019	2020	2021	2022	TA 2023	TP 2023	Poikk. TP2023- TA2023	Poikk. % TP2023- TA2023	Muutos TP2023 - 2022	Muutos-% TP2023/ 2022
Helsingin kaupunki	687 042	667 633	708 666	708 908	770 695	763 087	-7 608	-1,0	54 180	7,6
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue	106 459	104 040	116 391	114 789	130 285	136 274	5 989	4,6	21 485	18,7
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue	241 434	227 032	253 089	255 200	271 838	279 932	8 094	3,0	24 731	9,7
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue	524 037	505 247	547 380	555 390	588 308	600 301	11 993	2,0	44 911	8,1
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue	300 638	294 055	320 264	323 570	340 264	356 399	16 135	4,7	32 829	10,1
YHTEENSÄ	1 859 609	1 798 007	1 945 791	1 957 856	2 101 389	2 135 993	34 603	1,6	178 137	9,1

HUSin jäsenten TA-kehystä vastaavien palveluiden käyttö, deflatoidut euroa/asukas¹⁾ 2019- TP2023

Vuosien 2019 - 2022 tiedot on deflatoitu vuoden 2023 rahanarvoon.²⁾

Vuoden 2023 talousarviosta käytetään termiä kehys, johon kuuluu aiemmin käytettyä maksuosuutta laajemman palvelujen käytön. Kehykseen kuuluvat erikoissairaanhoidon palveluiden lisäksi terveyskeskuspäivystys, terveyskeskushoitopäivät ja kaikki kapitaatiopohjaiset palvelut jäsenille. Aiempaan maksuosuuteen kuuluivat päivystysapu ja potilasvakuutus. Vuoden 2023 TA-kehykseen kuuluvat myös ensihoito, myrkytystietokeskus, lääkintähelikopteri ja hammaslääketieteen erikoistumis- ja perusopinnot.

Vuosilta 2019-2022 on poistettu jäsenkohtainen kalliin hoidon tasaus sekä ali-/ylijäämää veloitus/palautukset.
Vuoden 2023 asukasluvussa on mukana Myrskylän ja Pukkilan asukkaat.

Jäsen	2019 euroa/ asukas	2020 euroa/ asukas	2021 euroa/ asukas	2022 euroa/ asukas	TP 2023 euroa/ asukas	Muutos-% TP 2023/ 2022	Muutos-% TP2023/ 2019
Helsingin kaupunki	1 214	1 160	1 197	1 135	1 131	-0,4 %	-6,8 %
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue	1 310	1 256	1 357	1 279	1 377	7,6 %	5,1 %
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue	1 412	1 300	1 394	1 335	1 363	2,1 %	-3,5 %
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue	1 287	1 217	1 271	1 214	1 212	-0,1 %	-5,8 %
Vantaan ja Keravan hyvinvointialue	1 284	1 223	1 288	1 226	1 248	1,7 %	-2,8 %
Jäsenet keskimäärin	1 274	1 208	1 265	1 203	1 214	0,8 %	-4,7 %

¹⁾ Lähde: Tilastokeskus; väestö 31.12. vuosina 2019 - 2022, ennakkoväkiluku 31.12.2023.

²⁾ Deflatointi: Tilastokeskuksen kuntalouden JMHI, terveydenhuolto (vuosi 2021=tammi-syyskuun keskiarvo) 27.10.2023

Asukasluvun suhteessa katettavat kustannukset

LIITE 4A

	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	Arvioitu maksuosuus vuonna 2023 (euroina)	Lisäveloitus (+)/ hyvitys (-)	TP 2023
Potilasvakuutus							
Helsingin kaupunki yhteensä	4 271 950	2 952 954	5 669 175	7 955 323	6 643 164	-2 885 445	3 757 720
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue yhteensä	619 270	425 790	813 923	1 145 004	999 546	-434 151	565 395
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue yhteensä	1 301 895	897 663	1 712 705	2 413 893	2 036 502	-884 551	1 151 952
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue yhteensä	3 058 643	2 115 700	4 077 088	5 738 194	4 831 808	-2 098 686	2 733 122
Vantaa-Keravan hyvinvointialue yhteensä	1 717 228	1 204 891	2 345 680	3 322 218	2 788 979	-1 211 387	1 577 592
Uudenmaan hyvinvointialueet	10 968 987	7 596 999	14 618 570	20 574 631	17 300 000	-7 514 219	9 785 781

Asukasluvun suhteessa katettavat kustannukset

LIITE 4B

	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	Arvioitu maksuosuus vuonna 2023 (euroina)	Lisäveloitus (+)/ hyvitys (-)	TP 2023
Päivystysapu							
Helsingin kaupunki yhteensä							0
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue yhteensä	175 841	217 534	237 984	243 284	279 787	-2 333	277 454
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue yhteensä	346 251	457 324	500 780	513 045	570 046	-4 752	565 294
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue yhteensä	802 334	1 074 426	1 192 105	1 219 220	1 352 492	-11 276	1 341 216
Vantaa-Keravan hyvinvointialue yhteensä	456 713	603 220	685 856	705 887	780 675	-6 508	774 167
Uudenmaan hyvinvointialueet	1 781 139	2 352 503	2 616 725	2 681 436	2 983 000	-24 869	2 958 131

Asukasluvun suhteessa katettavat kustannukset

LIITE 4C

	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	Arvioitu maksuosuus vuonna 2023 (euroina)	Lisäveloitus (+)/ hyvitys (-)	TP 2023
Ensihoito							
Helsingin kaupunki yhteensä	10 895 299	12 663 000	12 688 150	16 842 699	16 398 275	-98 970	16 299 306
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue yhteensä	4 035 828	4 631 964	4 841 218	3 782 000	3 962 920	-23 918	3 939 002
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue yhteensä	6 745 310	6 859 375	7 504 481	7 973 200	8 074 160	-48 730	8 025 430
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue yhteensä	11 544 273	11 981 558	12 007 333	12 860 034	14 671 328	-88 547	14 582 781
Vantaa-Keravan hyvinvointialue yhteensä	5 561 815	5 831 004	6 078 507	6 822 894	7 177 788	-43 321	7 134 467
Uudenmaan hyvinvointialueet	38 782 526	41 966 901	43 119 690	48 280 827	50 284 471	-303 485	49 980 986

Asukasluvun suhteessa katettavat kustannukset

LIITE 4D

	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	Arvioitu maksuosuus vuonna 2023 (euroina)	Lisäveloitus (+)/ hyvitys (-)	TP 2023
Lääkintähelikopteri							
Helsingin kaupunki yhteensä			2 540	2 620		1 307	1 307
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue yhteensä	142 443	107 458	115 503	120 920	120 837	3 328	124 165
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue yhteensä	223 486	226 546	243 048	254 922	246 197	6 781	252 978
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue yhteensä	488 914	533 947	578 575	605 990	584 127	16 088	600 215
Vantaa-Keravan hyvinvointialue yhteensä	294 782	304 083	332 873	350 847	337 165	9 286	346 451
Uudenmaan hyvinvointialueet	1 149 626	1 172 035	1 272 540	1 335 300	1 288 326	36 790	1 325 116

Asukasluvun suhteessa katettavat kustannukset

LIITE 4E

	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TP 2022	Arvioitu maksuosuus vuonna 2023 (euroina)	Lisäveloitus (+)/ hyvitys (-)	TP 2023
Myrkytystietokeskus							
Helsingin kaupunki yhteensä	160 715	177 104	191 205	207 981	205 641	35 462	241 103
Itä-Uudenmaan hyvinvointialue yhteensä	23 298	25 537	27 451	29 935	30 941	5 336	36 277
Keski-Uudenmaan hyvinvointialue yhteensä	48 977	53 838	57 765	63 108	63 041	10 871	73 912
Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue yhteensä	115 069	126 890	137 508	150 017	149 570	25 793	175 363
Vantaa-Keravan hyvinvointialue yhteensä	64 604	72 264	79 113	86 855	86 334	14 888	101 222
Uudenmaan hyvinvointialueet	412 663	455 632	493 042	537 896	535 527	92 350	627 877

HENKILÖSTÖ**Henkilöstön lukumäärä**

Henkilöstön lukumäärä	TP 2022 *)	TA 2023	TP 2023	IP2023 vs TA2023 poikkeama	IP2023 vs TA2023 poikk.-%	IP2023 vs TP2022 muutos	IP2023 vs TP2022 muutos-%
HUS yhteensä	26 815	27 295	27 409	114	0,4 %	594	2,2 %
Hoitohenkilökunta	13 772	14 305	14 072	-233	-1,6 %	300	2,2 %
Lääkärit	3 455	3 542	3 501	-41	-1,1 %	46	1,3 %
Muu henkilökunta	7 201	6 950	7 325	375	5,4 %	124	1,7 %
Erityistyöntekijät	2 387	2 498	2 511	13	0,5 %	124	5,2 %

*) Takautuvasti korjattu henkilöstömäärä

HENKILÖSTÖ**Henkilötyövuodet**

Henkilötyövuodet	TP 2022 *)	TA 2023	TP 2023	IP2023 vs TA2023 poikkeama	IP2023 vs TA2023 poikk.-%	IP2023 vs TP2022 muutos	IP2023 vs TP2022 muutos-%
HUS yhteensä	20 951,3	22 336,2	21 838,6	-497,5	-2,2 %	887,4	4,2 %
Hoitohenkilökunta	10 384,2	11 170,6	10 805,2	-365,4	-3,3 %	421,1	4,1 %
Lääkärit	2 829,1	3 061,2	2 835,3	-225,9	-7,4 %	6,2	0,2 %
Muu henkilökunta	5 952,1	6 159,9	6 241,2	81,3	1,3 %	289,1	4,9 %
Erityistyöntekijät	1 785,9	1 944,4	1 956,9	12,5	0,6 %	171,0	9,6 %

*) Takautuvasti korjattu henkilöstömäärä

Asiakirjan yhteenveto / Dokumentöversikt

Asiakirja(t) / Dokument

HUS Tilinpäätös 2023.pdf

Allekirjoitukset / Underskrifter

Allekirjoittajat tunnistettu vahvalla sähköisellä tunnistuksella / Undertecknarna har identifierats med stark elektronisk identifiering:

PIRKKO LETTO

Aika / Tid: 25.03.2024 11:29

ULLA-MARI KARHU

Aika / Tid: 25.03.2024 11:29

Markku Antero Sistonen

Aika / Tid: 25.03.2024 11:44

MARIKA KAARINA RÄF

Aika / Tid: 25.03.2024 11:50

ELIN BLOMQVIST-VALTONEN

Aika / Tid: 25.03.2024 13:14

ANNA TUULIKKI VUORJOKI

Aika / Tid: 25.03.2024 13:18

Mikko Veikko Piirtola

Aika / Tid: 25.03.2024 13:42

Hakala Heli Katri Johanna

Aika / Tid: 25.03.2024 13:45

Rautava Risto Sakari

Aika / Tid: 25.03.2024 13:54

Soininvaara Osmo Heikki Kristian

Aika / Tid: 25.03.2024 14:45

Muurinen Seija Marjatta Knutintytär

Aika / Tid: 25.03.2024 14:57

SANNA MARJUKKA VESIKANSA

Aika / Tid: 25.03.2024 19:24

ANNE MARJA PORTAANKORVA

Aika / Tid: 25.03.2024 22:23

KARIN LINNEA CEDERLÖF

Aika / Tid: 26.03.2024 10:56

Kari Edvard Reijula

Aika / Tid: 26.03.2024 11:11

VÄINÖ ILKKA ILARI TAIPALE

Aika / Tid: 26.03.2024 12:13

ANNIKA MARJATTA KOKKO

Aika / Tid: 27.03.2024 10:00

MATTI BERGENDAHL

Aika / Tid: 27.03.2024 12:50

Prosessitunnus / Process ID

233669b5-465a-4331-8d5c-6430e6a7a9bb

Asiakirjan yhteenveto / Dokumentöversikt

Asiakirja(t) / Dokument

HUS Tilinpäätös 2023.pdf

Allekirjoitukset / Underskrifter

Allekirjoittajat tunnistettu vahvalla sähköisellä tunnistuksella / Undertecknarna har identifierats med stark elektronisk identifiering:

MINNA MARIA AINASVUORI

Aika / Tid: 04.04.2024 08:31

Prosessitunnus / Process ID

3168a0d3-9af7-4c2c-89e6-e344c3bfeca1